

UNDER DANNEBROG

Van A.

AGITÉR

for

Tilgang til Marineforeningen.

MEDLEMMER:

Støt „Under Dannebrog“ ved at annoncere.
Handl hos vore Annoncører, thi de støtter os.

N. BUCH'S
Kødsalg og Pølsefabrik
Ved Havnen — Randers
Leverandør til Marinen

AFTAPPET UNDER GARANTI

GRUNDLAGT
1799

TLF. CENTR.
1220

J. S. V. WEILBACH,
NIELS JUELSGADE 6.
KONGELIG HOFLEVERANDØR.
REGLEMENTEREDE
FLAG OG VIMPLER
LEVR. AF MARINEFORENINGENS
FANER OG DEKORATIONSFLAG

VIMMELSKAFTET 42
TELEFON CENTRAL 9214

MAGASIN NÖRD

Uniformsafdelingen

Bestillinger paa Uniformer og
Uniformeffekter efter alle
Modeller modtages.

UNIFORMSHUER

AKTIESELSKABET

NORDISKE KABEL- OG TRAADFABRIKER

AKTIEKAPITAL KR. 5,000,000

KØBENHAVN — MIDDELFART

KABELVÆRK: Blanke Kobber-, Bronze- og Aluminiumskabler. — Isolerede Ledninger og Kabler af enhver Art til Lys- og Kraftoverføringsanlæg. — Signalkabler. — Telegraf- og Telefonkabler. — Søkabler.

VALSEVÆRK: Plader, Skinner, Stænger i alle Profiler af Kobber, Messing, Aluminium. Sømetal og andre Speciallegeringer. Blytraad. Blyplader.

TRAADVÆRK: Jern- og Staaltraad i blank, fortinnet, forzinket Tilstand. Kobber-, Messing-, Bronze- og Aluminiumstraad. Pigtraad. — Staalgærde. — Kæder. — Søm og Stifter etc.

LOUIS POULSEN & Co.
NYHAVN 11 TLF. 4256

VIKING
METALSAVBLADE
SNITTAPPE
LÆDERREMME

Konservesfabriken „DANICA“

ved Cornelius Stau, Kronprinsessegade 14

Fineste Fabrikat af Grønt- og Kød-Konserves

Provierterede »Danmark-Ekspeditionen«, »Kaptajn Mikkelsen«, »Kaptajn Kock« samt flere andre arktiske og videnskabelige Ekspeditioner

— Leverandør til Marinen —

BERG & LARSEN, KJØBENHAVN

(v. Larsen)

Telegramadr.: »Berglarsen«. Telf. Ctr. 120.

SKIBSPROVIANTERING, DÆKS- OG MASKINSTORES

CHR. SCHIERBECKS EFTF., HELSINGØR (V. J. Larsen)

Telegramadr.: »Schierbeck«. Telf. 46.

A/S NORDISKE METALVAREFABRIKER
KJØBENHAVN
AFDELING LÆDERSTRÆDE 28
BEDSTE FABRIKAT GLØDENÆT
„HELIOS“
DANSK ARBEJDE
LEVERANDØR TIL MARINEN

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE I

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448
ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL JUEL

Formanden har i Anledning af Aarskiftet overbragt Marineforeningens allerunderdanigste Lykønskning til Hans Majestæt Kongen, der takkede for Lykønskingen, udtalte sin Glæde over Foreningens Trivsel, ønskede den fortsat Fremgang i det nye Aar og bad Formanden overbringe Foreningen Hans Majestæt's Hilsen.

SKYTTELAUGETS NYTAARSFEST DEN 16. JANUAR 1918

Det hæderværdige Laug havde budt til Fest, og Laugets Trofaste havde efterkommet Indbydelsen. Lauget maa kun bestaa af Trofaste, idet 76 Medlemmer af vistnok ialt ca. 80, havde givet Møde.

Udsigten til at kunne blive sammen fra 7 til 1 Nat har maaske bidraget til det talrige Fremmøde, men nu da Festen er forbi og Laugsbrødrene kun har Minderne og Gevinsterne tilbage fra Skydningen maa man uvilkaarligt spørge sig selv, om et saadant Program, som det af Komiteen tilrettelagte, vel kunde have været tilendeført paa mindre end to stive Timer. Og vi tillader os at tvivle.

Beundringsværdigt er vel det mildeste Udtryk, som kan karakterisere baade Komiteens Arbejde og Resultatet af dette.

Kl. 7 samledes Skytterne i Carlsberg Pavillonen og begav sig til Skydningen i den lukkede Skydebane, hvor hver især ved 2 Skud kunde konkurrere sig en Plads til paa Præmielisten, eller rettere Gevinstlisten. Da denne Skydning var forbi, samledes man atter i Pavillonen for at begive sig til Festmaaltidet i den rummelige Sal, hvor den farcerede Kalkun og andre Herligheder ventede paa at blive præsenterede. Her fik man det første Indtryk af det store Arbejde, Bestyrelsen havde gjort for at skabe en festlig Ramme om Gæsternes gode Humør. Vinduerne var blændede med Flag, medens Vimpler fra Væggene dannede stjerneformede Buer ud til Salens Loft, Musiktribunen var smykket med hvide Syrener, der i Guirlander samledes til en Gjøsstang paa Midten, svarende til en udrigget Mesanmast med Flaggaffel ved Lokalets modsatte Ende. Langs Siderne var Bordene ordnede i 6-Mands Bakker med 2 lange Borde midtskibs, overalt smykkede med Bordflag, ligesom det for Fuldstændigheds Skyld bør noteres, at Laugets private Stander, violet og mørkegrøn, samt »Straffebakkens« ligeledes private Samlingsmærke, hvidt med et blaat Rektangel i Midten (det internationale Signalflag »S«) var placerede paa hvert af de langskibs Skaffeborde.

Totalindtrykket var straalende. D'Hrr Ingeniør Thonning, Fabrikant Johnsen, Kartograf Lillie, Afdelingschef Winkel o. m. fl. havde nedlagt et vældigt Arbejde i det overordentlig smagfulde Arrangement. Salen dannede et Skibsdæk, der agter afsluttedes af Døre ind til Skansehuset.

Efter at alle var bænkedes pebes der »Klar ved Flag og Gjøs«, efterfulgt af Hønnormarchen og »Kong Christian«, afsunget staaende. Da Indledningen saaledes var foretaget »som det sig godt Søfolk høver«, bad Formanden, Fabrikant Johnsen, velkommen, og man fik nu Lejlighed til at tage Bordene nærmere i Øjesyn. Hr. Winkels kendte Talent havde givet sig Udslag i bl. a. nogle kostelige, ovale Karrikaturkort med Epigrammer; baade Tegning og

Tekst vakte megen Munterhed. Medens man lod Hrr Sylvanders fortræffelige farcerede Kalkun vederfares Retfærdighed, begyndte Sangene at drysse ned over Bordene som Efteraarsløv. Lauget har øjensynlig ikke Mangel paa noget, Poesien flourer under gunstige Vilkaar. D'Hrr Winkel, Schou-Jensen og Schoustrup havde produceret ikke mindre end 4 Sange med talrige Allusioner til Lauget og dets Virke.

Ved Kaffen var man naaet til det højtidelige Øjeblik, da Resultaterne af Skydningen skulde publiceres og Gevinstfordelingen foretages. Desværre maatte den populære »Jolleroer«, Hrr Torp, paa dette Tidspunkt forlade Festen — Pligten kaldte ham. Medens Formanden tildelte Laugets gyldne Halskæde med Søstjernemærket i Guld til Hrr. Schultz som bedste Skytte og syv andre Præmier til de følgende Skytter, hørtes pludselig et Automobilhorn udenfor, og et Øjeblik efter kom Hrr. Torp kørende gennem Salen i sin Luk-susbil belæsset med Nytaarsknas og modtaget med Gensyns-Jubel. Samtlige Skytter maatte derefter stille hos Formanden og forlod ham igen, udstyrede med allehaande Nytaarsrindringer. Ikke mindst Glæde vakte det, da »Straffebakkens« Formand stillede for at modtage sin Gevinst, — en 2 Alen høj Dom-Flaske, som han dog uden synligt Besvær bragte uskadt tilbage til sin Plads ved Bordet. Under Taler og Sang fortsattes Nytaarsfesten paa den fornøjeligste Maade.

Det livskraftige og udmærkede ledede Laug har ved denne ualmindelig hyggelige og fornøjelige Nytaarsfest skaffet sine Medlemmer en varig Erindring, for hvilken disse er Arrangørerne stor Tak skyldig.

M.

GAVE TIL MARINEFORENINGEN

Et gammelt Medlem af Marineforeningen, Krigsassessor L. Hoyer, som døde den 25. November f. A., har haft den smukke Tanke at skænke Foreningen et Dannebrogflag, som blev benyttet ved hans Bisættelse.

Det var Afdødes Ønske, at hans Kiste skulde dækkes af et Dannebrogflag og dette derefter foræres til Marineforeningen til Brug ved Begravelser, hvis Nogen skulde ønske at have Dannebrog over sin Kiste.

Afdødes Datter har nu overgivet Foreningen et stort, nyt Flag, idet hun meddelte, hvad der havde været hendes Faders Ønske.

ODENSE-KREDSEN

Da det er umuligt for Budet at finde Medlemmer, der har forandret Bopæl, og da der ligeledes sker Forsinkelser ved Omdeling af Medlemsbladet, anmodes Medlemmerne indtrængende om at opgive Deres nye Adresse, saasnart Flytning sker, til Formanden. Læssøesgade 4. (Munkegaarden) Odense.

GRENAA-KREDSEN

fejrede Lørdagen den 29. Decbr. f. A. paa Badehotellet Stiftelsesdagen med en Julefest for Medlemmernes Børn.

I de med en Rigdom af Guirlander og Flag festligt smykkede Lokaler samledes ved 7-Tiden ca. 90 Børn og en Del Ældre.

Børnene, der samledes i de forreste Lokaler, marcherede ind i Salen, Flaget hejstes efter Fanemarchen, hvorpaa »Kong Kristian« blev spillet.

Formanden, Havnefoged Bilde, bød derpaa Velkommen og mindede Børnene om det store Gode, Danmark havde ved at være uberrørt af Krigens Rædsler. Saa tog Dansen sin Begyndelse og de mange Børn optog snart hver Tomme af Gulvet.

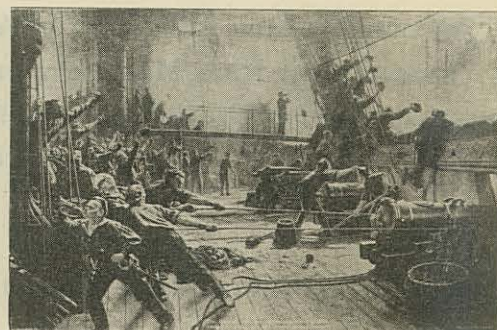
Efter at Dansen havde gaet lystigt en Timestid trakteredes Børnene i det til Salen stødende Lokale med Kager og Chokolade. Paa Bordene var til Pigerne henlagt kinesiske Vifter og til Drengene Knallerter med forskellige smaa Musikinstrumenter i. Ved Bordet blev afsunget »Kongernes Konge«, og efter at Børnene havde ladet den dejlige Chokolade og Kagerne vederfares Retfærdighed, bød Formanden Velbekomme og Børnene marcherede ind i Salen igen, hvor de kulørte Lamper imidlertid var blevet tændt og Kottillonen, en stor Gryde, fremførtes af to smaa Nisser og Indholdet, der bestod af smaa forskelligfarvede Kyser til Piger og røde og hvide Nissehuer til Drengene, fordeltes mellem disse tilligemed smaa Sølvklokker, og Dansen gik med Liv og Lyst. Børnene morede sig og de Ældre delte Børnenes Glæde. Da Stemningen var paa sit højeste, blev alle Børnene fotograferet, hvilket vakte stor Jubel blandt dem.

Festen, der sluttede til lovbefalet Tid, maa sikkert i enhver Henseende betragtes som meget vellykket.

Fra Festen blev der afsendt telegrafisk Hilsen til Kongen, hvorpaa indløb følgende Svar.

Bringer Marineforeningen min hjerteligste Tak og Hilsen.

Christian R.

EPISODER

VEDRØRENDE

TRÆFNINGEN VED HELGOLAND

9 MAJ 1864

Disse ypperlige Billeder, udførte i Sepia Tryk, i en smuk, varm brun Tone, efter ERIK HENNINGSENS, OTTO BACHES og CHRISTIAN MØLSTEDS berømte Malerier, ser Marineforeningens Hovedkontor sig i Stand til at tilbyde Medlemmerne til **halv** Pris. Billederne forefindes i 2 Størrelser:

21 × 28 ctm til 50 Øre pr. Stk. og

25 × 38 - - 1 Kr. - -

(Den almindelige Pris er 1 Kr. og 2 Kr.)

Da Oplagets Størrelse er meget beskedent, anmodes eventuelle Købere om **snarest** at indsende Ordre til Marineforeningens Kontor, Møntergade 22, København, hvorefter Billederne tilsendes pr. Postopkrævning.

Ekspeditionen sker i den Rækkefølge, Ordrene er indgaaede.

NYE MEDLEMMER

Nedenstaaende Fortegnelse, der omfatter Indmeldelser i Marineforeningen i Tidsrummet fra medio Oktober 1917 til den 15. Januar 1918, vil, som meddelt i Hæfte X, 1917, blive fortsat hver Maaned. Redaktionen har dog endnu ikke optaget Rubriken »Indmeldt ved«, da saadan Oplysning foreligger for meget faa nyindmeldtes Vedkommende; men hvis de fyldigst mulige Oplysninger om, ved hvem nye Medlemmer indmeldes, tilgaar Kontoret fra Lokalkredsene, vil den omtalte Rubrik kunne medtages.

Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
1885	Albrechtsen, Alfr. Andersen.	Guldsmedem. Redaktør	Kbhvn. Grenaa		Klubien, Emil	Læge	Helsingør
1897	— , C. Martin	Snedkermester	Kbhvn.	1870/72	Koefoed, I. D. B.	Hovedkass. v. Statsb. cand.jur.	Kbhvn.
1917	— , L. J. S.	Bogholder	—				
1878	— , R. V. H.	Lokomotivfører	—		Larsen, C.	Fyrmester	{ Hjelm Fyr { Ebeltoft
1916/17	Andreasen, Henr.	Sømand	Ebeltoft		— , C. F. E.	Mejeribestyrer	{ Hatting { Vejle
1872	Ankerstjerne, G.	Bødkermester	Aalborg	1907	— , N. Jul.	Kelner	Kbhvn.
1901	Bang, F.	Kaptajn	Odense	1917	— , P. Vilh.	Kontorist D.F.D.S.	—
	Bennecke, Aage	Konstruktør	Kolding		Lauritzen	Toldassistent	Grenaa
1898	Bing, B.	Entreprenør	Kbhvn.		Laursen, L.	Postbud	Ebeltoft
	Borlund, Kalkar	Repræsentant	—		Lindahl, Carlo	Købmand	Skotterup
	Busch, K.	Fiskeskipper	Grenaa		Lundstrøm, C.	Gas- & Vandm.	Kbhvn.
1898/99	Budtz, Poul Egede	Tandlæge	Stubbekøb.	1895	Lohmann, Chr. H.	Inspektør	—
	Carlsen Hjalmar	Skipper	Grenaa	1910	Lyngby F. Aage E.	Installatør	Odense
	Christensen, P.	Kaptajn	Aalborg	1896	Løje	Kaptajn	Bandholm
1904	— , P.	Skibsfører	—				
1901	Christiansen, Jens	Repræsentant	Kbhvn.	1900	Madsen, M. J.	Skibsfører	Aalborg
	Clausen, C.	Forpagter	{ Fuglsang { Grenaa	1892	— , Th. Emil	Pens.Lokomotivfyrbøder	Helsingør
1892	Clemmensen, H. C.	Kaptajn	Aalborg		Møller, H.	Konduktør	Vejle
1913	Cortzen, S. A.	Toldassistent	Randers	1880	— , Sophus	Fhv. Lodsolderm.	Helsingør
				1905	Nielsen, G. Volmer	Sømand	—
1898	Egidiussen, C. W.	Fabrikmester	Kbhvn.		— , Carl	Direktør, Gross.	Kbhvn.
	Emcken, C. E.	Musiker	—	1883	— , Jens Peter	Skibsbygger	Helsingør
	Ewald, Hjalme	Chauffør	—	1908	— , P. H. V.	Restauratør	Kbhvn.
				1906	Nissen, E.	Skisreder	—
	Fabricius, Chr.	Bankdirektør	—	1915	— , H.	—	—
	Florvaag, Jens Jensen	Sømand	{ Bindernæs { Rødby	1907/08	Nyborg, N. Nielsen	Fisker	Bandholm
	Foss, Eigil	Premierløjtnant	Kbhvn.				
1893	Gaj, P.	Kaptajn	Aalborg	1900	Olsen, Løvdal	Fiskeskipper	Grenaa
1902	Gaihede, G. C. Jensen	Fiskeeksportør	Skagen	1898	Orlyk, Louis Albert	Fhv. Hovmester	Kbhvn.
1896	Gram, Chr.	Tømrermester	Kbhvn.		Ostermann, Ferd. A.	Grosserer	—
	Guldbrandsen, W.	Branddirektør	Odense	1889/90	Paepcke, Carl Aug. P.	Kontorchef	—
	Gylstorff, Louis W.	Assistent	Kbhvn.	1904	Palming, Johs.	Lagerchef	—
1915/17	Gotzsche E. Guldbrandsen.	Maskinkonstrukt.	Gentofte		Petersen, Alfr.	Kelner	—
					— , A. P.	Landmand	{ Draaby { Ebeltoft
1915/17	Hansen, Hans Chr.	Maskinarbejder	Kbhvn.				{ Hatting { Vejle
1880	— , H. O.	Murermester	Vejle	1906	Poulsen, H. Joh.	Portør	—
1905	— , Holger Th.	Kelner	Aarhus				
1881	Hansen, Jørgen		{ Erritsø { Fredericia	1895/96	Rasmussen, R. H.	Inspektør	Høng
	— , K. L.	Direktør	Odense		— , Theodor	Gaardejer	{ Draaby { Ebeltoft
1904	Henriksen, Niels	Mekaniker	Aalborg	1914	Rastrup, Uffe	Mejerist	Odense
	Hornbeck, G.	Købmand	Ebeltoft		Rosenvinge, H. P.	Fabrikdirektør	Grenaa
	Hülsebeck	Toldmedhjælper	Korsør		Ruben, Salomon	Kontorist	Kbhvn.
	Høffner, J.	Fabrikant	Odense		Ræder, J.	Grosserer	Kolding
	Jensen, Albert	Hotelejer	Grenaa	1914/15	Schmith, Svend Bay-		Kbhvn.
1915	— , Alb. V.	Hovmester	Kbhvn.	1883	Schultz, A. E. M.	Dampskibsfører	Hellerup
1903	— , Chr.	Forvalter	Haslev	1908	Schütz, E. P.	Styrmænd	Kbhvn.
1891	— , Chr. A.	Maskinpasser	Helsingør	1907	Suhr, Chr.	Blikkenslager	Aalborg
	— , F.	Handelskommis	Ebeltoft	1915	Sørensen	Konstruktør	{ Holeby { Maribo
1899	— , Jens	Tømrer	{ Mogenstrup { Brandelev	1897	— , C. Agerholm	Direktør	Odense
			{ Fornæs Fyr { Grenaa	1915/16	— , Hans	Fisker	Ebeltoft
1909/10	— , J. P.	Fyrassistent	Kbhvn.		— , Laur. P.	Korpsartillerist	Kbhvn.
1917	— , Johan	Kontorist	Grenaa		— , S. M.	Portør	Vejle
1909	— , M.	Skipper	Grenaa				
1898	— , N. Edv.	Bud	Kbhvn.	1887	Thanning, Chr.	Skibsfører	Kbhvn.
1915	— , Poul	Fisker	Ebeltoft	1900	Thomsen, Th. Johs.	Gaardejer	Mesinge, Fyn
1915/16	— , Rud.	Lærer	{ Aalsgaarde { Helsingør				
1907	— , Sofus	Skomagermester	Korinth	1889/90	Udsen, S.	Styrmænd	{ Hammelev { Grenaa
1893	Jessen, H.	Købmand	Taastrup				
1914	Jühne, Aage		Korsør	1899	Vejbøl, J. Hansen	Skibsfører	Aalborg
			{ Rørbæk { Sækkøbing	1913	Weimann, Chs. D.	Maskinfabrikant	Frédværk
1914	Jørgensen, Chr.	Tømrer	Dalum		Wellendorf, A. H.	Direktør	Kbhvn.
			{ Odense	1914/15	Ørregaard, E.	Chefshovmester	{ Peder { Skram

DØDE (efter Afslutningen af forrige Liste): 1864, J. J. Ottesen, Dbmd., Postekspedient, Kbhvn. 1864, L. Høyer, Dbmd., Krigsassessor, Kbhvn. 1889, Edv. Andersen, Restauratør, Kbhvn. 1864, Chr. Jørgensen, Skibsmægler, Kerteminde. 1873, S. N. Pii, Fhv. Skibsfører, Hornbæk.

GRENAA-KREDSSEN

afholdt Tirsdag den 13. Novbr. 1917 Kl. 7 Aften paa Badehotellet Grenaa Strand sit aarlige Torskegilde, som havde samlet god Tilslutning. Der var til dette Gilde forfattet 4 Sange, som blev af-sunget ved Bordet og flere Taler blev holdt, medens Marinerne viste Værtens gode Mad skyldig Honnør.

Efter Bordet samledes alle Marinerne ved Kaffen, som blev ser-veret i de tilstødende Lokaler, hvor Marinesangbogen kom til An-vendelse — som sædvanlig til stor Glæde for Medlemmerne.

Redaktør *Lønskov* havde med sædvanlig Elskværdighed stillet sin musikalske Evne til Raadighed og ledede med Tonerne fra sin Violin alle Sangene, noget der ikke kan værdsættes for højt.

Sammenkomsten, som sluttede til lovbefalet Tid, maa vistnok betragtes som særlig vellykket, idet Medlemmerne gentagne Gange takkede Bestyrelsen og opfordrede denne til at foranstalte lignende Fester i det kommende Aar.

DØDSFALD

KAPTAJN N. S. PII

Samtidigt med at Nytaar 1918 gik ind, døde Kaptajn N. S. Pii. Pii tilhørte en gammel Hornbækfamilie og en Sømandsslægt. Den afdøde var kendt af de fleste paa sin Egn, og kendt langt ud over Egnens Grænser. Efter at have sagt Langfarterne Farvel, tog Pii stadigt Ophold i Hornbæk, og der var ikke den Ting paa Egnen, som skulde sættes i Værk, uden at man maatte have Pii med. Og naar han sagde ja til at gaa med, saa var det ikke tomt Mundsvejr, han tog Haand med i Arbejdet, og han havde stor Indflydelse blandt Egnens Befolkning. Han var saaledes en af Foregangsmændene, da det blev Alvor med, at Hornbæk skulde have Baneforbindelse med Helsingør. Da Helsingør og Omegns Bank startedes, var han med fra første Færd, holdt ved i de første vanskelige Aar og paatog sig at være Bestyrer af Bankens Filial i Hornbæk, der under ham snart voksede til at blive Bankens betydeligste Filial, hvad den er den Dag i Dag. Da Hornbæk skulde have Gasværk, lagde Pii sig ogsaa i Selen der og blev Formand for Aktieselskabet. Han gav aldrig op, naar han først var gaaet med til et Foretagende. Han tabte aldrig Modet og sit gode Humør, forstod tværtimod at indgyde dem, der blev modløse, Tillid og Fasthed til at fortsætte. Ganske selvfølgelig blev han Medlem af Tikjøb Sogneraad og var en Tid dettes Næstformand. Ogsaa der tog han livlig Del i Arbejdet, og Hornbæk har vistnok aldrig haft en ivrigere Talsmand i Sogneraadet end Pii. Om ham gælder det samme som om Kommandør Bluhme, da denne var Folketingsmand. Bluhme endte altid sine Taler med at anbefale sin Valgkreds Esbjergs Interesser. Pii blev aldrig træt af at tale for Hornbæk, og det endte til Slut med, at alt, hvad Pii forlangte til Hornbæk, det

B.

fik han. Det blev lidt efter lidt en Selvfølgelighed. Pii var Tillidsmand for den meteorologiske Observation og for Signaltjenesten i Hornbæk.

Pii vandt alle for sig. Han var den fødte Selskabsmand. Han ejede et rigt Gemyt. Hans høje, statelige Skikkelse med det graa Hoved var altid velset. Og hans Hjerte slog varmt for alle dem, der havde det daarligere, end han selv. Pii blev 72 Aar gammel, men først i den allersidste Tid mærkede man, at Aarenes Vægt begyndte at tyngge ham. Endnu for ikke saa mange Aar siden tog han som Stedfortræder Kommandoen paa et Skib, og indtil for kort Tid siden holdt han ud, som den gladeste blandt de glade, ungdommelig og spænstig i lystigt Lag.

Med Vemod vil man erfare, at denne typisk danske Somands-skikkelse fra Sejlskibenes Tid er gaaet bort. —

Paa Begravelsesdagen vajede Flagene paa halv Stang overalt i Hornbæk. Fra den lille Somandskirke, hvis spidse Træspir rager op over det store Fiskerlejes smaa Huse, lod den skingre Klokkeklang, som forkyndte, at nu skulde Kaptajn Pii føres til sit sidste Hvilested. Kirkerummet, hvor de udskarne Skibe hænger i Køl-vandslinie under det lave Loft, og hvor det meget ejendommeligt malede Træværk skaber en egen Stemning, laa i den graa Dag kunstigt oplyst med opplantede Graner omkring den afdødes Baare. Det var Helligtrekongers Dag, Julens sidste Helligdag. Til Baaren var sendt et Væld af Blomster, der dækkede Kisten og skød sig som en mangefarvet Flod ned gennem Kirkens Skib. En mægtig Sorgeskare havde indfundet sig, Kirken kunde langt fra rumme alle. Der var Repræsentanter for alle de Institutioner, Pii havde staaet nær, for hans gamle Rhederi, Svendsen & Christensen, og andre Dampskibsselskaber, for Sogneraadet, for Helsingør og Omegns Bank, Handlende, Haandværkere og Fiskere fra Hornbæk, Lændmænd fra Oplandet, Venner fra Helsingør o. m. a. Ved Kisten holdt Hornbæk Sangforenings florumvundne Fane Æresvagt. Sorgeskaren sang: »O, Du min Immanuel«, hvorpaa Pastor Dankau holdt Sørgetalen. Præsten mindedes Pii's Trofasthed, hans Tillid vækkende Person og hans Hjærtelighed. Naar Pii gav Haandtryk, mærkede man, at det for ham ikke var en tom Ceremoni, men noget, der kom fra Hjertet. Præsten vidnede, at Pii forberedt og rolig gik Døden i Møde, med Fred i sin Sjæl. Efter Præstens Tale sang man »Den yndigste Rose er funden«. Ældre Skibsførere og Venner af den Afdøde traadte hen ved Baaren, idet Hornbæksangforeningen »Brage« intonerede et Farvel. Saa løftedes Kisten og blev baaret ned gennem Kirkens smalle Skib.

Ad den vintervaade Vej satte det store Sørgetog, der talte over 400 Mennesker, sig i Bevægelse mod Kirkegaarden ved Hornbæk Plantage. Pastor Dankau foretog Jordpaakastelsen, og den gamle Korsfarersalme »Dejlig er Jorden« blev sunget. Smedemester Larsen fra Horserød traadte hen ved Graven og bragte Pii Tikjøb Sognebeboeres Farvel og Tak for den Gerning, han havde udrettet i det offentlige Tjeneste. Den afdødes Svigersøn, Sadelmager Sørensen, bragte Sorgeskaren Familiens Tak for den viste Deltagelse og for den Ære, der var vist den afdødes Minde.

HIRSHOLMENE

ET MARINEMINISTERIELT ETABLISSEMENT

Vi ved alle fra vor Skoleundervisning, at der 1 Mil Nord-ost for Frederikshavn ligger nogle Smaaøer eller Holme, der med eet Navn kaldes Hirsholmene, men kun de færreste ved, at Marineministeriet er Ejer af Øerne og altsaa administrerer dem.

Foruden to større Holme (Hirsholm og Græsholm) findes der flere mindre Stenøer, Korsholm, Møgholm(!) Storhol, Lilleholm, Tyvholm og Kjølpen. Kun den 42 Tdr. Land store Hirsholm er beboet (af c. 100 Mennesker), Græsholm er udelukkende Opholdssted for Kaniner, af hvilken Dyreart i vild Tilstand Øerne rummer et ret betydeligt Antal.

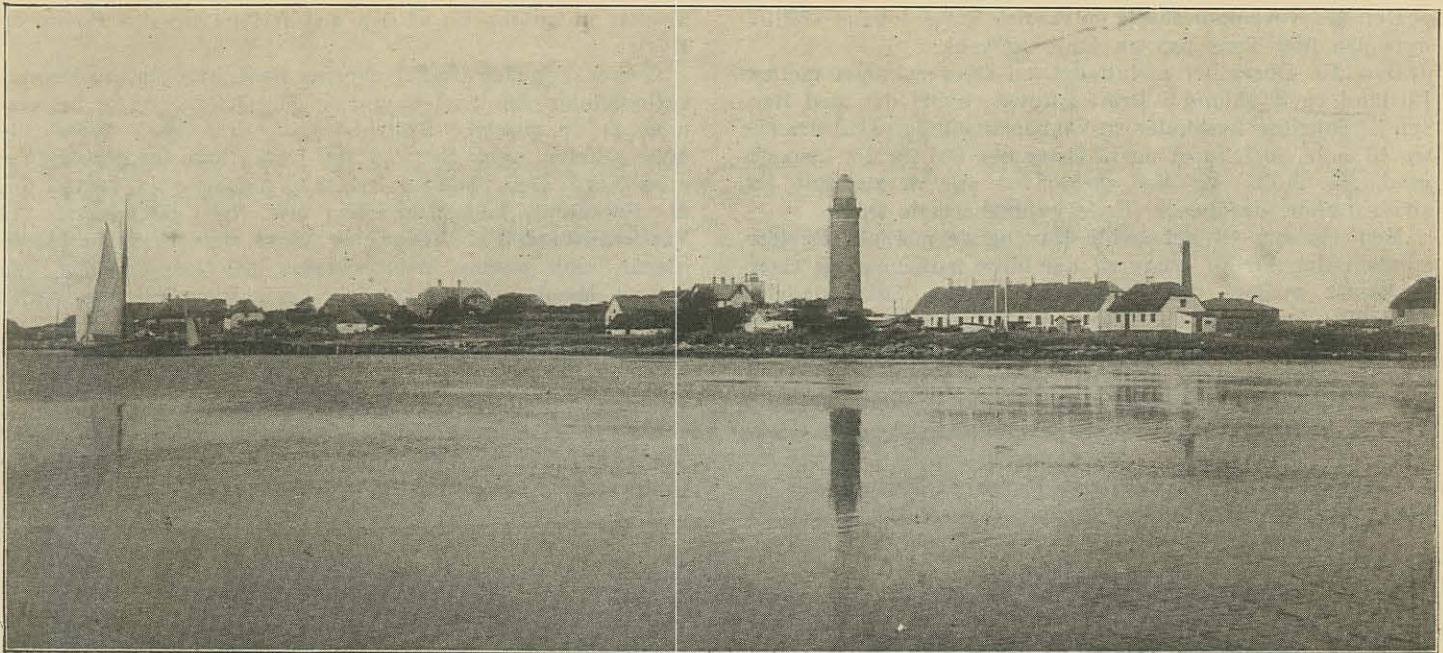
Øerne, der væsentligst er dækket af Rullesten, spænder over 113 Tdr. Land og rager paa det højeste Punkt 19 Fod op over Havet; de danner Landets mindste Sogn, der i verdslig Henseende hører ind under Horns Herred og Hjørring Amt. Man finder paa Hirsholm Præstebolig, Skole, Kro, Toldstation og Telefonstation samt den i 1860 anlagte Havn. Allerede i 1775 var der Planer oppe om Anlæg af

en Havn (paa Græsholm); senere toges Tanken op, nemlig i 1862 af Fyringenør Grove, og atter i 1871 af et privat Selskab, der ejede Øen og anlagde et Stenhuggeri, som leverede Brosten samt Sten til Frederikshavns store nye Havn.

Den eneste Betydning Øerne nu har er ved det 85 Fod høje Fyrtaarn, der er opført i 1886; Fyrets Lysvidde er 4 Mil og Taagesignalstation findes installeret.

Kirken er over halvtredje hundrede Aar gammel, og Præsten (S. J. Asmussen) er tillige Skolelærer paa Øen, da Embedet jo ikke er særlig stort omend bedre end i gamle Dage; saaledes klagede Sognepræsten Hr. Peder Knudstrup i 1646 over, at han ikke kunne klare sig med det, han tjente, og i flere Perioder har Embedet staaet ledigt, endogsaa i 80'erne. Kirkeværgen, Hr. K. J. Agerskov, er tillige Fyrmester og — siden 1895 — tilsynsførende ved Etablissementet.

Hirsholmenes Historie er naturligvis ikke særlig begivenhedsrig. Man ved, at Staten i 1583 overdrog Øerne til

UDSIGT OVER HIRSHOLMENE

Hangaards Boghandel, Frederikshavn, Eneret

Hr. Mourids Podebusk til Kjørup, senere gik de over til Ejerne af Bangsbo; i 1640 plyndrede Svenskerne Øerne. Af senere Besiddere kendes Hans Eifler (i 1769) og Jomfru Übersax (i 1848); i 1883 købte Marineministeriet Øerne. Det er ikke noget stort Budget, Hirsholmene arbejder

med; Staten betaler ialt kun 3,500 Kr. i Tilskud til deres Drift, hvoraf 1800 Kr. medgaar til Vedligeholdelse af Havn og Bygninger, 900 Kr. faar Skolelæreren i Tilskud og 200 Kr. gaar til Kirkens Drift; øvrige Smaaavgifter udredes af Holmenes egne Indtægter. Sp.

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I ØSTERSØEN

JULI—DECEMBER 1917

Spørgsmaalet om Kogrundsrenden — Løbet forbi Falsterbo paa svensk Søterritorium — har i 1917 været fremme i det engelske Underhus, hvor et Medlem spurgte om, hvorvidt der i den Overenskomst med Sverige, hvorefter de Allieredes Skibe i Østersøen — deri indbefattet c. 90000 Tons i Bottenhavet — skulde frigives, var bestemt, at Kogrundsrenden skulde holdes permanent aaben for Handelskibe, samt hvorvidt Sverige til Gengæld kunde faa de svenske Skibe frigivne, som tilbageholdtes i engelske Havne.

Lord Robert Cecil svarede, at Overenskomsten med Sverige kun gjaldt britiske Skibe i Østersøen, og at den britiske Regering havde den Opfattelse, at Passage gennem Kogrundsrenden burde være fri for Skibe under et hvilket som helst Flag. Ved den særlige Overenskomst frigav den britiske Regering 14 svenske Skibe i engelske Havne og bevilgede Lettelser for 19 i Halifax liggende svenske Skibe, der sejlede med Kornlast fra amerikanske Havne.

Til disse engelske Udtalelser bemærkede »Svensk Sjøfartstidning«, at man i Storbritannien har den forkerte Opfattelse, at Kogrundsrenden har nogen Betydning som almindeligt Trafikfarvand. Løbet er som bekendt noget vanskeligt trafikabelt og holder kun 4 Meters Dybde, hvorfor kun forholdsvis smaa Skibe kan passere igennem i lastet Tilstand. Hvis Renden havde været til Nytte for Træeksporten til de Allieredes Lande, kan man være sikker paa, at Forsøget paa at gaa med trælastede Fartøjer indenfor Territorialgrænsen nok var blevet gjort.

Hvis Kogrundsrenden aabnes for alle Nationers Skibe kunde der meget let blive en brat Afslutning paa Sejlsadsen i denne Rende. Vi kan ikke, siger Svenskerne, udelukke Tyskerne, og det kunde jo tænkes, at et tysk Fartøj ved

uforudset Hændelse gik paa Grund i Renden og stoppede hele Sejlsadsen, saaledes at Trafikken fra Østersøen blev nødt til at gaa gennem de tyske Minespærringers Gennemsejlingsløb Syd for Drogden.

I de første Dage af August stødte en russisk Torpedojager paa en tysk Mine og sank.

I Begyndelsen af September var større tyske Krigsskibe samt Jagere og Undervandsbaade i Virksomhed i Indløbet til Riga Bugten; de har rimeligvis foretaget indledende Rekognosceringer til de følgende Angreb. Omtrent midt i September optraadte tillige tyske Minesøgere ved den kurlandske Kyst og tyske U-baade udlagde Miner, og d. 26. løb en russisk Jager paa en Mine ved Øsels Sydkyst og sank straks.

Den 13. Oktober landsattes tyske Tropper paa Øsel, understøttet af Flaadens Kanoner.

Natten mellem d. 16. og 17. Oktober trængte en tysk Eskadre, bestaaende af Slagskibe, Jagere, Minesøgere og U-baade, ind i Riga Bugten. Om Morgenen d. 17. aabnede Eskadren Ilden paa den russiske Flaadeafdeling, der trak sig tilbage gennem Moon Sund. Under den ulige Kamp fik Slagskibet »Sslava«, der var det sidste Skib i den russiske Flaadeafdeling, forskellige Havarier; det fik Skibssiden gennebornet paa flere Steder og sank ved Indløbet til Moon Sund, medens Besætningen reddedes af Torpedobaade; samtidig blev ogsaa en russisk Torpedojager ødelagt. Derefter beskød den tyske Eskadre Landbatterierne paa Dagø, der i Løbet af ganske kort Tid blev fuldstændig ødelagt.

Efterat den russiske Flaade havde trukket sig tilbage til den finske Bugt, og Tyskerne havde besat Dagø, Øsel og andre Øer, havde Tyskerne Herredømmet over Riga Bugten.

Den 27. November stødte en russisk Torpedobaad »Bditenyi« paa 350 Tons paa en Mine og sank.

Den 15. December afsluttedes en Overenskomst mellem Rusland og Tyskland i Brest Litovsk, hvori der med Hensyn til Søkrigen bestemtes, at Vaabenstilstanden skal strække sig til hele Sortehavet og til Østersøen Øst for 15. Længdegrad (Bornholm) og skal gælde for alle derværende Søstridskræfter, der hører til de kontraherende Parter.

Med Hensyn til det hvide Hav og de russiske Kystfarvande i det norlige Ishav vil der blive truffet særlig Overenskomst mellem den tyske og russiske Søkrigsledelse. Gensidige Angreb paa Handels- og Krigsskibe i de nævnte Farvande skal, saavidt muligt, allerede nu høre op. I denne særlige Overenskomst skal der ogsaa optages Bestemmelser for saa vidt muligt at forhindre, at de kontraherende Parter Søstridskræfter bekæmper hinanden paa de andre Have.

Angreb paa den anden Parts Havne og Kyster skal op-høre paa alle Have. Det er forbudt den ene Parts Søstrids-

kræfter at anløbe de af den anden Part besatte Havne og Kyster.

Overenskomsten træffer derefter Bestemmelser om Demarkationslinier for Sortehavet og for Østersøen og bestemmer, at de russiske Søstridskræfter ikke maa overskride disse Linier mod Syd og de forbundne Søstridskræfter mod Nord. Den russiske Regering paatager sig Garanti for, at Ententens Søstridskræfter, der ved Begyndelsen af Vaabenstilstanden befinder sig Nord for Demarkationslinierne eller senere naar derhen, vil forholde sig paa samme Maade som de russiske Søstridskræfter. (Hvorledes kan Rusland garantere dette?)

Handel og Handelsskibsfart i de nævnte Egne af Sortehavet og Østersøen er fri. Nærmere Bestemmelser herom vil blive truffet ved særlige Kommissioner.

De kontraherende Parter forpligter sig til, saa længe Vaabenstilstanden varer, ikke at forberede Angrebsoperationer mod hinanden i de to Søomraader.

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I MIDDELHAVET.

JULI—DECEMBER 1917.

ITALIENSKE UBAADSJAGERE FØLGER DEN FØRENDE MOTORBAAD PAA REKOGNOSCHERING

En tilsyneladende mere fredelig Krigsskueplads end Middelhavet skal man lede efter. Forholdet er dog tilsyneladende, da U-baade, Patrouillefartøjer, Troppetransporter o. desl. er virksomme nok; men fremtrædende Begivenheder har Sommeren 1917 ikke at opvise — man maa spare paa Kræfter og Materiel, fordi Krigen efter alt at dømme kan vare Aar endnu.

Ogsaa i Sortehavet har der været roligere end i de første Krigsaar. De to tyske Krydere »Goeben« og »Breslau« hører man intet nævneværdigt til, og den russiske Flaade ødelægger ved sine Torpedofartøjer engang imellem nogle tyrkiske Handelsskibe.

Den 29. September løb en østerrigsk Monitor paa en Mine og sank, og i Begyndelsen af Oktober kaprede Italie-

nerne en østerrigsk Torpedojager, som blev indlemmet i den italienske Flaade.

Den 7. Oktober beskød en tysk U-baad de italienske Tropper ved Byen Tripolis, og d. 16. beskød den samme U-baad Byen Homs i Tripolis. Ogsaa i Sortehavet opererede tyske Undervandsbaade.

Den 11. November blev en engelsk Destroyer og en lille Monitor sænket af en fjendtlig U-baad under Palæstinas Kyst, og d. 18. blev et britisk Vagtskib torpederet i Middelhavet.

Fra d. 22. November blev den i Middelhavet hidtil fri Passage Vest fra til Grækenland inddraget i det tyske Spærreomraade, saaledes at hele Middelhavet undtagen udfor Spaniens Østkyst og ned til den marokkanske Kyst nu er tysk Farezone.

Natten mellem 9. og 10. December blev det østerrigske Slagskib »Wien« sænket ved et fjendtligt Torpedobaadsangreb, men næsten hele Besætningen blev reddet. Den officielle italienske Beretning meddeler følgende om dette interessante Angreb, til hvis Afværgelse der ikke synes at have været udvist tilstrækkelig Aarvaagenhed fra østerrigsk Side:

Natten til d. 9. December forlod to italienske Torpedojagere under Kommando af den sicilianske Løjtnant Rizzo deres Basis for at forsøge at gennemtrænge Spærringerne for Triest's Havn og ødelægge de to Slagskibe, som opholdt sig der.

Da Torpedojagerne var tæt udenfor Havnen begyndte

man i Bælgmørke og i den dybeste Tavshed et vanskeligt Arbejde, idet man overskar 8 Staalkabler og fjernede talrige Miner for at aabne en Passage for Jagerne.

Havnen sov i den stille Nat. Den ene af Torpedojagerne standsede tæt ved Siden af Slagskibet »Wien«, medens den anden opsøgte »Monarch«. Saasart denne var fundet, gav Chefen de fornødne Ordre, for at Angrebet kunde finde Sted samtidig for begge Fartøjer. Et Øjeblik tændtes »Wien« store Projektør og gennemtrængte Mørket — saa slukkedes den igen. Ingen havde opdaget noget. Et Par Sekunder senere flængede to Torpedoer »Wien«s Side op, og Skibet sank øjeblikkelig. To andre Torpedoer ramte samtidig »Monarch«, hvis Skæbne man imidlertid ikke kunde konstatere.

Den 14. s. M. angreb en U-baad i det joniske Hav den franske Krydser »Chateaurenault«, som blev ramt af 2 Torpedoer. Medens Krydseren var i Færd med at synke, kom U-baaden i Overfladen; den blev straks beskydt af de eskorterende Torpedojagere og Vandflyvemaskiner, som ødelagde U-baaden, der sank som Vrag. Alle fra »Chateaurenault« paa 10 Mand nær blev reddede, og 22 Mand toges til Fange af U-baadens Besætning.

Vaabentilstanden i Sorte Havet fra den 15. December er omtalt sammen med Begivenhederne i Østersøen.

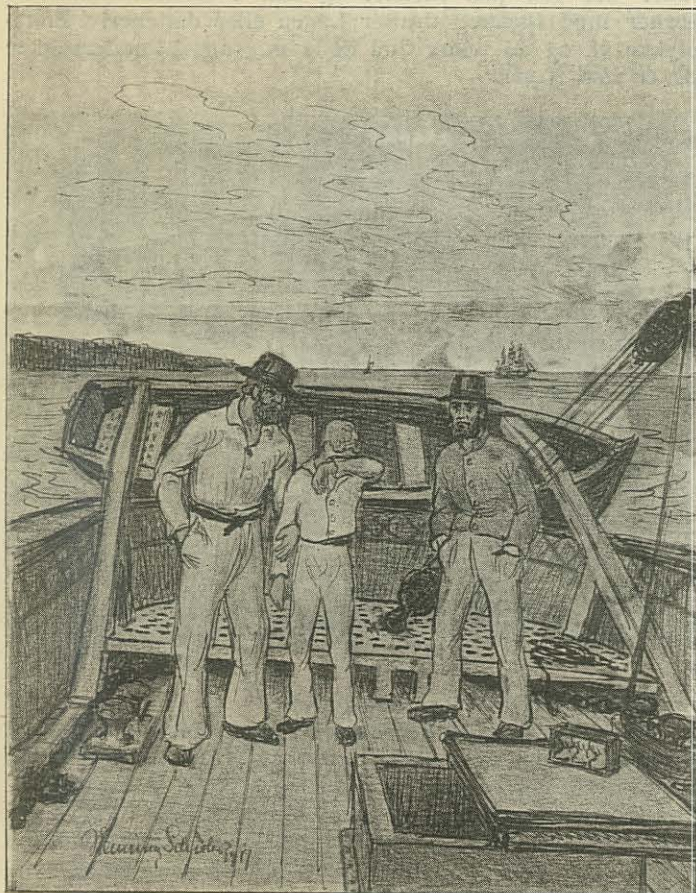
C. I. H. SPEERSCHNEIDER,
Kaptajn u. T. i Flaaden

PAA KRYDS MED »KAMPHANEN«

(Fortsat)

Saa vendte Hecht sig: »Sejlmageren kan gaa ned straks, og han siger intet om dette her til Drengen eller nogen Mand ombord, forstaar han det!« Og saa tog han Jens med, som man tager en Kylling om Vingerne. Eskildsen

Tegning af Henning Schiøler

saa maabende og uforstaaende efter ham, slog sig paa Laaret, lagde Logsagerne sammen og gik til sin Køje. Uden at reflektere.

Hecht tog Jens ned med ad Høusestigen og satte ham i sit Lukaf. »Bliv nu her, min Dreng; jeg kommer straks med Mixturen.« Jens tørrede Øjnene, hulkede færdig og snøftede af, mens Baadsmanden var en Afstikker oppe i Kokkens Kabys. Han kom ned igen med Kandis og Sirup, som Jens genert fortærede, mens Hecht af og til tog ham under Hagen med sin grove Næve.

»Saadan har jeg ogsaa haft det engang«, sagde Kæmpen alvorligt og daskede ham kærtegnende oven i Hovedet, saa det duvede og giredede i Jens' øverste Etage. Han kunde ikke lade være at smile, og Munden, der var fuld af Kandis, fortrak sig efterhaanden til et drenget Grin. Sorgen var hurtigt glemt.

»Vel, vel, lille Kadet. Saa letter vi om et Øjeblik og er oppe, naar Kokken er klar til at skaffe«

— Da der blev skaffet, var Hecht og Drengen paa Dækket. Skonnerten var da udfør Kastrup Knæ, og Byen var ude af Syne. Jens fulgte med Kokken, da Maden blev bragt ned til Kaptajnen, og spiste med frisk Appetit sammen med Faderen, der ogsaa var kommet over sin Periode.

Samme Eftermiddag kastede »Kamphanen« Anker ved Dragør mellem en Mængde andre Fartøjer, Kapere, Fragtskuder og Fiskerkuttere. I samme Øjeblik, Skonnerten svajede op, løb et Orlogsfartøj paa Siden af den, og en ung Søofficer sprang op paa Dækket. Det var en elegant ung Mand med fornemt, skarptegnet Ansigt, lyse Bakkenbarter, der endnu var i deres Vorden, og stolte, dristige blaa Øjne. Den grønne Uniform, som vore Søofficerer dengang bar, med rød Halskrave og Ærmeopslag, sad som støbt paa ham, og han syntes at være født til den guldkantede trekantede Hat og Epaulletterne.

Mandskabet paa »Kamphanen« glandede beundrende paa den smukke unge Mand, rettede sig for ham og syntes nok, at Espen Jensen faldt lidt igennem ved Siden af ham.

Men Folkene — og Kaperføreren selv — var saare tilfredse med, at Løjtnanten, efter at have talt med Skonnertens Chef, tilbød ham at tage ham med sig ind til Kommandanten for Flotillen. Espen Jensen tog Plads i Fartøjet ved Løjtnantens Side og lagde fra Skibet med Orlogschaluppen. Det var noget, som baade han og Kapergasterne kunde lide. Jollen blev kort efter sendt ind forat hente Kaptajnen, og Folkene søgte uvilkaarligt at efterligne Orlogsgasterne og tilegne sig det Snit, som kendetegnede »Kongens Folk«.

Straks efter skurede igen en Baad langs »Kamphanen«. Den var lige saa sort som den anden var hvid, og Matroserne i den lignede mere Stratenrøvere eller Korsarer end ærlige danske Skibsfolk. Og den Mand, som entrede op, var den knoldede Jyde, Hans Tolleris, der vrikkede hen til Styrmand Clausen paa sine krogede Ben.

»Kaptajnen er iland«, sagde Clausen.

»Kaptajnen ad Helvede til«, vrængede Tolleris og vrikkede videre med sin Sabel slingrede om Benene. Fæstet paa to lange Pistoler stak op af et rødt Skærf, som var slynget tre, fire Gange om hans svære Mave. »Men hit med Hecht og Rasmus. — Hecht; ohøj«, raabte han ærgerlig og saå med sine hvasse Øjne hen til Baadsmanden, der sad paa Storlugen — og roligt blev siddende.

Clausen skød Kabudsen lidt bagud og kløede sig i Hovedet. »Kaptajnen kommer straks igen«

»Ad Helvede til med Kaptajnen«, vrængede Hans Tolleris igen. »Tag nu sit Habengut, Baadsmand, og kom med lige med det vons. Hvor er Rasmus? Nu har vi Brug for jer igen.«

Clausen kløede sig stadigt energisk, og hans Øjne svirrede frem og tilbage mellem Baadsmanden og den fremmede Kaperfører.

»Fald kun af, Hans Tolleris . . .«, brummede Hecht og rejste sig. »Bliver her ombord«, — og saa gik han ned.

»Dobbelt Hyre, Hecht!« raabte Tolleris.

Men det var som Vand paa en Gaas. Hecht gik ned. Rasmus Haltefanden stak Hovedet op fra Folkerummet forude.

»Sej, Rasmus, kom hit med Dig.«

»A bli'r ved Bossen«, svarede Rasmus Tingsted. Hans Hoved dukkede ned, og Lugen blev lukket.

Hans Tolleris skældte og smældte paa sit jyske og skovlede en Dynge af Eder og Skældsord fra sig. Clausen havde aldeles opgivet Ævret, men Mandskabet samlede om den vrede Kaperfører og fandt, at det var evige Løjer at høre paa hans Udgydelser. Fynbo-Niels knirkede af Grin, og naar Tolleris et Øjeblik trak Vejret og fik »bak Sej!«, skingrede Barber-Frands paa synftig københavnsk:

»Paa'en igen, Kaptajn! Højere, højere!«

Alle de værste Ord, som kan nævnes mellem Skagen og Ribe, blev gengivet her paa »Kamphanen«s Dæk paa den gode Stad Dragørs Rhed, og Gasterne i Baaden murrede og stemte i med. Havde der været ti og ikke blot de fire Sluproere i »Den Dristige«s Baad, var det blevet til et Slagsmaal, som havde fyldt et mørkt Blad i Dragørs Historie. Nu lod den gæve Jyde det blive ved Ord, men han lovede at give »Kamphanen« det glatte Leg med Skraasække, hvis den løb ud uden at afgive de to omstridte Søfolk.

Trængt af de grinende »Kamphaner«, retirerede Tolleris ned i sin Baad og lod sætte af. Man maa haabe, at Rasmus Tingsted ikke kom til Vendsyssel de første Aar efter Fredsslutningen. I modsat Fald er han død en grusom Død. Men Historien melder intet derom.

I Skumringen kom Espen Jensen igen ombord med Jollen, medbringende »Forfriskninger«, — Grønsager og Kød —, og ved Daggry næste Morgen stod »Kamphanen« ud fra Rheden Syd—Syd—Øst paa for en let Brise, kort efter fulgt af en Kaperkutter. Inde i Klyngen af Fartøjer skimtede man »Den Dristige«, men den blev liggende, hvor den laa, og gav intet Livstegn fra sig.

Den lille Skonnert gik ned ad Stevns til, krydsede et Døgn Tid i Farvandet dér, men satte saa Kursen efter

Bornholm. Der var ingen Sejlere at se. »Kamphanen« gik for Vinden Øst paa som om der var Fred og ingen Fare, og Livet ombord gik i den sædvanlige Gænge.

Jens blev snart ked af at høre paa Matrosernes Passiar forude. De kredsede altid om de samme Emner, de jævne, enfoldige Ulke, og Frandsen satte sit Kryderi til om »Tøser« og Kipper i Havnene. De helbefarne, som havde set sig mest om, var lidettalende Folk.

Han tyede til »Underofficererne« midtskibs, og den lille Gruppe blev forøget med Karlens, som Kanon-Hansen havde taget under Vingerne. »Tillader De, mine Herrer, at Underkanoneren sidder med i Lau'et«, var hans stadige Omkvæd, og Karlens fik efterhaanden virkelig Plads i Lavet som »Underkanonér«, endskønt han var og blev Jungmand. Han var kommet til at se friskere og stærkere ud og havde øjensynlig bedre af — og befandt sig selv bedre ved — at have Kanonér Hansen og ikke Barber-Frands som Makker.

Den bedste Adspredelse ombord var — dengang som nu — i Fællesskab at tømme et Glas og at høre de mest veltalende »spinde en Ende«. Og der var Stof nok til Historier. Kanon-Hansen havde to Gange været ved Trankebar med Asiatisk Kompagnis Fuldriggere, Sejlmageren havde faret baade paa Kina, Ostindien og Grønland, og Kokkens Felt var Vestindien.

»... Puddersukker!« sagde han en Aften. »Aldrig! — Jeg har faaet nok af Puddersukker. — Vi laa engang ud for Vestenden, det vil sige ved Frederiksted paa St. Croix. De kom agendes med Stude derinde, Niggerne, fra Plantagerne, og vi langede det ene Fad efter det andet ombord i »Laurentius«, — det var Briggen, jeg fo'r med som halv-befaren. Jeg har nu altid ha't en Amfipatimus mod de sorte. Du lugter, den Onde lyne mig, dem skal man holde tre Skridt fra Livet.«

»Fem«, sagde Kanon-Hansen. »Det er et sandt Ord.« Og saa dunkede han »Underkanoneren« advarende med Albuem.

»Naar Fadene lækkede, ser I, saa stak Drengene Fingrene i, og vi Jungmænd da forresten osse. Saa hejser vi et Fad ombord, — det var nu saa synderlig læk, og Styrmanden lader det gaa paa Dækket og ikke i Lasten. Som det tørner mod Dækket, dratter Lugen eller detteherre Ende-stykke af, og ud triller Gud døde mig noget Puddersukker og en død Neger.«

Tegning af Henning Schiøler

»Hva'ba! Det er vel Løgn, Kok!«

»Lissaa død som en fjorgammel Torsk. Den sorte Slyngel laa dér i Fadet med flakt Hoved og fyldte op som halvanet Hundrede Pund ægte St. Croix. — Skidt med Niggeren. Det Rak er der nok af. Men vi klagede til »Old Paradise«, Plantagen, vi fik ham fra, og Planteren klarede den da ogsaa uden Politi og deslige Sludder og Omsvøb og skikkede os et nyt Fad«

Tilhørerne sundede sig paa Historien, og saa begyndte Kanon-Hansen: »... ja, derude paa Varmen gælder saadan et kulørt Menneske, om man kan kalde det saà, ikke for en Slik. Jeg laa engang med »Dannebrog« ved Serampore, og der drev de sorte *Lig*, forstaar I nok, ned ad Strømmen, — Hugli —, som døde Torsk ved Gammel Strand. Hver Morgen maatte vi gøre Ankerkættingen klar for diherre Kadavere. Det var en drøj Job, den. Somme droner sig selv, og somme Folk hiver deres kreperne Slægtninge i Strømmen. Det er en billig Begravelsesmetode. — Jeg husker, da min Svirfa'r holdt op at trække Vejret, den gamle Hallunk, ude i Skovshoved. Vi grov ham ner, og det kostede svær mange Penge. Ha, ha. Vi skulde have hevet ham ud i Strømmen, den fattige Stymper, og holdt Gravøl for Pengene. — Naa, en anden én vil jo ogsaa gerne lægge sine Ben paa det faste Land til sin Tid.«

»Og helst i gamle Danmarks Jord«, sagde Eskildsen. »Jeg var lige paa Nippet til at raadne dernede paa Varmen.«

»Lad høre om det, Sejlmager«, opfordrede Kanon-Hansen.

»Det er lige til og ikke værd at fortælle«, sagde Eskildsen, men blev dog ved. »Jeg kom til Trankebar som Jungmand med »Prinsen af Augustenborg« og fik Plads paa Holmen, og der kom jeg nu egentlig til Sejlmageriet, for den gamle, de havde derude, havde Pleksen, og saa kom jeg til. Han himlede da ogsaa snart. Trankebar er en god Plads...«

»Det ved jeg bedst«, afbrød Kanon-Hansen.

»Jeg var der i Guvernør Ankers Tid. Det var en stolt Karl og ikke en Visk som Petir Hermansen, som sitter der nu. — Naa, jeg fik en lille Kone. — Det gaar let nok derude. Byttede hende for et Anker Arrak, en Kardus Skraa og 2 Rigsdaler i rede Penge og fik mere for hende da jeg gik hjem...«

»Hvad behager!« udbrød Latinerkarl.

»Lad nu mig«, fortsatte Eskildsen næsten barsk. »... Hun havde været Konstablens, som patrierede med »Princen«, Radjambal hed hun. Det er et slemmer Navn, men det var en dejlig Pige. Vi boede derude paa Holmen i den gamle Sejlmagers Hus og hun passede mig og mine Grejer som en lille Gudsengel. Ikke af de hvide, forstaas, for hendes Hud var jo lidt vel bejset og mørk i Kuløder.

Varmt var der, — der var bagendes! Solen gløder derude som havde man en Fyrbøtte paa Issen. Men paa Holmen var der bedst; der var dog af og til en lille Brise, lidt Luft af Saltvand. Langt ude i Søen gik de svære Sejlere, og af og til kom en Kystfarer ind paa Rheden. Og saa nu og da Fuldriggere hjemmefra. Ja, Trankebar er en god Plads...«

»Det er sandt nok«, sagde Kanon-Hansen.

»Er det mig, der har Ordet, — ellers hæng bare i«, vrissede Sejlmageren. »Jeg skal nok holde Kajen.«

»Godt Ord igen, Sejlmager«, tyssede Kokken og hældte i hans Glas. »Lad os nu faa den Ende.«

Eskildsen tog vrantent en Slurk, skuttede sig og begyndte lidt trevnt igen: — »Nu maa I vide, at Trankebar er en Fæstning med et stolt Kastel, som hedder Dansborg og som ikke giver Kronborg herhjemme ret meget efter. Der er et dansk Infanteri- og Artilleri-Korps i Kongens Farver, — hvide, kønne Folk, forstaas. — »Blanke«, som vi kalder dem derude. Men saa er der Sipojerne, de kulørte. Der var fire Kompagnier af dem i min Tid foruden Sæbaudierne og Kanon-Laskarerne, men vi regnede dem ikke for ret meget. En rask Mand af vore kunde magelig hamle op med en fem-seks Stykker af de Fyre.

Naa, saa var der en tosset, sort Rad af disse rødkjolede Hundestejler, Roderigo Alonzo, og han var Korporal ved 2. Sipoj-Kompagni. Han havde set sig varm paa Radjambal og snusede om paa Holmen til hver en Tid. Jeg tog mig ikke noget af det, men saa siger Kammeraterne: »Vil Du være Hanrej, Sejlmager?«, og saa ærgede Hallunken mig dog ligegodt en Kende.

Nu havde jeg jo en Klat tilovers for Pigen og jeg spørger hende paa ærlig Dansk om hun vilde have ham. Men min brave Radjambal spyttede — reverenter talt — over mod »Banquesalene«, Magasinerne ved Dronningens Bastion, hvor Fyren plejede at sitte og glo over til mit Hus. Hun var klar nok, min lille Radjambal; der var ingen Slinger med hende.

En Dag møder jeg Korporalen oppe ved Reberbanen. »Sej Du, Mester Fuchs«, siger jeg til ham. »Er det mig eller er det Radjambal, Du løber grasat efter?«

Øjnene skinnede hvidt i hans sorte Fjæs, og han pludrede en hel Portion paa Malebarsk og Dansk om »... Radjambal... Blomst... mig Kone have...« og den Slags Kaudervælsk.

»Er det hende, Du vil have, saa maa Du vente til jeg er død eller ikke vil have hende længer, Din Abekat.«

»Saa Du ikke leve længe, Ajaski«, hvæsede han. Dermed var Sagen jo klar nok, og jeg kastede Stabejsten foran mig gennem Søporten op i Byen, og Skildvagten og jeg lo af ham, da han benede opad Bazaren til. Jeg gik derpaa, som jeg plejede van, op til »Danske Værtshus« og fik en Dram med andet Godtfolk.

(Fortsættes).

KAY LARSEN

EN MÆRkelig KONTREADMIRAL.

Da nedenstaaende, sandfærdige lille Rejseoplevelse i de i de sidste Dage har faaet en vis Aktualitet, turde den maaske, i al Beskedenhed, paaregne nogen Interesse hos »Under Dannebrog« Læsere.

I Foraaret 1900 boede jeg en Tid, sammen med en dansk Komponist, i Sorrento, i det lille Hotel l'Europe, som alle Caprirejsende sikkert har lagt Mærke til, da det knejser højt oppe paa Klippen lige ovenover Dampskibets Anløbsbro.

Der var, paa det Tidspunkt, den Mærkelighed ved det lille Hotel, at det foruden os to danske Herrer kun var beboet af Damer, i alle Aldere og af alle mulige Nationaliteter.

Men det var selvfølgelig et Plus, og vi kroede os rigtig som eneste Haner i Kurven. Vi overbød hinanden i forskellige selskabelige Paafund, vi arrangerede Udflugter, Komponisten spillede sine egne Kompositioner, og jeg tegnede Karikaturer af Gæsterne fra Nabohotellet, det store

flotte »Albergo Vittoria«, alt sammen til stor Moro for Damerne, kort sagt, vi havde det rigtig familiært og fornøjeligt.

Det var derfor med blandede Følelser, at vi hørte, at der skulde ankomme en ny mandlig Gæst, til og med en Søofficer.

Det viste sig at være: Korvettenkapitän Karl Rosendahl.

Han kom fra Tsingtsau, hvis første Guvernør han havde været i nogle Aar, men han kunde ikke taale Livet derude i Østen, han havde haft Klimatfeber og var nu taget til Sorrento for at rekreere sig.

Det blev forresten ikke nogen farlig Rival. Ganske vist var han os ganske overlegen i Sprogkundskaber, men han holdt sig mest for sig selv, saa det faldt os let at vedblive at være »vore« Damers Riddere.

Det kunde jo ikke skjules, og selv om vi aldrig kom ind paa at drøfte nationale Sympatier eller Antipatier, saa var der dog som en usynlig Mur imellem os, vi yndede ikke Tyskerne og han var jo tysk!

Saa gav vi os Luft ved at tiltale ham paa Dansk, som: den tyske Sørover, den pansrede Næve, o. s. v.

Disse og mange andre Udtalelser hørte han paa uden at forstaa dem, men naar han saa undertiden, med et stilfærdigt: »Wie«, saa spørgende paa os med sit smukke Smil, saa skammede vi os over vor Kaadhed og skyndte os at lave en Historie, som vi saa stak ham paa tysk.

Saaledes gik en Ugestid.

Saa var det en Aften et vidunderlig dejligt Vejr. Paa Terrassen udenfor Salonens aabne Døre hengav Hotellets Gæster sig til et sybaritisk *dolce far niente* i Kurvestolene. Maanen kastede en Sølvstriben over Golfen, langt borte glimtede Neapels tusinde Lys, Vesuv sendte sine glødende Ildstriber ned ad Bjergets Sider, saa det saa ud som om de naaede helt ind i Pompei og Portici, Ildfluerne dansede, og fra en Baad paa det spejlblanke Vand dybt under os lød Sang til dæmpet Mandolinspil, kort sagt, det var en Sommeraftenstemning saa skøn, at den kunde gøre En sentimental.

Saa sagde jeg til min Ven:

»Gaa ind til Flygelet og spil noget dansk! Noget der rigtig dufter af Syren og vilde Roser og den danske røde Kløver!«

Og lidt efter lød: »Flyv, Fugl, flyv over Furesøens Vover,« »Kong Kristian« og »Der er et yndigt Land«.

Pludselig rejser Kaptajn Rosendahl sig, kommer hen og griber vore Hænder og siger, mens veritable Taarer triller ned ad hans Kinder:

»Tak for de kære danske Toner!«

»Men, Gudbevares, De taler jo dansk!« udbrød vi i Munden paa hinanden.

»Ja, jeg — har — gaaet i Skole — hos Schnekløth — paa Værnedamsvejen« kom det med Besvær.

Og nu fulgte Forklaringen. Som Dreng havde han gaaet i Skole i København, men da han i sit 16. Aar kom til Tyskland, hvortil Faderen var flyttet, var han, der al Tid havde haft Lyst til Søen, kommen i den tyske Marines Tjeneste. Der var han bleven, indtil han nu, som Korvetkaptajn og fhv. Guvernør over Tsingtsau, var vendt tilbage til Europa for at rekreere sig, og nu havde de danske Toner løst hans Tunge, som i 35 Aar ikke havde talt dansk.

Det blev, kort at fortælle, til et intimt Bekendtskab med en begavet og kultiveret Mand, som taktfuldt og diskret gik langt uden om alle Nationalitetsspørgsmaal, men som higede længselsfuldt efter at gense »gamle Danmark« »og dejlige Øresund«.

Vi aftalte, at naar han kom til København, skulde han besøge mig, saa skulde vi i Fællesskab friske hans danske Minder op.

Der gik et Par Aar, hvor vi korresponderede paa dansk og en skønne Dag ringer det og Kaptajn Rosendahl staar med udbredte Arme, da jeg lukker Døren op. Det blev Gensynets Glæder i fuldt Maal. Vi fartede rundt til alt muligt, og naturligvis var vi ude paa Legepladsen ved Schnekløths Skole, for at Kaptajnen kunde staa under det samme gamle Valdnødtræ, hvor han som Dreng havde spist sin Frokost i Frikvarteret.

Lignende Besøg gentog sig flere Aar i Træk og jeg besøgte ham paa hans Villa som, bedaarende malerisk, laa i Auerbachs Vinbjerger tæt ved Heidelberg.

Saa var det en Sommer, mens Kaptajn Rosendahl atter var paa Besøg her, at han i Tivoli siger:

»Hør, kan De ikke give mig noget at bestille imorgen? Hvor skal jeg gaa hen?«

»De skal gaa ud paa Langelinie«, sagde jeg, »og se det russiske Kejserskib komme, det vil interessere Dem, for

saadan et Skib har de jo ikke paa Reden ved Kiel«, føjede jeg lidt vigtigt til.

»Ja Tak«, sagde han, »jeg kender det ganske godt, for jeg var inviteret til Middag der ombord, da jeg var Hs. Majestæt Kejsers Wilhelms Fløjadjutant ved Kejsermødet i Kronstadt«.

»Ja saa, men — undskyld kære Kaptajn, det undrer mig, Kejseren har en Kaptajn til Fløjadjutant«.

»Jeg er heller ikke Kaptajn, jeg er Kontreadmiral«. Naturligvis gjorde jeg ham min Undskyldning for, at jeg havde slæbt en Admiral med i »Grøften« og Ballongyngen og Rutschbanen o. l. Steder, men han slog det elskværdigt hen med en lille Latter og sagde:

»Men hvor skal vi hen imorgen?«

Jeg foreslog Bernstorff. Admiralen havde saa inderligt ønsket at møde gamle Kong Christian d. IX, men det var ikke lykkedes for ham; maaske kunde vi faa Held med os, naar vi tog ud til Bernstorff.

Næste Dag tog vi med Toget ud til Charlottenlund og gik straks op til Bernstorff Slot.

Det var en smuk Sommerdag, og Vinduer og Døre stod aabne, men der var intet Glimt at se af Kongen.

Lidt skuffet saa Admiralen ud, da vi vendte tilbage gennem Jægersborg Alle: Pludselig greb han mig fast om Armen og sagde:

»Der kommer Hans Majestæt!«

Ganske rigtig, Christian d. IX kom gaaende lige imod os. Vi gjorde Front og hilste ærbødigt, og Kongen besvarede venligt vor Hilsen.

Som fastnaglet blev Admiralen staaende med blottet Hoved og saa betaget efter Majestæten, saa sagde han, ligesom for sig selv:

»Min gamle, ædle Konge«.

Der var noget fugtigt, der glimtede i Admiralsens Øje da vi tause fortsatte vor Vandring. Jeg lod ham uforstyrret med sine Tanker, og — hvilke Tanker? Det var dog et mærkeligt hjærteligt Udbrud af en tysk Admiral:

»Min gamle ædle Konge!«

* * *

De følgende Aar kom Admiral Rosendahl flere Gange til »det kære gamle Danmark«, bramfri og lige til som al Tid. Som han den Gang havde fortiet, at han var avanceret til Kontreadmiral, saaledes havde han heller ikke omtalt, at han var Kommandør af Dannebrog af II Grad, hvilken Dekoration han havde modtaget som Chef for Torpedobaadseskadren ved Kielerkanalens Aabning. Ved Festlighederne i den Anledning havde han ved den store Kejserbanket Plads ved Siden af daværende Kaptajn Andreas Hovgaard.

Efter at Admiral Rosendahl var gaaet ud af aktiv Tjeneste købte han sig en Villa i Suganerthal i Syd Tirol, hvor jeg skulde have besøgt ham, da Krigen brød ud.

Vi maatte indskrænke os til at veksle Kort, og han fortalte, hvorledes han kunde føle Krigen nærme sig, til sidst kunde han høre de italienske Kanoner tordne, men han opgav ikke Haabet om til Sommer at gense »gamle Danmark« og »dejlige Øresund«, der for ham var den skønneste Plet i hele Verden.

Forleden Dag fik jeg et stort og sortrandet Kort, der meddelte at: kaiserl. Kontreadmiral z. D. Herr Karl Rosendahl, Ritter hoher Orden, var afgaaet ved Døden, og at Begravelsen havde fundet Sted under militære Æresbevisninger paa Militærkirkegaarden i Trient.

Rejseeventyret er endt. Han naaede altsaa ikke at komme hertil mere, men til det sidste bevarede den tyske Kontreadmiral Kærligheden til Danmark.

AXEL THIESS.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE II

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448
ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL IUEL

EGET HJEM FOR MARINEFORENINGEN?

I »Under Dannebrog« for Januar og Februar 1917 blev der skrevet om ovennævnte Spørgsmaal, men siden da har der ikke været en eneste, som har skrevet herom, skønt det dog er en Sag, som har stor Interesse for Marineforeningen — og derfor tillader jeg mig at fremsætte følgende:

Vi ved alle, at den største Vanskelighed er at skaffe den nødvendige Kapital, men kunde denne ikke skaffes paa samme Maade som f. Eks. i Brugsforeningerne omkring i Landet, idet hvert Medlem tegnede sig for en Aktie (rente-fri) paa 10 Kr. Naar Foreningen nu for Tiden har c. 3500 Medlemmer, saa er der straks en Byggefond paa 35,000 Kr., og det kunde jo tænkes, at der var Velyndere og Velhavere, som vilde tegne sig for flere Aktier, saa Summen kom højere op. Denne Udgift paa 10 Kr. for hvert Medlem vilde sikkert ikke belaste det enkelte personlige Budget saa meget, at det er uoverkommeligt, og Be-

løbet kunde eventuelt indbetales i 2 Gange. — Først naar Foreningen har sit eget Hjem, synes jeg, den kan begynde at gøre noget rigtigt for vore Marinere, og det skulde jo dog gerne være det, som laa os gamle Marinere særligt paa Hjærte. Navnlig vil jeg gerne opfordre Medlemmerne ude i Provinserne til at støtte Sagen, thi hvormange var der ikke mellem os, som hverken havde Familie eller Bekendte i Hovedstaden og derfor gik og kedede os, naar vi havde Landlov, selv om vi ikke vilde være ved det. — Kan vi først faa de 35,000 Kr. ind til en Byggefond, er jeg overbevist om, at Resten ogsaa kommer. — Til Slut vil jeg kun bede flere af Medlemmerne om at udtale sig om Sagen, saa Marinehjemmet rigtig snart kunde faa sin Byggefond.

Lad os faa en livlig Diskussion i Gang om det og frem for alt ikke tie Sagen ihjæl.

—/1905.

KØBENHAVN-KREDSSENS GENERALFORSAMLING

den 25. Februar 1918.

Ca. 80 Medlemmer havde givet Møde i Studenterforeningens store Sal, da Formanden bød Velkommen og foreslog Kontorchef *Burcharth* til Dirigent. Efter at denne havde takket for Valget og konstateret Generalforsamlingens lovlige Indvarsling gav han Ordet til Formanden, som dernæst aflagde Aarsberetningen:

Kredsens Medlemslister viste ved Slutningen af Aaret 1917 et Antal af ca. 1350 Medlemmer, medens der ved Udgangen af 1916 stod ca. 1500 Navne i Listerne.

Tilsyneladende er der saaledes en Tilbagegang, men i Virkeligheden skyldes denne Reduktion i Medlemstallet, at Bestyrelsen har ladet de Medlemmer, som i længere Tid ikke havde betalt Kontingent, udslette. Af egentlige Udmeldelser har Aaret bragt 65, medens Tilgangen har været 170.

I det effektive Medlemstal har der saaledes været betydelig Fremgang.

Den 20. Februar holdt Observator *Köhl* Foredrag om: »En Rejse i Verdensrummet«.

Den 30. April deltog Kredsens i Marineforeningens Stiftelsesfest, ved hvilken Lejlighed Hr. *Axel Thiess* holdt Foredrag om Karrikaturkunsten med særligt Henblik paa Krigskarrikaturerne.

Den 29. August var Foreningen indbudt til at aflægge Besøg ombord i »Peder Skram«. Til Trods for det ugunstige Vejr forløb Besøget paa den fornøjeligste Maade, og Deltagerne vil sent glemme den elskværdige og gæstfri Behandling, som blev os til Del lige fra

Eskadrechefen, Kommandør *Garde* og til Mandskabet, hvis udvalgte Roere stred ihærdigt for Erhvervelsen af de udsatte Præmier, deriblandt ogsaa for det af vor Forening udsatte Sølvbæger for stilfuld Roning.

Den 19. November afholdtes Sammenkomst i Studenterforeningen, ved hvilken Lejlighed Kapt. *Ewald* holdt Foredrag om Søkrigsbegivenhederne i Verdenskrigen.

Til Trods for Krigen er det lykkedes at holde en hel Del Sammenkomster, men Vanskelighederne paa Ernæringsomraadet har i stigende Grad gjort det svært at holde Priserne for Deltagelse i Fællesspisningerne indenfor rimelige Grænser, og dette har ikke kunnet ske uden betydelige Ofre fra Foreningens Side.

En særlig Omtale fortjener »Marineforeningens Skyttelaug«, som fik sin endelige Form ved et Møde Søndagen den 30. September.

Lauget har en særlig Bestyrelse bestaaende af: Fabrikant *Emil Johnsen*, Formand, Tegner *C. Lillie*, Næstformand og Kasserer, Ingeniør *P. Thonning*, Kontorchef *Bierring-Petersen*, Chauffør *H. Torp* og Afdelingschef *C. Winkel*.

Lauget har nu ca. 90 Medlemmer.

Efter at have udtalt sin Tilfredshed med Tilgangen af ny Medlemmer, ca. 100, i det forløbne Aar, sluttede han med at henvende en Tak til Ingeniør *Høffding* for den af denne udarbejdede Nodesamling til Sangbogen, og hertil gav Forsamlingen sin Tilslutning ved at rejse sig. Kassereren, Skolebestyrer *Teisen* aflagde det reviderede Regnskab, for hvilket enstemmigt gaves Decharge. Derefter kom Bestyrelsens Forslag om Optagelse af 2 nye Bestyrelsesmedlemmer til Behandling. D'Hrr. Fabrikant *Johnsen* og Afdelingschef

Winkel var proponerede og valgtes enstemmigt efter en kort Diskussion. Bestyrelsen genvalgtes enstemmigt, ligeledes genvalgtes den afgaaende Revisor, Bankfuldmægtig *Nath*, enstemmigt. Dernæst forelagdes Bestyrelsens Forslag til Valg af Lokalforeningens Sendemænd til Landsforeningens Generalforsamling i April. Efter nogen Meningsudveksling om Valgmaaden m. m. valgtes de foreslaaede Sendemænd og Suppleanter.

Man var hermed naaet gennem Dagsordenen og Formanden henvendte til Slut en Tak til Dirigenten, hvortil Forsamlingen sluttede sig.

Aftenens Foredragsholder, Direktør *Joh. Poul Sørensen*, besteg derpaa Talerstolen og talte, støttet til Tegningsmateriale og sine illustrerede Skitser paa den sorte Tavle fængslende og instruktivt, som den kyndige Mand han er paa dette Omraade, om den traadløse Telegrafi, de mærkelige elektriske Fænomener i Atmosfæren og i Vandet, som lidt efter lidt, og ikke mindst ved Experimenter i vor Marine, ledte til Marconis, Valdemar Poulsens, Hertz' og andres nu saa velkendte og selvfølgelig Systemer. Paa udmærket Maade forstod Ingeniør *Sørensen* et trække den populære Side af denne mystiske Telegrafi frem for Tilhørerne, saaledes at man stærkt interesseret fulgte med og forstod; et traadløst System som var udsprængt under Salens Lysekroner og 2 ambulante »Modtagere«, som cirkulerede blandt Tilhørerne og satte disse istand til at høre de svage Bølger, som udsendtes, vakte megen Interesse.

Efter Foredraget bragte Overretssagfører *Schoustrup* en Tak til Direktøren for den interessante Aften og gav ham, under Forsamlingens kraftigste Tilslutning, den ham med Rette tilkommende Ære for at have været en af de første her i Landet, som havde aabent Øje for og eksperimenterede med elektriske Bølger.

Efter Foredraget samledes man i den mindre Sal om Smørbrødsbordet og tilbragte et Par fornøjelige Timer.

M.

FRA GRENAA-KREDSSEN

Deltagerne i Børneballet.
(Se Referatet i forrige Nr)

25-AARS JUBILÆUM FOR AARGANG 1893

Marinere af Aargang 1893, som maatte ønske at deltage i en Sammenkomst med deres Kammerater i Anledning af 25-Aars Jubilæet, bedes henvende sig til *Fiskehandler Oluf Larsen* Nyhavn, København.

INDTÆGTER

KØBENHAVN-KREDSSENS REGNSKAB FOR AARET 1917

UDGIFTER

	Kroner	Øre		Kroner	Øre
Kassebeholdning d. 1/1 17.....	64	58	Kontorlokale.....	400	00
Bankbeholdning d. 1/1 17.....	4 412	10	Porto.....	272	17
Kontingent.....	3 877	45	Tryksager.....	253	35
Gave.....	100	00	Kontorhjælp etc.....	211	08
Bankrente.....	283	92	Fanebærer etc.....	44	20
			Selskabelig Sammenkomst.....	972	45
			Diverse.....	120	04
			Inkassator.....	152	15
			2 Præmier.....	80	00
			Hovedforeningen Saldo f. 1/1 17.....	2 287	15
			Bankbeholdning d. 31/12 17.....	3 419	87
			Kassebeholdning d. 31/12 17.....	525	59
	8 738	05		8 738	05

AKTIVER

BALANCE DEN 1. JANUAR 1918

PASSIVER

	Kroner	Øre		Kroner	Øre
Kassebeholdning.....	525	59	Kapital-Konto d. 1/1.....	2414	77
Bankbeholdning.....	3 419	87	At afskrive.....	1	24
Kontingentrestance.....	383	50		2 413	53
			Fondet d. 1/1 17.....	1053	76
			Gave.....	100	00
			Bankrente.....	283	92
			Kontingent af 2 livsvarige Medlemmer.....	100	00
			10 % af Kontingent.....	377	75
	4 328	96		1 915	43
				4 328	96

KASSEREREN

Revideret. Kassebeholdningen eftersat og befundet rigtig.

C. NATH

L. TILLY

NYE MEDLEMMER

Aarg. f. aflj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aflj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
1917	Andersen, Aage	Bankassistent	Aarhus		Kirk	Fisker	Grenaa Havn
	—, Conrad	Købmand	Kolding	1890	Knudsen, Mads	Købmand	Saxkøbing
1880	Andreasen, Adam	—	Faaborg		Krurup, Poul	Premierløjtnant	Kbhvn.
	Bardenfleth, J.	Kommandør	Helsingør	1882	Kristiansen	Kaptajn	Aalborg
1889	Barfoed, P.	Rentier	Nyborg	1895	Købler, Axel Ludv. Hj.	Maskinfabrikant	Kbhvn.
	Benke, V.	Bankdirektør	Grenaa Havn		Larsen, Chr.	Fisker	Hornbæk
1878	Brorsen, J.	Kaptajn	Helsingør		—, Erhardt	Assistent D.F.D.S.	Kbhvn.
	Christensen	Stationsforst.	Gudumholm	1889/90	Lindeneg, M. P. A.	Kelner	Aalborg
1890	—, Carl	Direktør	Helsingør		Lorentzen, Louis L.	Frugthandler	Kbhvn.
1901	—, E.	Skibsfører	Thurø	1916/17	Lund, Knud Oluf	Montør	—
	—, J. C.	Guldsmed	Grenaa		Marcussen, Chr.	Arbejdsmand	Grenaa
1916/17	Christoffersen, C. E.	Kommis	Udby { Holbæk		Mikkelsen	Fotograf	Faaborg
	Dahl	Fyrassistent	Kronborg { Helsingør	1913	Møller, Carl A.	Sagfører	—
1897	Dauidsen	Kontorist	Faaborg		—, Hans Chr.	Styrmand	Helsingør
1893	Dreier, L.	Grosserer	Kolding	1916/17	Neess, Chr. F. V.	Reservetelefonarb.	Odense
1877	Due, R. Christiansen-	—	Aalborg		Nielsen, Chr. Emil	Bogholder	Horsens
	Faber, V	Stads-Havneingen.	Nyborg	1915/17	—, Marius Jørgen	Maskinmester	Kbhvn.
1915	Fischer, H.	Kontorist	Aalborg	1899	—, N.	Skibsfører	Thurø
	—, Otto Emanuel	Guldsmedem.	Kbhvn.	1895	—, Niels	Bagermester	Hadsund
	Frederiksen	Glarimester	Faaborg		Nikkelmann, Chr.	Mægler	Kolding
1879	Hansen	Smedemester	Hornbæk	1901	Olsen, Chr. Edv.	Skibsfører	Kbhvn.
1902	—, Arthur Andreas	Forvalter	Kbhvn.	1900	—, P. F.	Konditor	Hornbæk
1910	—, E.	Mejeriejer	Helsingør		Pedersen, H.	Restauratør	Grenaa
	—, Ernst	Købmand	Faaborg		Petersen	Købmand	Faaborg
1909/10	—, Th.	Skipper	Grenaa		—, Chr.	Hotelforpagter	Nyborg
1876	Harder, Alf E. T.	Skibsfører	Kbhvn.	1877	—, Damkjær	Mægler	Kolding
	Heckmann, A.	Savværksejer	Faaborg		—, L. V.	Toldrorsbetjent	Aalborg
	Holck, Chr.	Kmh., Hofjægern., Lensbaron	Holckenhavn { Nyborg { Holckenhavn	1908/09	Rasmussen	Bagermester	Ørsted
	—, M.	Baron	Nyborg		—, Frd. Emil	Prøkurist	Kbhvn.
1902	Holm, Peder	Gaardejer	Nyborg		Rosing, Roar	Grosserer	—
	Højfeldt	pens. Lærer	Skibstrup { Sønderbro { Grenaa		Stadell-Stenstrup, J.	Købmand	Faaborg
1890	Jensen, Hans	Fisker	Hals		Stoltze, C. C. P.	Stationsforst.	Hurup
1892	—, Hans Peter	Blikkenslagerm.	Kbhvn.		Sørensen	Tømremester	Korinth
1915/16	—, Holger Alb.	Kommis	—	1915/17	—, Hartmann	Købmand	Grenaa
1908	—, Monråd	Spisemester	Horsens	1886/87	—, Jens Peter	Fisker	Søvang
1903	—, O. N. C.	Formand	Kbhvn.	1906	—, N. Peter Chr.	Skibsfører	Kbhvn.
	Johansen, Aage	Fabrikant	Kolding		—, Peter	Slagtermester	Horsens
1890	Jørgensen	Fisker	Mou { pr. Egense { Faaborg		Thomsen, Aug.	Juveler	Kbhvn.
	—, Martin	Direktør	Faaborg	1897	Tofte, Harald G. J. V.	Journalist	—
					Østerbye, Rud. Vilh.	Sygehuslæge	Fred.værk

DØDE (efter Afslutningen af forrige Liste): 1864, Rentier Dirk Jansen, Kbhvn. 1888, Bagermester Louis Petersen, Kbhvn.

AALBORG-KREDSSEN

afholdt Torsdag den 7. Februar en selskabelig Sammenkomst paa Hotel »Kong Frederik«, Aalborg, med Foredrag af Kredsens Næstformand, Brofoged *Hjorth*. Sammenkomsten, der var stærkt besøgt, forløb som sædvanligt, hvor de gamle Marinere samles, paa en yderst fornøjelig Maade, og efter det interessante Foredrag, der omhandlede et saa aktuelt Emne som Søminer, bragte Herredsfoged *Hornemann*, i Formanden, Fabrikant *Stuhrs* Fraværelse paa Grund af Sygdom, Foredragsholderen Forsamlingens Tak for det vel tilrettelagte Foredrag, der røbede Brofogedens indgaaende Kendskab til Emnet og de seneste Krigsbegivenheder til Søs, hvorpaa man tilbragte et Par gemytlige Timer med at »spinde Ender« om tidligere Bedrifter og Oplevelser baade fjærnt og nær og med at syngte vore gamle, smukke Sømandssange, indtil Flaget blev stroget med sædvanlig Honnør. —

H. J.

EN TAK

Da det er mig umuligt at takke hver enkelt af mine gamle Orlogskammerater fra fjærnt og nær, for al den Opmærksomhed og Venlighed, som blev udvist ved vort Sølvbryllup, beder vi herved hver især modtage vor hjerteligste Tak.

En særlig Tak til »Marineforeningen for Aalborg og Omegn« og dens Medlemmer for den smukke Gave, og en Tak til Bestyrelsen, der med Formanden, Hr. Fabrikant *Em. Stuhr* paa Højtidsdagen gav Møde i Hjemmet og lykønskede os. Det var altsammen saa langt over Forventning. Tak alle.

Aalborg, d. 5/1 1918.

Politibtjt. A. Høfler og Hustru
Nr. 1564 Aargang 1890

NYBORG-KREDSSEN

afholdt den 21. Januar i Industrihotellets lille Sal en Sammenkomst, der var talrigt besøgt af Marinere og særligt indbudte Herrer og Damer.

Formanden, Baron *Haxthausen*, bød Velkommen, og efter at Marineforeningens Flag under Honnør var gaet til Vejrs, holdt Kaptajn, Baron *Juel-Brockdorff* et interessant Foredrag om sin store Stamfader Niels Juel.

Til trods for, at Marineforeningen er en meget livlig Forening, hvor en lun Hviskepassiar i den venlige Lysbilledbelysning ikke afslaaes, lykkedes det dog Kaptajnen ved sin sympatetiske og underholdende Fremstilling af de dansk-svenske Krige i det 17. Aarhundrede og de dygtige Manøvrer, Niels Juel foretog med sine Linjeskibe til Ære og Gavn for Danmark, at fængsle Tilhørernes Interesse.

Gennem hele Foredraget gik en Undertone af dyb Beundring for Søhelten Niels Juel, hvis Navn har saa hæderfuld en Plads i Danmarks Historie. Og da Kaptajnen sluttede efter Fremsigelsen af Kingos smukke Digt om Niels Juel, brød et kraftigt Bifald løs.

Baron Haxthausen takkede i en begejstret Tale for Foredraget og udbragte et kraftigt besvaret Leve for Juel-Brockdorff, der blandt andet havde vist sig sit Navn værdigt, da han dykkede ned i Øresund for at bringe sine betrængte Kammerater i Ubaaden »Dykkeren« Hjælp.

De originale Lysbilleder, der ledsagede Foredraget, fremkaldte megen Munterhed, og en lille Udstilling af forskellige Kuriositeter, der havde tilhørt Niels Juel, gjorde megen Lykke.

Det følgende Marinebal forløb paa bedste Maade.

Blandt Gæsterne saas Lehnsbaron og Lehnsbaronesse Holck, Baron og Baronesse Holck og Direktør Sophus Weber, Svendborg.

SKELSKØR-KREDSSEN

Som meddelt i Hefte XI, 1917, vedtoges det den 9. November paa Opfordring af Kaptajn *Ewald*, at der skulde dannes en Lokalkreds for Skelskør og Omegn. Ved et Møde paa Hotel »Postgaarden« den 11. Februar fik Kredsen Oprettelse sin Besejling, idet en Bestyrelse paa 5 Medlemmer valgtes, nemlig Købmand *I. I. Lotz*, Formand, Lærer *Guldberg*, Næstformand, Købmand *O. P. Jensen*, Kasserer, Partikulier *Hannibal Petersen* og Fisker *Aage Petersen*. Til Revisorer valgtes: Toldassistent *Halby* og Købmand *Lotz*.

Kredsen tæller allerede nu ca. 40 Medlemmer.

MARIBO-KREDSSEN

afholdt den 15. Februar aarlig ordinær Generalforsamling, paa hvilken den gamle Bestyrelse genvalgtes med Undtagelse af Maskinmester *Rasmussen*, Maribo, og Skibsmægler *Andersen sen.*, Rødby Havn, i Stedet for hvilke valgtes: Købmand *R. Beck* (Kasserer) og Skibsmægler *A. Andersen jun.*, Rødby Havn.

AARHUS-KREDS STIFTES

Som bekendt har der længe i Aarhus eksisteret en Marineforening uden Tilknytning til Landsforeningen. Den Tanke har da ganske naturligt længe været fremme, om det ikke vilde være til Gavn saavel for den lille lokale Forening som for den store Landsforening, om den førstnævnte knyttede sig som Lokalkreds til Landsforeningen, og kom til at nyde de dermed forbundne Goder f. Eks. med Hynsyn til Foredrag og Underholdninger etc.

Den 14. Februar samledes Aarhus Marineforenings Medlemmer i Forsamlingsbygningen paa Østergade til et Foredrag om Søkrigsbegivenhederne, hvilket Foredrag skulde være holdt af Direktør, Kaptajn *Ewald*, der imidlertid blev forhindret i at komme paa Grund af en Forretningsrejse. Direktør *Sørensen* (Den danske Kabel-fabrik), der er Medlem af Bestyrelsen for København-Kredsen, paatog sig beredvilligt Hvervet og afrejste til Aarhus sammen med Grosserer *Schou*, der er Medlem af Hovedbestyrelsen.

Direktør *Sørensen* løste med stor Dygtighed den vanskelige Opgave og gav i et Foredrag paa 5 Kvarter en interessant Oversigt over Søkrigsbegivenhederne i Verdenskrigen lige fra Krigens Begyndelse. Foredraget ledsagedes af udmærkede Lysbilleder og den absolute Stilhed, hvormed det paahørtes og ikke mindst det stærke Bifald, hvoraf det fulgtes, lønnede Foredragsholderen for det betydelige Arbejde, der laa bag.

De to Herrer fra København og forskellige Bestyrelsesmedlemmer fra Omegnens Lokalkredse, bl. a. Havnefoged *Bilde* fra Grenaa, var derpaa Foreningens Gæster ved et gemytligt Torskegilde og paafølgende Generalforsamling.

Paa denne vedtoges det efter nogen Diskussion med stor Majoritet, at Aarhus Marineforening, der paa dette Tidspunkt tæller ca. 120 Medlemmer, skal indgaa som Lokalkreds i Marineforeningen.

Formanden for Aarhus Marineforening, Skorstensfejermester *Bredahl* og den øvrige Bestyrelse varetager Bestyrelsesforretningerne, indtil Bestyrelsesvalg finder Sted paa Generalforsamling i Marts.

Under Redaktøren, Kaptajn *Ewalds* Bortrejse overtages Redaktionsforretningerne af Fuldmægtig i Marineministeriet *Axel Juel*, Adr. Marineministeriet, Telefon: Militær 201, hvortil Artikler til »Under Dannebrog« samt andre Redaktionsmeddelelser etc. indtil videre bedes sendt.

Marineforeningens Kontor i København er lukket Paaske-Lørdag den 30. Marts.

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I NORDSØEN OG ATLANTEN

EFTERÅRET 1917

Den amerikanske Flotille traadte efterhaanden i Virksomhed i europæiske Farvande, og den 16. Oktober blev en af Destroyerne torpederet i Farezonen, men det lykkedes dog at faa Fartøjet i Havn.

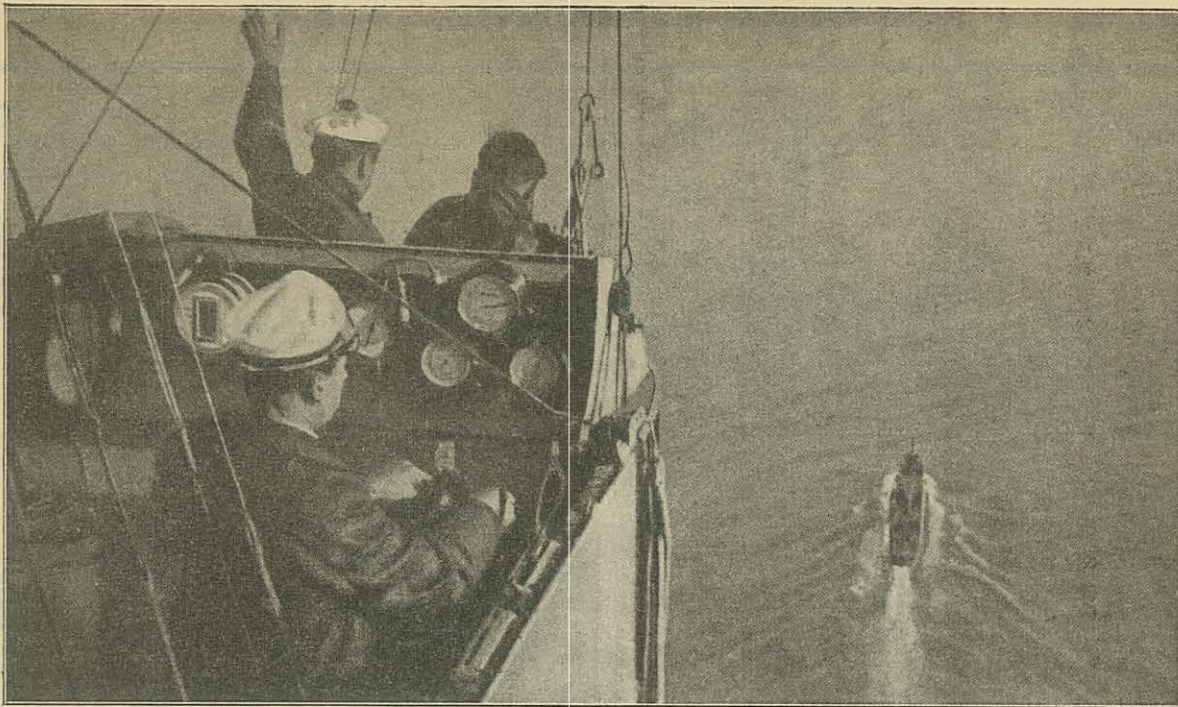
Den 17. Oktober angreb to tyske Krydsere, som ikke førte Flag, ved Daggry en Konvoj omtrent 65 Sømil Øst for Shetlandsøerne. To britiske Destroyers, »Strongbow« og »Mary Rose«, som ledsagede Konvojen, blev skudt ned. Uden Varsel angreb Krydserne derefter de ubevæbnede Handelsskibe, hvoraf 9 blev skudt i Sænk, medens Besætningerne blev overladt til deres Skæbne. Paa to danske Dampere blev heldigvis alle reddede, men mange svenske og norske Søfolk tilsatte Livet. Affæren omtales forholdsvis lidt i de tyske Blade.

At tyske Krydsere kan komme saa langt Nord paa som til Shetlandsøerne uden at blive observeret af engelske Sø-

stridskræfter er ikke saa mærkværdigt; det vil ofte kunne ske i den mørke Aarstid. En Flaade, der holder Vagt over 140,000 Kvadrat Sømil Nordsø er langt uheldigere stillet, end den Flaade, der kan benytte en mørk Nat til for fuld Fart at styrte ud og hjem. Selve Kampen er mærkelig ved, at den ene Destroyer »Strongbow« kæmpede mere end 2 Timer med 2 Krydsere, inden den blev skudt ned.

Natten mellem d. 18 og 19 Oktober angreb en Deling tyske Jagere Dunkerque. Ilden blev besvaret af Landbatterierne og de paa Reden liggende allierede Skibe, hvoraf en britisk Monitor blev torpederet. Den 19. blev tillige en engelsk Hjelpekrydser torpederet og sank i Nordsøen.

Den 27. angreb 6 engelske og franske Destroyers, der patrullerede udfor den belgiske Kyst, 3 tyske Jagere, som hurtigt trak sig ind under Beskyttelse af Landbatterierne ved Zeebrügge. For de britiske Søstridskræfter i Kanalen

Fransk Luftskib manøvrerer for at nærme sig et Skib.
(I den franske Flaade anvendes Luftskibe i vid Udstrækning til Fjernrekonoscering og til Opdagelse af Undervandsbaade).

og for hele Trafiken der er og bliver Zeebrügge stadig den Hvepserede, den har været, siden Tyskerne tog den i Besiddelse.

Paa den anden Side Atlanten hændte en lille Begivenhed, da de brasilianske Myndigheder vilde beslaglægge den tyske Kanonbaad »Eber«. Besætningen stak Skibet i Brand og sænkede det.

Den 2. November gik flere britiske Destroyers ned gennem Kattegat og ødelagde om Morgenen under Kullen en tysk Hjælpekrydser. Fra de britiske Fartøjer bjærgedes en Del tyske Matroser. Den 9. kom en britisk Destroyer ind til Lerwick, slæbende en tysk U-baad, som var fanget der udfør. Det var paa denne Tid, at der paa en Dag blev ødelagt ikke mindre end 5 tyske U-baade.

Den 12. November løb tyske Jagere atter ud fra Zeebrügge, men da de blev opdaget af britiske Forpostskibe, vendte de om efter en kort Artillerikamp.

Den 21. s. M. sank en amerikansk Destroyer »Chauncey« efter en Kollision i Farezonen, og den 24. meddeltes fra Washington, at 2 amerikanske Destroyers havde ødelagt en U-baad. Man opdagede Periskopet 400 Yards borte, hvorpaa den ene Destroyer løb henover U-baaden og kastede en Bombe. U-baaden blev beskadiget og kom straks efter til Overfladen, hvor den blev beskudt, indtil den sank; rimeligvis fordi Besætningen aabnede Ventilene; 40 Tyskere blev taget til Fange.

Den 29. stødte en tysk Torpedobaad af Zeebrügge Flotillen paa en Mine netop udenfor hollandsk Søterritorium ved Walcheren og sank saa pludseligt, at hele Besætningen paa nær 2 Mand druknede.

I Helgolandsbugten blev der i denne Maaned foretaget en Demonstration fra engelsk Side, idet mindre Krydsere den 17. løb ind i Bugten. Kort før Kl. 8 observeredes 4 tyske Krydsere, ledsaget af Torpedojagere og Minesøgerfartøjer, hvoraf et blev sænket ved Skydning. Tyskerne drejede af mod Helgoland og blev forfulgt et Stykke gennem Minefelterne indtil 30 Sømil af Helgoland, hvor de tyske Skibe kom under Beskyttelse af Slagskibene. Engelskmændene meddelte, at de observerede en lille tysk Krydser i Brand.

Den 22. November blev den tyske Farezone betydelig udvidet, saaledes at den i Atlanterhavet gik helt ud til 30° Lgd., hvorved Spærrezone blev forøget med c. 360 Sømil, udmaalt paa Middellbredden. En ny Farezone blev tillige

etableret omkring Azorerne. Renden mellem Farezonen omkring Storbritannien og den ny Farezone omkring Azorerne er ca. 150 Sømil paa det smalleste. Der blev af Tyskland truffen Foranstaltning til, at den for Spærreområdet anordnede militære Fremgangsmaade indenfor en fuldstændig tilstrækkelig Frist ikke skulde finde Anvendelse mod neutralt Skib, tilhørende den belgiske Understøttelseskommission, som kom ind i den ny Farezone; og man tilraadede indtrængende at advare og omdirigere den neutrale Skibsfart med alle til Raadighed staaende Midler.

I Efteraaret kom der fra flere Sider Meddelelse om, at det var lykkedes Tyskerne at fremstille c. 110 Meter lange U-baade eller Undervandskrydsere paa c. 1500 Tons og med c. 50 Mands Besætning. Til Sammenligning kan anføres, at vort længste Skib, det under Bygning værende Kystforsvarsskib »Niels Juel« er 90 Meter langt.

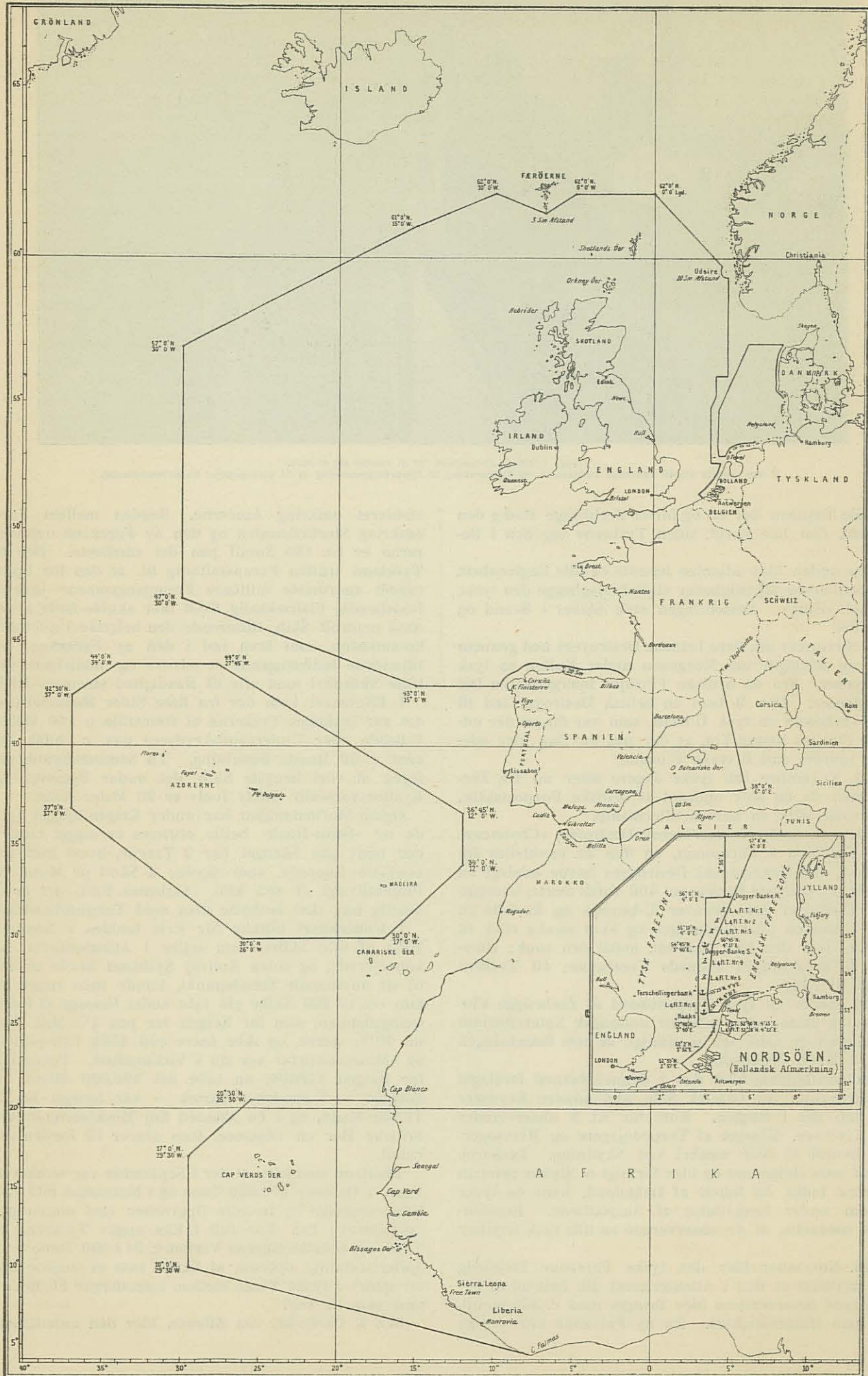
Ogsaa Storbritannien har under Krigen bygget ny Typer; de ny »Hush-Hush« battle cruisers er meget lange Skibe, der midt paa Skroget har 2 Taarne, hvert med to af de sværeste Kanoner, som skyder 2 Skud pr. Minut med en Projektivvægt af 885 kilo. Skibenes Fart, der er overordentlig høj, skal beskytte dem mod Torpedobaadsangreb.

I Underhuset udtalte Sir Eric Geddes i November, at 90% af alle Skibe, som sejler i Atlanterhavet, nu blev konvojerede, og siden Konvoj Systemet havde udviklet sig til sit nuværende Standpunkt, kunde man regne med, at kun eet af 200 Skibe gik tabt under Passage af Farezonen. Orlogsflaaden, som før Krigen var paa 2½ Mill. Tons, var nu 70% større, og ikke færre end 3368 Patroulliefartøjer og »Minesweepers« var nu i Virksomhed. Personellet var før Krigen 146000, nu talte det 390,000 Mand. Flyverkorpsset — U-baadenes Skræk — var forøget fra 700 til 41,000 Mand, og i en Maaned fløj Maskinerne omkring de britiske Øer en Distance, som svarer til Jorden 5 Gange rundt.

Tyskland meddelte, at der i September var sænket 672,000 Tons, i Oktober 674,000 Tons og i November 607,000 Tons. Elter engelske og franske Opgivelser skal man regne med langt lavere Tal. For Juli f. Eks. opgav Tyskerne 811,000 Tons, det franske Bureau Veritas c. 314,000 Tons. I »Svensk Sjøfartstidning« oplyses, at Skibe, som er sunkne i Väneren, er opført i tyske Blade mellem torpederede Fartøjer. Hvad skal man da tro?

Den 6. December om Aftenen blev den amerikanske De-

Kort over de spærrede Farvande i Nordsøen, Atlanterhavet og Middelhavet.

stroyer »Jacob Jones« torpederet i Farezonen og sank, en stor Del af Besætningen omkom.

Nogle Dage efter bombarderede en tysk U-baad Funchal paa Madeira og afskød 40 Projektiler, inden Patrouilliefartøjerne kom ud.

Den 12. December ødelagde fire hurtigsejlende tyske Krydsere udfor norsk Kyst mellem Bergen og Haugesund en Konvoj, bestaaende af 2 norske, 2 svenske, 1 engelsk og 1 dansk Dampner »Maracaibo«. De ledsagende 2 britiske Destroyers og 4 armerede Travlere blev skudt ned paa nær den ene Destroyer »Pelew«, som naaede ind paa norsk Territorium, hvorfra den Dagen efter atter afsejlede.

At en Konvoj bliver skudt ned en enkelt Gang, er ganske naturligt, men dette Tilfælde var allerede det andet. Det maa imidlertid indrømmes, at Beskyttelsen var meget bedre end første Gang, idet det denne Gang lykkedes at redde alle Besætningerne paa Handelsskibene. Man kan forstaa, at den britiske Orlogsflaade er stærkt engageret mange Steder, saa man ikke altid kan have tilstrækkelig Styrke forhaanden, men de andre Allierede har dog ogsaa Orlogsskibe, som burde hjælpe England, da det særlig er omkring Storbritannien, at Tampen brænder.

Den engelske Presse kritiserede ogsaa denne Konvoj-Sænkning i meget skarpe Ord. Bladene fastslog, at en eller anden havde begaaet en meget alvorlig Fejl, idet man gik ud fra, at der var truffet alle Forholdsregler for at give Konvojen en stærk Beskyttelse. »Times« skriver saaledes, at det en overmaade ubehagelig Begivenhed, og spørger, om ikke Luftvaabenet med Held lader sig bruge til at hindre Gentagelser. Bladet hævder, at der kræves en hel Del mere Forklaring paa dette tyske Krydstogts Held end paa det, der fulgte dets Forgænger den 17. Oktober; thi dengang kunde Marineministeren anføre som Undskyldning, at Radiotelegrafen var bleven gjort ubrugelig, og at Tyskerne havde foretaget deres Udfald om Natten, men ingen af disse Forklaringer synes at kunne komme i Betragtning denne Gang.

Den engelske Offentlighed synes ikke at have den rette Opfattelse af de vanskelige Opgaver, den engelske Marine er stillet overfor.

Natten mellem d. 22 og 23 December blev 3 britiske Destroyers sænkede af Miner eller Torpedoer i Nærheden af Maas Fyrskib ved den hollandske Kyst, og henved 200 Mand mistede Livet.

I de sidste Dage af December vendte en tysk U-baad tilbage til Tyskland efter et Togt til de kapverdiske Øer, hvor den havde sænket en Destroyer, 9 Dampere og 5 Sejlskibe; den medbragte 22 Tons Kobber.

Aaret sluttede med Admiral Jellicoes Tilbagetræden og Admiral Wemyss' Udnævnelse til første Sølord i Admiralitetet. De engelske Blade satte dette i Forbindelse med Kritiken over Flaadens Mangel paa offensiv Aand og med det almindelige Ønske om at faa yngre Kræfter frem i Ledelsen, men iøvrigt kom Efterretningen dog som en fuldstændig Overraskelse. Admiral Jellicoe gik af med fuld Honnør, som den Mand der har Æren af at have udviklet den britiske Flaade til den højeste Kampstyrke.

Om den engelske Kritik er berettiget eller ej er sikkert et stort Spørgsmaal. Til Søs gaar Operationer ikke saa hurtigt, Søkampe er Undtagelsen, ikke Reglen. Naar en Flaade føler sig underlegen, trækker den sig ind bag sine Forter og Minespæringer, fordi den ved, at ødelægges den, er den ødelagt i hele den resterende Tid af Krigen, hvilket ikke behøver at være Tilfældet med en Hær. Den stærkere Flaade kan ikke angribe, thi Skibe kan ikke kæmpe mod stærke Forter. Den svagere Flaade bliver bag sine Forter som en »fleet in being«, nemlig med Muligheden for at kunne gøre Fyldest i Fremtiden. »The Grand Fleet« maa holde sig passiv til den Dag kommer, hvor den skal gøre Fyldest, og dog gør den bestandig stor Gavn, idet den sikrer Transporterne over Kanalen. 30,000 Tons Forraad og 7000 Mand bliver daglig bragt over Kanalen, 570 Dampere paa tilsammen c. 1,7 Mill. Tons betjener de forskellige Krigsskuepladser, og enhver af disse Dampere skal eskorteres af Patrouillebaade og Undervandsbaade.

Uden »The Grand Fleet« kan den engelske Hær ikke opholde sig paa Fastlandet, og uden den engelske Hær blev Frankrig knust. Det staar maaske ikke ganske klart for Almenheden, at det er den britiske Storflaade, som bærer hele Ententens Krigsmaskine. Den Stat, som kan sætte en Hær over Vandet, har Herredømmet paa Havet.

Om Amerikas kommende store Indsats i Krigen er der ingen Tvivl længer. Amerika arbejder nu med Alvor, og Landets Hjælp kan Ententen sikkert stole paa. Mænd, Kanoner og Ammunition vil møde frem, selv Provianten maa de selv bringe med. Men alt maa tage sin Tid. Oceantransporten er et mægtigt Problem at løse, smaa Skibe kan ikke benyttes, og alle Skibe skal eskorteres af Bevogtningsfartøjer. Søtransporterne skal gaa over 3500 Sømil og Landtransporten næsten 1000 Sømil for alt, hvad der skal bringes fra Amerika til Fronten i Frankrig. Men at Amerikas Hjælp vil komme, naar Hæren er skabt, og vil gøre Fyldest, er der som sagt ingen Tvivl om mere.

C. I. H. SPEERSCHNEIDER,
Kaptajn

PAA KRYDS MED »KAMPHANEN«

(Fortsat)

Vi gik gemenlig hjem hen paa Aftningen, Tømmermanden og jeg, naar Maanen kom op, og da vi kommer over Paradepladsen, siger Tømmermanden: »Hvad er det for en Djævel, der stadig lusker efter os?« Jeg vender mig og sér lissom en Skygge smutte ind ved Pagoden ved Prins Frederiks Gaden. Tømmermanden var en gammel Kryster, og han bød nu Farvel; han vilde ind i Hovedvagten og hilse paa Sergeant Thomsen. Jeg gik saa videre ud ad Søporten, men som jeg kommer om ved Reberbanen, ved Skuret, mærker jeg en fordægtig Puslen, aner Uraad og springer til Siden, ud i Maanskinnet. Det var i sidste Øjeblik! Jeg saa barestens noget sort og et Blink — og en Kniv flænsede ned ad Siden paa mig.

Naa, man var ung dengang, forstaaes. Det gik kun ud over Skindet og Kavajen, og jeg vender mig, farer paa ham og langer ham en ordentlig dansk Sinkadus lige i Gallionen. Stymperen faldt som en Stud. Det sved godt i mit Skind, Kavajen var tilmed ødelagt, og desformedelst morede jeg mig en Stund med at honorere Gavtyven med mine Støvler, saasom jeg holdt Næverne for gode. Dernæst alarmerede jeg Vagten.

Patruljen kom og slæbte afsted med det, der var tilbage af Korporal Roderigo Alonso.

En af Soldaterne — det var af de blanke af første Kompagni, bugserede mig saa hjemad. Midtvejs møder vi nok'en en Skygge — og det var stakkels lille Radjambal, der kom

krybende paa alle fire henover Sandet, blodig og elendig. Slynglen havde været ved Huset og vilde trænge sig ind, men Pigen havde slaet bravt for sig og faaet stænget Døren, men forinden havde den sorte Djævelsyngels Knægt mærket hende tvende Gange med Kniven i Halsen og Hoften.

Vi bar hende op til Hospitalet i Kongensgade. Dagen efter var jeg paa ret Køl igen og kom ud i Vorherres Solskin med Spanterne godt tættest af Doktors Klude og Forbindinger. Radjambal maatte blive der en Maanedstid, men saa var hun frisk som før og kom hjem til mit Hus.

Slyngelen Rodrigo blev sat i »Trunken«, det værste Hul paa Kastellet, og fik sin Dom — og den var haard. Han sad der endnu, da jeg gik hjem og sagde Farvel til Radjambal. Og han sitter der vel endnu, om ikke Fanden har taget ham i Mellemtiden. Radjambal fik Tømmermanden efter mig. Men nu er hun nok gaaet til Missionen, det lille Skind; Gud velsigne hende«

» . . . jeg havde taget hende hjem med«, udrød Karlsen.

»Hold sin Kæft, lille Latiner«, sagde Sejlmageren iltert. »Det har han ingen Forstand paa. . . . Og lad os nu tørne ind. — Det blæser op, og jeg fryser, den Onde lyne mig. Her er koldt paa denne Side af Kloden. Vi faar haardt Vejr«

Det var koldt. Havet havde rejst sig, og Skonnerten huggede Stævnen skarpt i Søen. Skummet sprøjtede hvidt over Forskibet, og Stænkene fór isnende og prikkende hen over Dækket.

Frivagten tønnede ind.

Det blev en drøj Nat for Dæksfolkene. Vinden fløjtede i Rigningen, og ved Midnat blev det til en regulær Storm. Skonnerten duvede og giredede og ligesom stampede sig Vej gennem Mulmet og Mørket. Udkigsmanden kunde ikke se en Haand for sig. Natten blev saa uendelig lang.

Kulden og Fugtigheden krøb ind overalt, isnende og slørende. Det knirkede i Spanterne og knagede i Rundholter og Ræer, og Jens og Latinerkarl syntes, at var end Helvede hedt, saa var der dog værre og modbydeligere herude paa det øde, kolde Hav. Usøvante, som de var, led de Kvaler, som de ikke havde anet. Hjærtet snøredes sammen, Blodet bankede i Tindingerne, og de følte Hjærnen som en boblende, sydende, syg Masse. De krøb sammen i deres Køjer og længtes, længtes efter Dagens Lys. Jens glemte at tænke paa Moderen — tiggede blot Vorherre om Varme og Frigørelse fra sin Sjæls og Legems Elendighed.

Og da Dagen kom, sneg den sig frem fra Øst, nølende og vag, som om den skammede sig over sin Magtløshed. Graa og bleg kom den, som havde den udstridt og vilde blive kvalt af den næste ubarmhjertige Mørkets Nat.

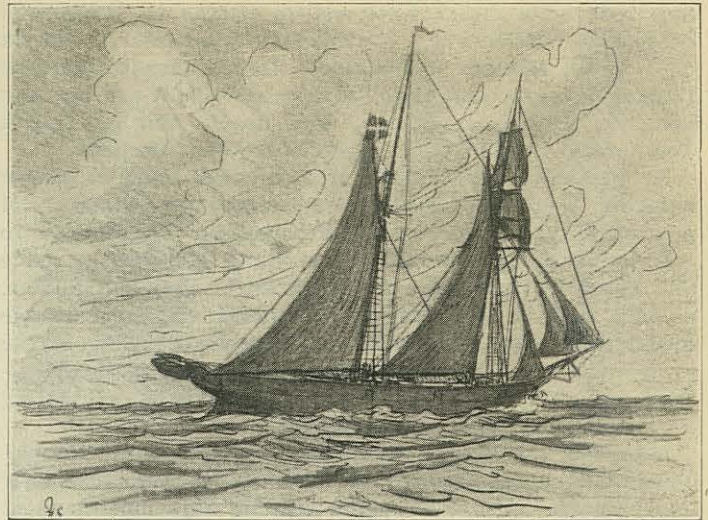
Horizonten var ren og tom. Alene Skonnerten »Kamphanen«, var Livets Representant i Miles Omkreds. Elementerne havde Ordet! Menneskene tav og følte deres Afmagt. Det var en trist Dag ombord. Havet, Sømandens vældige Ager og gæstfri Kirkegaard, øver altid sin Indflydelse, selv paa Søens hærdede Veteraner. Søen giver og Søen tager. Brød til mange Munde og Død for mangt et Liv.

Der gik som et varmt Pust gennem Skonnertens Besætning, da Udkiggen — Haltefanden — meldte, at Ærtholmene var i Sigte. Alle Mand kom paa Dækket om Eftermiddagen for at holde Øje med en temmelig ramponeret Kutter, der Øst fra krydsede op mod Vind og Sø. Kun faa af Folkene havde været ved de smaa Klippeøer, skønt de dengang havde adskillig større Betydning som Anløbssted end i vore Dage.

»Christiansø« var en velbestykt Fæstning, og Bassinet mellem Christiansholm og Frederiksholm en sikker Havn og et yndet Tilflugtssted for Kaperne og de faa fredelige danske Søfarende, der endnu pløjede Farvandet mellem Bornholm og det vestlige Danmark.

»Kamphanen« naaede velbeholden ind i den vestre Havn paa samme Tid, som Kutteren sejlede ind i den nordre. Jens følte en sand Lise, da Skonnerten gled ind i smult

Vande, og saa snart det var muligt gik han iland med Landlovsgasterne. Han turede glad og fornøjet rundt paa Christiansholm med Latinerkarl, fulgt af den store Baadsmænd. De var oppe ved det store Taarn, nede i Kløften ved »Brønden« og ovre ved det lille Taarn paa Frederiks-

Tegning af Henning Schiøler.

holm. Paa Flaadebroen, der forbandt Øerne og adskilte den nordre fra den vestre Havn, stod Grupper af Marinere, Kapergaster og Koffardimatroses og drev Tiden hen med at snakke og ryge. I Havnen laa nogle Orlogsfartøjer, et Par Jagter og en fire-fem Kapere paa København og Bornholm.

»Sej, Skomager! Er du der! Er Du ikke hængt endnu?« lød det fra en af Grupperne til Hans Nielsen fra »Kamphanen«. Hans Nielsen skulede til Flokken og slentrede forbi, men her kom det frem, hvorfor den tjærede Søgut havde faaet et haandværks-klingende Tilnavn.

Det var i Kaperiets første Tid, da det gik ret lovløst til. Gasterne fra en stor københavnsk Kaperskonnert, »Juliane Marie«, havde bordet en svær engelsk Brig, og der havde vanket braadne Pander. Under Kampen var der gaaet Ild i Skibet, og da de sejrlige Kapergaster saa sig berøvet Sejrens Løn, havde de plyndret, hvad der var at tage, Vaaben, Løsøre, Penge og let Gods. Briggen og dens Ladning var fortabt, og dens Besætning blev efterladt i Skibets Baade i aaben Sø. Inden Kapergasterne roede tilbage til Skonnerten, havde de forsynet sig med gode Klæder, Ure og Penge paa de engelske Matrosers Bekostning. Hans Nielsen havde for sin Part trukket et Par pragtfulde ny Støvler af den engelske Styrmand og efterladt sine gamle hos den fortørnede Britte. De fine Støvler havde han »prinsset« sig med paa hele Resten af Krydset, og de havde givet ham det Tilnavn, som sikkert fulgte ham hele Livet igennem.

Saadan Plyndring var ret almindelig i de første Krigsaar, men saa skred Regeringen ind; Reglementerne skærpedes, og Kaperiet fik et mere orlogsmæssigt Tilsnit.

Da Retræten blev blæst, maatte hver Mand ombord, og Jens tilbragte en herlig Nat i sin Køje, sov i et Drag fra tidlig Aften til om Morgenen saa trygt og lunt, som laa han derhjemme i den herlige Træseng i Kompagnistræde.

Jens vaagnede ved en usædvanlig Støj paa Dækket. Faderens Køje var tom. Han kom i en Fart i Klæderne.

Kommandanten havde skikket Bud rundt til Kaperførerne, at der var observeret en Konvoj Nord for Holmene med vestlig Kurs. Fire af Kaperne lagde straks ud, og »Kamphanen« blev til Espen Jensens Ærgelse den sidste i Rækken, der varpede ud af Havnen, slog et Slag ud i Søen og satte Kursen ud efter Konvojen, hvis Sejl tegnede sig ret tydeligt i Horizonten.

Det var klart Vejr, og Vinden var støt vestlig.

Espen Jensen lod Styrmanden og nogle faa Folk af hans

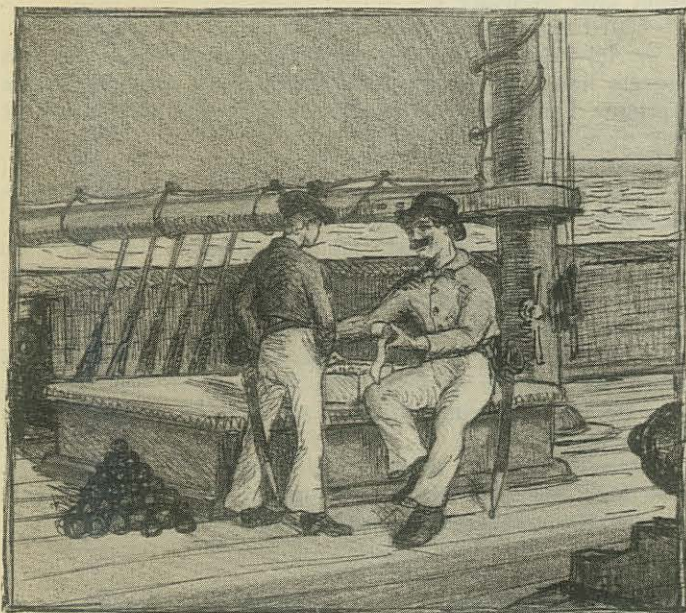
Vagt om Sejladsen og gav Kanonéren de Folk, han ønskede. Baadsmanden og »Musketererne« posteredes midtskibs med deres Vaaben rede. Indtil der blev Brug for dem som Entregaster, skulde de dog give en hjælpsom Haand med ved Skibsarbejdet. Hver Mand ombord, selv Kokken og Jens, maatte tage fat hver paa sit med Huggerten ved Siden og Pistolen i Bæltet eller Skærfet. Der blev langet Krudt, Kugler og Karduser op, og der blev lagt en Del Entrebiler i Række ved Fokkemasten.

Karlsen fik Hæderspladsen ved den store Svingbasse forude med den kønne Mikkell Skovser og endnu en flink Matros til Hjælp, og de to Firepundigere blev betroet til »Knalden« og Rasmus Haltefalden. Den mindre Svingbasse agter skulde, om det gjordes nødvendig, betjenes af de tre Mand ved Forre-Svingbassen, som Folkene havde givet Navnet »Spyttegrete«.

Der blev god Tid til at ordne alt — ogsaa til at skaffe. Og Jens var glad. Faderen var optaget af at bringe Mandskabet i Trit og Grejerne paa Plads, og Jens tillod sig da uden videre at tage fri for den kedsommelige Morgentime ved »Skatkammeret« i Kahytten. Han sørgede blot for at holde sig i Afstand fra sin Fader og luskede uden at bekymre sig om synderligt andet, omkring paa Dækket.

Frandsen, som var færdig med at lange Ammunition op, blev kaldt hen til Kaptajnen, der kom op fra Kahytten med en sort Kasse under Armen. Jens saa ham sætte sig paa Lugekanten og undersøge Kassens Indhold, og gik nysgerrig nærmere.

»Her ser Du Kirurgen Amandus Frederik Frandsen von

Tegning af Henning Schiøler.

Dyrkøb, lille Kadet«, grinede Barberfrands. Konstitueret Hospitalsdirektør. Værstaaartig. Her ligger jeg et Plaster og en Bandage parat til Dig, Jens. — Skibsdrenge kommer altid først paa Sygelisten.«

Der stod en ram Lugt op fra Kassen, som slet ikke var Jens behagelig.

»Hvis at Du faar Hovedet skudt af, er der ikke noget at lave, lille Kadet, men ellers skal jeg plastre Dig, saa godt jeg kan. En Arm eller et Ben kan man godt undvære. Et Træben til en lille Knægt som Dig, kan faas for en billig Penge. Peter Tømmermand snitter Dig en nydelig forlora Pusselanke af en gammel Rorpind.«

Jens gik forud og saa sig uvilkaarlig om efter Hecht. Havde den store Baadsmand hørt dette her, tænkte han, vilde Barberfrands dog nok først have faaet Brug for Forbindstofferne, og det trøstede ham.

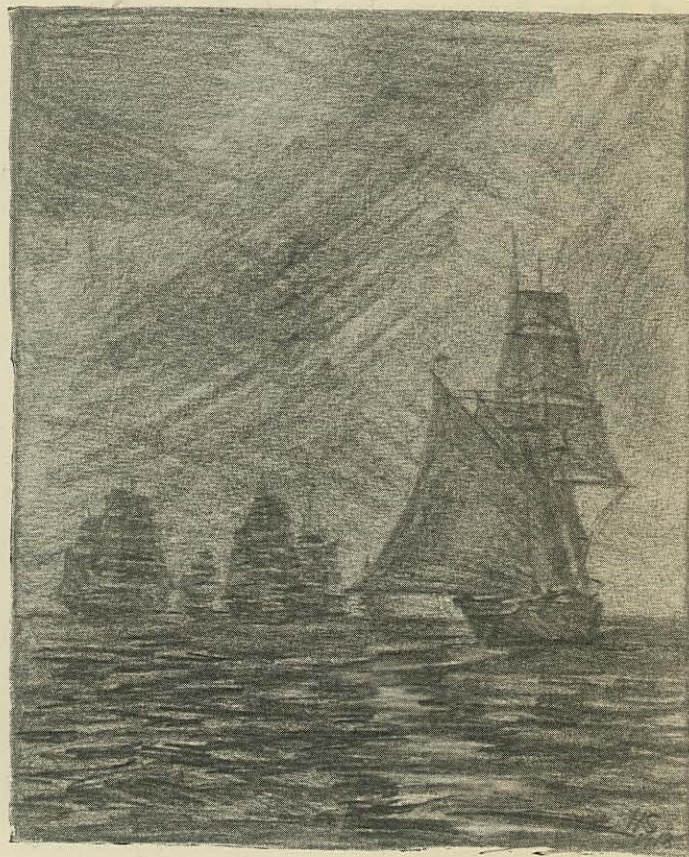
— I Løbet af et Par Timer naaede de letsejlende Kapere frem til en god Sømils Afstands fra Konvojen. De

store, sværlastede Skibe gik tungt i Søen for et Pres af Sejl. Forrest løb en engelsk Kutterbrig og bagerst fulgte en 44-Kanonfregat. Begge Orlogsskibene maatte Gang paa Gang mindske Sejl for at holde Trit med Koffardimændene. Hvert Øjeblik for Signaler tilvejs paa Toppen af Fregattens Fokkemast.

Ved Middagstid faldt en af de danske Kapere af, enten paa Grund af Havari, eller fordi dens Fører fandt, at der ikke var »Chance«. To af de andre sejlede noget forud for Konvojen, og i Eftermiddagens Løb gik den tredje frem omtrent midt for Handelsflaaden, hvilket foranledigede den engelske Fregat til at slaa et Slag ud i Søen efter den. Espen Jensen lod da »Kamphanen« sakke for at gaa bag om Konvojen og saa ubemærket som muligt se at komme over paa Svenskesiden i Læ af Fregatten.

Dagen slæbte sig hen med disse Manøvrer. Til Held for »Kamphanen« var de tre andre Kaperes Førere ivrige og paagaende Mænd, der imidlertid kun opnaaede at holde de to Engelskmænd i Skak. Espen Jensen havde faaet et godt Øje til en svær Tremaster, som gik med alle Sejl oppe bagest i Konvojen og øjensynlig havde Møje med at vinde med.

I Skumringen løb »Kamphanen« endnu i Konvojens Køl-

Tegning af Henning Schiøler.

vand, men saasnart Mørket faldt paa, lod Espen Jensen Skonnerten staa Nord i. Alle Sejl blev sat til. Det gjaldt nu om at komme op paa den ubeskyttede Side af Handelsflaaden.

Vinden var sløjet af, og Skibene havde kun ringe Fart. Da det blev helt mørkt, lod de engelske Orlogsskibe af og til en Raket gaa tilvejs, rimeligvis for at holde Skibene samlede, men det var ret let at se, hvor de laa, da der glimtede Lys ved de aabne Kanonporte. Espen Jensen sørgede for, at der ikke blev tændt Lys paa »Kamphanen«, ikke engang i Kokkens Kabys, og han lovede at kaste den Mand overbord, der tændte Pibe eller paa anden Maade kom for Skade med Lys og Ild.

Kanonerne blev ladet med Skraasække for det Tilfælde, at Engelskmændene sendte Baade ud, og hver Mand maatte blive paa Dækket med sine Vaaben. Hecht og Jan Amager

var blevet udset til at holde Øje med den svære Tremaster, og de mente endnu da Mørket laa tæt, at kunde sige, hvor den laa, stadig bagest i Konvojen og forraadt ved et svagt Lys, som formodentlig brændte i Nathuset ved Kompasset og ikke var tilstrækkelig dækket.

Roret blev nu igen lagt om og Sejlene mindskede for at bringe »Kamphanen« paa nært Hold af Efternøleren.

Ved To-Tiden om Natten saas nogle Glimt Vester paa, fulgt af skarpe Knald og tunge Drøn. Det var klart, at Kutterbriggen og Kaperne var kommet hinanden nær, og efter Raketterne at dømme, var Fregatten stadig til Luvart for Konvojen i lang Afstand fra »Kamphanen«, nærmende sig til Kutterbriggen.

Ombord i »Kamphanen« var der uhyggeligt stille. Espen

Jensen stod ved Rælingen hos Hecht og hørte sit eget Hjæte slaa. Nu gjaldt det jo! Nu eller aldrig. Her var vel »Chancen«, som skulde prøves, Lykken — eller Ulykken.

»Hvor ligger hun nu, Baadsmand?»

Tyve, fem og tyve Favne ret om bagbord, Hr. Kaptajn«, sagde Hecht tørt.

»Er det sikkert, Hecht?»

»Sikkert nok, Hr. Kaptajn!«

»Kan Du ogsaa se hende, Jan?»

»Vel saa, ret om bagbord, Kaptajn.«

»Saa varsko Styrmanden, Hecht, og lad staa til i Guds Navn.«

(Fortsættes).

KAY LARSEN

DET STAKKELS UNGE MENNESKE

— Jeg mødte Deres Nevø herude paa Trappegangen, Frøken Bunkemose, han havde vist været oppe og gratulere Dem i Anledning af Fødselsdagen — hvor er det dog et nydeligt ungt Menneske!

— Ja, det har De s'mænd Ret i, Frøken Lykkeballe.

— Og saa klæder den Matrosdragt ham saa udmærket, han ser saa frisk og rask ud.

— Ja, legemligt fejler han ikke noget — men aandeligt! Det er ikke rigtig fat med ham, siden han kom i Marinens Tjeneste.

— Hvad siger De, Frøken Bunkemose, han er da ikke bleven skør?

— Jo, det kan vi saamænd godt kalde det. Han kommer med det mest forvirrede Tøjeri, som der ikke er skabt Mening i. Ganske vist hører jeg ikke saa godt længer, nej det kan ikke nytte hvad De siger, Frøken Lykkeballe, jeg hører ikke godt — hva' beha'er?

— Jeg sagde Ingenting.

— Nej, det mente jeg nok, men selv om jeg ikke hører saa skarpt, og selv om min Nevø taler hurtigt, saa har jeg dog opfattet flere mærkelige Ting, som tyder paa, at han ikke er rigtig — De forstaar — deroppe i Hovedet.

F. Eks, naar jeg kalder paa ham inde i den anden Stue, saa raaber han: *Halloj!*

— Raaber han: *Halloj!*

— Ja han gør, saa det runger i hele Huset. Og da jeg saa bød ham ind paa Fødselsdags Chokolade saa sagde han: Naa, nu skal jeg nok *skaffe*. Men han skal slet ikke skaffe noget her. Franciska Petrine Bunkemose har al Tid sat en Ære i, at Alting er i Orden. Der skal slet ikke skaffes her, jeg har baade Kringle og Flødeskum. Og saa siger han: Sikke *Grejer* Du har Tante; hvad tror De *Grejer* er?

— Det er vist noget uartig.

— Ja det tror jeg ogsaa, og derfor turde jeg slet ikke spørge om det, for han er bleven saa forsoren, siden han er bleven Sømand. Da han saa fik Chokoladen, saa sagde han: Det er rigtignok noget andet end *Batteriforskrækkelse*, hvad mon det kan være?

— Tror De ikke, at det er saadan en Slags Kanonfeber?

— Nej, det kan det ikke være, for han sagde, at det var noget med Svedsker i.

— Med Svedsker i, nej det forstaar jeg ikke.

— Nej ikke sandt, det er ganske sindssvagt. Og saa spurgte han mig om jeg ikke brugte *Tvist* naar jeg havde *Bakstørn*, syntes jeg han kaldte det, for det stjal han hver Dag nede i Maskinen.

— Stjal! siger De?!

— Ja tænk Dem, Frøken Lykkeballe, det pæne unge Menneske stjæler hver Dag. Saa dybt er han altsaa sunken. Men legemligt fejler han ikke noget. Han drak tre store Kopper Chokolade, og saa sagde han: at han kom nok til at sidde paa *Gallionen* Resten af Dagen.

— Paa *Gallionen*? Er det et Slags Fængsel?

— Det ved jeg s'mænd ikke, men jeg har nok hørt noget om, at der foran i alle Skibe er en *Gallionsfigur*, tror De ikke, at han i Vildelse gaar ud og sætter sig paa *Gallionsfiguren*?

— Jo, det er nok muligt. Det maa se nervepirrende ud.

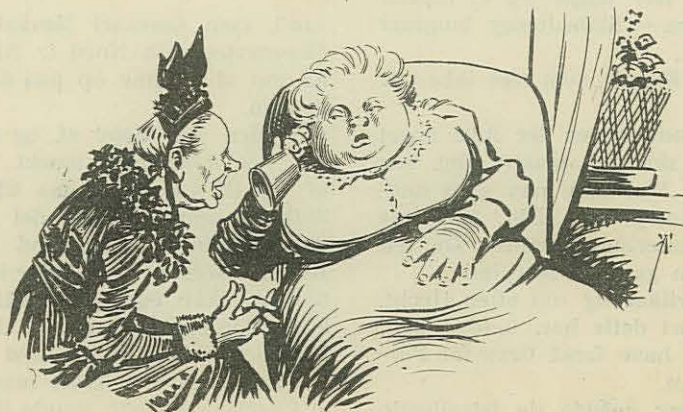
— Men det allerværste er dog, at da han havde spist og drukket, saa tørrede han Munden, og saa sagde han, at nu vilde han *skeje ud!*

— Vilde han *skeje ud?*

— Ja, tænk Dem, Frøken Lykkeballe, uden at Skamrødmens Blusel bedækker hans Ansigts Aasyn, tilstaar han ganske frækt, at nu vil han *skeje ud!*

— Ork, Jøsses dog! Det stakkels unge Menneske!

AXEL THIESS.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE III

AARSABONNEMENT 3 KR.	UDGIVER: MARINEFORENINGEN EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448 ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22 VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x	ENKELTE NUMRE 25 ØRE
----------------------	---	----------------------

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL IUDEL

SENDEMANDSMØDE

afholdes Søndag den 28. April Kl. 1 præcis i Langelinies Pavillon.

STIFTELSESDAGEN

fejres ved et Møde i Langelinies Pavillon Søndag den 28. April Kl. 7 Aften.

Ved Sammenkomsten har Hr. Kgl. Kammersanger *Emil Holm* villigst lovet at synge.

Medlemmer, som ønsker at deltage i Sammenkomsten, bedes afhente Billet à Kr. 5,00 pro persona paa Marineforeningens Kontor, Møntergade 22, senest Fredag den 26. April Kl. 3 Eftm.

Der serveres en varm Ret, Smør og Ost, Øl og Kaffe. Samtidig med Billettens Afhentning bedes afleveret 10 gr. Smørkort, 20 gr. Rugbrødkort og 40 gr. Franskbrødkort.

Paa Grund af Pladsforholdene sluttes Salget, naar 175 Billetter er solgt.

EGET HJEM FOR MARINEFORENINGEN?

Redaktionen har modtaget nedenstaaende:

Der stod for nogen Tid siden i Dagspressen, at en af vore Soldaterforeninger søgte Tilladelse til Oprettelse af et Lotteri med lignende Formaal som vort, nemlig at bygge sit eget Hus. Kunde vi ikke prøve det samme? Hvis der f. Eks. blev udsat Gevinster som ved Julelotterierne, og Offentlighedens Interesse blev paakaldt, saa vilde vi vist faa en god Sum. Jeg synes, at Offentligheden paa den Maade ogsaa lærte Foreningen endnu mere at kende, og at den fik Lejlighed til at støtte Ungdommen paa en god Maade. Vi har nu 22 Lokalkredse, som kunde kappes om at faa solgt de fleste Lodsedler. Naar man ser den Rift,

der er om Julelotteriernes Sedler, saa skulde vort Formaal ogsaa kunne finde Støtte hos Offentligheden. De fleste af os ved, hvad det er at komme i Land med kort Landlov, og intet Steds have at ty hen, hvor man føler sig hjemme. Skulde vi ikke nu til Sendemandsmødet optage dette Emne og samtidig starte en Byggefond? Sely om vi fik Tilladelse til et Lotteri, saa kunde Foreningen jo godt starte sit eget »Aktieselskab« med Aktier lydende paa 10 Kr. Der er jo nok dem, der vil sige, at vi har forskellige Soldaterhjem og K. F. U. M., men naar man vil samle Marineerne under eet, saa maa man have eget Hus, og der tror jeg ogsaa, at de alle vilde komme.
CHR. BARFOED.

AALBORG-KREDSSEN

afholdt Tirsdag den 26. Februar sin første Stiftelsesfest ved en selskabelig Sammenkomst for Medlemmer med Damer paa »Kompagnihuset«, hvor Festsalen paa en nydelig og smagfuld Maade var omgivet til et Skibsdæk, forsynet med Kommandobro med Rat, Nat- hus, Lanterner og alt det øvrige maritime Tilbehør.

Formanden, Fabrikant *Jm. Stuhr*, bød de ca. 250 Deltagere Velkommen i nogle hjertelige Ord, idet der samtidig blev meddelt, at Kredsen nu tæller over 200 Medlemmer og saaledes i Øjeblikket er den største udenfor København, hvilket vel maa siges at være et smukt Resultat efter kun 1 Aars Forløb — Maskinfabrikant *Kiær* overrakte herefter ved en smuk Tale Foreningen en af Medlemmer forarbejdet og skænket Skibsklokke til Brug ved Møder og Sammenkomster.

Klokken vakte berettiget Beundring som et særdeles smukt og værdifuldt Stykke Haandværk, der er Foreningen dobbelt kært, idet den jo er et levende Udtryk for den store Interesse og Kærlighed, hvormed de paagældende Medlemmer omfatter Foreningen.

Efter at Formanden havde takket for Gaven, blev der afsunget følgende for Lejligheden af Næstformanden, Brofoged *H. Hjorth*, forfattet Sang, »Klokkens Sang«, der atter paa en smuk Maade beviste dennes lyriske Evner:

V i Sømand gør saa mange Ting,
som Godtfolk ikke fatter;
vi »stikker« villigt paa »et Spring«,
og jævnlig Ank'ret »katter«.
Med Liv og Lyst »til Vejrs« vi gaar
og rider højt paa »Nokken«;
skal vi til Køjs, da først vi slaar
en Mængde »Glas« paa Klokken.

Ja, tidt paa Vagten mørk og lang,
mens Stormen heftig tuder,
vi glade hilser Klokkens Klang,
som Frivagt os bebuder.
Er vi ved Land, den med sin Lyd
os til vort Arbejd' kalder,
men hilses da med dobbelt Fryd,
naar Aft'nens Skygger falder.

I Mulm og Taage Gang paa Gang,
om Braad og Skær forude,
os Klokken varsler med sin Klang
og frelser mangen Skude.
Med malmfuld Røst fra Bøjens Top
den trofast os advarer,
og ved at lægge Røret »op«,
vi netop Revet klarer.

Naar »Otte Glas« til Orlogs lød,
da hed det: »Klar ved Flaget!«
og Dannebrog, hvid og rød,
gik stolt til Vejrs paa Slaget.
Hver Søndag Morgen til dens Klang
vi agter ud' os skyndte,
hvor Chefen, efter Bøn og Sang,
Guds Ord for os forkyndte.

Ja, Klokken er hver Sømands Fryd,
fra først han Saltvand smager;
dens muntre Klang, dens klingre Lyd,
ham overalt ledsager.
Kun naar til Vagt den kalder ud,
lidt vrantne er hans Fagter;
skal han til Køjs, da paa dens Bud
han mere villig agter.

Her melder Klokken med sin Røst
om Tid, som hastig svinder,
men vækker ogsaa i vort Bryst
et Væld af gamle Minder.
Den taler med sit eget Sprog
og tænder Hjerteflammen
i os, som under Dannebrog
vil holde trofast sammen.

Der indløb under Festen forskellige Telegrammer, bl. a. fra Kap- tajn *Ewald*, København, Foreningens Kasserer, Vinhandler *M. Müller*, samt fra Forsvarsbrodrene. — Ingeniør *Tuxen*, København, overbragte ved nogle smukke og hjertelige Ord Kredsen en Hilsen fra Hovedforeningen i København med Ønske om fortsat god Fremgang, hvorpaa Formanden takkede og bad Ingeniør *Tuxen* overbringe en hjertelig Genhilsen.

Efter at et halvt Hundrede Bøger var bleven fordelte ved Lodtrækning, fremviste Brofoged *Hjorth* en Serie fortrinlige Lysbilleder af Marinens Skibe og af Livet ombord og til Slut af en Del af Foreningens Medlemmer i Uniform fra den Tid, de tjente under Dannebrog; navnlig disse sidste vakte stor Begejstring.

Senere gik Dansen, medens Lods *Holmgaard* trakterede sit »Matrosklaver« med megen Færdighed, afvekslende med en Trio, og det blev sent paa Hundevagten, inden man skiltes med Bevidstheden om at have tilbragt en munter og fornøjelig Aften. *HJ.*

ASSENS-KREDSSEN

afholdt ekstraordinær Generalforsamling den 9. Marts.

Til Bestyrelsen genvalgte Vandmester *Olsen*, Lods *Petersen*, Gaard- ejer *L. Storm* og nyvalgte Reservelods *A. Jensen* og Rorsbetjent *Petersen*. Til Suppleant valgtes Sparekassebud *Rasmussen* og til Revisorer Ekspeditor *Jacobsen* og Skibsfører *Thuesen*. Til Formand genvalgte Vandmester *Olsen*, Lods *Petersen* blev Næstformand og Rorsbetjent *Petersen* blev Kasserer og Sekretær.

EBELTOFT-KREDSSEN

afholdt sin aarlige ordinære Generalforsamling Mandagen den 25. Februar 1918 Kl. 7½ paa Hotel »Skandsenskilde«. Da der desværre kun var mødt 19 Medlemmer, indvarsledes til en ekstraordinær Generalforsamling i Løbet af ½ Time, som altsaa paabegyndtes Kl. 8. Formanden, Fisker *Oxholm* bød Velkommen og erklærede General- forsamlingen for lovlig indvarslet. Fiskeriejer *Fensmark* valgtes enstemmigt til Dirigent. Kassereren *G. Holm-Petersen* aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar og oplyste, at Medlemsantallet ved Aarets Slutning var 85 (37 ordinære og 48 ekstraordinære), og at der efter Aarets Slutning var ny Tilgang. Det reviderede Regnskab fremlagdes og godkendtes. Derefter behand- ledes et til Bestyrelsen af *G. Holm-Petersen* indsendt skriftligt For- slag, gaaende ud paa at forhøje det aarlige Kontingent med 1 Krone (fra Kr. 3 til 4) og da henlægge Overskudet til Gavn for Foreningens Formaal samt eventuelt desuden yderligere at forhøje Kontingentet med 1 Krone til selskabeligt Øjemed. Da det fra forskellig Side be- frygtedes, at en Kontingentforhøjelse vilde kunne befordre Udmeldelse af Foreningen under de nuværende daarlige Tider for Fiskerne, tog *G. Holm-Petersen* sit Forslag tilbage og der foretoges i Stedet for Afstemning om Oprettelse af Fondet ad Frivillighedsvej, ved hvil- ken afgaves 16 Stemmer Ja og 1 Stemme Nej, 2 stemte ikke. Til Fanebærer valgtes Fisker *Otto Jensen* og som Suppleant *Gustav Frederiksen*. Til Revisorer genvalgte Fuldmægtig *Christensen* og Bogholder *Kayus*. Ved Valg af Bestyrelsesmedlemmer udgik ved Lodtrækning Barber *Otto Jensen*, Fisker *Vilh. Jessen* og Apotheker *Obel*, som dog enstemmigt genvalgte. Ved Valg af Sendemænd til Sendemandsmødet i April i København vedtoges det at overlade dette Spørgsmaal til Bestyrelsen. Paa det efter Generalforsamlingen af- holdte Bestyrelsesmøde fordeltes Hvervene som følger: Formand *Barber Jensen*, Næstformand *Rorsbetjent Petersen*, Kasserer *Vin- handler G. Holm-Petersen*, Sekretær *Apotheker Køster Obel*, Arrange- mentsudvalg: Fiskeriejer *Fensmark*, Fisker *Oxholm*, Fisker *Vilh. Jessen*. *G. H. P.*

FAABORG-KREDSSEN

afholdt den 24. Februar Generalforsamling paa »Rasmussens Hotel«. Formanden, Fabrikant *C. C. Jensen*, aflagde Beretning, hvoraf bl. a. fremgik, at Foreningen nu tæller 90 Medlemmer mod 65 i Fjor, og han oplæste derefter Regnskabet, som viste en Balance med 338 Kr. 94 Øre.

De afgaaende Bestyrelsesmedlemmer og Revisorer genvalgte. Som Delegerede til Sendemandsmødet i København valgtes Loko- motifører *Heidemann*, Tomrermester *E. Olsen* og Arbejdsmand *Jørg. Mortensen*. Formanden er selvskreven til Sendemandsmødet.

Det vedtoges at foretage en Udflugt til Thuro paa Helgolands- dagen den 9. Maj i Aar, eventuelt i Forbindelse med de øvrige fynske Marineforeninger, og desuden arrangeres en Udflugt til Lyø efter Indbydelse af Foreningens derværende Medlemmer.

GRENAA-KREDSSEN

afholdt den 25. Februar Generalforsamling paa Badehotellet.

Formanden, Havnefoged *Bilde*, bød Velkommen og valgtes til Diri- gent. Siden forrige Generalforsamling har der været afholdt 3 Fes- tligheder og 1 Foredrag. Formanden har deltaget i Oprettelsen af en Lokalkreds i Ebeltoft og senere medvirket i Arbejdet for Opret- telsen af Kredse i Horsens og Randers.

Det reviderede Regnskab, der balancerer med et Beløb af 1015 Kr. 55 Øre, oplæstes og godkendtes. I Kontingent for 1917 er indkom- met 542 Kr. Til Festligheder og Foredrag er medgaaet 288 Kr. 9 Øre, og Børnenes Julefest kostede 178 Kr. 39 Øre. Lokalkredsens Kon- tingent til Udgivelsen af Medlemsbladet »Under Dannebrog« har udgjort 204 Kr. 75 Øre.

Formanden oplyste, at der til det i Lovenes § 9 omtalte For- maal (Understøttelse til trængende Medlemmer, til Ekvipering ved

Udmønstring, til Understøttelse af trængende Medlemmers Børn ved Navigationseksamen e. l.) ikke var ydet noget i sidste Aar.

Bestyrelsen fik Bemyndigelse til, hvis der under de ekstraordinære Forhold skulde være Anledning, da at kunne yde Understøttelse.

Til Formand genvalgtes med Akklamation Havnefoged *Bilde*, og til Medlemmer af Bestyrelsen genvalgtes Kutterfører *Jens Hansen* og valgtes i Stedet for Kutterfører *Chr. Schröder*, der ikke ønskede Genvalg, idet han mente, at de yngre Medlemmer havde Krav paa mere Repræsentation i Bestyrelsen, Kutterfører *P. Balle*. Til Revisor genvalgtes med Akklamation Købmand *A. P. Kirk*.

Det vedtoges, at Foreningen yder Tilskud til de to Sendemænds Deltagelse i Sendemandsmødet i København i sidste Halvdel af April.

Der drøftedes derefter adskillige Spørgsmaal, og Formanden sluttede, idet han udtalte Ønsket om, at vort Fædreland maatte slippe uskadt ud af Krigen, Generalforsamlingen med at udbringe et Leve for Marineforeningen.

HELSINGØR-KREDSSEN,

der stiftedes paa en konstituerende Generalforsamling den 9. November 1917, afholdt Fredag den 15. Februar Kl. 7 Aften sin første ordinære Generalforsamling i Hotel du Nord. Efter at Formanden Kaptajn *E. Møller* havde budt velkommen, valgtes Kommandør *Bardenfeth* til Dirigent. Der var ingen Beretning at fremlægge, da Foreningen nylig var startet. Det samme var Tilfældet med Regnskabet. Derefter skred man til Valg af Bestyrelse, og de paa den konstituerende Generalforsamling valgtes: Kaptajn *Møller*, Formand, Doktor *Klubien*, Næstformand, Grosserer *G. E. Olsen*, Kasserer og Sekretær, Lodsoldermand *Møller*, Restauratør *Chr. Jensen*, alle af Helsingør, Blikkenslagermester *H. W. Olsen*, Hornbæk, Købmand *Nærum*, Humlebæk, Fisker *Willumsen*, Snekkersten, Fisker *Carl Christensen*, Espergårde, genvalgtes alle enstemmigt. Til Revisorer genvalgtes ligeledes: Kaptajn *Gerh. Jensen* og Købmand *P. Petersen*. Til Sendemænd valgtes Kaptajn *Møller*, Købmand *Nærum*, Blikkenslagerm. *H. W. Olsen* og Grosserer *G. E. Olsen*. Da der ikke var nogen, som ønskede Ordet, takkede Formanden Dirigenten, og bad Forsamlingen udbringe et Leve for samme, hvorefter Generalforsamlingen hævedes.

Aftenen sluttedes med Torskegilde og øvrigt fornøjeligt Samvær, under hvilket flere af Medlemmerne underholdt Forsamlingen med Sang og interessante eller morsomme Historier og Rejscheskrivelser. Marineforeningens Sangbog blev flittigt brugt, og hvert Medlem sikrede sig et Eksemplar. Ved Festen var der nogle og fyrretyve Medlemmer. Man vedtog at sende et Telegram til Hans Majestæt Kongen saalydende:

Til Kongen, Amalienborg.

Forsamlede til den første Festaften i Marineforeningen for Helsingør og Omegn bede vi Deres Majestæt modtage vor allerunderdanigste Hilsen.

Allerunderdanigst

E. Møller,
Formand.

Som Svar paa dette Telegram indlcb der senere paa Aftenen følgende Telegram:

Bringer Marineforeningen min hjerteligste Tak og Hilsen.

CHRISTIAN R.

Forinden Festen sluttede, blev Foreningens Medlemmer af de tilstedeværende Marineofficerer inviteret til Søndag Eftermiddag at bese Undervandsbaadene, hvilket blev hilst med stor Glæde, hvorefter Festen sluttedes.

Søndag Eftermiddag Kl. 3 samledes saa en Del Medlemmer ved Undervandsbaadsstationen, hvor Kaptajn *West* med Assistance af Løjtnant *Evers* og Baadsmand *Borrild* foreviste Undervandsbaadene for Medlemmerne. Efter at Baadene var beset, inviterede Officererne Medlemmerne til et Glas Punch i Officersmessen. Da Formanden var forhindret i at give Møde, takkede Doktor *Klubien* som Næstformand Officererne for den gæstfri Modtagelse, og udbragte et Leve for den Danske Marine.

V. O.

KOLDING-KREDSSEN

afholdt sin årlige Generalforsamling paa Hotel »Kronborg« Lørdag den 2. Marts 1918.

Formanden, Herredsfoged *Will. Nielsen*, hød de mange Medlemmer, der var mødte, velkommen og aflagde, efter at Grosserer *J. Røder* var valgt til Ordstyrer, Beretning om Foreningens Virksomhed i 1917 og omtalte den udmærkede Udflugt, der blev foretaget sidste Sommer med egen Damp, og hvor man havde haft Lejlighed til at være med til at redde en stor Lystyacht fra Forlis. Foreningen havde haft betydelig Tilgang og tæller nu op mod 80 Medlemmer.

Kassereren, Hotelejer *H. Nielsen*, fremlagde det reviderede Regnskab, der godkendtes. Sendemændene, Rentier *Carl Møller* og Hotelejer *H. Nielsen*, gav Beretning om Sendemandsmødet i København. Saavel Bestyrelsen som de afgaaende Sendemænd genvalgtes med Akklamation.

Før Generalforsamlingen afholdtes, samledes de mødte Medlemmer til en animeret Fællesspisning, hvor der serveredes kogt Torsk, Smør og Ost, og hvor der herskede den fornøjeligste Stemning med Taler og Sange af Foreningens Sangbog.

Efter Generalforsamlingen samledes Medlemmerne i Hotellets Selskabslokaler til et kammeratligt Samvær til Kl. 1. N.

KORSØR-KREDSSEN

afholdt den 11. Marts Generalforsamling i Klubhotellet.

Formanden, Konsul *Th. Rasmusen* afgav — efter at Fuldmægtig *Michaelsen* var valgt til Dirigent — Beretning om det forløbne Aar. Medlemstallet var gaaet 2 tilbage, saa Foreningen nu stod med 156 Medlemmer. Formanden udtalte nogle Mindeord om afdøde kgl. Vejer og Maaler *Qvistgaard* (de Tilstedeværende rejste sig).

Dels paa Grund af Krigssituationen og dels af Mangel paa Penge, var der kun holdt faa Fester, deriblandt en Fest ved »Sommerlyst« og et Foredrag af Kaptajn *Ewald* paa Hotel Korsør.

Formanden fremlagde derefter Regnskabet, der godkendtes. I Kontingent var indkommet 462 Kr., og til Hovedforeningen var indsendt 306 Kr. Regnskabet balancerede med 582 Kr. og viste et Underskud paa 21 Kr.

Til Bestyrelsen genvalgtes Konsul *Th. Rasmusen*, Kaptajn *Anderesen*, Styrmand *Krenchel*, Togfører *Bendixen*, Maskinassistent *Hasdahl*, Fisker *Axel Larsen* og Overlærer *Wøldike*.

Købmand *Halfdan Fischer* genvalgtes som Revisor.

Til at repræsentere Foreningen ved Sendemandsmødet valgtes Konsul *Th. Rasmusen*, Styrmand *Krenchel*, Togførerne *A. P. Nielsen* og *Bendixen*. Sidstnævnte gav nogle Oplysninger fra sidste Sendemandsmøde i København.

ODENSE-KREDSSEN

afholdt sin ordinære årlige Generalforsamling Søndag den 24. Februar i Fyns Forsamlingshus.

Efter at Formanden, Telefonmester *Buchgreitz*, havde budt Velkommen og udbragt et Leve for Hans Majestæt Kongen, valgtes Grosserer *Kirchoff* til Dirigent og gav straks Ordet til Formanden, som aflagde Beretning for Aaret 1917. Af Beretningen fremgik, at Aaret har været godt for Kredsen, ligesom de foregaaende. Der har været afholdt 5 Fester og Sammenkomster, hvoraf Helgolandsfesten selvfølgelig har været den største; desuden 3 Aftenunderholdninger med paafølgende Bal og endelig et Pølsegilde. Derimod har man ikke kunnet arrangere den sædvanlige Fisketur paa Grund af Olie-nævnets Forbud imod Lystsejls med Motorbaad. Kredsen har i Aarets Løb haft en Tilgang af 17 Medlemmer, og tæller nu 200 ialt. — Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, der udviste et Overskud af 142 Kr. 54 Øre, hvoraf 100 Kr. er henlagt til et Reservefond; desuden ejer Kredsen Inventar, der er vurderet til Assurancesummen 1000 Kr. Begge Beretninger godkendtes enstemmigt.

Derefter forelagdes Forslag fra Bestyrelsen om at forhøje Kontingentet fra 3 til 5 Kroner, men Forslaget vakte stor Modstand og kuldkastreredes med stor Majoritet, hvorimod et Forslag om Flytning fra Forsamlingshuset til Industrialpalæet vandt stor Majoritet.

Punkt 5 paa Dagsordenen var Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. De afgaaende efter Tur var: Maskinmester *Nimb*, Bogholder *Nyhammer* og Overpostbud *Plovstrup*. De to førstnævnte genvalgtes, hvorimod *Plovstrup* bad sig fritaget paa Grund af manglende Tid; i hans Sted valgtes Overgartner *Gronenberg*. Som Suppleant valgtes Instrumentmager *Eshjørn*.

Som Revisor genvalgtes Overværkerfører *Grundtmann*.

Til Sendemænd valgtes, foruden Formanden, Partikulier *Andkær*, Guldsmed *Christoffersen*, Fjerkræavler *Fasting*, Overgartner *Gronenberg*, Overværkerfører *Grundtmann*, Savværksejer *Larsen* og Bagermester *Carl Pedersen* og som Suppleanter Blikkenslager *Michelsen*, Bagermester *Hansen-Hoff* og Nattevagtsdirektør *Cl. Hansen*.

Sidste Punkt paa Dagsordenen var »Eventuelt«, under hvilket der fremkom en Anmodning fra Lagerforvalter *Rasmussen*, om Bestyrelsen ikke kunde gøre noget for, at der blev arrangeret en Sammenkomst i København for de Marinere, der i Aar har 25 Aars Jubilæum. Formanden meddelte, at saadanne Sammenkomster maa arrangeres af Folk af den paagældende Aargang, da Marineforeningen kun bistaar ved Arrangementet. Generalforsamlingen sluttede med en Tak fra Formanden til Medlemmerne, fordi de var mødt saa talrigt og en Tak til *Plovstrup* for et godt kollegialt Arbejde i Bestyrelsen samt til Dirigenten for udmærket Ledelse af Generalforsamlingen.

Kl. 6 $\frac{1}{2}$ samledes Deltagerne ved et fælles Smørrebordsbord med paafølgende Kaffe og tilsidst en Punchebolle. Det er overflødigt at meddele, at Stemningen ved Bordet var saa udmærket, som den plejer at være, og at det kammeratlige Samvær forløb overmaade fornøjeligt med Taler og Sange samt muntre Beretninger om de

forskellige Medlemmers Oplevelser i Orlogstiden, og inden man havde tænkt sig det, var Kl. bleven 11, saa Sammenkomsten maatte sluttes med Løfter om snarligt Gensyn.

Ved et den 6. Marts afholdt Møde konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: Telefonmester *Buchgreitz* Formand, Maskinmester *H. Nimb* Næstformand, Fjerkræavler *Fasting* Sekretær, Bogholder *G. Nyhammer* Kasserer — og øvrige Medlemmer: Maskinmester *A. Aazelsen*, Fabrikant *I. C. Breum* og Overgartner *H. Gronenberg*. *C. B.*

ROSKILDE-KREDSSEN

afholdt den 24. Februar sin aarlige Generalforsamling paa Hotel »Prinsen«.

Formanden aabnede Kl. 7 og bød Velkommen, en særlig Velkomsthilsen rettedes til de to Æresgæster, Tømrer *Chr. Hansen* og Musiker *C. Heinrich Hansen*, begge Veteraner og Skibskammerater fra 1864, der for første Gang var tilstede i Kredsen.

Formanden udtalte sin Glæde over, at disse to gamle ærværdige Kammerater, der paa Fregatten »Sjælland« havde kæmpet under Dannebrog, nu var Æresmedlemmer i den Forening, hvis Motto var »Under Dannebrog«, hvorpaa gamle *Chr. Hansen* højeste Kredsen smukke Flag under sædvanlig Honnør.

Derefter oplæstes Aarsberetning og Regnskab, for hvilket gaves Decharge. De ved Lodtrækning afgaaede Bestyrelsesmedlemmer, Rangerformand *P. Fog* og Agent *O. H. Olsen* samt Revisor, Godsforvalter *Nannestad*, genvalgte.

Til Sendemandsmødet i København valgtes Bagermester *Andersen*.

Efter Generalforsamlingen samledes man ved et med Blomster og Flag smykket Bord til et Torskegilde, hvor der holdtes adskillige Taler saavel for Handels- som for Orlogsmarinen, men da Kl. var 11 maatte man jo afbryde. Alle var enige om at have tilbragt en af de Aftener, der sent glemmes.

n.

SAXKØBING-KREDSSEN

afholdt den 27. Februar paa Hotel »Saxkjøbing« sin ordinære Generalforsamling. Til Bestyrelsen genvalgte Skorstensfejer *Christensen* og nyvalgte Postmester *v. Linstow*. Til Revisorer genvalgte Doktor *Halvorsen* og nyvalgte Mejeriejer *Rasmussen*. Til Fanebærer genvalgte Havnefoged *Eriksen*. Efter Generalforsamlingen havde Medlemmerne et Par fornøjelige Timer sammen. Foreningen er i stadig Fremgang.

KØBENHAVN-KREDSSENS SKYTTELAV.

Den sædvanlige Skydning Onsdagen d. 20. Febr. i Marineforeningens Vinterlokaler i Carlsberg Pavillonen fik et særlig festligt Præg ved at Straffe-Bakken, da Skydningen var tilendebragt, havde arrangeret Fastelavnsfest med Tøndeslagning. Hertil kom, at vores egen »Vinkel« var Festarrangør og forestod Udsmykningen af Salen — alt var all rigt.

Kl. 8 marcherede Kammeraterne, c. 80 i Tallet, med Restauratør *Julius Petersen* i Spidsen ind i Festsalen, og efter at hver af Deltagerne havde faaet en Maske eller Næse udleveret, gik det løs paa Tønden. Paa knapt 1/2 Time var denne pulveriseret og Afdelingschef *Winkel* kronet som Kattekonge.

Saa endelig lød Piben til Skafning, og straks efter gik man i Gang med Restauratør *Sylvanders* bekendte Skildpadde m. m.

Ved Kaffen holdt Overretssagfører *Schoustrup* en smuk Tale for Gæsterne, hvoriblandt Havnefoged *Bilde* fra Grenaa, som takkede og bragte Hilsen fra de jydsk Marine.

Under Serveringen af Kaffen brød et Bombardement løs med Serpenter og Konfetti, saa at Værten maatte hente en Havesaks for at klippe sine Tjenere ud gennem de nedhængende Serpenter.

Ved den efterfølgende Auktion over Foreningens og Lavets Flag viste Kartograf *Lillie* store Evner som Auktionarius. En smuk Opmærksomhed viste Cigarhandler *Elwarth* ved at give Cigarer til alle.

Den sidste Time gik som sædvanlig i Skyttelavet alt for hurtigt og med et paa Gensyn den 6. og 20. Marts og med Tak til Straffe-Bakken sluttede denne ualmindelig velykkede Fest. *Skylte.*

NYE MEDLEMMER

Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
1915/16	Andersen, Ch. H.	Maskinarbejder	Kbhvn.	1877	Hofmann, Rud. Huldahl	Maskinmester Skibstømrer	Aalborg Korsør
1886	Becker, Emil	Strandkontrollør	—		Jakobsen, Herman Jensen, A.	Købmand Styrmand Produkthandler	Saxkøbing Aalborg
1885	Bramsen, C.	Postkører	{ S. Stenderup pr. Varmark (Kolding Kr.)	1907	—, Chr.	Styrmand	—
1907	Brandin, Godtfred	Lodsmedhjælper	Helsingør		—, H. C.	Styrmand	—
1884/85	Brandt, R.	Redaktør	Faaborg		—, Lauritz E.	Gæstgiver	Kbhvn.
	Boye, A.	Hestehandler	Kbhvn.	1892	—, N. P.	Lods	Helsingør
1910	Carlsen, J.	Bødkermester	Aalborg	1875	—, P. C.	Ostehandler	Aalborg
	Carroc	Direktør	Helsingør	1910	—, R.	Skomager	Hedehusene
1898/99	Christensen	Overlæge	Aalborg	1881	Jørgensen, H.	Postmester	Brande
	—, C.	Købmand	—	1908	—, J. C.	Skibsværftsarb.	Aalborg
1884	—, J. N.	Styrmand	—	1885	—, P.	Snedkermester	—
1917	—, K. P.	Barber & Frisor	Vejle	1895	—, Søren	Ekspedient	—
	—, V.	Skibsfører	Aalborg				
1886	Cortsen, Lauritz	—	—	1893	Kailow, Hans Peter	Repræsentant	Kbhvn.
1911/12	Ekeroth, J. J.	Maskinmester	Kbhvn.	1898	Kirk, Chr.	Politibetjent	Aalborg
	Fast, E	Handelskommiss	Ebeltoft	1897	Kjær, C. M.	Skibsfører	—
	Filipsen, Olaf	Fabrikant	Saxkøbing	1911	Knudsen, G. K.	Ølhandler	Kbhvn.
	Frausing, P.	Grosserer	Korsør	1881	—, N. P.	Skipper	Aalborg
1894	From, V.	Tjener	Helsingør	1911	Kranker, F.	Maskinmester	—
				1887	Købler, C. A. E.	Maskinfabrikant	Kbhvn.
1911	Galatius, G. K. C.	Kommunelærer	Kbhvn.	1914	Larsen	Konditor	Roskilde Hornbæk
1916	Gunvald, C.	Kontorist	Aalborg		—, Johs.	Assistent	Kbhvn.
				1914	—, Valdem.	Møller	Roskilde
1886	Hansen, Chr.	Sømand	—	1908	Lindholm, E.	Frugthandler	Aalborg
1859	—, Carl Heinr.	—	Roskilde				
1917	—, H. C.	Maskinmester	Nakskov	1899	Madsen, C. V.	Restauratør	Kbhvn.
	—, Jul.	Sagfører	Faaborg	1915	—, V. A.	{ Handelsmed- } { hjælper }	Fredericia
1862	—, M. Chr.	—	Roskilde		Mathiessen, Aug.	Købmand	Helsingør
1877	—, Wilh.	Fiskehandler	Snekkersten	1913	Meyer, Carl	Skibstømrer	Korsør
1915	Hellstein, C. R.	Ingeniør	Kbhvn.	1911	Monthel, S.	Lokomotivfører	Roskilde
1914	Herold, Joh. G. Løhde	Bagersvend	Ringkøbing	1916	Mortensen, Oluf	—	Faaborg
1906	Himmelstrup	Styrmand	Kbhvn.		Mouritzen, A.	Bademester	Aalborg

Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
1915	Nielsen, A. C.	Maskinist	Aalborg	1886	Schomburg, N.	Formand	Aalborg
1916	—, Alf. M.	Mejerist	—	1914	Semark, Carl Henrik	Mekaniker	Kbhvn.
1893	—, C.	Landmand	—	1910	Spolum, Jens	Skibsfører	Aalborg
—	—, F. V.	Maskinmester	—	1878	Storm, L. P.	Kaptajn	Faaborg
1895	—, Carl Oluf	Restauratør	Kbhvn.	1911	Struer, J.	Bager	Roskilde
—	—, Louis	Slagter	Roskilde	—	Svendsen, Lauritz	Skibsbygmester	Snekkersten
1895	—, P. C.	Matros	Aalborg	—	—, P.	Skibsmægler	Helsingør
1915	—, Roland	Bestyrer	—	1914/16	Sørensen, J. C. M.	Mejerist	Geldsted
—	Nylander, C.	Waterclerk	—	—	—, Sigvard	Fisker	Assens Krd. Ebeltoft
1915/16	Olsen, Aage, Johnsen	Kok	Kbhvn.	—	Thomsen	Restauratør	Helsingør
1915	—, Th.	Skibstømmer	Korsør	1901	—, L. M.	Læge	Aalborg
1905	Otto	Slagter	Roskilde	1909	—, Th.	Isenkræmmer	Helsingør
1896	Pasbjerg, G.	Bagermester	Aalborg	1895	Uttrup, N.	Fiskehandler	Aalborg
1885	Pedersen, N. P.	Proprietær	Vedduum	—	—	—	—
1894	—, O. P.	Slagtermester	Tikøb	1895	Vange, P.	Lods	—
1902/03	Petersen, I. Th.	Bagermester	Køge	—	Vedel, Chr.	Skibstømmer	Korsør
1915/16	—, Søren J. J.	Maskinarbejder	Kbhvn.	1908/09	Wenslev, P. H.	Driftsbestyrer	Hadsund
1907	Rytter, N. A.	Skibsfører	Aalborg	1917	Wulff, Kai	Kontorist	Kbhvn.
1911	Røndje, H. P. H.	Direktør	—	—	—	—	—

DØDE: 1894, W. Sünksen, Forvalter, Charlottenlund; J. S. Hohlenberg, Kaptajn, Kbhvn.; N. L. Thomsen, Direktør, Kbhvn.;
1891, Anton Schmidt, Inspektør, Kbhvn.

DE SÆNKED E SKIBE

ER PROBLEMET: »DYBVANDSDYKKEREN« LØST?

Kunde Problemet »Dybvandsdykkeren« finde sin Løsning, vilde man fra hidtil for Dykkeren ukendte Dybder være i Stand til at løfte en Mængde af de uendelige Rigdomme, som Havet har slugt under U-Baadskrigen. De sidste Forsøg paa Dybvandsdykning, som er gjort i Galveston i Texas ved den mexikanske Havbugts Nordkyst, vil netop under de nuværende Forhold være af særlig Interesse.

Omend den almindelige Dykkerdragt, som nu finder Anvendelse paa mindre Dybder ved undersøiske Byggearbejder, ved Svampe- og Koralfiskeri, ved Undersøgelser og Lækageudbedringer af Skibe og lign., jo er til uvuderlig Gavn, har man dog — allerede for længe siden — prøvet paa at konstruere Apparater, som kunde bruges ved Dykning paa større Dybder. Alle saadanne Forsøg har imidlertid ikke ført til noget tilfredsstillende Resultat. Først nu mener man, at Problemet er ved at blive løst — ja, at det maaske allerede har fundet sin endelige Løsning.

Det er som nævnt ved Galveston i Nordamerika, at Forsøgene er foretaget med den ny Dybvandsdykkerdragt, som skal kunne anvendes paa Dybder lige ned til 90 m. Iført denne Dragt skal Dykkeren — uden Fare eller nævneværdig Gene — være i Stand til flere Timer i Træk at opholde sig paa saadanne Dybder.

Apparatet er bygget af en Slags hærdet Staalblik og dets ydre Linjer konstrueret saaledes, at de kan modstaa de stærkeste Tryk. Hvis det blot drejede sig om at fremstille et ubøjeligt Dække, vilde Sagen være forholdsvis let; men den er ulige vanskeligere, da det drejer sig om at fremstille et Apparat med Ledsammenføjninger, hvorigennem Trykket af Vandet stadig truer med at presse Vandmængder ind. Man anser dog dette Problem for løst ved visse

særlig komplicerede Sammenføjninger, hvis forskellige Dele paa en Maade fuldstændiggør og netop i sig selv frembringer den attraaede Vandtæthed.

Konstruktionen af denne ubrydelige, men uformelige Pan-serdragt er endvidere saaledes, at der tilføres Dykkeren, der er iklædt den, en almindelig Luftstrøm under normalt Tryk, saaledes at han er i Stand til at aande, uden at han trættes synderligt eller udsættes for nævneværdig Fare. Man kan selvfølgelig ikke lade Dykkeren anvende sine Hænder udenfor selve Dykkerpanseret. Trykket vilde hurtigt fremkalde dødlignende Tilstande eller Koldbrand i dem. Derfor er den ene Arm af Dragten forsynet med et Apparat: en Slags enkel-dannet Haand, — en Klo-Tang, — der er indrettet til at gribe med, og hvis Bevægelser styres indefra ved Hjælp af et Haandtag. Den anden Arm ender i en elektrisk Lygte.

Selv om det hele Apparat er tungt — endog særdeles tungt: det vejer over $\frac{1}{2}$ Ton, er dets Vægt, i Overensstemmelse med Archimedes' gamle Sætning, ikke nogen Hindring for Dykkerens Bevægelsesfrihed. Naturligvis har han, iklædt dette Pan-ser, i neddykket Stand ikke nogen betydelig Bevægelsesfrihed, men de indskrænkede Bevægelser, han kan foretage, er tilstrækkelige til at sætte ham i Stand til at udføre, hvad der kræves til adskillige Arbejder.

I Beretningerne om dette Dybvandsdykker-Problem, som er laant fra de Allieredes Presse, hedder det endelig, at det af letforstaaelige Grunde ikke er Meningen at komme ind paa, om denne Type Dybvandsdykkere har været prøvet i England og Frankrig nu under Krigen. At den vil finde Anvendelse baade i Marinerne og i private Virksomheder efter Krigen, er i hvert Fald Fagfolks Mening.

S. F.

PAA KRYDS MED »KAMPHANEN«

(Fortsat)

Han gik hen til Styrmanden med Baadsmanden i Hælene. »Saa holder vi ned paa hende, Clausen. — Hecht varskoer. Klar med Baadshager og Entredræg — og Bunke-aaren paa Styrbords Laaring. Saa lidt Støj som muligt!«

Styrmanden sundede sig lidt, trak Vejret dybt og gik saa i Lag med Værket. Espen Jensen var rundt til hver Mand og gav Instrukser. I samme Øjeblik han raabte: »Paa den, Gutter!« skulde Gasterne paa nær Styrmanden, Jens og to af de ældste af Folkene entre ombord i Engelskmanden og gore deres Skyldighed for Fædrelandet, Roderne — og sig selv.

Ingen Skydning, Manne, om I kan klare jer uden det. Hold jer Kæft, og lad Huggerten sige, hvad der skal siges, I entrer med, Kanonér! Grete spytter ikke idag før jeg kommanderer!«

»Vel, Kaptajn«, sagde Kanon-Hansen, men kunde dog ikke dy sig for at mumle til Latinerkarl: »Et godt Skud er dog sandt for alle hvide Engle mere værd end alle atten Mand. Se nu at komme op over Rælingen som en Bombe, Underkanonér! Det er naar man hænger paa Skibssiden, at man faar de tyvebrændte Hovedsaar. Gør ligesom jeg og faa Sejlmageren til at gi' Dig nogle Strimer gammel Sejldug at lægge dobbelt under Huen og paa Skuldrene under Kavajen. Det tager godt af. Og saa gaa bare paa, min snuttede Dreng. Den, som tøver faar Huggene; bedre være den, som slaar.«

Kanonéren var hed i sit røde Hoved og gav uafbrudt Folkene sine gode Raad.

Jens frygtede kun én eneste Ting: — at han skulde blive sendt ned til »Skatkammeret«, men Hecht kom ham flere Gange forbi uden at sige noget til ham. Han havde allerede ventet at slippe helt ubemærket, da Faderen tog ham i Armen. »Du maa med, min Dreng. Hold Dig til Baadsmanden og klar Dig som Du bedst kan. Gud være med Dig, min Søn.«

Stemmen lød dæmpet og alvorlig gennem Mørket, og Jens kom i lidt mut Stemning. Han stod lidt alene, men

kunde saa dog ikke dy sig for at tage Huggerten i Haanden og føle en ubændig Trang til at svinge den.

Baadsmanden dukkede op ved Siden af ham. »Hvad vil Bæstet nu hitte paa«, tænkte Jens og saa vredt paa Kæmpen.

»Naa, lille Kadet! Vil han ned til Skatkammeret?«

»Nej, jeg vil ikke«, sagde Drengen højt og fast.

»Hold Bøtte, Hanekylling«, brummede en af Folkene.

»Knægten ødelægger os det hele.«

»Kaptajnen vil ha', at Du skal sidde ned bag Rælingen til Entringen begynder...«, hviskede Hecht saa dæmpet, han formaaede.

»Jamen, det vil jeg ikke«, spruttede det ud af Drengen.

Baadsmanden lo med dyb, gurglende Brystlyd. »Saa kom her i Læ, Kadet«, og Hecht tog Jens i Nakken og trak ham bag sig.

»Stille derhenne«, lød det hidsigt fra Kaptajnen. Nu klar alle Mand.«

Der blev virkelig stille og tyst. Man kunde høre Søen klukke om Stævnen.

»Ser hende tæt paa Bagbords Boy«, hviskede Kaptajnen.

»Bunke-aaren ud. Sæt en Klud under. — Aaren blev stukket ud, og et Pjask i Vandet kunde ikke undgaes.

»For Helvede, Skomager, — sover Du!

Netop nu dukkede et stort Skib tydeligt ud af Mørket en halv Snes Alen fra Skonnerten. Ikke et Praj, ikke en menneskelig Stemme lød derfra, kun den besynderlige knagende, knirkende, sukkende Lyd, som altid følger et Skib i Søen.

»Kamphanens« Folk stod klar med deres Vaaben og Entrebiler.

Skonnertens Bovspryd skurede hen ad Barkens Side og knagede og bøjedes, saa det var ved at sprænges. I samme Nu viste en Klynge Hoveder og Skuldre sig over Barkens høje Ræling; der saas et skarpt Glimt, og et Geværskud smældede af!

»Paa den, Gutter«, raabte Espen Jensen. »Kast Entredrægene over dér, — og brænd Geværerne af Folkens og lad...«

Resten druknede i Skrald og Raab. Fra Barken faldt en fem-seks Geværskud, og Hecht og »Musketererne« skød løs. Forude paa Skonnerten lød et Skrig, og en Mand svingede rundt, ravede omkring sig og styrtede i Dækket. Oppe fra Barkens Dæk skingrede Hyl og hæse Hurraer. Drægene blev slynget over, men fra Barken sattes der Stager og Baadshager imod Skonnertens Vant og Spryd.

Forude stod Kanoneren og fyrede sine Pistoler af, spruttende omkring sig med Eder og Grovheder. Barberfrands stod i Læ bag Masten og sendte et Par velrettede Skud op i den sorte, fjendtlige Klynge.

»Op i Rigningen, Rasmus«, brølede Hecht til Haltefanden.

»Følg efter Rasmus«, skraalede han i Øret paa Jan Amager.

»Fem Rigsdaler til første Mand ombord«, raabte Kaptajnen af sine Lungers fulde Kraft. Han stod paa Hyttens Tag og skød sine Pistoler af. Forude forsøgte et Par Mand at entre op, men midtskibs og agter var der endnu et Par Alens Mellemlum mellem Skonnerten og Barken.

Haltefanden klatrede som en væver Abe op ad det læ Vant, fulgt af den forbavsede Jan, der blindt fulgte Baadsmandens Ordre. Op paa Storraen. Og nu forstod Jan! Raaen ragede ind over Barkens Dæk. Rasmus Tingsted firede sig ned og faldt med et Brag ned paa Hytten. Han satte i et skingrende, djævelsk Hyl, skød sin Pistol af ned i Matrosernes Flok og trak Huggerten. Jan fulgte efter og skraalede til af Hjærtens Lyst, idet han plnmpede ned paa Hytten. Han tumlede ud over Kanten og trillede med dragen Huggert ned mellem Englænderne.

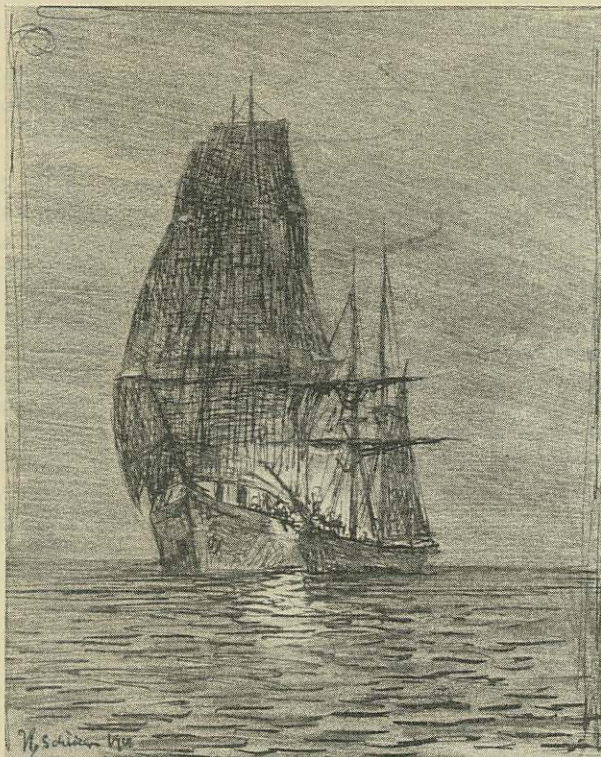
Forude huggede Kanoneren, Latinerkarl og Skraa-Søren Entrebilerne i Skibssiden og entrede op i god, gammel-

Tegning af Henning Schiøler.

dags Bersærker gang, medens de, der stod tilbage, skød efter de sorte Skikkelser paa Barken. Agter pressede Sejlmageren og nogle Folk Storbommen over mod Engelskmanden for at komme over den Vej.

»Hæng i, Gutter!« raabte Espen Jensen lystigt og entrede op i det luv Vant for at springe over. Idet han satte af,

Tegning af Henning Schiøler.

blev han ramt af en Kugle i Laaret og en Baadshage i Brystet, styrtede forover og plaskede med et Brøl ned i Søen mellem Skibene.

Jens, der var blevet forvirret i Tummelen og saa temmelig paa Maa og Faa havde sendt Indholdet af sine Pistoler over i Retning af Fjenden, saa' Faderen falde, men fik ikke Tid til at føle noget derved. Han mærkede et voldsomt Dunk i Ryggen og hørte Baadsmændens Raab i Øret: »Spring agter med et Reb, min Dreng. — Kast det ud, — gør Enden fast!« Og han saa' Kæmpen kaste Geværet op mod Englænderne som et Lyn, — saa' ham springe over Rælingen og hørte Plasket i Søen.

Uden at ændse Larmen omkring sig, stadig uden at tænke eller føle det ringeste, sprang Jens agter, fik fat i en Trosse og slyngede Enden ret agter ud i Søen. Med Resten af Trossen løb han fire-fem Gange rundt om Stormasten og holdt saa fast af alle Livsens Kræfter. Paa en pludselig Indskydelse spændte han med den ene Haand sin Bukserem af, slog den om Trossen og Masten og trak til. Hurra! Det passede lige til det yderste Hul. Saa sprang han agter, hvor Jollen hang i Daviderne, filede med sin Tollekniv Rebene over ved den ene Davide, saa Baadens Agterende med et Spjæt faldt ned. Den naede nogle faa Tommer ned i Vandet.

»Ohoj, ohoj!« skingrede han med sin klare Drengestemme, lænet ud over Daviden. »Ohoj, her agter«.

Der fulgte nogle angstfulde Øjeblikke. Var de to knust mellem Skibssiderne, der nu laa tæt sammen, — druknede, eller drevet ud i Søen.

Da saa' han, bævende af Fryd, to Havmands-Kroppe, omgivne af Plask og Skum, langsomt nærme sig Agterstavnen. »Ohoj! Ved Baaden«, jublede han. »Trossen klar ret ved!« Et Sekund efter havde en fast Næve fat i Jollen. Jens vendte sig og saa Styrmand Clausen staa midtskibs. Han løb hen til ham og trak ham med agter. Da havde Baadsmændens stærke Arme allerede fat i Jollens agterste Siddebræt. Clausen vaagnede til Liv og ændrede ned.

Trossens Ende blev slaet om Kaptajnen. Styrmanden kom først op igen, og han og Jens hev til, læggende alle Legems- og Sjæls-Kræfter i Draget. Baadsmændene klatrede, glinsende af Vand, op ad Jollens Sæder og skød bag paa.

Det gik. Kaptajnen blev langet indenbords og kunde nu selv tage en Haand med. Han blev sat paa Dækket med Ryggen mod Stormasten.

Hecht havde faaet Blodet i Kog. Han rev Pistolerne op af Clausens Bælte, snappede hans Huggert og løb forud, entrede op i Engelskmanden og slog løs i den kæmpende Klynge ved Hytten som en rasende. Baade Ven og Fjende flyttede sig for Giganten, som han travede frem, raabende som en Vildmand.

Jens sprang ned i Kahytten, greb i Hjørneskabet efter Romflasken og løb op til Faderen, der svælgede en Slurk i sig.

»Er Drægene faste«, raabte Espen Jensen til Styrmanden, som var bleven staaende i Nærheden af ham.

»Faste, Kaptajn.«

»Skrub saa i en Helvedes Fart ombord i Barken, Din lede, skvattede Køter. Driv dem ned og luk Lugerne over Mandskabet. Stryg alle Sejl i en Hast, eller jeg skal skyde Dig ned . . .«

Det var den Tak, Clausen fik for Haandsrækningen. Styrmanden løb forud, entredre over paa Barken, hvor Tummelen dog nu var stilnet af. Espen Jensen tog endnu et Par Slurke af sin Liv-Medicin, smøgede Benklæderne ned over Knæet og lod Jens knytte sin Halsklud fast om Laaret, dér, hvor Blodet piblede ud.

Under alt dette havde Jens været ved at tabe Bukserne. Han saa' nu sit Snit til at bjærge sin Rem og bringe sin Takkelage i Orden.

De to Matroser, der var blevet paa Skonnerten, hev ind paa Drægene, og de to Skibe laa snart Side om Side, Planke ved Planke.

»Hit, Skomager og Niels! Jeg vil over paa Barken,« raabte Espen Jensen.

Ombord i Engelskmanden var Kampen endt. De, der endnu var paa Benene af dens Besætning, var drevet ned og Lugerne lagt over dem. Baadsmændene og et Par af Musketererne trampede op og ned med ladte Pistoler i Hænderne, rede til at skyde enhver ned, som vovede at stikke Hovedet frem. Paa Clausens spagfærdige Anvisninger

Tegning af Henning Schiøler.

rungede Kanonerens og Sejlmagerens Ordre fra for til agter, pyntede med saftige Eder og lystige Tilraab.

Et Par Mand slæbte Kaptajn Jensen op paa Barkens Skanse, og dér kaldte han Styrmanden og Underofficererne til sig. De fik Ordre til at holde inde med deres kraftige Udgydelser. Enhver Støj skulde undgaas, og naar alle

Sejl var strøget, skulde Kanonerne have nyt Fængkrudt og hver Mand være klar med Skydevaabnene ladte, fordelte langs Rælingen af Barken og Skonnerten for det Tilfælde, at Orlogsmændenes Baade var ude. Kokken og Jens fik Instruks om at fordele Brød, Pølse og Brændevin i smaa Rationer til Folkene.

Til Glæde for hver Mand ombord lød der stadig Kanon-skud i Nord-Nord-vestlig Retning, og man kunde endnu imellemstunder se Raketter gaa tilvejs i lang Afstand. Vinden var støt Nordvest, og Strømmen vestlig. Alt tegnede godt.

Espen Jensen sendte Sønnen over i Skonnerten for at faa at vide, hvem der var blevet saaret i første Omgang, og han kom tilbage og fortalte, at »Knolden« laa nede i sin Køje og jamrede sig; han havde faaet et Skud i Hoften. Nær ved Espen Jensen laa og sad otte Mand paa Dækket, mer eller mindre saarede, og forude ved Fokkemasten laa to døde Englændere, dækkede med et Sejl.

Blandt de otte var tre af »Kamphanens« Folk. Tømmermanden havde faaet et Skud i Halsen; han var værst medtaget. Skraa-Søren havde et slemt Hug over Skulderen, og Rasmus Tingsted havde brækket et Ben — og tilmed »det lange og gode«, som Jens rapporterede. De saarede blev forbundet af Barberfrands, der saa bleg og elendig ud og selv havde faaet en Tot Haar med tilhørende Hoved-

hud hugget af den venstre Side af Hovedet, ligesom ogsaa det venstre Øre var blodigt og næsten afrevet.

De Par Timer, der endnu var til Daggry, slæbte sig evindeligt langsomt hen, men da det endelig lysnede, var det til Gengæld et ret lysteligt Syn, Dagen havde at forevise. Barken og Skonnerten var drevet langt Vester paa, og Konvojen laa Nord-Nord-Øst i, omtrent udfor Skanør, stadig arbejdende sig for fulde Sejl op imod Sundet, mod Flinterenden.

Man kunde i Kikkerten agterst i Konvojen se nogle armerede Chalupper, der for Sejl og Aarer søgte at indhente Orlogsmændene. Der havde altsaa været Baade ude fra Fregatten!

Dagslyset havde ganske vist andet at afsløre. Over Halvdelen af »Kamphanens« Folk havde slemme Rifter og Skavanker, og Styrmanden maatte bistaa Barberfrands med Bandager og Plastre. Der blev Brug nok for Medicinkassen. Fynbo-Niels havde faaet en Dravat i Hovedet. Kanon-Hansen mødte med en Flænge over højre Haand og Latinerkarl med en blodig, ophovnet Pande. Kokken havde været med i »Mele'en« og kunde fremvise flere Rifter. Eskildsen søgte at skjule, at han — uvist hvorledes — havde faaet et Stik af en Huggert eller Kniv i sin Bagdel, og Hecht saa slemt forreven ud, men vægrede sig ved at lade sig forbinde. Han vadskede sig blot. (Fortsættes)

KAY LARSEN

FRA VALKYRIENS TOGT TIL ØSTASIEN

1899—1900

PAA TOGT MED »VALKYRIEN«

(Fortsat)

Uddrag af en Dagbog
ført om Bord af
»457«

(Meddelt ved H. Hjorth).

Selv om paa den store Færd
vi har festet fjærn og nær,
lige klart vort Maal dog staar:
Danmarks Ære, hvor vi gaar.

Bangkok — Saigon.

¹⁸/₁. Almindelig Udsmykning af Agterskibet, da Chefen giver Middag for den franske Admiral og alle Skibscheferne. Flere af os sled hele Formiddagen med Afskrivningen af Musikprogrammer og Menukort. Ved Totiden afholdtes der en stor Kaproning paa Floden til Ære for Prins Valdemar. En mægtig Skare Mennesker overværede Løbene, dels fra Flodbredderne, dels fra utallige Baade, hvorfor de franske Dampbarkasser døjede nok med at holde Banen fri. Løbene var meget interessante; navnlig vakte de Indfødte, hvis lange, smalle Kanoer, dreves frem af 3. 46 kraftige Roerkarle, megen Opmærksomhed ved den Fart og Sikkerhed hvormed de manøvrerede deres Fartøjer.

Den store Middag agter varede fra seks til ti, hvorpaa alle Gæsterne gik om Bord i det franske Admiralskib hvor der skulde danses. Ved Mørkets Frembrud illumineredes alle Skibene, og paa Floden bevægede sig de mest sælsomme Uhyrer omkring. Der var baade Chimærer, Drager og andre Bestier med flammende Gab og røgspyndende Næseboer, altsammen Udslag af Franskmændenes Opfindsomhed. Senere gled en Pram forbi med det franske Vaaben i et aabent Telt, belyst af Tusinder af Lamper, og inde i Land knejste et mægtigt Anker foran en kinesisk Pavilion, begge Dele straalende af Lys i alle Regnbuens Farver. Denne prægtige Fest, hvis glimrende Overdaadighed og barokke Ideer stærkt mindede om Æventyret i »Tusind og en Nat«, sluttede med et pragtfuld Fyrværkeri.

¹⁹/₁. Næste Morgen lettede vi ved Syvtiden og forlod Saigon, ledsaget af den samme franske Krydser, der havde fulgt os op til Byen. Ved Middagstid ankrede vi i Flodmundingen, Lodsene gik fra Borde, og efter at have bjerget alle vore Solsejl, lettede vi igen og gik til Søs mod en stiv østlig Kuling, med Kurs for Hongkong.

Stolt vajer gamle Dannebrog
i Østens fjerne Egne.
»Valkyrien's« smukke, hvide Skrog,
er kendt snart alle Vegne.

5

Hongkong — Fooschow — Shanghai.

²⁰/₁ 1900. Vort Besøg i Saigon løb ikke af uden Efter-smæk, idet adskillige af Folkene var kommen fulde om Bord, og nu fik deres Straf forkyndt: Nægtelse af Landlov i Hongkong, og i Tilgift en Tortentale af Chefen, der var meget vred over deres Opførsel.

²¹/₁. Søndag med Parade og Gudstjeneste. Efter Middag gjorde jeg et hæderligt Forsøg paa at skrive Brev, men Sønnen overmandede mig, saa at det ikke blev til noget med Skriveriet den Gang. Foredrag af Løjtnant Nielsen om Kina. Ved Aftentid Omklædning i det blaa Tøj, da Vejret er køligt.

²³/₁. Paa Morgenvagten fik vi et Fyr i Sigte om Bagbord. Det var den portugisiske Ø Macao. Op paa Formiddagen styrede vi ind imellem en Mængde høje, nøgne Klippøer, fik Lods om Bord fra en lille, kinesisk Fiskerbaad i hvilken Konen sad til Rors med et lille Barn fastbundet paa Ryggen, og lidt over Middag faldt vort Anker i Hongkong. Denne berømte By ligger paa en Ø, skillt fra Fastlandet ved et smalt Stræde, udenfor hvilket adskillige Smaaøer danner naturlige Bølgebrydere, saaledes at der fremkommer en udmærket rummelig og sikker Havn. Denne glimrende beliggende Plads, der er stærkt befæstet, er selvfølgelig en Frihavn, og den aarlige Trafik er derfor ganske uhyre. Der laa en Mængde Orlogsskibe af alle Nationer; af engelske ikke mindre end femten. Vor

Salut for Flaget besvaredes fra et af Forterne, og lidt efter kom den engelske Admiral og den danske Konsul om Bord, begge under den behørigte Salut. Her hersker et vældigt Røre i Havnen. Dampere kommer og gaar hele Dagen og Skibet er omringet af Kadrejere i Snesevis, men Adgangen var foreløbig strengt forbudt; først ved Femtiden fik de Lov at komme om Bord, og Handelen gik strygende, da alle gærne vilde have lidt ekstra til Aftensmaden.

²⁴/1. Det er køligt her om Natten, kun c. 12°; det er vi jo ikke vante til og alle er glade for det blaa Tøj. Til Styrtebadet om Morgenen tynder det ogsaa svært ud, men jeg vil dog forsøge at blive ved, da jeg tror det er godt at hærde sig. ØK's »Cathay« ligger her og Direktør Andersen samt Skibets Fører, Kaptajn Andersen med Frue aflagde et Besøg hos os. En Del af Officererne tog op til Canton med Dampere. Det kolde blæsende Vejr gjorde det til en hel Nydelse at komme i Køjen.

²⁵/1. Kulyfildningen begyndte straks fra Morgenstunden og igen fik vi Skibet svinet til fra for til agter. Det er næsten til at fortvivle over. Ved Totiden slap mit Skifte dog i Land, og i Selskab med flere andre kørte jeg straks til Vejrs med Bjerghanen for at nyde Udsigten. Byen ligger nemlig ved Foden af en Række stejle, c. 1200 Fod, høje Klipper, hvis Toppe vi naaede med den lille, men snildt og praktisk anlagte Bane hvor Vognene, ved Hjælp af et svært Kabel, farer op og ned ad Bjergets stejle Sider hele Dagen. Saa stejl en Køretur har jeg aldrig før gjort, Vognen stod bogstavelig talt paa Enden, og vore kinesiske Medrejsende morede sig over os, da vi uvilkaarlig klamrede os fast til Sædernes Rygstød. Endelig naaede vi Toppen, og nød længe den storslaaede Udsigt over Byen, Rheden og hele det omgivende Farvand med dets mange maleriske Øer. Skibene mindede, fra denne Højde, om Legetøjsbaade, og kun med Besvær fandt vi vor egen lille Krydser. Omsider gjorde en svær Skybanke, ledsaget af en isnende Vind, Ende paa Udsigten, og i Løb gik det igen nedad til Stationen. Her tog en af vore Assistenters Plade af os, siddende i kinesiske Bærestole, hvorpaa vi atter susede ned med Banen. Hongkong er en smuk By med lige og brede Gader, mange smukke Bygninger og flotte Butikker. Heste findes ikke, alle lader sig befordre i Bærestole eller i de bekendte, lette tohjulede Vogne, for hvilke Kineserne selv er Trækdyr. Vi gjorde forskellige Indkøb og sluttede Dagen med en solid Aftensmad i et kinesisk Spisehus, hvor hele Herligheden: Skinke og Spejlæg, Bøf, Gemyse, Fisk, Øl og The kun kostede 30 Cent. Vi gjorde Forsøg paa at spise med to smaa Pinde ligesom Kineserne, men opgav det snart for den mere tilvante Kniv og Gaffel.

²⁷/1. Almindelig Flagning paa Grund af den tyske Kejsers Fødselsdag. Vi fylder Vand i Dag, og paa Siden ligger der to store Djunker med Proviant, saa vi har nok at gøre. Kl. tolv drønedes Saluten, 27 Skud, fra alle Skibene, og hele Rheden stod i Røg og Damp. Mange Kadrejere om Bord, og Handelen gaar livligt. Dog tror jeg nok, man skal vogte sig, thi Kineserne betænker sig ikke paa at be- drage os, blot de mener, der er Udsigt til at slippe godt fra det. For første Gang i lang Tid fik vi Punch, uvist af hvilken Grund, men det smagte godt. Under Saluten om Bord i den amerikanske Krydser »Marietta« skete der i Dag

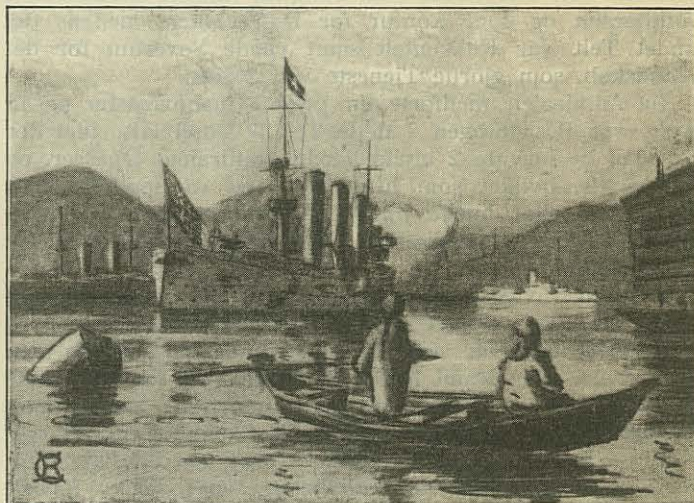
et beklageligt Uheld, idet et Skud gik bag ud, dræbte en Mand og saarede seks mere eller mindre.

²⁸/1. Et af vore Fartøjer drev bort i Nat, og i Morges kom Østerrigerne med det. Jeg tænker, der vanker til Skildvagterne. Dronningens Kvarter fik Landlov til Kl. seks, men uden Forstrækning, hvorfor de fleste foretrak at blive om Bord, da der, uden Penge, intet er at gøre i Land. Vi fik Besøg af en Mængde Danske, tjenestgørende i de amerikanske Skibe, og da flere af dem havde deltaget i Krigen paa Cuba og Filippinerne, fik vi adskillige gode Historier at høre. De Danske er jo velsete i den amerikanske Marine, og disse her saa da ogsaa ud til at være lutter raske Folk.

²⁹/1. Desværre er der nu død to til af de tilskadekomne Folk i »Marietta«. Da Begravelsen finder Sted i Morgen, sendte vi i Dagens Løb en Deputation om Bord for at af- levere en smuk Krans fra »Valkyriens« Besætning. Land- lov fra Kl. et, og da jeg havde lidt Mønt, gjorde vi Byen til Vogns, og endte med at indtage en fortræffelig Middag.

³⁰/1. Vejret er bedre nu, og alle er i Gang med at male. Bjørnen døde i Dag. Almindelig Sorg, da vi ofte har haft Morskab af den. Vi fik Ærter og Flæsk til Middag, men da Flæsket, vistnok amerikansk, var mindre godt, klagede vi ved en Deputation, og efter en meget indgaaende Under- søgelse blev Flæsket kasseret og sendt i Land igen.

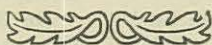
¹/2. »Valkyrien« skinner nu som aldrig før, og ikke uden Grund er vi hel stolte af vort Malerarbejde. Chefen skal have stor Middag i Aften for Guvernøren og en Mængde

Tegning af Premierløjtnant Riis-Carstensen.

andre høje Herrer, ialt tyve. Under mægtig Salut fra alle Skibene ankrede den store amerikanske Krydser »Brooklyn« tæt ved os med Admiralsflag paa Toppen. Den besvarede Saluterne, og højste samtidig vedkommende Nations Flag, kun ikke Dannebrog. Lidte spændte diskuterede vi, hvad Meningen var, men omsider gik det danske Flag til Vejrs, og vi fik hvad der tilkom os. Musikken spillede paa Dækket under Middagen agter, og vi benyttede Lejligheden til at faa os en Svingom inden Køjetid.

(Fortsættes).

KAN DU HUSKE?

SMAAERINDRINGER FRA EN TJENESTETID PAA »LYNETTEN«

Nörd for Refshaleøen ligger det lille Søbatteri »Lynetten«. Hvilken Københavner har ikke ofte fra Langelinie ladet Blikket glide hen over denne lille grønne Høj uden at tænke over, hvad den i Grunden er.

Som Barn har jeg ofte set Højen med Signalmasten uden at ane, at dette Sted en Gang skulde blive Opholdssted for mig selv, og endda et Opholdssted, som jeg med Glæde vil mindes hele mit Liv, skønt det kun var som værnepligtig

jeg kom til at leve der. Naar jeg senere fra Langelinie har set »Lynetten«, er der saa mange smaa Episoder, der dukker op i min Erindring, og det er et Par af disse, jeg her vil fortælle.

Hans Kongelige Højhed Prins Valdemar var i Aaret 1909 Chef for »Den flydende Defension paa Kjøbenhavns Rhed«, og havde som saadan med sin Stab Ophold paa »Lynetten« under Flaadens Defensionsøvelser, der det Aar fandt Sted i August—September Maaned. Jeg havde den Gang i c. 5 Maaneder gjort Tjeneste som Ordonnans ved Defensionen, der havde Kontor i Vildandegade i Nyboder, hvilken Tjeneste var særdeles nem og behagelig, men dog ikke tilfredsstillende mine Ønsker om en Tjeneste ved Søværnet; thi Arbejdet her var almindeligt Kontorarbejde, og bød som saadant ikke paa nogen egentlig Forandring fra Arbejdet i mit civile Liv, naar lige undtages Nætterne, der tilbragtes i Vagtskibet »Sjælland«, som den Gang var Kaserne-skib for det Mandskab, der gjorde Tjeneste paa Orlogsværftet, hvortil vi Ordonnanser ogsaa medregnedes. Det er saaledes forstaaeligt, at et Ophold paa »Lynetten« stod for mig som en Begivenhed, der vilde lade mig mærke nogle af Tjenestens Stabadser og blive Kærnen i mine Tjenesteerindringer.

At Prins Valdemar var Defensionschef, er vel ogsaa nok den væsentligste Grund til, at der kastedes et specielt Skær over denne Tid af min Tjeneste.

Paa »Lynetten« fandtes 2 »Døckerske« Telte, som under Øvelserne tjente som Opholdssted for Admiralen med Stab. Det ene Telt benyttedes som Bolig for Chefen, Stabschefen, Adjutanten og som Kontor for Defensionen, medens det andet Telt var Køkkentelt samt ydede Soverum for det Mandskab, som gjorde Tjeneste ved Staben.

Da Admiralen medførte en privat Hushovmester og en Kok, var Besætningen i dette Telt 5 Mand ialt, idet der foruden de nævnte 2 civile boede Admirals Opasser, en Koksmath, hvilket som bekendt er en værnepligtig, der hjælper — eller burde hjælpe — Kokken, samt undertegnede, der var Defensionens Ordonnans og Oppasser for Stabschefen.

Ombord i Vagtskibet »Sjælland« sov de værnepligtige i Køjer, der var anbragt mellem 2 Kroge under Dækket, og da Besætningen var stor, blev det modsatte Tilfælde med den Plads, hver Mand havde til Raadighed, saa den første Behagelighed, man mærkede paa »Lynetten«, var, at man fik eget »Lukaf«, idet hver Mand i Køkkenteltet fik sit eget Rum — omend kun meget lille — med fast Trækøje samt med et Bord. Disse Behageligheder synes vel en Privatmand ret primitive, men for en værnepligtig Marinesoldat skaber de et helt Eldorado, hvad enhver, der har været værnepligtig i Flaaden, vil sande.

»Lynetten«s øvrige Befolkning bestod af ca. 50 værnepligtige, samt de nødvendige Befalingsmænd, der alle var indkvarterede i den gamle Panserskonner, det senere Torpedoskib, »Esbern Snare«, der gjorde Tjeneste som Depotskib. Foruden denne Veteran fra vor sidste Krig havde de under Defensionen hørende Torpedo- og Patrouillebaade samt en Kanonbaad Station i Lynettehavnen, saa man kan forstaa, at denne lille Ø ikke var øde i den Tid, jeg her omtaler.

Livet herude formede sig som en hel Ferie for os tre værnepligtige i Teltene, idet vi intet havde med Arbejdet i Depotskibet at gøre, og heller ikke »skaffede« sammen med de derværende menige, da Admiralen velvilligst gav Tilladelse til, at vi fik Kosten fra hans Husholdning. Min Tjeneste som Ordonnans var ogsaa nem, da den hovedsagelig bestod i at sejle mellem »Lynetten« og Land, for at besørge de Breve, som Defensionen afsendte, hvilke ikke var mange, da der benyttedes saavel Telefon som Telegraf. Dagen kom derfor til at gaa med at være Oppasser for Stabschefen, Kommandør P. A. Grove, og en behageligere Tjeneste end den, som denne elskværdige Officer fordrede af sin Oppasser, kan man ikke forlange.

Naar Værelserne var gjort i Orden om Morgenen, var

der saa godt som intet mere for mig at gøre, og Dagen havde jeg saaledes til min egen Raadighed, naar undtages Stabens Spisetider, hvor jeg maatte hjælpe med Serveringen. Admiralen, Stabschefen, Adjutanten og som Regel H. K. H. Prins Georg af Grækenland, der var Admirals Gæst om Dagen, spiste sammen, og disse Maaltider foregik altid under de mest behagelige Former, ja, selv til os menige henvendte Admiralen sig ofte, og der kunde forekomme mange ret morsomme Episoder.

Jeg husker saaledes, at Admirals Opasser ved en Middag, hvor der bl. a. serveredes en Omelet, kom til at hælde Fadet med Omeletten, da han bød Admiralen af denne, og at Omeletten ved denne Bevægelse gled af Fadet, og anbragte sig som en stor Dekoration paa højre Side af H. K. H. Prins Valdemars Bryst, hvilket vakte stor Munterhed, da Admiralen, langtfra at blive vred, spurgte Oppasseren, om han ikke vidste, at Dekorationer altid anbragtes paa Brystets venstre Side. Samme Oppasser opnaede forresten senere, under Servering ved en anden Middag, at faa anbragt endnu noget Middagsmad paa Admirals Bryst, men denne Gang paa venstre Side. — Irettesættelsen havde hjulpet.

Efter Middagen skulde vi to Oppassere vaske det ved Bordet benyttede Porcelæn af — vi skulde da mærke, vi var Sømand — men da der blev spillet Fodbold inde paa »Lynetten« af Depotskibets Besætning, var det jo forstaaeligt, at vi hellere vilde være med der end staa og rode i en Opvaskebalje, hvorfor Opvasken ofte kom til at vente nogen Tid, ja en Gang var der endog ikke vadsket op efter Middagen, da vi naaede Tetid, hvilket da ogsaa forskaffede os en velfortjent Irettesættelse af Admiralen, som sagde, at han satte umaadelig stor Pris paa Fodbold, men at han ogsaa godt kunde lide at Servicet blev vasket op efter Middagen.

Om Natten blev der ofte afholdt Øvelser med Torpedobaadene, og jeg fulgte da med Admiralen i min Egenskab af Ordonnans. Jeg blev ved saadanne Lejligheder bevæbnet med en Natkikkert, og fik Ordre til at meddele, naar jeg observerede Lyskuglesignaler el. a.

Vi var rundt omkring i Sundet, og en Nat var vi paa Middelgrundsfort, hvor Officererne indtog et Maaltid Mad, bestaaende af noget Smørrebrød, som Admirals Kok havde faaet Ordre til at smøre, og som jeg nu maatte pakke ud og servere for Admiralen og Staben.

Dette Maaltid blev indtaget i et af de Lokaler paa Fortet, der var stillet til Marinens Disposition, og det berigede mig med en Erindring, som jeg aldrig vil glemme.

Der var kun 12 Stykker Smørrebrød, og disse skulde fordeles mellem de tre Officerer, der sikkert hver især var meget sultne efter Aftenens Øvelser, saa at 4 Stykker Smørrebrød til hver neppe var for meget, men ikke desmindre tilbød Admiralen at afstaa et Stykke til mig, der ingen Mad havde faaet med, hvilket Eksempel straks blev fulgt af saavel Stabschefen som Adjutanten.

Jeg mindes altid dette natlige Maaltid paa Middelgrundsfort, thi at jeg var meget sulten, husker jeg, og dette har selvfølgelig været medvirkende til at skabe den Glæde, jeg følte over det Hensyn, der blev taget til mig, endskønt jeg kun var menig. Jeg har anført dette Eksempel, fordi jeg mener, det er endnu et Bevis paa den Elskværdighed og Hensynsfuldhed, der altid har kendetegnet Marinens Officerer.

De 30 Dage paa »Lynetten« var rige paa saadanne smaa Episoder, og ikke mindst paa Lørdagene, paa hvilke Admiralen gav Middag for Skibsofficererne m. fl. Paa disse Dage kom da altid Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Marie ud med Blomster og Frugt, og Prinsessen gik selv og ordnede Blomsterne paa Bordet, hvilket Arbejde Oppasseren og jeg hjalp til med.

Man havde da Lejlighed til at bemærke Prinsessens joviale Sindelag, og man forstod, at hun var i Stand til at skabe sig den Popularitet, der senere skabte hende et Minde hos det danske Folk, et Minde, der ikke vil uddø, saa længe nogen af os, der har kendt hende, lever.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE IV

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448
ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

KØBENHAVN-KREDSSEN

har, ligesom ifjor, Sommerlokale i »CARLSBERG-PAVILLONEN«
ved Svanemølleviadukten; iaar følgende Aftener Kl. 7.

Tirsdag den 21. Maj
— - 4. Juni
— - 18. —
— - 2. Juli
— - 23. —

Tirsdag den 6. Aug.
— - 20. —
— - 3. Sept.
— - 24. —

Samme Aftener afholder Skyttelaugets Sommerskydning.
Der serveres varm Ret, Ost, Øl og Kaffe for 2 Kr. 75 Øre.

LANDSFORENINGENS GENERALFORSAMLING.

SENDEMANDSMØDET

Søndag den 28 April i Langelinies Pavillon.

I den talrige Skare, som Kl. 1 samledes i Yachtpavillonens mindre Sal, saas blandt de mange kendte Ansigter ogsaa adskillige nye fra Landskredsene, ikke blot nyvalgte Sendemænd, men ogsaa Repræsentanter for de ny tilkomne Kredse og saaledes Beviser paa Foreningens Vækst og Trivsel.

Idet Næstformanden, Grosserer *K. L. E. Jensen*, udtalte sin Beklagelse af, at Sygdom havde hindret Formanden, Kommandør *Mægaard*, i at være til Stede, bød han Forsamlingen velkommen og foreslog Overretssagfører *Øllgaard* til Dirigent. Efter at denne havde takket for Valget, konstaterede han Forsamlingens Beslutningsdygtighed og oplæste derpaa Dagsordenen:

1. Valg af Dirigent.
2. Aflæggelse af Hovedbestyrelsens Aarsberetning.
3. Aflæggelse af det reviderede Regnskab.
4. Behandling af indkomne Forslag.
5. Valg af Bestyrelsesmedlemmer.
6. Valg af Revisorer

og gav derpaa Næstformanden Ordet for Punkt 2.

Aaret havde været præget af den Tvang, som Tiderne lægger over de fleste Forhold, men havde dog givet Foreningen en jævn Stigen i Medlemsantallet, der nu udgjorde 3200, hvoraf 1900 i Landskredsene; Tilgangen i Kbhvn. havde været 250. Af Lokalkredse fandtes nu 19, hvoraf Aalborg og Ebeltoft var de sidst tilkomne; under Dannelse var en Lokalforening i Frederikssund. Han bragte en Tak til Aarets Foredragsholdere: Grosserer *Vald. Schou*, Kaptajn *Ewald*, Tegneren *Axel Thiess* og Ingeniør *Poul Sørensen*, ligesom han ogsaa takkede de Herrer, som for egne Midler havde foretaget Foredrags- og Agitationsrejser Landet over og derved sparet Foreningen betydelige Udgifter.

Fra afd. Krigsassessor *Høyer* var modtaget et Flag til Anvendelse ved Begravelser; Ingeniør *Hoffding* havde skænket Noder til Sangbogen. Foreningen havde fra anonyme Velgørere modtaget ialt 1500 Kr., ligesom der fra Grosserer *Schou* og Direktør *Schmidt* var modtaget en Del illustrerede Blade til Fordeling i Skibene. Foreningens Flag havde 6 Gange været baaret ved Begravelser, medens Kranse var sendt til de forulykkede Flyveres og Viceadmiralens Baarer. Sølvpræmier og Pengebeløb havde været udsat ved Eskadrekaproningen i Sundet for Flaadens Mandskab.

Ingeniør *H. Tuxen* aflagde derpaa Regnskabet og dvælede særlig ved Medlemsbladets Forhold og Grundene til det fremkomne Underskud ved dette, og i den derom opstaaede Diskussion deltog Fabrikant *Johnsen*, Restauratør *Petersen*, Portør *Christensen*, Roskilde, Fabrikant *Stuhr*, Aalborg, Tjener *Nielsen*, Skibsbygmester

Jensen, Svendborg, Telefonmester *Buchgreitz*, Odense, og Afdelingschef *Winkel*. Den livlige Meningsudveksling vidnede klart om den Interesse, hvormed vort smukke Blad omfattes og om de forskellige Opfattelser af, hvad der tjener det bedst til Fremme og til Opnaaelse af Balance og muligt Overskud. Den overvejende Anskuelse var for at bibeholde Bladets Udstyr saavidt muligt uforandret, men muligvis søge foretaget nogle Reduktioner ved det ret kostbare Julenummer, hvis Salg i Aar ikke var gaaet efter Forventning. Næstformanden oplyste, at den Anmodning om Støtte for Bladet, som man, tvunget af Dyrtiden, havde henvendt til Medlemmerne, syntes at have haft god Virkning, og hertil sluttede Telefonmester *Buchgreitz* sig med en indtrængende Opfordring til Medlemmerne Landet over om at hjælpe til med lidt eller meget efter hvers Evne og Vilje, for at vi stadig kunde holde Bladet paa det samme høje Standpunkt i Forhold til andre Foreningsblade.

Regnskabet gav iøvrigt ikke Anledning til Bemærkninger og der gaves enstemmig Decharge.

Hovedbestyrelsens afgaaende Medlemmer genvalgtes enstemmigt, ligeledes den afgaaende Revisor, Malermester *Frederik Møller*.

Med en Tak til Sendemændene kunde Næstformanden derpaa hæve Generalforsamlingen og Forsamlingen skiltes for at samle Kræfter til Aftenens Sammenkomst.

SAMMENKOMSTEN I LANGELINIE-PAVILLONEN

Smukkere og for Lejligheden bedre passende Lokaler end Yacht-pavillonens kunde vanskelig skaffes, og det straalende sommerlige Vejr hidrog ogsaa til at give Stævnet det rette Festpræg. Efter at være samlede i den runde Sal begav man sig til Bords, dog ikke for straks at tage fat paa de kulinariske Nydelser, men for at faa det rette Rum i den store Sal for den musikalske Underholdning, som kgl. Kammersanger *Emil Holm* og Komponisten *Rechnitzer-Møller* vilde glæde Festsdeltagerne med. Kammersangeren begyndte med en Arie af Mozarts »Bortførelsen fra Seraillet« og sang derpaa »Selma« af Alnæs, »Et Spørgsmaal« af Komponisten med Tekst af Wildenwey og »Humlebien« af Hornemann. At disse Numre i saadan Udførelse var en udsøgt musikalsk Nydelse siger sig selv, og begge Kunstnerne modtog det stærkeste Bifald som Tak for deres ypperlige Kunst og den Beredvillighed, hvormed de havde ladet os nyde godt af den.

Da Serveringens Larm havde lagt sig, tog Næstformanden derpaa Ordet og udbragte i smukke Ord en Skaal for *H. M. Kongen*, der modtoges med stormende Bifald og nifoldige Hurra. Fabrikant *Stuhr*, Aalborg, talte for vor Erespræsident *H. k. H. Prins Valdemar*, og ogsaa denne, med udmærket Kraft og Følelse holdte Tale vakte stærkt Bifald ligesom de Udtalelser, hvormed Ingeniør *Holger Tuxen* senere hylkede Marinen. For denne Tale takkede Kommandør *Hector Kiær* i en ypperlig formet Tale, i hvilken han stærkt pointerede den Taknemlighed, vi under Krigsaarene er blevet vor ypperlige Handelsmarine skyldige for dens Troskab mod Fædrelandet. At disse Ord fandt den stærkeste Genklang hos Forsamlingen, behøver næppe at anføres, men man syntes i det Bifald, som fulgte Kommandørens Ord, ligesom at kunne spore, at vidste vi ikke rigtig tidligere, hvad vor Koffardmarine var for os, saa har vi nu lært at forstaa og skønne paa det.

Overretssagfører *Schoustrup* bragte dernæst Kammersanger *Holm* og Komponisten en varm Tak for deres skattede Nærværelse og udbragte et Leve for dem. Arkitekt *Marston* bragte Sendemændene en Tak for deres Nærværelse og udtalte gode Ønsker for Arbejdet og Sammenholdet ude i Kredsen, hvis Virke følges herinde med største Interesse, ligesom man haaber paa roligere Tider for at kunne komme til hinanden paa Besøg og stifte endnu nærmere Samarbejde.

Telefonmester *Buchgreitz* talte smukt for de gamle Minder og for vor Sømandsstand, Tjener *Nielsen* for Næstformanden og Kommandør *Kiær*, Skibsbygmester *Jensen*, Svendborg, for Flaget, og Hr. *Dyrhauge*, Ringsted, i kønne og poetiske Ord for vort Fædreland. Paa et til *H. M. Kongen* afsendt Telegram indløb følgende Svar: Bringer Marineforeningen min Tak og Genhilsen. Chr. R., hvis Oplæsning paahørtes staaende og med stærkt Bifald. Og som Svar paa et til *H. k. H. Prins Valdemar* afsendt Telegram indløb følgende: Mange Tak for venlig Erindring. Sender Dem alle en hjertelig Hilsen. Valdemar.

Fra Faaborgkredsen indløb telegrafisk Hilsen.

Under de fornøjeligste Former forløb Samværet og en af Direktør *Burcharth* forfattet Sang for Danmark blev modtaget med fortjent Bifald, overordentlig smuk og stemningsfuld som den var.

Vi gengiver nedenfor Sangen.

Efter Bordet samledes man i den runde Sal, medens Bordene gjordes klar til Panchesold, og ved dette forløb endnu et Par Timer med Taler og Sang paa vanlig kammeratlig Maade, Udskejningen foregik først Kl. 1. E. M.

FOR DANMARK

Danmark, hvis Herlighed Klipper ej dølge,
Moder, Du der smiler saa aabent og frit:
pløjed vi Sunde og Have og Bølge,
aldrig saa' et Blik vi saa fagert som dit —

Du, der er skøn som den gryende Dag,
Du, imod hvem vore Hjerteslag banker,
hver Gang vi hejser dit rød-hvide Flag
over de gyngende Planker.

Yndig Du ler, naar dit Lovnet Du fletter
silkeblødt i Krat, mellem Lundenes Træer,
medens i dugvaade, sølvhvide Nætter
Mosekonen brygger i Damme og Kær —
blidelig hvælver langs Sunde og Bælt
mild Du, med Frugt blomsters Sne om din Pande,
Sommerens lysgrønne, duftsvangre Telt
langs dine sagnrige Strande.

Herlig Du straal, naar Guld og Zinner
smykker dine Skove en Sensommerdag,
medens til Langfart en sildig Oktober
Sydens Fugle hjemad styrer Vingernes Tag —
æventyrskøn under Jul er Du hvid ...
og imens Slægt efter Slægt er segnet,
Minder om Stordaad i Tanke og Id
end i din Skjoldrand staar tegnet.

... Danmark, vor Moder, ærbødig vi hylde,
Dig, der blidt os vugged paa Bølgerne blaa,
Dig, der vort Hjerter kan henrykt fortrylle —
alle gode Magter ved Siden Dig staa!
bære Dig frelst gennem Ragnarok ud,
Dig, til hvis Pris snart Konval-Klokker ringe ...
Danmark i Løvspring med Knopper i Brud,
mod Dig vort Hurra skal klinge!

SENDEMÆNDENES BESØG PAA ORLOGSVÆRFET

Ved Velvilje fra Værftscheffen, Admiral *Nyholm*, blev der Mandag den 29. givet en Del af Sendemændene Lejlighed til at bese nogle af Orlogsværftets Etablissementer, og Kl. 1 havde ca. 20 givet Møde paa Værftsbroen, hvor man modtoges af Løjtnant *Wagner*, under hvis elskværdige Førerskab man begav sig rundt, begyndende med det gamle, minderige Arsenal, hvis Samlinger af ældre og nyere Vaaben havde fortjent et mere indgaaende Eftersyn, end det er muligt ved en kortere Gennemgang. Løjtnant *Wagner* og Arsenalts Funktionærer forklarede de mange interessante Ting. Derfra begav man sig til Modelkammeret, hvor man under Modelør *O. Dørges* Ledelse besaa de mange pragtfulde og interessante Modeller af ældre og nye Skibe. Fra dette Samlingssted for Flaadens gamle Minder gik man ud paa Flyvepladsen og afsluttede saaledes Dagen med Synet af det mest moderne tekniske Fremskridt, som Søværnet kan fremvise. Uagtet Dagens Øvelser var afsluttede, fik man dog under Premierløjtnant *Grandjeans* Ledelse en Forevisning af Materiellet, som i høj Grad vakte Interesse og Beundring, ikke mindst, da man erfarede, at hver en Del af de smukke Maskiner er fremstillet af Orlogsværftet, selv Motorerne fremstilles af dette. Som bekendt er det »Flyvebaade«, en speciel dansk Form og Opfindelse, som Marinen benytter, og man maa — selv uden aeronautiske Forudsætninger — glæde sig over det udsøgt smukke Arbejde og den Enkelhed, som præger det hele Flyvelegeme og dets Grejer til Styring, Telegrafering etc. Da ydermere Premierløjtnant *Thiele* elskværdigst lovede at ville foretage en Flyvning, beredtes der de besøgende et Syn, som nok vil mindes længe, — de færreste har jo haft Lejlighed til at overvære Marinens Flyvninger paa saa nært Hold, og da Premierløjtnant *Thiele*, efter at have startet paa Vandet, i elegant Flugt brusede hen over Tilskuerne i 30–40 Meters Højde for efter en stejl Glidflugt atter at lande, modtoges han med højlydt Tak. Man havde beundret Maskinens Egenskaber som Baad paa Vandet og som Flyvelegeme i Luften og Forerens sikre Manøvreren.

Med en Tak for den Venlighed, hvormed man var bleven modtaget, begav man sig atter over paa Værftet, hvorfra Deltagerne over Hønsbroen tog til Toldboden efter at have bragt Løjtnant *Wagner* en hjertelig Tak for de interessante Timer. M.

KØBENHAVN-KREDSSEN

Modet i »Harmonien« den 25. Marts 1918.

En interessant Aften ventede det talrige Auditorium, der havde givet Møde til det Foredrag, som Inspektøren for Marinehospitalet, Løjtnant *P. Andersen*, havde lovet at holde om Marinen i gamle Dage.

Efter at Formanden havde budt Velkommen, besteg Foredragsholderen Talerstolen og oprullede under Forsamlingens spændte Opmærksomhed et yderst fængslende og paa imponerende Viden grundet Billede af Marinen i gamle Tider og de Vilkaar, hvorunder dens Mænd levede, haarde og strenge, ofte ubarmhjertige, som Tiderne selv var det, men i Løbet af 500 Aar skabende Orlogsflaaden

en Tradition gennem udmærket Arbejde og udmærkede Mænd, som altid har været Danskens Stolthed. Emnet var jo paa Forhaand sikkert paa Tilhorerens Interesse. Dertil kom, at Taleren, der selv er os en saa velkendt Mand, hvis Interesse for vor Sag og store Arbejde for denne har været os til mægtig Støtte hele Landet over, som nævnt besidder en enestaaende Viden i sit Emne og har et betydeligt og værdifuldt Forfatterskab bag sig, hvilket forenet med den for en Taler uskatterlige Humor, der aldrig forlader Repræsentanter for »Holmens faste Stok«, gjorde Foredraget til en værdifuld Oplevelse.

Taleren indledede med Tiden omkring Krudtets Indførelse ved Aar 1372, og fortalte morsomt om den Højtidelighed, hvormed dette Berthold Schwartz's mystiske Pulver blev behandlet af Datiden, naar Krudttaarnt, som stod paa det Sted, hvor nu Vandkunsten findes, skulde aabnes ved 3 Nøgler, beroende hver hos en af Statens Ypperste; — om Orlogsværftets Oprettelse og de væsentligste Bygningers Beliggenhed paa Gammelholms Arealer, indtil Flytningen fandt Sted i Tredserne i forrige Aarhundrede; om de Vilkaar hvorunder Bremerholmens Mandskab boede og arbejdede, herunder en Mængde morsomme og interessante Træk og Data fra Skipperboderne i Laxegade og Ulkegade, med Skænkeboderne »Det beskidte Anker« og »Lumskebugten«, hvilket sidste Navn senere hæftedes til Pladsen ved »Brokkens Bod«, over Christian den 4des primitive Nyboder med Lergulv og Tagskægget i Mandshøjde, til det nuværende Nyboder. Om Sygebehandling i Marinen gennem Tiderne fortalte Taleren interessant, først om Skuret paa Nørrefælled 1611, der maatte huse adskillige Hundrede epidemiske Patienter fra en stor Eskadre. De døde selvfølgelig som Fluor til Datidens største Forbauselse, uagtet man havde vist Patienterne det sjældne Hensyn »at give dem rigelig med Halm at ligge paa«, som Historien melder. Mange Steder har Flaadens Syge haft til Huse, i Baadsmanssygehuset ved Gl. Mønt, paa »Sejloftet« paa Bremerholm, i Børnehuset, »Guldhuset«, som endnu staar bag Garnisons Sygehus, i Kvæsthuset (1683), Søkvæsthuset (1774) og endelig i det i 1915 indviede nye og moderne Marinehospital ved Prinsessegade. Ogsaa om den af Chr. den 4de paabegyndte Kirke, Sct. Anna Rotunda, som var beregnet for Flaadens Mandskab i Nyboder og som i sin Plan, med 32 Stræbepiller efter Kompassreglerne, havde faaet et ejendommeligt maritimt Præg, fik man interessante Oplysninger; Kirken laa i Nærheden af Rosenborg Slot, men den blev aldrig fuldført.

Ogsaa om Artilleriets Udvikling fik man interessante Meddelelser, fra dengang Sø- og Landartilleriet i Fællesskab opbevaredes i det af Chr. den IV i 1604 opførte »Lange Tøjhus« som endnu ligger ret uforandret ved den nu opfyldte gamle Galejhavn (som danner Gaarden foran det nye kgl. Bibliothek) og om de i 1680—84 opførte første Krudttaarne paa Amager.

Det var Træk fra Danmarks Storhedstid, da Niels Juel i 1677 mønstrede en Eskadre paa 80 Skibe med 2000 Kanoner, en mægtig Styrke, som dengang kun England og Holland havde Magen til, opretholdt ved mægtige Summer og ved en Disciplin, hvis Haardhed, som foran nævnt, var umenneskelig efter Nutidens Begreber. Meget betegnende blev de 3 Hovedmænd i en Matrosrevolte i 1677 hængte uden Naade og Barmhertighed, uagtet Motivet til Oprøret var det, at Folkene i længere Tid ingen Lønning havde faaet.

At Foredraget lønnedes med kraftigt Bifald, siger sig selv, — man kunde uden Træthed have paahørt Taleren i den dobbelte Tid, og man udtalte Haabet om, at han engang maa faa Tid til i Bogform at gøre langt større Kredse delagtige i sit overordentlige Kendskab til vor Marines Historie — paa samme fortræffelige Maade som i hans interessante Bog »Bidrag til Sø-Artilleriets Historie«, der udkom 1909 med Marineministeriets Understøttelse, og hans udmærkede Artikler i »Under Dannebrog«. Efter at Formanden havde bragt Løjtnant Andersen en varm Tak, begav man sig til Aftensbordet, og efter dette supplerede Foredragsholderen yderligere sine Meddelelser ved Udtog af de gamle sømilitære Straffelove, i hvilke Brændemærkning, Kat og Kølhaling maatte henregnes til »naadig Straff«, medens Spørgsmaalet Henrettelse ved Sværd som det fineste, og ved Økse som det mindre fine, nærmest var afhængigt af Synderens Charge, — og det var ingenlunde særlig vanskeligt at komme ud for ovennævnte ubehagelige Muligheder.

Det var en yderst lærerig Mødeaften, for hvilken vi, i Haab om Gentagelse ad Aare, bringer Marinehospitalets udmærkede og dygtige Inspektør vor bedste Tak.

E. M.

NAKSKOV-KREDSSEN

holdt Generalforsamling den 2. April. I Formanden, Kammerjunker *Malthe-Bruuns* Sygdomsforfald aflagde Købmand *C. C. Jensen* Beretning. Aaret havde været stærkt præget af Krigen, da de Folk, man i særlig Grad skulde have som Foredragsholdere, var udkommanderede. Han mindedes det afdøde Bestyrelsesmedlem *Lods Nielsen*, der havde gjort et stort Arbejde for Foreningen lige siden dens Start. Medlemmerne mindedes ham ved at rejse sig.

Kassereren, Boghandler *Allerup*, oplæste Regnskabet, der balancerede med 374 Kr. 73 Øre. I Kontingent var indkommen 186 Kr., og i Banken indestod 138 Kr. Regnskabet godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgte Kammerjunker *Malthe-Bruun*, Købmand *C. C. Jensen* og *Lods Krøyer*, Albue. I Stedet for *Lods Nielsen* valgtes Lokomotivfører *Nielsen*.

Til Sendemand til Hovedforeningens Generalforsamling valgtes Kammerjunker *Malthe-Bruun* med Købmand *C. C. Jensen* som Suppleant.

AALBORG-KREDSSEN

afholdt den 15. April sin aarlige Generalforsamling. De efter Tur afgaaende Bestyrelsesmedlemmer, d'Hrr. Brofoged *Hjorth*, Fabrikant *Kjær* og *Lods Christensen* genvalgte, endvidere nyvalgte Herredsfoged *Hornemann* i Stedet for *Lods Thostrup*, der for Tiden er Minelods i Storebælt.

Generalforsamlingen vedtog enstemmigt at udnævne de i Foreningen værende Veteraner: *Mekanikus C. C. Stuhr* og *Kaptajn Johs. Andersen* til Æresmedlemmer.

NYKØBING, F.-KREDSSEN

afholdt Torsdag Aften den 25. April Generalforsamling i Czarens Hus.

Formanden, Købmand *V. Sidenius* bød Velkommen, og Kassereren, Havnefoged *Schiøtz*, aflagde Regnskabet, der balancerer med 369 Kr. I Kontingent er indbetalt 332 Kr. Foreningen har i Aarets Løb faaet 8 nye Medlemmer og tæller nu 112. Til Sendemand til Hovedforeningens Generalforsamling valgtes de 4 Medlemmer, der i Aar fejrer 40 Aars Marinejubilæum, nemlig *Kaptajn Edw. Rasmussen*, *Lods Chr. Nielsen*, *Fiskeeksportør Jørgensen* og *Badehusejer Fr. Olsen*.

Af Bestyrelsen afgik Havnefogeden og Formanden, og ingen af dem ønskede Genvalg. Formanden gik dog ind paa at forblive og genvalgte, og i Stedet for Havnefogeden valgtes Købmand *Lars Bernth*.

RUDKØBING-KREDSSEN

afholdt aarlig Generalforsamling den 24. Marts paa Hotel »Rudkøbing«, hvor der var mødt 20 Medlemmer. Formanden, *Konsul Alfr. Nielsen*, bød velkommen og aflagde Aarsberetning. Kassereren oplæste det reviderede Regnskab, som godkendtes. — Bestyrelsen genvalgte, idet dog *Fiskehandler V. Due* valgtes i Stedet for *Mejeribestyrer Thomsen*, som var bortrejst. Revisorerne genvalgte.

Derefter afholdtes en fornøjelig Fællesspisning, hvor end ikke Snapsen manglede, og senere samledes man om Punchebollen, hvor de gamle Sømandsviser fra Marinesangbogen gjorde fortjent Lykke.

L. J.

FREDERIKSVÆRK-KREDS DANNES

Søndag den 7. April afholdtes i Hundested Kro et Møde, som var forberedt af *Branddirektør Brendstrup*, *Frederiksværk*, og *Fabrikbestyrer Dittmer*, *Ølsted*. Fra Hovedbestyrelsen var mødt Næstformanden, *Papirhandler K. L. E. Jensen*, og Kassereren, *Ingeniør H. Tuven*.

Hr. *Dittmer* bød velkommen, hvorefter *Sekretær Jacobsen* fra København fremviste 3 Serier af sine bekendte Lysbilleder, ledsaget af oplysende Foredrag om »Livet om Bord i en dansk Orlogsmænd«, hvilket blev fulgt med stor Interesse af Forsamlingen.

Efter en Pause gav Hr. *K. L. E. Jensen* en kort Fremstilling af Marineforeningens Historie og Formaal og udtalte som sin Mening, at man paa denne Egn trængte til en Lokalkreds, som han foreslog dannet med det samme med følgende Bestyrelse:

Branddirektør Brendstrup, *Frederiksværk*, *Fabrikbestyrer Dittmer*, *Ølsted*, *Gaardejer P. W. Petersen*, *Skævinge*, *Fabrikant Weimann*, *Frederiksværk*, *Købmand E. L. Petersen*, *Lynæs*, *Rorsbetjent P. Petersen*, *Hundested* og *Fisker Jens Nielsen Larsen*, *Hundested*.

Et Medlem fra *Melby* foreslog, at Bestyrelsen selv supplerede sig med et Medlem fra denne By, saa at den ogsaa kunde blive repræsenteret.

Foruden de allerede eksisterende Medlemmer af Marineforeningen indmeldte sig efter Mødet flere nye Medlemmer, og der hørtes flere Udtalelser om, at man med god Grund havde Lov at vente, at denne Lokalkreds vilde vokse og blive et stærkt Led i den store Forening.

Inden Mødet besaa en Del af Medlemmerne med stor Interesse *Lynæs Fortet*, hvor de blev modtaget med megen Elskværdighed og Gæstfrihed af Fortets Chef, *Løjtnant Prip*.

H. T.

MARINEFORENINGENS REGNSKAB FOR AARET 1917

ADMINISTRATIONS-KONTO PR. 31. DECEMBER 1917

	Kr.	Øre		Kr.	Øre
Festligheder	368	42	Kontingent	6 736	15
Inventar, 10 pCt. Afskrivning	180	95	Renter	77	21
Rejser & Agitation			Fortjeneste ved Salg af Sangbog	458	00
Kr. 567 40					
÷ refund. ved Gaver					
- 500 00					
	67	40			
Kontorhold	1 433	64			
Tryksager	388	95			
Virksomhed iflg. Lovenes § 6.	109	08			
Emblemer	789	69			
Diverse Omkostninger	550	11			
Porto	211	29			
At overføre til 1918	3 171	83			
	7 271	36		7 271	36

MEDLEMSBLADETS KONTO

	Kr.	Øre		Kr.	Øre
Saldo fra 1916	3 547	34	Annoncer	5 105	12
Forsendelse	474	97	Abonnement og Salg	1 634	76
Papir, Tryk- og Hæftning			Tilskud til Bladet fra Kbhvns Lokalkreds	260	60
Kr. 6 053 91			Saldo	16 771	45
Skyldig for do.					
- 3 209 92					
	9 263	83			
Medarbejdere	599	00			
Diverse Omkostninger	38	60			
Klichéer	865	97			
Redaktionsomkostninger	424	00			
Skyldig for Julenummer 1917	8 558	22			
	23 771	93		23 771	93

STATUS PR. 1. JANUAR 1918

	Kr.	Øre		Kr.	Øre
Kapital-Konto fra forrige Aars Regnskab			Bogtrykkeren m. Fl.s Tilgodehavende	10 268	14
Kr. 9 655 61			Indestaaende til Udgivelse af Sangbogen	345	00
÷ Medlemsbladets Andel					
- 206 60					
Kr. 9 395 01					
Gaver					
- 40 00					
Overført					
- 3 171 83					
Kr. 12 606 84					
÷ Medlemsbladets Saldo Kr. 16 771 45					
÷ Tilgodehavende hos					
Gyldendal ca.					
- 2 300 00 - 14 471 45					
	* 1 864	61			
Kassebeholdning	2 395	11			
Bankbeholdning	2 642	49			
Inventar					
Kr. 1 809 52					
÷ Afskrivning					
- 288 10					
	1 521	42			
Emblemer etc.	119	85			
Tilgodehavende hos Lokalkredsene	654	50			
Beholdning af Sangbøger	1 415	25			
	10 613	14		10 613	14

København, Februar 1918

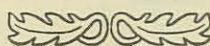
HOLGER TUXEN,
Kasserer

Regnskabet revideret og befundet rigtigt

FRED. A. MØLLER

ALB. CLAUSEN

* Underskudet fremkommer dels ved de forøgede Udgifter til Papir og Trykning og dels ved gratis Udsendelsen af Julenummeret til vore ca. 3300 Medlemmer.

NYE MEDLEMMER

Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
	Andersen, N.	Restauratør	Aalborg	1895	Mouritzen, H. Fr.	Konduktør, K S.	Kbhvn.
1905	Christensen, A. E. — , Ove Juell	Smed Grosserer	— Kbhvn.	1898 19 ¹³ / ₁₅	Nestelsø, Marius Nielsen, H. C. A. — , N. C.	Telefonfunktion. Konstruktør Købmand	— Hellerup Nyborg
1911 1895	Endersen, A. Ernst, Jac. Chr.	Fabrikant Værkfører	Korsør Kbhvn.	1901	Olsen, Malling Overgaard, C.	Fabrikant Købmand	Korsør Grenaa
1893 18 ⁸⁸ / ₈₉	Hansen, A. F. — , H. J.	Formand Dampskipsfører	— —		Petersen, Erik — , Joh.	Assistent Styrmand	Kbhvn. Aalborg
1893	— , H. P.	Kobbersmed	—	1910	Plambeck, Joh.	Mekaniker	Kbhvn.
1892	— , H. P.	Skibstømmer	Odense				
1916	— , H. Windfeld.	Belysningsassistent	Ribe	1913	Ranthe, L.	Matros	Korsør
19 ¹² / ₁₈	— , V. F.	Chauffør	Aalborg	1908	— , S.	—	—
18 ⁹⁴ / ₉₅	Hindsholm, Ns.	Viktualiehandl.	Charlottenl.		Rasmussen, H.	Fabrikant	—
1902	Jansen, S. Chr. D.	Fiskehandler	Kbhvn.	1899	Thomsen, Hans J. A.	Forvalter	Kbhvn.
1893	Larsen, L.	Glarmester	—		Weiss-Vogth	Bankassistent	Ebeltoft
1903	Lassen, P. N.	Hovmester	—	1909	Zebitz, W.	Kutterfører	Grenaa
1893	Mikkelsen, P.	Mejeriejer	—				

Rettelse (i forrige Liste): Hellstein, C. R., Ingeniør, Kbhvn. Læs: Hellstern.

HVORFOR TAV MARINEFORENINGEN?

Under ovenstaaende Titel har Redaktionen modtaget følgende: Da Danmarks-Samfundets Hjælpefond forleden søgte at arrangere en Matiné til Fordel for torpederede danske Sømands Efterladte, var der sikkert mere end ét Medlem af Marineforeningen, der forundret spurgte sig selv: Hvorfor har *vor* Forening hér ladet en Lejlighed gaa fra sig til at manifestere, at den er klar over, at en af dens Hovedopgaver utvivlsomt maa være at række en hjælpende Haand til dem, der i Tider som disse kan være kommet i Trang, fordi Krigen paa blodig Vis har berøvet dem deres Forsøger.

Men Marineforeningen tav!

Den tav den Gang, og den har tiet baade før og senere.

Hvorfor?

Jeg retter dette Spørgsmaal til Bestyrelsen samtidig med, at jeg gør denne opmærksom paa, at Forholdene tvang Danmarks-Samfundet til at opgive den paatænkte Matiné.

Vilde der da ikke netop nu være en passende Lejlighed for Marineforeningen til at træde hjælpende til, f. Eks. ved at realisere den Plan, de andre har maatte opgive?

Jeg spørger blot — men jeg er vis paa, at der er mange af Foreningens andre Medlemmer, som i deres stille Sind har formuleret det samme Spørgsmaal.

Maaske tør vi vente et Svar.

G. C. BURCHARTH.
Aargang 1892.

Til dette Indlæg knytter Hovedforeningens Bestyrelse følgende Svar:

Fordi Bestyrelsen vidste, at de danske Rhedere selv agtede at sørge for de tapre omkomne danske Søfolks Efterladte og ikke ønskede Indblanding ude fra.

Antagelig opgav Danmarks-Samfundet sin Matiné, da Bestyrelsen fik at vide, hvorledes Landet laa.

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I NORDSØEN OG ATLANTERHAVET

JANUAR—MARTS 1918

I følge Oplysninger, der fremkom i engelske Blade, bestod den britiske Handelsflaade i August 1914 af c. 16.8 Mill. Tons af søgaaende Skibe paa over 1000 Tons. Den Tonnage, som indtil 1. Januar 1918 er gaaet tabt ved fjendtlige Foranstaltninger, og som ikke har kunnet erstattes ved Nybygning, Køb og Konfiskation androg 2.7 Mill. Tons, saaledes at Englands Handelsflaade den 1. Januar 1918 skulde andrage c. 14.1 Mill. Tons.

Natten mellem den 3. og 4. Januar blev Hospitalsskibet »Rewa« torpederet i Bristol Kanal. Alle de saarede blev reddede, Skibet viste alle Lys og Mærker som foreskrevet i Haagerkonventionen. Tyskerne paastod, at »Rewa« ikke var blevet torpederet af en tysk U-baad, men sandsynligvis

var løbet paa en Mine. England hævdede, at Skibet var blevet torpederet, og den med Skibet følgende spanske Officer garanterede, at Skibet kun var blevet brugt som Hospitalsskib.

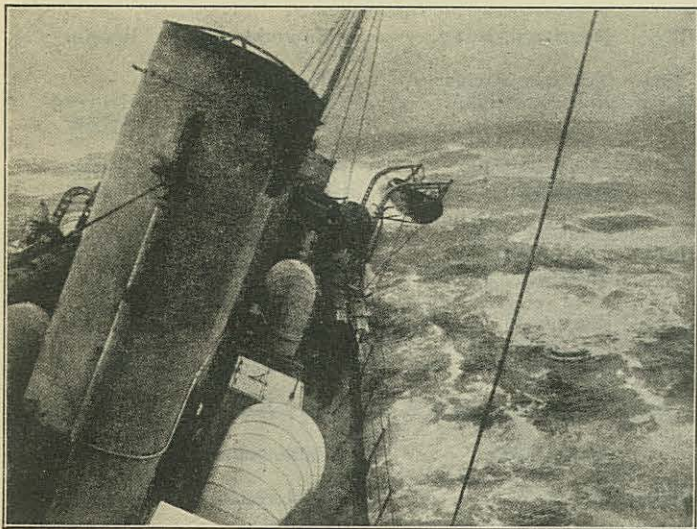
Fra den 11. Januar proklamerede Tyskland et nyt Spærreomraade omkring Kapverderne og Dakar, og fra samme Dato blev Spærreomraadet omkring Azorerne udvidet mod Øst ud over Øen Madeira.

Midt i Januar fandt der et Mytteri Sted paa Flaaden i Kiel, men bestemte Efterretninger haves ikke herom.

Natten mellem 14. og 15. Januar løb mindre tyske Skibe over mod den engelske Kyst og bombarderede et Øjeblik Yarmouth, inden de trak sig tilbage.

Den 17. Januar angreb en engelsk Destroyer 2 tyske U-baade ved de kanariske Øer. To tyske Matroser, som drev i Land, opgav at høre til U 126, som var blevet skudt i Sænk.

Den 20. Januar gik 5 tyske Jagere fra Helgoland og c. 60 Sømil Nord for denne Ø stødte A 77 paa en Mine

Destroyer i høj Sø

og sank. A 73 søgte at hjælpe, men stødte ogsaa paa en Mine og sank, hvorefter de 3 andre Jagere vendte om uden at redde deres Landsmænd. Fra A 77 drev en Del af Besætningen omkring i 4 Dage indtil 17 Mand den 24. landede ved Houvig udfor Ringkjøbing Fjord.

Natten mellem den 14. og 15. Februar blev 7 Trawlere sænket i Dover Strædet af tyske Jagere, som foretog et natligt Kryds fra Zebrügge.

Den 24. Februar vendte en tysk Hjelpekrydser »Wolfe« tilbage til tysk Havn efter 15 Maaneders Krydstogt i Atlanterhavet, det stille Ocean og det indiske Hav. Krydseren medbragte 400 Fanger og forskellige Raastoffer. En Damper, som paa Togtet blev udrustet som Hjelpekrydser under Navnet »Iltis«, blev sænket af et engelsk Krigsskib i Bugten

Paa Redningsflaaden

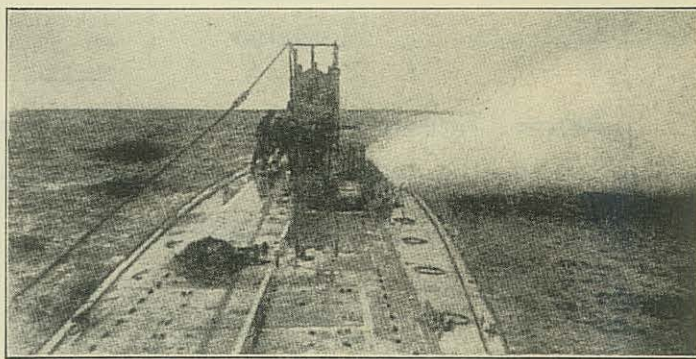
ved Aden, medens et andet kapret Skib, den spanske Damper »Igots Mendi«, strandede den 24. Februar Øst for Højen Fyr. I Overensstemmelse med Folkeretten blev det tyske Prisemandskab interneret og Passagererne frigivne; den spanske Damper blev senere taget af Grunden.

Den 26. Februar blev Hospitalsskibet »Glenart Castle«

torpederet i Bristol Kanal. Skibet var paa Vej til Frankrig for at hente Saarede og havde alle Lys brændende.

Om Forløbet af U-baads Krigen udtalte Admiral Jellicoe midt i Februar ved et Møde i Hull, at U-baads Krigen egentlig var kommen som en Overtaskelse for den engelske Marine. Han mindede om, at Lord Fisher i 1911 havde sagt, at hvis det kom til Krig, vilde Tyskerne bruge U-baade mod Handelsskibene, men ingen i Admiralitetet kunde den Gang indse, at den tyske Marine vilde bruge dette Vaaben paa denne Maade. Tiden viste imidlertid, at Lord Fisher havde Ret. At man ikke var forberedt paa denne Form for U-baads Krig, var ikke Marinens Skyld, thi hvis Admiralitetet havde taget de nødvendige Forholdsregler, kunde man have forhindret U-baadene i at komme ud af deres Havne, hvilket vilde være den mest effektive Maade at bekæmpe dem paa. Det var uoverkommeligt at bekæmpe dem til Søs, fordi U-baade kan gaa under Vandet i 24 Timer og opholde sig paa Bunden af Havet i 48 Timer.

Grunden til de mange Tab i den irske Sø var, at der langs Kysterne var saa meget grundt Vand, hvor U-baadene kan ligge, saalænge der er Fare paa Færde. Naar Patrouillefartøjerne maa gaa til Havn for at kulle, kommer U-baadene op for at fortsætte deres Værk.

Tysk U-baad afgiver Varselskud

Det var ogsaa vanskeligt at holde dem i deres egne Havne, da der var saa meget grundt Vand i Helgolands Bugt. U-baadene kan her søge Bunden lige fra den danske til den hollandske Kyst, og selv om de engelske Skibe patrullerede hele Arealet igennem, hjalp det intet, U-baaden dykker og venter til Natten med at fortsætte sin Kurs. Om Natten kan en U-baad højst ses i 200 Yards Afstand, og et Patrouilleskib for hver 200 Yards var umuligt at holde.

Admiralen udtalte, at man nu gik en farlig Tid i Møde, men hvis Nationen blot ventede til August, mente han, Faren var forbi.

Ganske interessant var ogsaa den engelske Marineministers Redegørelse, som blev afgivet i Underhuset midt i Marts. Sir Eric Geddes udtalte, at Verdenstonnagen, bortset fra Tonnagen paa fjendtlige Hænder, fra Krigens Begyndelse til 31. December 1917 var gaaet ned med et Nettotal paa 2 $\frac{1}{2}$ Mill. Tons. Da de Allieredes og de Neutrales søgaaende Tonnage var anslaaet til 33 Mill. Tons, var den søgaaende Verdenstonnage, bortset fra de fjendtlige Landes, altsaa ved et Nettotab paa 2 $\frac{1}{2}$ Mill. Tons gaaet c. 8% tilbage.

Nedgangen i Kurven for Sænkninger af Handelsskibe skyldtes hovedsagelig Patrouilletjenestens Effektivitet og det uvurderlige Konvojarbejde, som udførtes af Torpedojagere og andre Fartøjer.

Geddes omtalte derefter Fjendens overdrevne Paastande om Størrelsen af den sænkede Tonnage. Under de 12 Maaneders ubegrænsede Undervandsbaadskrig fra 1. Februar 1917 til 31. Januar 1918 paastod Fjenden at have sænket 9 $\frac{1}{2}$ Mill. Tons engelsk, allieret og neutral Tonnage. De virkelige Tal paa Skibe, der var sænkede af Undervandsbaade, deriblandt de Skibe, som var blevet beskadigede og

senere forladt, udgjorde med et rundt Tal $6\frac{1}{2}$ Mill. Tons, saaledes at der i Løbet af 12 Maaneder var en Overdrivelse paa over 58⁰/₁₀₀.

Geddes beskrev derpaa den særlige Type, Standardskibe, som var kendt under Navnet »fabricated« Skibe, Delene hertil blev leverede i mange Eksemplarer og derpaa sat sammen paa Værfterne. En af de dygtigste engelske Skibsbyggere havde erklæret, at hele Konstruktionen var saa tilfredsstillende og sparede saa megen Tid, at det var i Nationens Interesse at gaa over til Bygning af disse i Stedet for af andre Skibe. Denne saakaldte »N-Type« blev nu bygget paa de nationale Skibsværfter.

Ved Stigningen i Produktionen og Formindskelsen i Sænkningen var de Allierede naaet saa vidt, at de kun manglede 100,000 Tons maanedlig i at opveje Tabene i

Verdenstønnagen, der skyldtes Fjendens Optræden og andre Farer til Søs. Hvis man kun saa paa de engelske Tab og den engelske Produktion, var det forholdsvis Underskud noget højere. England mistede gennemsnitlig 261,000 Tons pr. Maaned i det sidste Kvartal af 1917 og byggede 140,000 Tons pr. Maaned, altsaa 121,000 Tons mindre.

Tyskerne indrømmede imidlertid intet af alt dette, men fastholdt deres Tal. Hvad skal vi andre tro?

Den 26. Marts interneredes en tysk U-baad i Ferrol, hvortil den var løbet ind paa Grund af Beskadigelse.

Der er saaledes sket meget lidt til Søs i de 3 første Maaneder af 1918; man er gaaet i en Slags Skyttegravs-krig paa Havet.

C. J. H. SPEERSCHNEIDER

Kaptajn

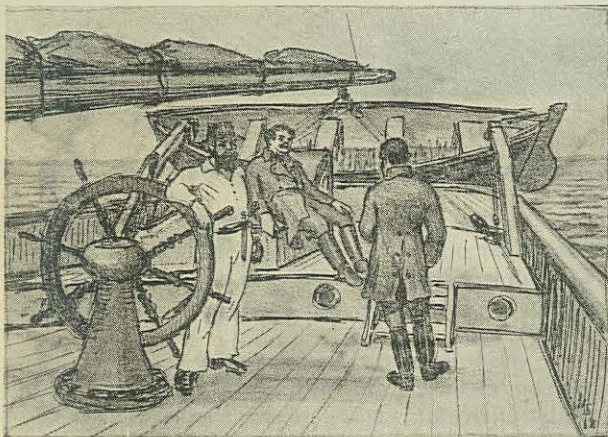

PAA KRYDS MED »KAMPHANEN«

(Fortsat)

Kun Styrmand Clausen, Mikkel Skovser, J'an Amager og Jens kunde glæde sig ved at være aldeles uskadte. De maatte til Gengæld gøre Arbejde for de andre, saa Sveden dryppede af dem. Hen paa Morgenstunden blev der sat Sejl paa Barken, Skonnerten blev taget paa Slæb, og Skibene stod Vest-Nord-Vest paa, ind imod Køge Bugt.

Der blev ingen Tid til Hvile. Engelskmændene blev én for én hentet op og fik for en Sikkerheds Skyld en Strikke om Armene. Den engelske Kaptajn blev af Baadsmand

Tegning af Henning Schiøler

Hecht bragt frem paa Skansen for Espen Jensen, der spurgte ham ud. Men den fangne Skibsfører, der saa forgræmmet og forslaaet ud, opgav kun sit eget Navn, Thomas Lowstone; han tav til alle Spørgsmaal om Skibet, dets Navn, Hjemsted og Bestemmelsessted. Hecht førte ham saa over paa »Kamphanen«, hvor han blev laaset inde i Kaptajnens Kahyt. Jens blev posteret ved et Kahytvindue for at holde Øje med ham.

Skibets Papirer blev uden synderlig Vanskelighed fundet, og af dem fremgik det klart nok, at Barken hed »Ann« og var fra Hull, paa Rejse fra St. Petersburg til sin Hjemby med fuld Ladning af Huder, Talg, Potaske, Hørfør og andre »Østersøvarer«. Sejlmageren anslog Ladningens Værdi til over to Hundrede Tusinde Rigsdaler.

En af Matroserne paa Barken viste sig at være Islænder. Han havde straks raabt op om, at han var »ærlig« Dansk, men paa saa daarlig Dansk, at ingen brød sig derom. Da Gemytterne kom til Ro, lagde man mærke til, at de andre Fanger overfusede ham med onde Ord, Stød og Knubs, og

Kanonéren hentede ham da op af Rummet og trak ham frem for Kaptajnen.

»... Kuns en Islænder, Kaptajn, — det er sandt nok, men han gør sig allenfals ikke mellem de andre Hallunker. — God nok i Merset, Kaptajn for en Slump Hyre, — dog uden Prispenge, natyrlig«.

Han hed Jon Gudmundson og var fra Isaffjord. Espen Jensen trak ham for god og satte ham til Skibsarbejde under Styrmand Clausens Opsigt.

Latinerkarl gjorde udmærket Fyldest som Skriver og bekræftede det gamle Ord, at en Student kan bruges til allehaande. Rasmus Tingsted glemte for sit brækkede Ben ikke at gøre Fordring paa de fem Rigsdaler, der tilkom ham som første Mand ombord i Engelskmanden. Han fik dem i rede Sølv, og J'an Amager fik ved samme Lejlighed en Rigsdaler med.

Ved Middagstid var Konvojen knapt synlig i Horisonten. Der var mod Øst og Syd ikke et Skib at se, og Espen Jensen besluttede da at drage Nytte af Vinden og gaa Nord paa efter Konvojen ad Sundet til.

Hele Dagen blev Espen Jensen siddende, hvor Hans Skomager og Fynbo-Niels havde sat ham, og uddelte sine Ordre. Kursen blev ændret, og til Glæde for alle »Kamphanen«s Folk stod Skibene med god Fart op mod Amagers flade Kyst, som blev synlig ved Tre-Tiden.

Blodet løb stærkt fra Espen Jensens Saar, men han agtede hverken sin Mathed, sine Kuldegysninger eller sit Blodtab. Forhaabninger, som han i en Snes Aar ikke havde turdet nære, dukkede frem. Jens, som af og til smuttede over i Barken for at se til Faderen, traf ham afvekslende bleg og frysende og rødmusset og svedende. Espen Jensen vilde ikke spise, men drak som en Svamp, — slukkede Gang paa Gang sin brændende Tørst.

»— Feberen!« sagde Kokken, — og han havde Ret. Da Styrmand Clausen nogle Timer efter kom hen til sin Kaptajn for at høre, hvor Skibene skulde ankre for Natten, fandt han ham liggende udstrakt paa Dækket. Han blev bevidstløs bragt over i Kahytten paa »Kamphanen«, der blev halet paa Siden af Barken. Den engelske Kaptajn maatte fortrække og blev »stuvet ned« i Styrmandens Lukaf under Laas og Slaa.

Ved Mørkets Frembrud lod Clausen Skibenes Ankre falde ved »Sand Revs Tønde« Syd for Dragør saa tæt Grunden, som gørligt var. Efter at have holdt »Skibsraad« med Kanonéren og Sejlmageren, gik Eskildsen, Mikkel og Jon Islænder i Jollen og roede ind til Dragør for at hente en Lods og noget Mandskab.

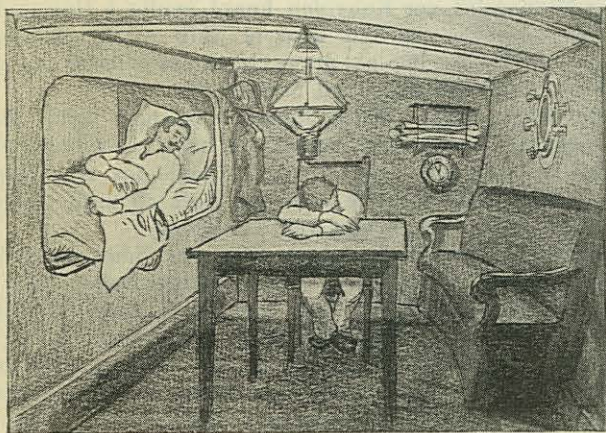
Paa anden Nat var hver Mand i Klæderne og under Vaaben. Dødtrætte var de, men blev strammet op med Brændevin og Tobak. Fangerne fik en Smule Brød og Vand med, naar »Kamphanens« Folk skaffede. I Kahytten paa Skonnerten sad Jens hos sin Fader den meste Tid. Espen Jensen fantaserede og kom ikke til sig selv i Natens Løb, — og Drengen led! Trods sin Angst og sin Længsel efter at komme hjem til sikker Havn med Faderen og det kostbare Skib, maatte han kæmpe mod Sønnen, der var ved at overvælde ham. Aldrig vilde han paa Kryds igen! Han vilde blive paa det sikre Land Resten af sit Liv, om han opnaede at komme hjem, tænkte han.

Omtrent ved Midnatstid hørte han Jollen skure langs Skibets Side. Han gik op paa Dækket og saa' en Del Folk stige ombord i god Ro og Mag. Aa, den velsignede Fred, de bragte med! Alle »Kamphanens« trætte og anspændte Folk mærkede — mere eller mindre bevidst — Glæde ved den Sindighed og Sendrægtighed, hvormed Lodsens og de nyankomne seks Søfolk drev op for Styrmanden og lod sig fordele ved deres Poster. Jens gik ned i Kahytten igen, satte sig, strakte Armene ud over Bordet, lagde Hovedet ned og faldt straks i tryk Søvn.

Morgenen mødte op med lyst Graavejr, men hvad vigtigst var: Vinden var endnu god, — en Smule mere vestlig, men støt som før. Endnu inden det var blevet helt lyst, blev Sejlene sat og Ankrene hevet op. Dragør-Folkene maatte gøre det meste Arbejde. En Timestid efter passeredes Dragør, og Skibene stod ind i Drogden. To smaa Kapere gik langs Kysten, og Folkene saa' misundelige til Skonnerten og det store Priseskib.

Den største Fare var forbi. Her vilde næppe nogen Engelskmand dukke op og gøre Ulykker, men »Kamphanerne« var for dødstrætte til at vise — eller overhovedet føle — synderlig Glæde. Hecht, som havde Øje med Vagterne ved Fangerummene, maatte Gang paa Gang vække Folkene, der faldt i Søvn med Vaabnene i Armene. De, der saaledes forsyndede sig, fik et Spark, som vistnok skulde være lempeligt, men altid var føleligt nok.

»Fanden til Godmorgenkys«, brummede Fynbo-Niels og gnubbede sig bag i, hvor Hechts Støvle havde mærket ham, mens han sad paa Dækket i Morfevs Arme.

Tegning af Henning Schiøler

Jens bragte den store Baadsmand hans varme Morgendrik.

»Er Du vred, lille Kadet«, spurgte Hecht venligt.

»Nej, jeg siger Tak, Hr. Baadsmand, og det vil min Moder ogsaa sige, for vi havde nok ikke haft vores Far mér, naar ikke...«

»Godt, godt, lille Kadet«, afbrød Hecht og rakte ham den tomte Spølkum tilbage.

»Vil Baadsmanden ikke have en tør Skjorte og Fars varme Kavaj?«

»Du er en god Dreng, Jens«, sagde Hecht hjærteligt, ja helt kærligt. »Og gaa saa ned i Kahytten med Dig. Mit

Skind tager ingen Skade«. Han daskede Drengen med sin store Næve paa Ryggen, vendte ham om og gav sig igen til at gaa op og ned ad Dækket.

Da Jens gik fra ham, mærkede han, at han holdt af den

Tegning af Henning Schiøler

store Baadsmand og vilde savne ham, naar deres Veje skiltes.

Lodsens havde overtaget Kommandoen, og det gik glat nok forbi Kastrop. Kort efter saa man et Glimt af Kongens København, og det vakte de sløve Folk til Live og Glæde igen. Det var som om Skonnerten vendte hjem fra et aarelangt Togt.

Nede i »Kamphanens« Kahyt, hvor Espen Jensen laa feberhed og elendig i sin Køje, sad Clausen ved Bordet med Skibsrollen for sig og skrev »Sedler« ud, »Beviser« til Mandskabet, der, som Skik og Brug var, straks vilde gaa fra Borde ved Ankomsten til København og slaa deres »Mandsparter« i Penge. Til hver Mand fra »Kamphanen« blev der udskrevet Bevis for, at han havde været med paa Krydset med Skonnerten under Kapt. Espen Jensen og været delagtig i Erobringen af det engelske Skib »Ann«. Naar Skibet var prisedømt og solgt ved offentlig Auktion med sin Ladning, kunde Folkene melde sig hos Rhederen for at faa deres Andel i Prisedømt, eller de kunde — som det oftest gik — straks ved Ankomsten til Havnen afsætte deres »Andel« for en billig Penge til »Sjakerne«, Jøderne, der ventede de hjemvendende Kapere paa Toldboden.

Det var ordnet for dette Togt som for Kapere i Almindelighed, at Staten skulde have en ringe Udbetaling af Udbyttet; Resten deltes halvt mellem Rhederne og Kaperens Mandskab. Hver Matros fik én »Mandspart«, en Dreng fik en halv, en Jungmand trekvart, Underofficererne to, Styrmanden fire og Kaptajnen seks.

»For atten Mand bliver det her syv og tyve Mandsparter«, sagde Clausen. »Han maa vel have fuld Mandspart, Karl-

sen, som Underkanonér! Lad nu ikke Jøderne faa den, Karlsten, for den bliver sikkert sine 2000 Rigsdaler værd«.

Kort før Skibene passerede Trekrøner var Arbejdet endt, og Styrmand Clausen gik op paa Dækket og fordelte Sædlerne til Mandskabet.

Ved Middagstid faldt »Kamphanen«s og Priseskibets Ankre paa Københavns Rhed. Straks forlangte de fleste af Folkene — med Barber-Frands i Spidsen — at komme iland, og Clausen formaaede ikke at holde dem tilbage. Der kom en Baad ud med »Sjovere«, Havnefolk; de blev straks antagne, og Jollen vendte tilbage med elleve af »Kamphanen«s Mandskab, som med deres Kister og Tøjbylter gik iland ved Toldboden og straks blev antastede af »Jøderne«. Nogle af Matroserne afsatte øjeblikkelig deres »Beviser« og søgte til Brokkensbod og de andre Kipper for at solde Pengene op og brovte af deres Bedrifter.

Tilbage blev, foruden de Saarede, Underofficererne, Fynbo-Niels, Mikkell Skovser og Islænderen, — og de fik nok at gøre. En af Marinens Patruljebaade kom ud og hentede Fangerne ind til Holmen. »Kamphanen«s store Baad blev, bemanded med »Sjovere« og ført af Kanoneren, sendt afsted med Kaptajnen, Tømmermanden, Rasmus Haltefanden, Skraa-Søren og »Knolden«, der skulde til Hospitalet, og Jens fulgte med Faderen.

Hecht blev tilbage paa Barken med et Par Mand, og Sejlmageren paa »Kamphanen«, medens Clausen gik i Jollen for at melde sig til Autoriteterne og Rhederne.

— Bjørn Andersen tog imod Clausen og hørte paa hans Rapport uden at sige et Ord. Da Styrmanden var færdig

med sin Beretning, tog Bjørn Andersen sin Hat og Stok og gik, fulgt af Clausen, ned til Jollen, som ventede i Kanalen ved Overgaden, lige nedenfor Huset. Han blev roet ud til Skonnerten, og hans Ansigt skinnede af Tilfredshed, da han igen betraadte Dækket af sin elskede »Paket«.

Naturligvis var han et lille Løb ombord i Priseskibet og forvissede sig om, at Vagten der ombord var, som den burde være, og saa helmede han ikke, før Skonnertens Anker var draget op, og Jollen og Baaden, bemanded med Sjovere, bugserede hans »Paket« ind gennem Bommen. Han blev siddende paa Lugekarmen, til »Kamphanen« var svinget ind i Nyhavn og fortøjede ved Bolværket paa sin gamle Plads.

Jens havde fulgt sin Fader til Hospitalet, set ham blive bragt i Seng og blive taget under kyndig Behandling — og saa stod han i Porten, pustede Sygestuens kvalme Lugt ud og trak Vejret dybt.

Han forstod det næsten ikke altsammen endnu, fattede det næppe helt. Det var gaaet Slag i Slag, Krydset paa Søen, Kampen og de drøje Dage paa Hjemturen. Og nu laa Far derinde bag de svære Mure, syg og bevidstløs, — og Mor vidste maaske intet endnu. Nu skulde han hjem, hjem og sige hende det.

Bare Mor vidste det allerede, bare han kunde bilde Mor noget ind, til det værste var overstaaet! Jens begyndte at gaa hjemad, langsomt og tvivlraadigt. — Men tilsidst løb han. Løb, til han svingede ind ad Porten derhjemme, og Trapperne knirkede under hans Trin. (Slattes)

KAY LARSEN

FRA VALKYRIENS TOGT TIL ØSTASIEN

1899—1900

PAA TOGT MED »VALKYRIEN«

(Fortsat)

Uddrag af en Dagbog
ført om Bord af
»457«

(Meddelt ved H. Hjorth).

Bangkok — Saigon.

²/₂. Kl. seks kom Lodsens om Bord. Han er dansk, og har faret herude i tyve Aar, saa at han, med sit grundige Kendskab til disse vanskelige Farvande, sikkert vil være os til megen Nytte paa vor videre Fart. Lidt efter lettede vi og stod til Søs, medens vi i Forbifarten hilste de forskellige Skibe med Flaget. Grosserer Holmblad holder Fødselsdag, og vækkedes derfor i Morges af Musikken med »Fjernt fra Danmark«. En engelsk Postbaad gør os Følgeskab om Styrbord, men løbe forbi os formaar han dog ikke. Om Bagbord, i nogle faa Kvartmiles Afstand, kan vi se Kinas høje, klippefulde Kyst og de talrige Øer udenfor samme. Vi blev trukket godt igennem hele Eftermiddagen med Gymnastik og Bajonetfægtning, saa vi sover nok roligt i Nat.

³/₂. En stærk Taage sinkede vor Fart en Del i Morges, men senere klarede det op, og nu gaar det igen fremad for fuld Kraft. Ærter og fersk Flæsk til Middag. Vi svælgede formelig i denne Herreret. Vejret er ret køligt nu, kun 9°, hvorfor vi fik udleveret et ekstra Uldtæppe. Varmeapparaterne paa Banjerne blev ligeledes taget i Brug, og vi møder igen i vore tykke Uldtrøjer og tilhørende to Skjorter, en hvid og en blaa. Til Aften vankede der en stor dansk Dram, den første her om Bord. Naa da, hvor

vi nød den. Vejret er blæsende og koldt, og vi frøs dygtig paa Hundevagten.

⁴/₂. Ankrede ved Nitiden i Læ af en lille, nøgen Ø, for at afvente Flodtiden, inden vi gaar op til Fovschow. Den stadige Blæst og Kulde nødte os til at holde Gudstjeneste paa Banjerne. Et Par Timer senere lettede vi, og efterhaanden snævrede Farvandet stærkt ind, saa at vi rigtig kunde bese de høje, nøgne og ret øde Kyster. Efter Middag passerede vi flere Forter, der hilste os med Salut, medens en Bataillon Infanteri stod opmarcheret og præsenterede Gevær. Vi blev dem ikke Svar skyldig, og da de nære Bjerge kastede Lyden af Skuddene tilbage med en forbavsende Kraft, blev det da ogsaa en Salut der havde baade Fynd og Klem. Her løber en voldsom Strøm, og da vi senere ankrede ved Byen lod vi, af Forsigtighedshensyn, begge Ankre falde. Medens Saluten drønedes, saavel for Kinas Dragebanner som for de tilstedeværende russiske og japanske Orlogsmænd, blev »Valkyrien« bordet af en flag-smykket Procession af Baade, der aabenbart havde ventet paa os. To høje Herrer, en russisk Generalkonsul, der tillige er dansk Konsul, og en kinesisk Viceadmiral, denne sidste i lang Silkekaftan og med et mægtigt Skindslag over Skuldrene, steg over Falderebet. Kineseren, hvis Paaklædning ikke var fri for at vække vor Munterhed, nejede, med Hænderne foldede over Brystet, dybt for Chefen, og bød ham derpaa velkommen i en lang og blomstrene Tale. Chefen underholdt sig længe med de to Herrer, og selvfølgelig drønedes Saluten, da de omsider forlod Skibet. Senere satte vi Fartøjerne ud, og holdt derpaa Søndag. Der vankede Punch om Aftenen, og Musikken spillede op til Dans paa Banjerne.

⁶/₂. Koldt og blæsende med kun 5° Varme, saa Tøjva-

skan var mindre behagelig. Chefen og flere af Officererne var i Gaar i Fovschow; derimod bliver der ingen Landlov for Mandskabet, da vi skal sejle i Morgen. Kadrejerne omsværmer Skibet med deres Baade, i hvilke de ofte har Familien med. Trods den rivende Strøm manøvrerer de med stor Behændighed, men det er os en Gaade, hvorledes disse Mennesker klarer sig, nu da Vejret er saa raat og koldt.

⁷/₂. Øsende Regn hele Formiddagen. Satte Fartøjerne ind og tog det ene Anker. Kl. to lettede vi og stod ned ad Floden under behørig Salut fra alle Parter. Forterne sparede heller ikke paa Krudtet, men omsider slap vi udenfor og ankrede ved Mørkets Frembrud bag en lille Ø, hvor vi tilbragte Natten i forholdsvis Ro.

⁸/₂. Lettede ved Daggry, og stod Nord paa langs Kysten i et væmmeligt koldt, fugtigt og taaget Vejr. Om Formiddagen Theori paa Banjerne, og om Eftermiddagen Foredrag sammesteds af Grosserer Holmblad om »Store Nordiske Telegrafelskab«, dets Stiftelse og Virksomhed baade hjemme og ude. Paa Førstevagten holdt vi længere til Søs for at kunne løbe fuld Fart hele Natten.

¹⁰/₂. Kandidat Svedstrup holdt et glimrende Foredrag for os i Aftes om Kina og Kineserne. Jeg havde Frivagt og nød Hvilens Sødme. Ud paa Morgenstunden ankrede vi i Mundingen af den store Flod Jangtsekiang, og først ved Ottetiden gik Farten videre i smukt, klart Frostvejr. Floden vrimlede med Djunker, hvis uhyre Dækslaster af Træ gav dem Udseende af svømmende Huse, og hvert Øjeblik passerede en udgaaende Dampner eller en Orlogsmænd forbi os. Floden delte sig nu i flere Arme, og vi drejede ind i en af disse, passerede flere Fabriker og Skibsværfter, et Sted var »ØK's« »Annam« i Dok, og naaede endelig Byen, hvor talrige lossende Skibe, store Pakhuse og flotte Bygninger gav det hele et vist hjemligt Præg, ikke ulig København. Vi passerede Selskabets smukke, flagsmykkede Kabeldampner »Store Nordiske«, og efter at være drejet om en Pynt, befandt vi os i et meget udsøgt Selskab paa mindst en halv Snes Orlogsmænd af forskellige Nationer, og gjorde omsider fast i en Bøje, midt imellem en engelsk og en italiensk Krydser. Inden længe myldrede det om Bord med Landsmænd, af hvilke her skal findes et Par Hundrede, fortrinsvis ansatte i »ØK« og »Store Nordiske«, bl. a. Prlt. Cold der fører »Annam« og Prlt. Asmussen, Fører af »Store Nordiske«. Kadrejerne var som sædvanlig yderst næsvise, saa at Skildvagten i Falderebet maatte drage Bajonetet for at drive dem tilbage, da Adgangen foreløbig var dem forment. Efter Middag satte vi Fartøjerne i Vandet, skiftede derpaa Køjer, og som Kronen paa Værket vankede der Punch om Aftenen, som bragte Humøret adskillige Grader i Vejret.

¹¹/₂. Rengøring, Parade og Gudstjeneste. Efter denne overbragte Chefen os en Hilsen fra H. M. Kongen, ankommen pr. Telegraf samme Morgen. Dronningens Kvarter havde Landlov med 3,60 i Lommen. I Eftermiddagens Løb kom der adskillige Danske om Bord, bl. a. min gode Ven Vald. Petersen. Han er ansat paa »Store Nordiskes« Kontor, og lovede at gøre Forsøg paa at skaffe mig lidt ekstra Landlov.

¹²/₂. Almindelig Tøjevask, senere Landlov for Kongens Kvarter. Kineserne formelig sloges om at kapre os til deres Køretøjer, og afsted gik det, medens vi flot henslængte og med Cigar paa, nød Turen. Min Ven Petersen, var desværre delvis optaget, men fik dog Tid til at vise os lidt om i Byen, hvis Seværdigheder dog ikke var overvældende mange, og ved Sekstiden var vi igen om Bord.

¹³/₂. I Morges vaskede vi Køjer, og da Temperaturen var betænkelig nær Nulpunktet, var det nærmest en kold Fornøjelse. Senere fik vi Oprejsning gennem en god Omgang forberedende Øvelser, der satte Blodet i Cirkulation og gav os Appetit til Middagsmaden. Ved Femtiden blev alle Mand pebet paa Dækket, og Næstkommanderende op-raabte Navnene paa de lykkelige, der hidtil ikke havde været straffede og derfor nu, i et Antal af henved hundrede, skulde med i Land til den fine Middag som »Store Nordiske« giver til Ære for »Valkyriens« Besætning. Ved Syvtiden bragte en Dampner os, sammen med de fleste af Officererne og mange af Underofficererne, i Land paa Kajen, og paa Slaget otte marscherede vi ind i den store, smukt dekorerede Sal, hvor Festen skulde afholdes, og med en Landsmand paa hver Side kom vi snart til Sæde ved de lange Borde. Nu spillede Musikken op med Honnørmarchen, Fløjdørene sprang op, og ind traadte Chefen med Konsulens Frue og fulgt af alle Officererne, ligeledes hver med sin Dame. Alle rejste sig medens Selskabet tog Plads ved det øverste Tværbord med Chefen i Midten. Middagen var fin, meget fin, ikke mindre end elleve Retter Mad og flere Slags Vine, Champagne ikke at forglemme. De fleste af »Valkyriens« Gutter havde vist aldrig før været med til noget saa fint, men det var en Fornøjelse at se dem gaa i Lag med de mange, delvis ukendte Retter. Stemningen blev efterhaanden yderst animeret. Konsulen talte for Chefen, Besætningen og Skibet, og Chefen gjorde Gengæld ved at tale for de Danske i Shanghai, og takkede paa vore Vegne for den gæstfri Modtagelse. Ved Ellevetiden rejste vi os og skulde nu have været om Bord, men her om vilde Chefen, trods Næstkommanderendes Forestillinger, ikke høre Tale, og vi fik Lov at blive; kun de af første Skifte, der skulde paa Vagt Kl. tolv, maatte afsted. Flere danske Damer og Herrer sang og spillede nu for os, og senere optraadte der en kinesisk Tryllekunstner, hvis Færdighed var aldeles fenomenal. Først da Klokkeren slog to, skiltes vi, under dundrende Hurraraab, fra vore elskverdige Værter, og gik om Bord til de ventende Soveposer.

¹⁷/₂. Kulyfyldningen er nu vel overstaaet og det evindelige Vandpjaskeri til en Side, begge Dele dobbelt drojt i den Hundekulde, vi har for Øjeblikket. I Aften giver Chefen en Fest for de Danske i Shanghai, men grundet paa det kolde Vejr holdes Festen i Land. Det skal være Kostumebal, siges der, og flere af vore skal i Land og gøre Vagt-tjeneste ved Dørene. Vi andre holdt Tøjeftersyn, og trøstede os med de mange Breve der kom i Dag, og senere med den varme, liflige Punch.

¹⁸/₂. Søndag. Agterbanjerne omdannedes i Hast, ved Hjælp af Flag, Lys og Grønt, til en smuk Spisesal, og ved Titiden kom en Del Honoratiores om Bord for at spise Frokost sammen med Chefen og Officererne. Først holdtes der, trods den bidende Kulde, Gudstjeneste paa Dækket, hvorpaa Frokosten indtoges. Kl. et gik de Fremmede fra Borde, og lidt efter smed vi los fra Bøjen og stod ned ad Floden. Alle Skibene hilste med Flaget og klemte paa med »Kong Christian«, medens vort Musikkorps svarede med de respektive Landes Nationalmelodier. En Mængde Damer og Herrer havde taget Plads om Bord i »Store Nordiske« for at tilvinke os det sidste Farvel, og paa Kommando gav vi dem tre rungende Hurraer. Kl. fem saluterede vi i det yderste Fort, og satte Kursen mod Yokohama, hvor vi venter at være paa Lørdag. Overlods Andersen er stadig om Bord, og gør Turen med til vi igen naaer Hongkong for hjemgaaende.

(Fortsættes).

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE V

AARSABONNEMENT 3 KR.	UDGIVER: MARINEFORENINGEN EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448 ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22 VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x	ENKELTE NUMRE 25 ØRE
----------------------	---	----------------------

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL IUEL

Redaktionen anmoder Kredsen om snarest muligt efter Møder og Fester, der ønskes omtalte i »Under Dannebrog«, at indsende Referater, idet man samtidig henleder Opmærksomheden paa, at Redaktionen fremtidig for at kunne varetage regelmæssig Udsendelse af Bladet ikke kan afvente Bidrag til et kommende Nummer senere end den 15de i den foregaaende Maaned.

FREDERIKSSUND-KREDS DANNET.

Søndag den 5. Maj stiftedes Lokalkredsen for Frederikssund og Omegn. — I Hotel »Isefjord« samledes ca. 40 gamle Marinere. — I Spidsen for Indbyderne stod Slagtermester Lund fra Jægerspris.

Inspektør Jacobsen oplyste i et Foredrag om Marineforeningens Formaal og Virksomhed, fremhævede, hvorledes Formaalet i alt Samvær indenfor Marineforeningen er at fastholde Kammeratskabsfølelsen og at værne om og opelske alt det, vi som gamle Marinere har fælles i Minder og Oplevelser.

Inspektøren holdt derefter et Foredrag, illustreret med Lysbilleder, om sine Rejser i Østgrønland som Deltager i Kaptajn Amdrups Ekspedition:

Igennem en lang Række af fortrinlige Lysbilleder ledsaget af fængslende Beskrivelser hensattes Tilhørerne i 2 Timer til Grønlands mest vilde og ugæstmilde Egne. Stejlt og øde, men storslaaet og stolt er dette Kystland, hvor Jordens mægtigste Bræer føder Atlanterhavets Isfjælde.

4 Mænd i en lille Baad arbejder sig over milevide øde Strækninger mellem Polarstrømmens Ismasser, eller med Hundeslæde over Polar-Vinterens sammenfrosne og sammenskruede Pakis, drivende Jagt paa ædelt Storvildt, paa Polaregneses Konge Isbjørnen eller paa Moskusokse, Hvalros og Sæl.

Fængslende og interessant er Samlivet med Østgrønlands Eskimoer, disse brune, vilde Jægerfolk — tilfredse og barnlige, med de bedste menneskelige Egenskaber og saa fortrinligt tilpassede til deres barske, strænge Fødeland. — Deres primitive, men friske Liv i Hytte og Sommertelt og dristige Færden tilhavs i Kajak og Vinterslæde skildredes.

Livlig Applaus lønnede Foredragsholderen, — hvorefter Foreningen startedes med saa godt som enstemmig Tilslutning.

Dagen afsluttedes ved fælles Aftensbord, hvor Marinere med Polarappetit nød Retterne, medens Marineminderne opfriskedes og Talerne lød.

Kort sagt: Marineforeningen for Frederikssund og Omegn løb af Stabelen paa den smukkeste og værdigste Maade.

ODENSE-KREDSEN

afholdt den aarlig tilbagevendende Helgolandsfest, som er bleven Kredsen største og smukkeste Fest — og der kan da heller ikke tænkes en Mindetdag, der er bedre egnet dertil end den 9. Maj, der gemmer saa smukt et Minde for Danske i Almindelighed, men for Marinere i Særdelshed. Til denne Fest er Medlemmernes Damer indbudte, og efter Damernes Udtalelser findes der ikke smukkere Fest end Marinernes til Minde om deres tapre Vaabenfæller, som kæmpede ved Helgoland.

Festen begyndte Kl. 5 om Eftermiddagen, og var denne Gang henlagt til Industripalæet, hvis smukke Sal var rigt pyntet med Flag, Bogeløv og Blomster, samt forskellige Arrangementer af Aarer, Redningsbøjer, Lanterner m. m. Under Musikkens Toner gik man tilbords, og saasnart Fstedeltagerne havde indtaget deres Pladser, ved de med et Væld af Blomster pyntede Borde, lød Baadsmændspibens Toner, der kaldte til Flaget, der højtideligt hejstes af vor gamle Kammerat og Æresmedlem, Kapt. Carl Møller, Veteran fra 1848, 49 og 50; først derefter fik man Lov at skaffe. Menuen bestod af Fiskefilet, Oksesteg og Is. Formanden bød først Velkommen og udbragte straks efter Skaalen for Marinens øverste Chef, Hs. Majestæt Kongen, senere afsendtes et telegrafisk Hilsen til Hs. Majestæt, hvorpaa der kort efter indløb Telegram med Tak og Genhilsen. Maskinmester Nimb talte for Heltene fra Helgoland, og Maskinmester Axelsen for Marineforeningen, hvorefter Talerne faldt hurtigt efter hinanden: Vagtheften, Maskinmester Sv. Larsen talte for Formanden og Overværkfører Grundmann for Damerne. Desuden taltes for Flaget, for Marinen og for Æresmedlemmet, der takkede og udbragte en Skaal for Marineforeningen i Odense.

Som sædvanlig, naar Marinere i Odense holder Fest, gik Tiden alt for hurtigt og man blev nødt til at afbryde for at kunne naa at drikke Kaffe ved Siden af. Bestyrelsen havde engageret Koncertsanger Koch Pedersen, med Frue, til at underholde Deltagerne ved 7-Tiden, men den blev 7½, før man begav sig til Festsalen for at nyde de smukke og vel foredragne Sange, som blev budt af det dygtige Sangerpar. Programmet bestod, for Størsteparten, af vore smukke gamle Sømandsange, og mange af dem maatte gives *da capo*. Til Slut sang Hr. Koch Pedersen en Hilsen til Marinen, af Lauritz Stefan (Sangen har været offentliggjort i »Under Dannebrog«, Hefte XI 1917). Senere svang de gamle Marinere sig i Dansen med Damerne lige til Kl. 10¾, da Flaget blev stroget, og derefter blev der pebet til Køjerne. Festen var sine Forgængere værdig og er sikker paa at blive gentaget hvert Aar, saa længe der er gamle Marinere i Odense, fordi baade de og deres Damer har lært at sætte Pris paa saadanne Fester, der tillige styrker Sammenholdet i Kredsen.

C. B.

EBELTOFT-KREDSEN

afholdt ekstraordinær Generalforsamling paa Hotel »Skandsens Kilde« Mandagen den 29. April Kl. 8½ Aften for at foretage Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for de bortflyttede: Fiskeri-ejer Fensmark og Apoteker Obel. Ved foretagen skriftlig Afstemning valgtes: Styrmand Axel Jensen og Fisker Chr. Johansen, begge af Ebeltoft, og Bestyrelsen bestaar saaledes nu af følgende 7 Medlemmer: Barber Jensen, Formand, Toldrobsbetjent Petersen, Næstformand, Fisker Oæholm, Fisker Vilh. Jessen, Styrmand Jensen og Fisker Chr. Johansen, Arrangementsudvalg, G. Holm-Petersen Kasserer og Sekretær. Det i Lovens § 9 nævnte Fond er bleven dannet ved frivillige Bidrag fra Medlemmernes Side. De to foran-nævnte bortrejste Medlemmer af Bestyrelsen satte sig i smukt Minde i Kredsen ved at tegne klækkelige Bidrag til Fondet, og Bestyrelsen haaber, at dette yderligere skal blive forøget ved at hvert Medlem efter Evne støtter den gode Sag.

FAABORG-KREDSSEN

afholdt Torsdag den 9. Maj — Udflugt til Thuro for at fejre Helgolandsdagen. — Der var god Tilslutning og gamle Marinere fra Øen sluttede sig til, saa man mærkede snart, at Foreningen var velkommen. Værten paa Thuro havde sørget for et smukt Arrangement. Kl. 5 var der klar til Skafning i den festlig smykkede Sal, og Deltagerne — ca. et halvt Hundrede — gik til Bords. Her blev budt Velkommen af Formanden, Fabrikant *C. C. Jensen*, som straks efter udbragte Kongens Skaal, hvorefter et Telegram blev foreslaaet afsendt til Hs. Majestæt. Derefter talte Foreningens Næstformand, Købmand *Larsen*, smukt og djært for Danmark, og Fabrikant *Knudsen* forstaaende for Marineforeningen og dens Betydning; nu gik det Slag i Slag, den rette Tone var slaaet an, og Stemningen blev snart animeret. Efter Bordet blev Dansen traadt, hvorefter der blev serveret et Afskedsbæger, ved hvilket Formanden oplæste et Svartelegem fra Kongen, hvilket modtoges med Begejstring.

I et og alt en god Dag for Foreningen, hvor Sammenholdet og Kammeratskabet yderligere fæstnedes.

C. C.

AALBORG-KREDSSEN

afholdt 9. Maj en Festlighed til Minde om Helgolandsslaget.

Medlemmerne med Damer, ca. 250 ialt, mødtes Kl. 7^{1/2} Em. ombord paa Fregatten »Jylland«, der siden Verdenskrigens Udbrud henligger i Nørre Sundby Havn.

Til at overvære Festen var udgaaet Indbydelse til de her i Byen boende gamle Marineveteraner, og fire gav Møde, nemlig fhv. Skibsfører *Mølbak*, fhv. Maskinmester paa Vandværket *Sørensen*, Kaptajn *Joh. Andersen*, S/S. »Hals«, og Maskinarbejder *Jakobsen*.

Der var i Dagens Anledning paa Fregattens Dæk rejst en Talerstol, hvorfra Formanden, Fabrikant *Im. Stuhr*, bød Velkommen, særlig til de gamle Veteraner, og takkede dem for, hvad de i sin Tid vovede for Fædrelandet.

Brofoged *Hjorth* holdt derefter et udmærket Foredrag om den danske Flaades Tilblivelse efter 1807, da Engelskmændene havde røvet fra os, og døde særlig ved Minderne om Fregatten »Jylland« samt omtalte Kampen ved Helgoland.

Et Musikkorps musicerede paa Dækket, medens Skibet blev besat. Kl. ca. 8 blev der pebet op fra Batteri og Banjer og »klar ved Flag og Gjøs«, hvorefter Flaget under Musik blev strøget.

Der afmarscheredes derefter i Procession til Hotel »Royal«, hvor der i Forvejen var reserveret Plads til de gamle Veteraner. Efter Ankomsten blev der serveret Kaffe. Formanden præsenterede Hædersgæsterne og omtalte hver enkelt af dem, særlig gamle *Mølbak*, der deltog i Kampen ved Helgoland ombord i Fregatten »Jylland« ved Kanon Nr. 11, samt udbragte et Leve for dem.

Garver *Klitgaard* bød Velkommen til Nørre Sundby, og udbragte et Leve for Marineforeningen. Politibetjent *Høffler* talte for Fædrelandet og Herredsfoged *Hornemann* for Dannebrog.

Brofoged *Hjorth* havde i Dagens Anledning skrevet 2 smukke Sange og havde som sædvanlig, naar Marineforeningen fester, gjort sig megen Ulejlighed med at arrangere alt saa festligt som muligt.

Der indløb fra »Jylland«s nuværende Ejer, Godsejer *Schou* til Palsgaard, Juelsminde ved Horsens, et Telegram under Festen, hvori han udtalte sin Tilslutning, og Formanden kvitterede med at udbringe et Leve for ham og afsende Svartelegem.

Det var alt i alt en smuk Mindedag og da navnlig for de gamle Veteraner. Efter den alvorlige Del fortsattes Dansen til langt ud paa Hundevagten.

Vi optrykker nedenfor Brofoged *Hjorths* smukke Sang: »Den gamle Fregat«.

Kom, Gutter, kan I føle Hjertet banker
hos Eder alle i en ukendt Takt,
ved her igen at træde disse Planker,
som før var Danskens Vej til Ros og Magt.
Ja lyt, og I vil høre højt deroppe,
at Vinden hvisker paa sin egen Vis,
og nynner mellem disse slanke Toppe
en sagte Hymne til Fregattens Pris.

Vel er det længe siden, stolte Svane,
at Bølgerne tog dig som ny i Favn,
men du har stedse paa din lange Bane
med Ære hævdet Danmarks gamle Navn.
Paa Togt med dig er danske Gutter draget,
har tumlet sig ombord med Liv og Lyst,
og agter under Gafflen vajede Flaget.
saa mangan Gang ved fjern og fremmed Kyst.

Imod Vestindiens skønne Palmeskove
har du saa ofte Kursen støttig holdt,
og overalt i Middelhavets Vove
din høje Rejsning har du spejlet stolt.
Selv inde dybt i Islands mange Fjorde
fra dine Porte lød Salutens Dron,
som Hilsen, da Kong Christian gik fra Borde
og med sit Følge gæstede Sagaøen.

Med Stolthedsrødme vore Kinder brænder,
naar blot man for os nævner Helgoland,
der var det, »Jylland«, at du viste Tænder,
holdt med »Niels Juel« og »Heimdal« tappert Stand.
Til Sejren, »Jylland«, Navnet dit er lænket,
den Sejr som øged Glansen om vort Flag,
som lyste op i Mørket og som skænked
vort Fædreland endnu en Hædersdag.

Nu er du gammel og de vaade Veje
din stærke Stævn ej længer pløje kan,
du ligger vingestækket i dit Leje
og strider haardt mod Tidens skarpe Tand.
Dog lad den gnave, »Jylland«, dine Minder
for alle danske lyser som en Bavn,
selv om dit stolte Skrog engang forsvinder
i vore Hjerter leve vil dit Navn.

AALBORG-KREDSSEN

afholdt Mandag 15. April Kl. 8 Eftm. ordinær Generalforsamling. Tilstede var ca. 40 Medlemmer. Forsamlingen valgte Herredsfoged *Hornemann* til Dirigent. Formanden, Fabrikant *Im. Stuhr*, aflagde Aarsberetning og gav et kort Resumé af Kredens Arbejde i det forløbne Aar, hvorefter Kassereren, Vinhandler *Müller*, aflagde Regnskabet, der godkendtes.

Der var fra Medlemmer fremkommet Forslag om, at Tidspunktet for Generalforsamling skulde forlægges samt om Udnævnelse af de i Foreningen staaende Veteraner til Æresmedlemmer.

Førstnævnte Forslag vilde blive taget under Overvejelse og sidstnævnte vedtoges enstemmigt.

De ved Lodtrækning afgaaende Bestyrelsesmedlemmer, Brofoged *Hjorth*, Lods *Christensen* og Fabrikant *Kjær* genvalgtes, og nyvalgt blev Herredsfoged *Hornemann* i Stedet for Lods *Thostrup*, der gør Tjeneste i Storebælt.

Til Revisor genvalgtes Havnefoged *Mølbach*.

Til Sendemænd ved Sendemandsmødet i København valgtes: Fabrikant *Im. Stuhr*, Brofoged *Hjorth*, Fabrikant *Kjær* og Lods *Christensen*.

Veteran M. Chr. Hansen, Dbmd.

Vi bringer ovenfor et Billede af et af Roskilde-Kredens Æresmedlemmer, Veteran, fhv. Tømrer M. Chr. Hansen, der for nylig er bleven benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Han deltog i Kampen ved Rügen om Bord i Fregatten »Sjælland«, hvor han hørte til Batterikanon Nr. 4. En fjendtlig Granat eksploderede tæt ved uden at anrette anden Skade, end at Chr. Hansen blev død paa det ene Øre.

Den gamle Hædersmand er almindelig agtet og afholdt.

NYE MEDLEMMER

Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
1893	Andersen, A. V. N.	Stævningsmand	Kbhvn.	1865	Johansen, L.	Bager	Kbhvn.
	— , H. C.	Værkfører	Odense	1894	Kanstrup, A. P.	Snedkermester	—
	— , M.	Direktør	—	1889	Krüger, F.	Møllejejer	Nykøbing F.
	— , P.	Restauratør	Grenaa	1911	Larsen, O.	Skibsfører	Grenaa
	Carlsen, P.		—	1907	Madsen, M. J.	—	Hadsund
	Christensen, L. F.	Restauratør	Kbhvn.	1905	Markussen, Knuth	Købmand	Nakskov
1878	Dyrhauge, C. P.	Kgl. Vejer & Maal.	Ringsted	1896	Møller, H. C. O.	Telefonarbejder	Kbhvn.
1905	Forsberg, Oskar	Tømrer	Espergærde		Poulsen, Louis H.	Grosserer	—
1893	Gormsen, J.	Mejeriejer	Glamsbjerg pr. Glamsbj.	1918	Rasmussen, A. Balke	Ingeniør	—
1878/79	Haagensen, L. H.	Murermester	Kbhvn.	1917	Røge, Jacob B.	Matros	Klampenb.
	Hansen	Maskinmester	Grenaa	1892	Sørensen	Møller	Humlebæk
1917/18	— , Alb. P.	Tjener	Kbhvn.	1895	— , J. P.	Fiskehandler	Kbhvn.
1897	— , E. A. C.	Telefonfunktion.	—	1908	— , V.	Murer	Espergærde
1882	— , Rasmus	Købmand	Vester Aaby	1894	Willadsen, J.	Trafikmester	Kbhvn.
1894	Harvig, J. H.	Værkmester	Kbhvn.				

EN BERIGTIGELSE

I Anledning af den i forrige Hefte optagne Artikel: »Hvorfor tav Marineforeningen« og det dertil knyttede Svar fra Hovedbestyrelsen, hvori denne udtaler som sin *Antagelse*, at Danmarks-Samfundet opgav den paatænkte Matiné til Fordel for torpederede

danske Sømands Efterladte, fordi den bragte i Erfaring, at Rederne selv agtede at sørge for disse, har »Under Dannebrog« med Anmodning om Optagelse modtaget en Skrivelse fra Danmarks-Samfundets Overbestyrelse, hvori — foruden forskellige Oplysninger om Hjælpefondets Virksomhed — meddeles, at Hovedbestyrelsens Antagelse er urigtig, idet Grunden til, at Matinéen blev opgivet, ikke er at søge hos Samfundets Overbestyrelse, men andetsteds. —

MARINENS HOSPITALSVÆSEN GENNEM 300 AAR

Kong Christian den Fjerde oprettede i Aaret 1618 »Baadsmændenes Sygehus« og lagde dermed Grunden til en Ordning af Flaadens Syge- og Hospitalsvæsen. Sygehuset, der laa i Nærheden af Holmens Kirke, flyttedes 10 Aar senere til en Bygning bag Grønnegade.

Var det saaledes Kong Christian, der gjorde Begyndelsen paa dette Omraade, blev det dog Frederik d. 3die, under hvem der blev gaaet mere rationelt til Værks, idet det var denne Konge, der ved Resolution af 16. August 1658 oprettede *Søkvæsthuset*, som bestod i c. 160 Aar.

Initiativet til dettes Oprettelse udgik dog ikke fra Kongen selv, men fra nederste Kapellan ved Holmens Kirke og Præst ved Holmens Sygehus *Henric Madsen Wallensbech*, der blev ansat i Embedet 1657. Han fandt, at Sygehuset i sin daværende Tilstand var ubrugeligt, idet det var forsømt og usundt, ydede daarlig Pasning af Patienterne og i det Hele var uegnet til Hospitalsbrug. Gennem den bekendte *Povl Klingenberg* klagede Wallensbech til Frederik d. 3die og samtidig til Admiralitetet, der opfordrede ham til at afgive en detailleret Indberetning om Sygehusets Tilstand samt et Forslag til dets Forbedring. Wallensbech affattede da det forlangte og foreslog samtidig, at der gaves ham Bemyndigelse til at indsamle frivillige Bidrag til en Forbedring af Forholdene. Efter Kongens Ordre foretog derefter Livlægen *Povl Moth* og Dr. *Ph. Hacqvart* en Undersøgelse af de Anker og Forslag, W. havde fremsat, og da de to Læger fandt disse korrekte, skænkede Kongen en Bygning paa Nyholm (det nuværende

Gl. Holm) til Brug som Kvæsthus. Denne Bygning var det saakaldte »Sejlhus«; det var oprindeligt opført af Frederik d. 2den til Kornmagasin og laa bag Charlottenborg, men Christian d. 4de havde omdannet Bygningen til Sejlmagerværksted og anden Holmens Brug; Huset var 90 Alen langt og 15 Alen bredt. Samtidig solgtes det gamle Sygehus i Grønnegade for 500 Rdlr.

Wallensbech gik nu i Gang med Indsamling af Bidrag til Kvæsthusets Montering. Af Kongen fik han 2,000 Rdlr., Rigsadmiral *Ove Gedde* tegnede sig for 1,000 Rdlr., Righovmester *Gersdorff* for 4,000 Rdlr. og Rigsraad *Christen Skeel* for 1,000; yderligere indsamlede W. 747 Rdlr. og selv tegnede han sig af sin beskedne Løn for 30 Rdlr. aarlig, saa man kunde nu tage fat paa Sejlhusets Omdannelse til Kvæsthus; dette blev sat i »god Stand med 80 oprettede Senge og 4 Jern-Kakkelovne«.

Allerede samme Aar, som det nye Søkvæsthus toges i Brug, blev der særlig Anvendelse for det, idet de Saarede fra Københavns Belejring blev indlagt paa det; d. 12. August 1658 bragtes de første Saarede fra Prammen i Kallebo ind paa Kvæsthuset, og paa Kongens Befaling blev dette anvendt under hele Belejringen i bemeldte Øjemed; samtidig gaves der Ordre til Ombæring af en Indsamlingstavle i alle Byens Kirker til Fordel for de Saarede. Den 26. November samme Aar blev de ved Kampen i Øresund kvæstede Hollændere indlagt, [og ialt rummede Sygehuset nu 75 Danske og 180 Hollændere.

Wallensbech, der aldrig hvilede, naar det gjaldt For-

bedringer ved det nye Søkvesthus, gav sig nu i Lag med Bispings-Spørgsmaalet, idet han mente, at den salte Mad, der leveredes fra Proviantgaarden, ikke var den heldigste for syge Mennesker. Endvidere ansaa han det for bedst for Hospitalet, om det fik en fast Ledelse, hvilken Plan Kongen gav sin Tilslutning, idet han nedsatte en Kommission til at styre det. Denne Kommission kom til at bestaa af Oversekretær *Eric Krag*, der paa forskellig Vis havde lagt sin Interesse for Kvæsthuset for Dagen, Hofpræsten, Kommissær paa Tøjhuset *Jens Lassen* og Proviantskriver *Hans Hansen*; Kommissionen affattede en af Wallensbech tiltraadt Fundats for Kvæsthuset.

Den 1. Januar 1660 afholdtes den første Gudstjeneste i det til Kvæsthuset hørende Kapel, og samtidig udgav W. et Skrift, betitlet: »Den nye Kongelige Nytaarsgaves billige Beskrivelse paa det Holmiske H. K. M. Syg- og Qvæsthuses uforbigjængelige Brug og beleylige Sted m. v.«

Aaret efter fik Søkvesthuset Andel i Tavlepengene fra de andre Kirker i Byen og i 1662 bestemtes det, at der hvert Aars 11. Februar (Mindedagen for Stormen paa København) skulde indsamles i alle Landets Kirker til Kvæsthuset, og der regnedes med en aarlig Indtægt herved af 800 Rdlr. Samtidig fik det Indkomsterne ved Salg paa Toldboden af konfiskerede Varer samt andre dog mere tvivlsomme Begunstigelser, og til Søkvesthusets Brug blev der udvist Træer i Dragør, hvoraf synes at fremgaa, at der paa den Tid fandtes Skov ved nævnte By. Samme Aar fratraadte Wallensbech, der havde udrettet saa betydeligt et Arbejde for Flaadens Hospitalsforhold, sin Stilling ved Holmens Kirke og drog til Paris, hvor han senere døde. —

Efter at have været installeret en kort Tid i Børnehuset paa Christianshavn, blev Søkvesthuset i 1674 flyttet til det saakaldte »Guldhus« i Rigensgade. Dette var opført i 1668 — altsaa i Aar for 250 Aar siden — til Brug for Alkymisten *Borri* (heraf Navnet) og eksisterer endnu som »Garnisonssygehuset i Rigensgade«. Her var Søkvesthuset i den næste halve Snes, Aar, da Bygningen omdannedes til Klædefabrik, som Staten overtog i 1716 og anvendte i Forbindelse med Munderingsdepotet i de følgende hundrede Aar; ved Resolution af 24. Maj 1816 bestemtes »Guldhuset« til Hospital, og d. 4. November 1818 — altsaa snart for 100 Aar siden — aabnedes det militære Sygehus i Bygningen. Et specielt militært Hospital havde hidtil ikke eksisteret, men syge Soldater var i Tidens Løb blevne anbragt rundt om i Byen, saaledes i 1801 paa Fødselsstiftelsen, i 1807—15 paa »Blaagaard« og i 1815 paa Kvæsthuset.

Da »Guldhuset« i 1683 bestemtes til Anvendelse som Klædefabrik, flyttedes Søkvesthuset til den nuværende Administrationsbygning for »Det forenede Dampskibs Selskab« i Kvæsthusgade. I den store Bygning behandledes baade Hærens og Flaadens Syge, fra 1697 kun Flaadens, men efterhaanden sank Kvæsthuset ned til mere at faa Karakter af et Fattighus end af et Hospital. — —

I 1754 opførtes Opfostringshuset i Overgaden oven Vandet paa Christianshavn, og hertil henflyttedes Søkvesthuset i 1777. Det laa saa her i 40 Aar, til det paa ny ny henflyttedes til det ovenfor nævnte »Guldhus« i Rigensgade (i 1818), hvor Flaaden disponerede over 60 Senge, og hvor Marinens Hospital altsaa var installeret, men under beskedne og vanskelige Kaar, indtil det nye Marinehospital toges i Brug i 1915. Bygningen i Overgaden anvendtes senere — efter Branden paa Børnehuset — til Straffeanstalt, derefter som Kaserne og Underofficersskole; en af Bygningerne rummer nu Boliger for Orlogsværftets Chef m. fl., i en anden findes Konstabelskole. Som Inspektør ved Bygningskomplekset fungerer Kontorchef *Olrik* ved Orlogsværftet.

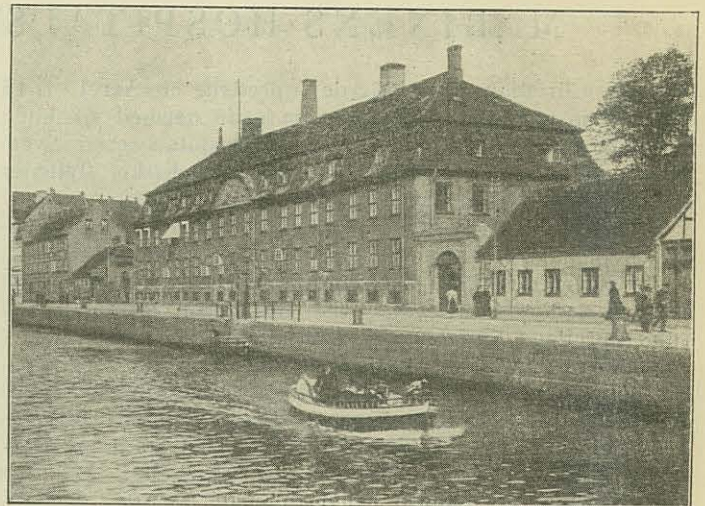
Foruden Kvæsthuset havde Marinen et mindre Hospital i Balsamgade; det var opført i 1806 under Navnet »Søetatens Hospital«. Fra 1867 anvendtes det som Reserve-sygehus for Garnisonssygehuset og efter 1886 som Annex

Søkvesthuset i nuværende Kvæsthusgade

til dette; senere benyttedes det udelukkende til Epidemihospital, og det nedlagdes i 1904, da det nye militære Epidemihus paa Jagtvejen toges i Brug.

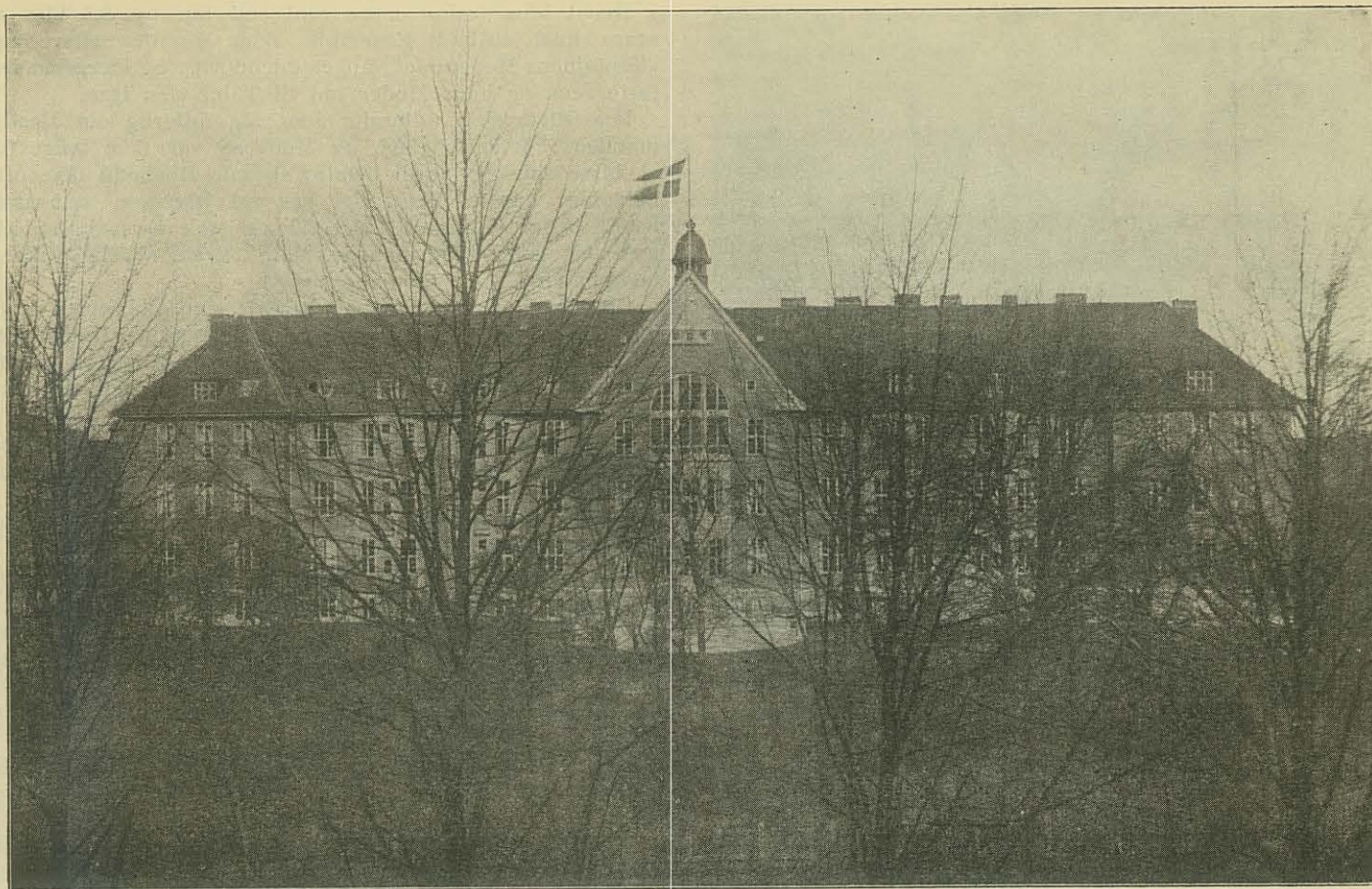
Tilbage staar nu at omtale det nye »Marinehospital« i Prinsessegade. Ved Lov af 29. April 1913 vedtoges Opførelse af et Hospital for Marinen paa en Grund mellem Prinsessegade og Overgaden oven Vandet — en Del af Søkvesthusets Grund, der hidtil havde været udlejet for 2,300 Kr. aarlig til Tømmerplads. Ved det af Regeringen Aaret forud fremsatte Forslag var det Hensigten blot at omdanne en Fløj af Søkvesthusbygningen ud imod Baadsmandsstræde, men ved Sagens fornyede Forelæggelse ændredes Forslaget til at angaa en selvstændig Bygnings Opførelse. Bekostningerne herved afholdtes af den allerede i 1658 paa Wallensbechs Initiativ oprettede Fond, der var opsparet gennem Aarene og henlagt med Opførelse af et eventuelt Søhospital for Øje. Denne Fond, »Søkvesthusfonden«, var i 1913 vokset til 661,900 Kr., dels ved Legater og Bidrag, dels ved Afkortning i Lønningerne for Officerer og Embedsmænd, dels endelig ved Overskud fra Assistenthuset, der hørte ind under Fonden. Egentlig

Søkvesthuset i Overgaden o. V.

havde den været noget større, men en Del af den overgik i 1851 til Invalidefonden.

Af disse 661,900 Kr. bemyndigedes Forsvarsministeren til at anvende 530,000 Kr. til Opførelse af et Marinehospital og til dets Montering; det beregnedes til 100 Senge. Det overskydende Beløb af Fonden henlagdes saaledes, at Renterne vilde være at anvende til Hospitalets Drift; det mulige Underskud ved denne skulde da dækkes ved Bevillinger paa Finansloven. Samtidig bemyndigedes Ministeren

Det nuværende Marinehospital

til at anvende 350,000 Kr. til Forbedringer ved det efterhaanden stærkt forældede Garnisonssygehus i Rigensgade.

I »Marinehospitalet«, der toges i Brug d. 6. April 1915, har Søværnet nu en fuldtud moderne Institution paa Hospitals-Omraadet med alle tænkelige sanitære Indretninger og en fremragende Ledelse saavel paa det kirurgiske som det medicinske Omraade. Hospitalet styres af en Direktion, bestaaende af Departementschef, Kaptajn *Saxild* og Generallægen ved Søværnet, Dr. med. *Bornemann*. Løjtnant *Andersen* er Hospitalets Inspektør, og som Afdelingschefer fungerer Overlægerne *Jacobsen* og *Koch* samt Korpslæge *Lomholt*.

Som det sidste Udslag af Administrationens Bestræbelser for at bringe de militære Sanitetsforhold paa Højde med alle Nutidens Krav skal nævnes den under 23. Marts 1918 af Marineministeriet og Krigsministeriet nedsatte Kommission til Overvejelse af Muligheden af Forbedringer i Sundhedstjenesten ved de militære Afdelinger m. fl. og Sygehuse under Fredsforhold.

Kommissionens Formand er Chefen for Hærens Lægekorpset, Generallæge *Ammetorp* og fra Marinen er følgende indtraadte som Medlemmer af Kommissionen: Generallæge, Dr. med. *Bornemann*, Departementschef, Kaptajn *Saxild* og Overintendant *Ibsen*.

EDWARD SPORE

PAA KRYDS MED »KAMPHANEN«

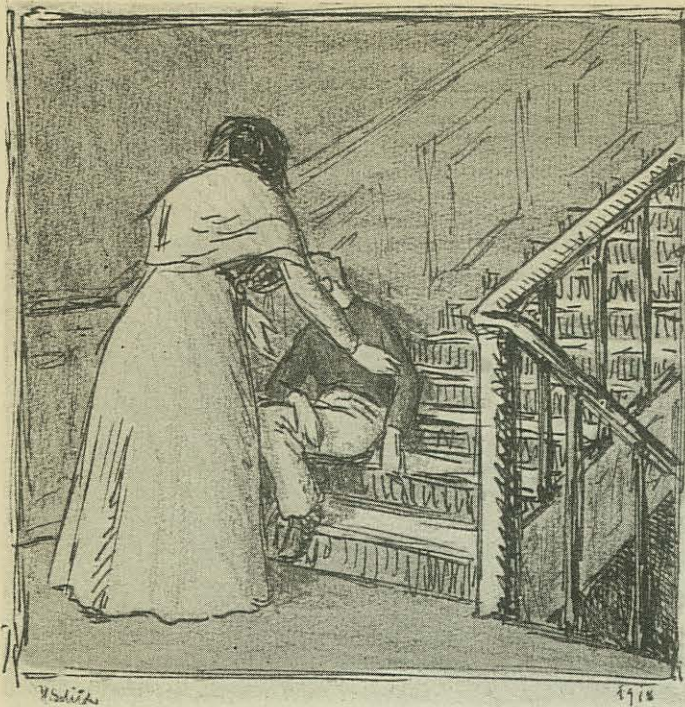
(Sluttet)

Ingen svarede, da han trak i Dørklokken, — ingen lukkede op. Han ringede igen og igen, men det nyttede ikke noget.

Langt om længe gik Døren op hos Nabofamilien, og der fik han at vide, at Moderen for en Timestid siden var gaaet paa Toldboden. Han blev budt indenfor, men vægrede sig og gik ned i Porten. Der fik han Tiden til at gaa til det blev mørkt. Trætheden meldte sig. Han satte sig op paa Trappen og ventede sløvt, næsten ligegyldig og sanseløs.

Jens blev vækket ved et Kys, — ved at et Par varme Taarer kildede ham ned over Ansigtet. Det var Moderen, som trak ham op ad Trappen og lukkede ham ind i Stuen.

»... Jeg ved det hele, min elskede Dreng. Jeg var ligesom de andre Dage paa Toldboden i Morges tidlig og nu i Eftermiddag. — Og endelig fik jeg — Gud i Himlen være lovet — at høre, at Skonnerten var kommet ind. — Og jeg saa jo straks det smukke Priseskib...«; her kysede hun igen Jens. »... Saa løb jeg ned i Nyhavn, min Dreng — og fik det hele at vide, — jeg har ogsaa været paa Hospitalet, min Dreng...«; og her græd lille Madam Jensen og hulkede, »... og set vores Far. — Men han kommer sig nok, sagde Doktoren, ... og saa faar vi ham jo hjem igen. Det maa Du tro, min Dreng, — det maa Du tro ... og ikke græde...«, — og saa hulkede Madam Jensen igen.

Tegning af Henning Schiøler

Hun sagde meget, den gode Kone, og græd meget, men Jens huskede ikke synderligt deraf næste Morgen. Han kom omsider i sin herlige Træseng og sov, — ganske anderledes end i Køjen ombord. Og Moderen holdt ham i Haanden, ligesom da han var ganske lille, . . . skønt den var bleven stor og grov, omtrent som Faderens.

Lige fra den tidlige Morgen maatte Jens i Lag med at fortælle, og efter Kaffen var Moder og Søns første Vandring ud til Hospitalet. Espen Jensen var kommen til Bevidsthed om Natten. Feberen var høj, og Lægen meddelte de to bekymrede Besøgende, at Skudsåret i Laaret var det uvæsentligste. Det, som vilde tage længst Tid, var en alvorlig Lungebetændelse, som Espen Jensen havde paadraget sig ved sit ufrivillige Bad under Kampen med Engelskmanden — og ved at have siddet Natten over paa Dækket i de vaade Klæder. Lægen mente dog ikke, at der kunde være Tale om Livsfare.

Madam Jensen var næsten glad, da hun gik fra Hospitalet, skønt hun ikke engang havde faaet Lov til at se ind til sin Mand. Nu var han vel for Anker, Espen, og kom neppe ud, saalænge Krigen varede. Der yntedes jo om Fred alle vegne.

Turen gik saa til Toldboden, hvorfra Moder og Søn blev sat ud til Priseskibet. Det holdt haardt at faa den lille Kone ombord i den store Bark fra den lavtliggende, gængende Baad. Det gik først, da to kæmpemæssige Arme blev strakt ned og tog fat i Madammen. Saa blev hun lettet over Rælingen og sat paa Dækket som en Dukke.

»Er det ham?« spurgte Madam Jensen sin Dreng og saa maabende paa Hechts hårdebrede Skikkelse. Og da Jens bejaede det, greb hun Hechts mildest talt uparfumerede Næve og kyssede den.

Hecht trak Haanden til sig og tørrede Bagsiden i Kavajen. Han saa' meget misbilligende ud og vendte sig til Jens:

»Er Kaptajnen paa ret Køl igen, lille Kadet?«

Jens var i herligt Humør. Hans klare Drengestemme klang frejdigt:

»Ja, det gaar an, Hr. Baadsmand. Far bli'r rask igen, — det er vist nok! Og naar Krigen er forbi, faar han vel Paketten at føre, — og saa hedder Skibsdrengen Jens og Baadsmanden Hecht!« Han lo lystigt op mod Baadsmandens alvorlige Ansigt og havde den største Lyst til at hoppe og gøre Dansetrin paa Dækket, hvor han før havde smøget saa elendig omkring.

Hecht blev endnu mere mut end før, og det blev et saare lidet stilfuldt Ensemble. Faa Minutter efter blev »Kaptajns Madamme« langet udenbords, og Færgebaaden førte Jens og hans Moder ind til Toldboden igen.

Paa Hjemvejen udbredte Jens sig udførlig om Baadsmandens Fortræffelighed, og Moderen var ikke langt fra at blive skinsyg, fordi hendes elskede Husbond ikke ofte nok blev nævnt. Naa, det var vel Drengen, som ikke havde bedre Forstand! Det var vel nok Kaperkaptajnen og ikke Baadsmanden, som Æren rettelig tilkom, mente hun.

Udenfor Porten i Kompagnistræde stod Rhederen, Kaptajn Bjørn Andersen i egen ærværdige Person. Han stødte sin sølvknappede Stok utaalmodigt i Stenbroen og lattede knapt paa Hatten, da Moder og Søn kom hen til ham, Jens med Huen ærbødig i Haanden.

»Godt, hun kom, lille Madam«, sagde Bjørn Andersen barsk. »Den gamle Kaptajn kan vente, hvad — han har Tid nok! . . .«

Madam Jensen spurgte ydmygt, om Kaptajnen vilde være deres ringe Hjem med at —

»Næ, jeg vil ikke, lille Madam. Kompagnonerne sitter og klinker alene dernede paa Kongens Nytorv. Her har hun et lille Forskud paa Espens Tilkommende. Priseskibet er os sikkert nok. Hun vil finde 50 Rigsdaler i denne Rulle. Kvitteringen kan det være det samme med, naar hun husker Summen. Og her er et Forskud til Dig, min Dreng; der er 10 Daler i Tutten — —«

Han trak en Rulle og en »Tut« ud af Frakkelommen og lod hver faa sit, og de blev modtagne med et Kniks og et Buk.

»Paketten bliver liggende i Nyhavn — og kan vel nok vente til Espen kommer paa Stylerne — om han da rapper sig lidt.«

Bjørn Andersen puffede til Hatteskyggen, stødte Stokken an og vraltede paa sin brede Skippermaner ned mod Højbro.

Madam Jensen og Sønnen gik betuttede op og pillede med Fryd og Glæde det kære Mammon ud af Hylstrene. Der var Graavejr udenfor, men Solskin indenfor — Velstand og gyldne Udsigter.

Hver Formiddag var de to paa Hospitalet. Det tog lang Tid for Espen Jensen at genvinde Helbredet, men

Tegning af Henning Schiøler

Dag for Dag gik det fremad. Jens var derefter en rum Tid enten ude paa Barken hos Hecht eller paa »Kamphanen« hos Sejmageren. Kanonér Hansen, Kokken og de fleste andre Skibsfæller havde søgt og faaet anden Tjeneste.

Inden den værdige Kanonér blev strøget af Rullen paa »Kamphanen«, var han ude hos Rhederen og lagde et godt Ord ind for sin Myndling, »Underkanonèren«. Han blev groveligt afvist, men Henvendelsen bar dog Frugt. Bjørn Andersen forhørte sig hos Espen Jensen og Clausen om Latinerkarls Meriter. Den unge Mand, der havde faaet Tilladelse til at søge Pleje i sit Hjem for sin Læsion i Panden, blev kaldt ud i Overgaden, hvor han i faa og korte Ord fik at vide, at han var forfremmet til Inventarieskriver paa Barken og efter Krigen kunde faa Tjeneste paa Rhederens Spaniensfarer som Skibsassistent.

I Slutningen af December faldt Prisedommen, og Skib og Ladning blev tilkendt Opbringeren som god Prise, hvilket alle kunde — og den Dag idag kan — læse sig til i Datidens Blade. Faa Dage efter kom Espen Jensen hjem og fejrede Julen hos sin Familie, men der gik endnu en rum Tid, inden han blev »hel Mand« igen.

Straks efter Priserettens Kendelse blev Ladningen udlosset fra »Ann« og sat til Auktion sammen med Skibet. Hecht tog da, paa Bjørn Andersens Opfordring, Stade paa Skonnerten, hvor Kanonerne allerede var fjærnedede og Navnebrættet erstattet med et nyt, hvorpaa der med gyldne Bogstaver igen prangede Navnet »Stettinske Paquet«.

I Januar 1814 kom endelig den længselsfuldt ventede Fredsslutning, og Kapernes Tid var endt. Alle Skibe i Danmarks og Norges Havne udrustedes paany til fredelig Fart. Der kom igen Ro og glad Forventning i Sindene, og Haabet trivedes om gode, lykkelige Aar efter de syv magre og uheldige.

Efter kongelig Ordre ringede alle Kirkeklokker i hele Riget Freden ind den fjortende Februar, og ingen, der oplevede den Stund, glemte den nogensinde. Saalænge Krigen havde varet, var Klokkeringning forbudt, og nu lød paa samme Dag og Time fra Skagen til Holstens Sydgrænse, fra Vesterhavet og til Bornholm det højtidelige Kor af alle Landets Kirkeklokker. Jens huskede til sin Død Klokkernes alvorsfulde og festlige Klang.

Auktionen forløb godt og indbragte 166000 Rigsdaler efter at alle Udgifter og Afgifter var betalt. Det blev 83,000 Rigsdaler til Deling mellem Rhederne og 83,000 til »Kamphanen«s Mandskab, saaat hver »Mandspart« blev lidt over 3000 Rigsdaler værd. For Espen Jensen betød det en lille Formue paa 18,000 — og for Jens 1500 gode Dalere.

De af Folkene, som havde solgt deres »Beviser« — og det var de fleste — fik Grund til at ærgre sig.

Styrmand Clausen købte et lille Hus i Hornbæk og gav sig til at avle Kartoffler og tære paa sine Rentepenge. Skraa-Søren blev Baadsmand paa Bjørn Andersens Spaniensfarer og satte sine Penge i Brokkensbod mod uindløseligt Haandpant i Drikkevarer.

— »Det gik, som man kunde vente«, sagde Manufakturhandler Bang højtideligt henne paa Vinstuen. »Naar

Formaalet og Viljen er god, giver Gud Lykken. Fædrelandets Værn leve!« Og saa løftede han sit Glas og tømte det til Bunden.

»Vi skal alle leve«, sagde Isak Astrup og nippede blot til Portvinen. »Fædrelandet klarer sig nok, naar vi Borgere reder Skatten ud. Det er os, der føder Soldaten og giver ham Vaaben i Haand.«

»Du har Ret, Jøde«, busede Bjørn Andersen ud og stødte baade sit Glas og sin Næve til Astrups, saa Vinen sprøjtede over. »Krigeren sætter kun sit lumpne Liv ind — eller til! Vi andre giver ham jo Styverne til Livets Ophold, hvis han beholder det, og vi har — takket være ham — jo saa temmelig Raad til det. Ja, Du skal ogsaa leve, Isak! Jo større Svin, jo større Held!«

Først i April var Espen Jensen Reconvalescenstid forbi, men da var ogsaa Skonnerten forlængst klar til at lægge ud. Den afgik endelig midt i Maaneden med Passagerer og Gods paa sin vante Tur fra Fredens Tid til Stettin.

Tegning af Henning Schiøler

Paa Toldboden stod — hver for sig — to lykkeligt smilende Mennesker og tilvinkede »Stettinske Paquet« deres Farvel: En tyk Kaptajn, der støttede sig til en sølvknappet Stok, og en sirligt klædt, fornøjet lille Kone.

Af de gamle Kendinge fra den Tid, da Navnebrættet »Kamphanen« prydede Skonnertens Agterstavn, var kun faa igen, men det var til Gengæld Eliten, som først stod paa Rullen i Waterskontens Protokol: Kaptajn Espen Jensen, Styrmand Peter Andreas Hecht, Styrmandselev Jens Espensen, Baadsmand Rasmus Tingsted samt Sejmager og Tømmermand Niels Aarup.

Unødvendigt at sige, at de to sidstnævnte i daglig Tale ombord vedblev at hedde »Haltefanden« og »Fynbo-Niels«, men at Styrmandseleven, den »lille Kadet«, een Gang for alle havde erhvervet sig sit ærligt fortjente ny Navn: »Kaperjens«.

KAY LARSEN.

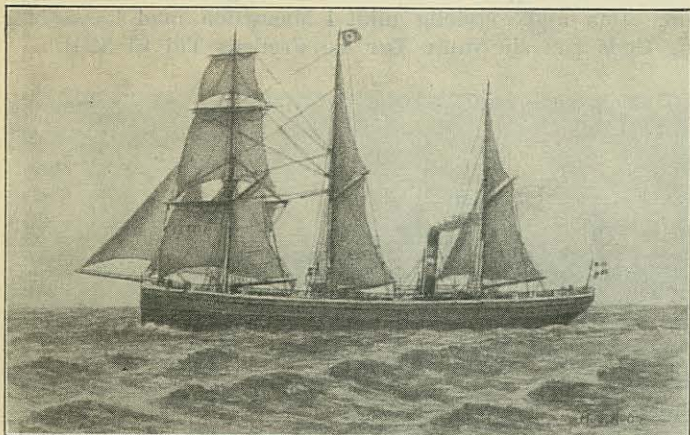

ERINDRINGER

DET FØRSTE DANSKE DAMPSKIB PAA AMERIKAS VESTKYST

MED TEGNINGER AF FORFATTEREN

I Begyndelsen af Dampskibsfartens Udvikling var man endnu saa vant til Fremdrivning ved Sejl, at man ikke kunde tænke sig et Skib uden store Master og mange Sejl. I Dampskibene manøvrerede man derfor med Sejlene som i et Sejlskib, man satte dem, rebede, mindskede eller beslog dem, som det passede. Det var ikke blot Lastdamperne, men ogsaa de store Atlanterhavs-Paketter, der var fuldriggede, ligesom alle Nationers Krigsskibe førte Sejl og kun havde Maskinerne til Hjælp. Ingen kunde den Gang tænke sig, at Sejl helt kunde blive afskaffet.

Derfor ser man her, paa det første Billede, hvorledes »Thorvaldsen« var forsynet med ialt 13 Sejl. Bugsprydet, som man ser paa Tegningen, med en stor Klyver, benyttes kun over Atlanterhavet og blev i det Hele kun brugt paa den omtalte Rejse. Selv aftjente jeg min Værnepligt i 1869 i et Orlogsskib med kombineret Sejl- og Dampkraft. Nu er jo alt hvad der hedder Sejl afskaffet saavel i Orlogsskibene som i Handelsdamperne.

I Aaret 1872 kom to danske Sejlskibsførere fra Fanø (de havde begge ført Skibe fra Hamborg), om Bord i Dampskibet »Thorvaldsen«, hvor jeg var første Styrmand. Hver af dem var to Maanedes med dette Skib i Nord- og Østersøfart for at lære, hvordan det gik til i et Dampskib. De var nemlig bestemte til at føre de første Dampere for det ny-stiftede Rhederi, »Kosmos«, i Hamborg, der begyndte en Rute til Vestkysten af Amerika, anløbende Montevideo, og gennem Magellanstrædet alle Pladser paa Vestkysten af Chile og Peru.

Dette havde til Følge, at »Thorvaldsen«, da man manglede Skib, blev befragtet til at gøre en Rejse for dette Rhederi.

I Foraaret 1873 ankom vi til Hamborg for at lade Stykgods og at medtage to Kahytspassagerer samt nogle til anden Kahyt. De danske Lastbaade var den Gang indrettede til at medtage Passagerer. Herefter gik Rejsen til Havre de Grace for at komplettere Ladning og Bunkerkul. Da vi en Aften gik ud fra denne Havn, affyrede vi et Kanonskud, lige som andre Paketskibe; men da Kanonen stod ovenpaa Bestikhuset, gik en af de store Ruder i Løbet og maatte erstattes med Sejldug.

Om Bord befandt sig en lille Gris, der stod i et Hus, der var fastsurret paa Nr. 3 Luge. Dette Dyr gik Passagererne og glædede sig ved at se paa. Men saa en Nat i Biscaya Bugten, med stormende vestlig Kuling, kom en Sø over og tog baade Hus og Gris med over Bord. Derefter blev det fint Vejr og Dag for Dag varmere, og da vi naede

Passaten, var det et pragtfuldt Syn, hver Morgen, naar der blev spulet Dæk, at se Herrepassagererne møde i Adams Kostume for at faa Styrtebad. En Bruser blev skruet paa Vandslangen, og denne lagt op over Stævnen paa en af Baadene. Damerne badede senere i Baderummet i Maskingangen.

Da vi nærmede os Æquator anmodede Baadsmanden Kaptajnen om Tilladelse for Neptun til at komme til Stede og døbe dem, der ikke før havde passeret Linien. Denne Tilladelse blev givet og Forberedelser truffene.

Da det om Aftenen var bleven mørkt, hørte man Neptuns Stemme fra Søen (med en Raaber gennem et Kooje) praje Kaptajnen, der var paa Kommandobroen, om der var nogen om Bord, der skulde døbes, for saa vilde han komme i Morgen og udføre Daabsakten. Da Svaret var givet, at der var nogle, der manglede denne Indvielse, forlod Neptun os i Form af et brændende Baal paa Vandet. Det var en stor Tjæretønde, fyldt med Værk, Tjære og Petroleum, der blev kastet ud. Det var et smukt Syn i den stjerneklare Tropenat at se dette Blus paa Søen i Miles Afstand, indtil det forsvandt under Horisonten.

Næste Dag, under Linien, mødte saa Neptun med Følge for at afholde Ceremonien. Neptun var i lang Frakke med et vældigt Skæg (af Hør). Paa Hovedet havde han en stor Krone og i Haanden en lang Trefork. Alt Metalarbejdet var lavet af Maskinpersonalet. Hans Medhjælper, Barberen, mødte med en mindre Krone og kortere Skæg. Han førte med sig en Pøs med Sukkervand og deri en vældig Børstespensel til Indsæbning samt en Barberkniv paa flere Alens Længde. Politibetjentene, der skulde hente Ofrene til Daaben, var ogsaa klædt ud. Desværre var den store Spulebalje gaaet over Bord samtidig med Gris og Svinehus, saa Dukkert kunde ikke gives; men nogle Pøse Vand over Hovedet, naar Barberingen var forbi, erstattede Badet. Barberen morede sig ordentlig med rigtig at sjaske Passagererne i Ansigtet med den store Pensel; men de var i Tide underrettede og anmodede om at iføre sig gammelt Tøj. Mærkelig nok blev en af Herrerne, en tysk Fotograf, saa forskrækket over at se dette, saa han løb sin Vej og op i Mesanvantet; men Politibetjentene var efter ham og fik ham ned, og han blev barberet, skønt han strittede saa meget imod, at hans Tøj blev revet i Stykker. Kaptajnen havde sin Kone med paa denne Rejse. Han hviskede til Neptun, at hun maatte ikke gaa fri. Skal jeg virkelig døbes, sagde hun, da hun med sin lille Hund paa Skødet indtog Pladsen. Hun blev pænt behandlet og Hunden fik ogsaa nogle Svip af Penslen; men det glemte Hunden aldrig, den gøede siden altid, naar den saa Barberen.

Dagen blev derefter festligholdt og Folkene blev trakterede med Cigarer og Drikkevarer af de Døbte.

Ved Montevideo laa man paa Rheden og lossede i Lægtene. De Folk fra Land, der arbejdede hos os, var af forskellige Nationaliteter. Det var vanskeligt at passe paa, at de ikke stjal af Ladningen. Den sidste Dag fik jeg Brev sendt ud fra Kaptajnen, der var i Land, at der manglede tolv uldne Sjaler i en Kasse, der var kommen til Toldboden. Efterat Losningen var færdig og Arbejderne komne op paa Dækket, kaldte jeg hele vor egen Besætning til at slaa Kreds om dem, mens vi undersøgte dem. Alle Sjalerne kom derved frem, til Kaptajnen kom ombord, fulgt af Konsulen og en chilensk Købmand, der var Passager med os. Købmanden rasede, da han hørte om Tyveriet og skældte de paagældende ud for Canailler og forlangte dem mere undersøgt, og derved fandtes de i Besiddelse af endnu andre Ting, de havde rapset.

Rejsen fortsattes derefter sydpaa, og en skøn Dag sejlede vi saa ind i Magellanstrædet, der fra Østsiden lignede

et dansk Landskab med bølgende Høje og Dale. Anden Dagen kom man forbi den eneste beboede Stad i hundrede af Miles Omkreds, Ponta Arena, der den Gang var en Fangelejr, hvortil Chile sendte sine Forbrydere. Da det nu er 45 Aar siden, vi gjorde denne Rejse, er dette Sted bleven til en hel By og Omegnen formodentlig kultiveret; men den Gang var alt vildt. Paa Vejen herfra mødte vi de første Cano-Indianere, Ildlændere. Mændene styrer og Kvinderne sidder paa Hug og roer eller padler med en kort Aare. Det var køligt og blæste, Regnen blev til Sne paa de højliggende Steder, men de Indfødtes Paa-klædning var kun et Skind om Livet, som, da det ikke var langt nok til at naa helt rundt, blev drejet efter Vinden. Kvindernes Skind var bredere, saa de smaa Børn kunde puttes indenfor. Galika-galika, raabte de, da vi stoppede, og de kom paa Siden af os. Det betød enten Brød eller Tobak, der var de Ting vi gav dem. De vilde gerne modtage alt af os uden at give noget i Bytte, og de Stakler havde i deres Nøgenhed, med det lange, uredte, sorte Haar som en Manke ned over Skuldrene, heller ikke meget at give af, nogle smaa Kurve flettede af Græs og nogle Pile. En af Mændene solgte paa Opfordring af en Passager det Skind, han havde om Livet, og viste os ved Gebærder, hvor nøgen han nu var. Skindet var værdifuldt, da det var Søløveskind.

Herefter blev Landet bjergfuldt, vildt forrevet. Da der ingen Mærker eller Fyr fandtes, men Kortene angav forskellige Ankerpladser, maatte man søge en saadan før Natten faldt paa, og ankre der til Daggry.

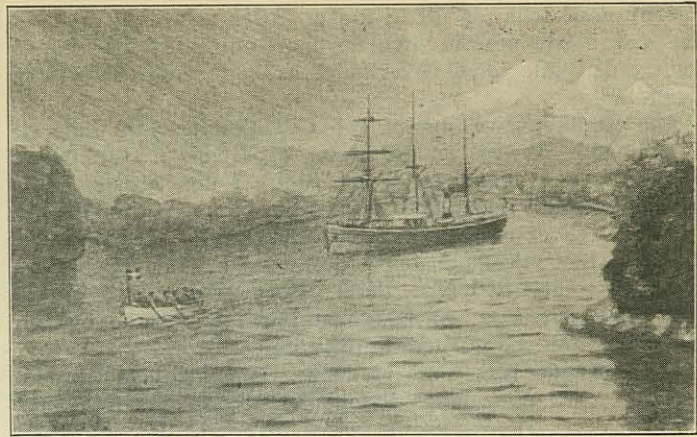
De Sejlskibe, der i Tidernes Løb havde forsøgt denne Gennemsejling, var ofte bleven overfaldet af de Vilde. Vi saa to tremastede Amerikanere paa vor Vej. Naar vi derfor ankrede i en af disse Bugter eller Fjorde, blev Vand-slangerne skruede paa til at sprøjte med, og den Vagthavende havde Revolveren i Lommen for det Tilfælde, at Overfald skulde ske. Men paa et Dampskib, med glatte Jernsider, vilde det være svært at komme op, og for Maskine og Skruer havde de Vilde svær Respekt. Havde man ligget stille ved Siden af dem, og Skruen atter sattes i Gang, saa raabte og skreg de, som gjaldt det Livet.

Tredje Dagen derefter kom vi i blæsende og taaget Vejr mellem høje forrevne Fjelde ud i Stillehavet og stod Nord over. Den første Plads, der blev anløbet, var Talkahuano og dernæst Valparaiso, hvor det blev bestemt, at hele Ladningen skulde losses og forsendes videre med Kystdampere.

Da vi kom ind paa Rheden, mødte os en fin Baad med Selsejl spændt ud over alle de roende. Agter sad en uniformeret Herre, der ikke tiltalte os paa spansk, men paa godt dansk, og gav os Ordre, hvor vi skulde ligge paa den aabne Rhed, med Ankre ude baade for og agter. Der var flere danske i Byen. Den danske Generalkonsul var dansk, hans Sekretær ligeledes, og han var gift med en dansk Dame, som jeg kendte. Rheden er aaben, og der laa mange Skibe, baade Koffardi- og Orlogsmænd; men i den Tid, vi laa der, kom der ingen Paalandsvind, der kunde gøre det nødvendigt at forlade Ankerpladsen og gaa til Søs. Alt gik vel, vi lossede vor Ladning og gik derefter til et Par andre Pladser paa Kysten, og indtog der en fuld Ladning Hvede til Liverpool.

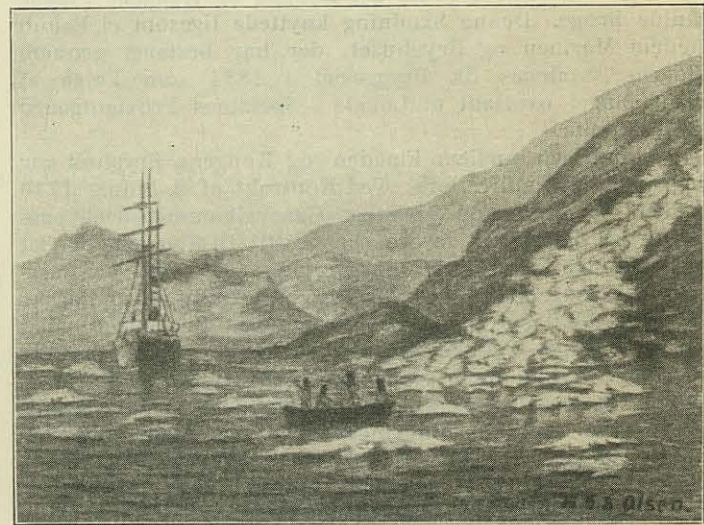
Paa Tilbagevejen anløb vi Coronel, der er en Kulplads. Man ligger i en stor Bugt, hvorpaa man ser Jernbanetogene med Kullene komme lige ud af Bjerget. Kullene bringes saa ud til Skibene i Lægtene. Her var en mindre By og et Hotel, som vi besøgte, da Værten var dansk. Han fulgte os til Baaden og opfordrede os til at synge en dansk Sang, mens vi roede ud til vort Skib.

Naar man kommer Nord fra, er Magellan-Strædet vanskeligt at finde paa Grund af, at der idelig hersker Storm og Taage; i al Fald paa den Tid, vi var der. Man gaar derfor ind mellem Øer langt Nord paa og sejler indenfor hele Vejen til Strædet. Henimod Aften kom vi ind ved Kap Sombrero, der jo betyder en Hat paa spansk. Vi kom ind mellem Øerne og lod Ankret falde paa 30 Favne Vand.

Men det var Klippegrund og Skibet drev, og da Ankret blev hevet op, viste det sig, at Patentfligene var borte. Da der allevegne var for dybt til atter at ankre, og da Farvandet ikke var bredt, blev en Baad bemanded og sendt i Land med en god klar Lanterne, der blev hængt op i et Træ. Med denne som Vejledning holdt man det gaaende med langsom Maskine, frem og tilbage hele Natten indtil Dagens Frembrud, da Rejsen fortsattes.

Paa Vejen Syd over kom man forbi høje Bjerge med Sne og Gletschere, og i Smithssund gik Gletscheren lige ned i Søen, hvor Isen kalvede og Sundet var aldeles opfyldt af Isflager i alle Former. Her mødte vi en modgaaende engelsk Orlogsmand, og siden den eneste Kano paa denne Kant. Indianerne raabte og gestikulerede, Kapitajnen stoppede Maskinen og de kom paa Siden af os. I

Baaden var det en gammel tyk Kone der styrede, mens Manden viste os en gammel Økse af Form som Stenalderfolkenes. Der var ogsaa en ung Mand og en ung Kone i Kanoen, begge nøgne, men bemalede med hvidt og gult opad Arme og Ben. Da vi ikke svarede paa Anmodningen om en Økse, løftede han et Skind og trak en lille nøgen Pige frem, som vi kunde faa i Bytte. Alle Kanoerne fører Hunde med, Hunden er Menneskets Ledsager allevegne i Verden; men Hundene vilde de ikke af med. Da vi altsaa intet Barn vilde have og ingen Økse havde at undvære, fortsatte vi Rejsen.

I dette Farvand kunde det ske, at vi tidlig paa Eftermiddagen naaede en af de paa Kortet angivne Ankerpladser, men ikke før Mørkets Frembrud kunde naa den næste og altsaa var nødt til at gaa til Ankers der. Saa gik vi i Land og prøvede paa at stikke Ild i Urskoven; men alting var for gennemvaadt til at kunne brænde; man sank i til Livet i Mos og gamle Træstammer og Slyngplanter og blev pjaskvaad. Der blev fældet nogle Træer med Ved saa

haardt som Jern og dette tog en Aften saa lang Tid, at det var blevet mørkt, hvorfor man om Bord blev bange for, at de Vilde havde overfaldet os, og sendte en ekstra Baad ind.

Paa Kaptajns Anmodning lod Maskinmesteren lave en Trefod af Jern, med en høj Stang, og derpaa et stort dansk Flag af Zink, malet hvidt og rødt. I den bedste Havn, Rauneharbour i Sarmiento-Kanalen, blev ved Indløbet et stort Træ savet midt over i passende Højde, og paa denne Stamme blev Trefoden med det danske Flag fastspigret for at vise, at her havde været danske Sømænd. Et andet Sted blev der rejst en Baake af Sten og i denne lagt en Beretning om vor Tilstedeværelse der.

Den ottende Dag kom vi denne Gang igennem Strædet og stod Nord efter langs Patagoniens Kyst, bort fra Blæst

og Ruskvejr. Det gik rask til varmere Egne, til Bahia efter Bunkerkul. Her var meget varmt og vi laa der i tre Dage. Negrene løb rask nok med de Kurve, de bar Kullene over i, men da disse Kurve ikke var stort større end en Tallerken, tog det lang Tid. Bahia bestaar af en lavere og en høj By paa en Bakke; man kan bæres derop i Bærestol.

Atter gik Rejsen Nord paa imod Passaten, saa det gik ikke saa hurtigt. Madeira blev anløben for Kul; men der blev ingen Landgang, da der var Karantæne for Skibe kommende fra Brasilien. Proviant og Frugter kunne man faa og ellers betragte Landskabet. Med stadig Modvind gik det atter Nord efter til Liverpool. Den tyske Supercargo, der havde været med hele Rejsen fra Hamborg, forlod os her.

H. S. A. OLSEN.

KONGENS FLAADE OG KONGENS BRYGHUS

I 1768 — altsaa for 150 Aar siden — tilskødede Søetatens Generalkommissariat Bryggerlauget i København en Grund ved Frederiksholmskanal til Opførelse af et Bryghus i Stedet for det gamle paa den anden Side Kanalen, som Ilden havde hærget. Paa Grunden havde oprindeligt ligget et Kalkværk — senere »det færøske Pakhus« — og her opførtes saa »Kongens Bryghus«, der i det væsentlige eksisterer endnu.

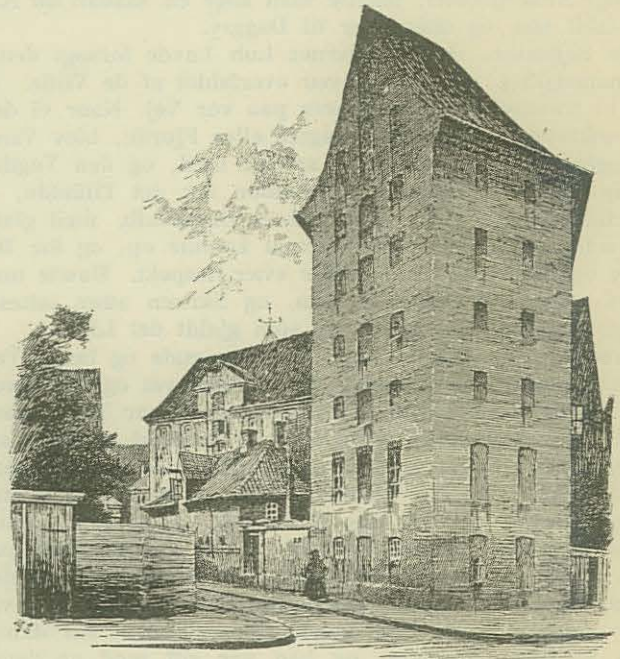
Bryggerlauget, der fik Grunden gratis, forpligtede sig til at opbygge og vedligeholde en Bryggersbygning m. m. og til herfra at levere det Øl, Kongen og Kongens Flaade skulde bruge. Denne Skødning knyttede ligesom et Baand mellem Marinen og Bryghuset, der har bestaaet gennem Tiderne; saaledes fik Bryggeriet i 1834 som Følge af Pladsmangel overladt et Lokale i Søetatens Proviantgaard til Lagerrum.

Forbindelsen mellem Flaaden og Kongens Bryghus var dog af endnu ældre Dato. Ved Kontrakt af 2. Januar 1740 mellem Bryghuset og Søetatens Generalkommissariat paa tog Bryggeriet sig at levere »brunt Øl« til Flaaden, og det blev paalagt Københavns Bryggerlaug, der mod en Aarsafgift til Kongen af 3000 Rdlr. drev Bryghuset, hver Paaske at holde 8000 Tdr. Malt i Beredskab paa Bryghuset; Øllet skulde brygges i Marts Maaned og lagres godt. Samtidig fastsattes Prisen under Hensyntagen til de skiftende Kornpriser, og Bestemmelserne herom eksisterer i det væsentlige endnu med de Ændringer, Tid og Prisforhold har nødvendiggjort. Bygget til det Øl, Flaaden skulde bruge, leverede Marinen oprindeligt selv, men fra 1841 købte Bryghuset selv Raastofferne til Ølfabrikationen.

I gamle Dage var det jo ikke Smaating, der blev drukket af Øl i Flaaden. I »Kong Christian den Tredies Skibs-Artikle« af 1536 fastsattes Ølrationen til een Tønde Øl Nat og Dag til 25 Mand eller c. 5 Potter pr. Mand i Døgn og ifølge »Sø-Spise-Taxt« af 1794 skulde hver Mand i Skibene »nyde ugentlig 8½ Pot 4-Dalers Øl eller, naar saadant ikke fandtes, da 17 Potter Skibsøl. I dette Forbrug er der sket Nedsættelser gennem Tiderne, saaledes ved Bispnings-Reglementet af 30. April 1909, der fastsatte Rationen til ½ l Skibsøl daglig; fra Nytaar i Aar er denne yderligere nedsat til 35 cl (en Halvflaske) pr. Mand daglig. Ved særlig anstrengende Tjeneste i Torpedo- og Patrouillebaade gives der Mandskabet Ekstra-Øl, dog kan Folkene ikke faa mere end 2 Halvflasker daglig hver.

En Bestemmelse i Frederik den Femtes Sø-Krigs-Artikels-Brev af 8. Januar 1752 lader formode, at Proviant-

skriverne i Flaadens Skibe engang imellem luskede sig til at anskaffe undergæret Øl fra Bryghuset i Stedet for Skibsøl; ifølge § 303 maatte Skriveren nemlig ikke »an-

Kongens Bryghus. Tegning af Alfred Larsen

namme stærkt Øl paa Bryghuset i Stedet for Skibsøl uden Vores combinerede Admiralitets- og General-Commissariats Collegii skriftlige Ordre; i øvrigt skulde Skibs-Proviantskriveren ved Øllets Modtagelse paase, at det »annammes i justerede og brændte Tønder eller Fustager, at de er vel udbundne og i Spundet opfyldte.« — — —

Efter at Kongens Bryghus er indgaaet som et Led i »De forenede Bryggerier«, er der mellem disse og Marine-ministeriet oprettet Kontrakt om Levering af Øl til Flaadens Skibe og Baade saavel i København som i Provins-havnene, hvor Bryggerierne ialt har over 100 Depoter liggende, Værdien af det Øl, Bryggerierne nu aarlig leverer til Marinen, kan anslaaes til c. 30.000 Kr.

EDWARD SPØRE.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE VI

AARSABONNEMENT 3 KR.	UDGIVER: MARINEFORENINGEN EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448 ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22 VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x	ENKELTE NUMRE 25 ØRE
----------------------	---	----------------------

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL IUEL

I Maanederne Juli og August er Marineforeningens Kontor lukket hele Lørdagen.

NYE MEDLEMMER

I nærværende Nummer er Listen over nye Medlemmer udeladt, da de i afvigte Maaned indkomne Oplysninger desangaaende er mangelfulde; de vil blive supplerede til Offentliggørelse i næste Nummer.

EBELTOFT-KREDSEN

afholdt den 9. Juni paa Hotel »Vigen« for Medlemmer med Damer en Festlighed, til hvilken var indbudt Cheferne, Officerer, Kadetter og Konstabelevere fra Flaadens Skoleskibe »Hejmdal« og »Ingolf«, der opholdt sig paa Reden.

Blandt Kadetterne befandt sig Hans Kongelige Højhed Kronprinsen. Ved Elskværdighed fra Chefernes, Kaptajnerne *Cold* og *Hartungs* Side, medbragte de Indbudte deres 14 Mands Orkester. Der begyndtes med Koncert i Haven, hvilken havde samlet en Mængde Tilhørere og lød særligt godt i den teatralsk beliggende gamle Have. Dernæst samledes man til Kaffeborde i Hotellets Restaurationslokaler og til Slut svingede man sig lystigt i Hotellets store Sal til det udmærkede Orkestets Toner, og Salen var stærkt fyldt af danselysten Ungdom. Det eneste, Bestyrelsen beklager, var, at Tilstømningen af dansende Damer næsten var for overvældende, men den haaber næste Gang at faa bragt bedre Balance i saa Henseende. Der afsendtes en telegrafisk Hilsen til Hovedforeningens Formand, Kommandør *Maegaard*, hvis Søn, Premierløjtnant *Maegaard*, Kredsen ogsaa havde Fornøjelsen at lære at kende ved denne Lejlighed.

HELSINGØR-KREDSEN

afholdt paa Helgolandsdagen, den 9. Maj, en vellykket og stemningsfuld Fest, ved hvilken Kredsen modtog og indviede en af Doktor *Klubien* skænket Fane samt en Dirigentklokke, skænket af Restauratør *Jensen*.

Der var mødt ca. 50 Medlemmer foruden flere Medlemmer af Hovedforeningen, deriblandt Københavnskredsens Næstformand og Kassereren.

Til Tonerne af Marinens Fanemarch toges Opstilling omkring Flaget, og efterat der var pebet: »Klar ved Flaget« og dette var hejst, fortalte Doktor *Klubien* i smukke og varme Ord om vort Flags Historie, hvorefter Formanden, Kaptajn *Møller* takkede Giveren paa Foreningens Vegne og indviede Flaget som Foreningens Symbol, hvorpaa der udbragtes et 9-foldigt Hurra for gamle Dannebrog.

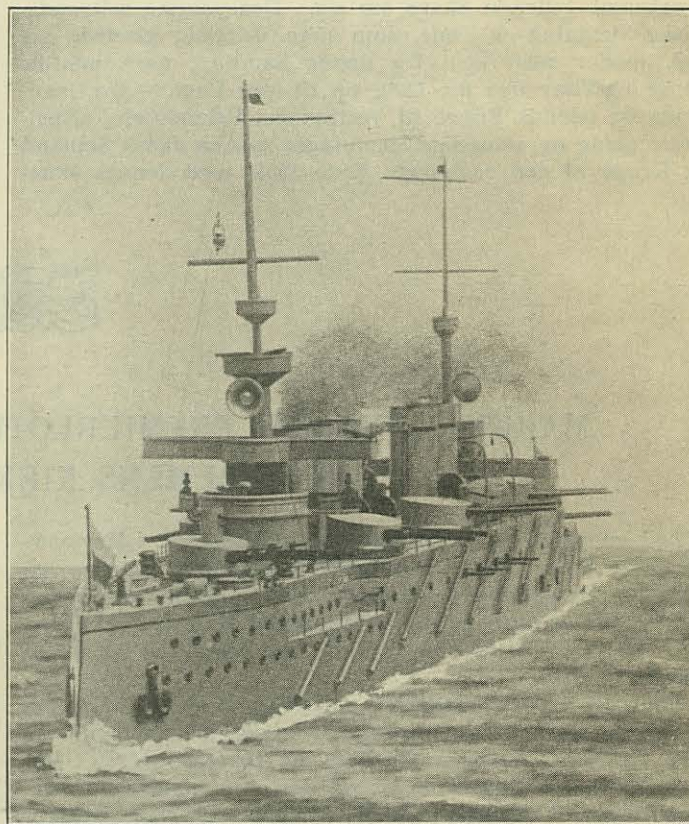
Restauratør *Jensen* afleverede derefter Klokkeren i faa, men velvalgte Ord, hvorefter Formanden takkede.

Efterat Klokkeren — der er en ualmindelig smuk og klangfuld Skibsklokke, ophængt i Smedejernsstativ — var indviet ved 8 Glas, sam-

ledes Deltagerne ved et veldækket Bord, og Aftenen endte med et glad Panchesold, hvor Fortællere og Talere troligt afløste hinanden, og først sent skiltes man i glimrende Stemning efter en fornøjelig Aften.

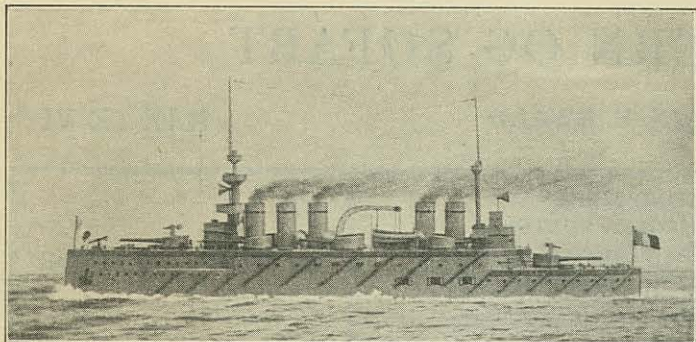

MARITIM HUSFLID

Hosstaaende Billeder viser, hvor overordentlig smukt et Resultat maritim Husflid kan frembringe. Mesteren for Skibet, der er en fuldstændig Model af det franske Linieskib »Danton«, er Hr. W. N. *Guldbrandsen* i Odense. Ved nogle Timers dagligt Aftenarbejde er

Skibet blevet til; det er fladbundet, for at en Dreng kan lege med det paa Gulvet, Materialet er Træ og Modellen er graamalet og forsynet med traadløs Telegraf, Lyskastere m. m. — Maalestok $\frac{1}{100}$ m. Skibet er 1,45 m. langt, 26 cm. bredt og forsynet med 4 Stk. 30,5 cm. og 12 Stk. 24 cm. Kanoner, anbragt i 8 Pansertaarne, samt 16 Stk. 7,5 cm og 8 Stk. 4,7 »Glat Lag« fra Breddesiden.

Modellen er bestemt til Bortlodning til Fordel for en fynsk Forening, hvis Formaal er at skaffe fattige Kommuneskolebørn gratis Sommerferieophold. Skibet er blevet døbt »Maréchal Joffre«, da dette Navn er kendt af enhver Dreng, medens »Danton« ikke taler saa direkte til den barnlige Bevidsthed.

25 RASKE SØMANDSSANGE

er Titlen paa en Samling Sange, som den i Flaaden særlig — men ogsaa i vide Kredse udenfor denne — kendte og skattede Overkanoner *Viggo Bachmann* har forfattet og udgivet paa eget Forlag i et stateligt Hefte, »tilegnet alle Søfarende«.

Mange vil sikkert mindes Forfatteren og hans smittende Humør fra hans Medvirken ved Helgolandsfesten den 7.—9. Maj 1914 i Koncertpalæet, hvor han i Spidsen for et Banjo-, Mandolin- og Guitar-Orkester foretog sine Viser for et talrigt Publikum paa »Jylland«s Banjer. Det var den berømte »Snittekasse«, som stedse förstod at samle en opmærksomt lyttende Skare om sig. Den samme saltvandsfriske Stemning og Tone, som man dengang glædede sig ved, møder man igen fra denne Samling, der omfatter Sange og Viser lige fra 1882 op til vore Dage, — fra Grønlands og Islands Bræer til Vestindiens Palmelunde, afspejlende glade og vemodige Stemninger hos en dansk Sømand og Kriger af den vaskeægte, faste Stok, med dennes ukue-

lige Humør og trofaste Kærlighed til Søen, naar den skummer vred, og til Hjemmet derinde paa den lave Kyst. Den Messe ombord, der tæller en Versemager som V. Bachmann blandt sine Medlemmer, kommer ikke til at kede sig, — og alle, som har haft med Søen at gøre, vil forstaa Forfatteren, naar han i en af sine Sange synger:

Med Storm og med Sø har vi taget vort Tag
alt fra den Stund vi var Børn!
Dog fastere bandt det sammen vort Lag,
thi hver af os tog jo sin Tørn.
Har salt Vand og Vind end brunet vor Kind
og Søen tidt ødelagt Tøjet,
saa tror jeg bestemt, det har styrket vort Sind,
og gjort os med Livet fornøjet.

Kostelige Viser findes der iblandt, — som f. Eks. »Rødgrødsvisen«, der omhandler en lækkermundet Udkig, som i Nattens Mulm aflægger Besøg i Mesterkøkkens Rødgrødsfad, og for at undgaa de farlige Fingeraftryk er forsynlig nok til at tage Fægtehandske paa —:

I denne Sommer har vi hat
en grulig Masse Regn,
og saadan var det og den Nat,
den Udkig var forlegn;
da Regnen slog imod hans Vom,
da var den ganske tom,
og fluks han iled hen mod Flueskabet.

Og da han nu fik Skabet op,
et prægtigt Syn han saa,
der stod en dejlig Rødgrødskop,
og Top det var der paa.
Uh! tænkte han og blev saa glad:
»Det er sgu dejlig Mad!«
Saa jog han Haanden ned i Rødgrødskoppen.

Men det vilde føre for vidt at anføre mere. Vi kan anbefale Bogen varmt, saameget mere som der til hver af Sangene findes udmærket og fyldig Klaverudsættelse — og alt til en Pris af 2,50 Kr.

E. Gross har udført morsomme Tegninger til Teksten. Hovedoplaget er Krokodillegade 17 hos Overkanoner Bachmann.

E. M.

MARINEFLYVEREN, PREMIERLØJTNANT T. A. CAROCS BEGRAVELSE FRA HOLMENS KIRKE DEN 15. JUNI 1918

Ved en smuk og stemningsfuld Højtidelighed i Marinens gamle Kirke stedtes den sidst forulykkede af vore dristige og pligttopfyldende unge Flyvere til Hvile, og forhaabentlig vil det vare meget længe, inden Marinen atter maa sige Farvel til en af sine Flyvere paa denne saa sørgelige Maade.

Uden for Kirken paraderede en Deling af »Olfert Fischer«s Besætning under Premierløjtnant *Wodschow*s Kommando og inde i Kirken samledes Flaadens og Hærens øverste Officerer med Viceadmiral *Evers* og den kommanderende General *Ulrich* i Spidsen. H. M. Kongen var repræsenteret ved Jagtkaptajn, Kommandør *Grove*. Desuden saaes samtlige Marineflyvere, en Del af Hærens Flyverkorps med Oberstløjtnant *Koch* i Spidsen, Repræsentanter for Underofficersforeningen »Ørnen« og Mandskabet fra Flyvebaadsstationen.

Marineforeningen repræsenteredes ved sin Formand, Kommandør *Maegaard*, samt Næstformændene for Hovedforeningen og Københavns-Krensen, Grosserer *K. L. E. Jensen* og Arkitekt *Marston*.

Den hvide Kiste dækkedes af et Splitflag og af Kranse fra H. M. Kongen, Prins Valdemar og Prins Axel, og det mægtige Antal Kranse og Blomster fra militære og civile Institutioner laa som en bred Strøm om Kistens Fod og ned ad Kirkens Skib. Premierløjtnanterne *Grove* og *Bangsbøll* stod som Sørgemarskaller ved Baaren, medens Kommandør *Topsøe-Jensen* og en Stab af yngre Officerer modtog og anviste Følget dets Pladser.

Højtideligheden indledes med Salmen »Lyksalig, lyksalig«, hvorefter Provst *Fenger* smukt og gribende talte over den unge Flyver, der maatte lade sit Liv i Fædrelandets Tje-

neste. Hans Navn vil blive husket blandt dem, der i Opfyldelsen af deres Pligt gav den største Indsats, et Menneske kan give. Efter Salmen »Altid frejdig, naar Du gaar« sang Koncertsangeren *Vilh. Michelsen* et stemningsfuldt Farvel, hvorefter Flyveofficererne med Premierløjtnanterne *Grandjean* og *Thiele* i Spidsen bar deres døde Kammerat ud af Kirken,

fulgt af Officerer, Underofficerer og Mænd fra Flyvevæsenet og derpaa af hele det store Følge.

En mægtig Menneskemængde udenfor Kirken afventede i Stilhed Sørgetoget og fulgte det paa dets Vej til Holmens Kirkegaard, hvor Jordfæstelsen fandt Sted.

M.

SØKRIGSBEGIVENHEDER I ØSTERSØEN

JANUAR—JULI 1918

Under Vaabenstilstanden og Underhandlingerne i Brest Litovsk skete der intet i Østersøen. I Marts, da Freden blev sluttet, bestemtes det, at Rusland skulde overføre sine Krigsskibe enten til russiske Havne og lade dem blive der til den almindelige Fredsslutning eller straks desarmere dem. Krigsskibe, tilhørende Stater, der forbliver i Krigstilstand med Centralmagterne, vil blive behandlet som russiske Krigsskibe, for saa vidt de befinder sig paa russisk Magtomraade.

Spærreomraadet i Ishavet skal vedblive at bestaa til den almindelige Fredsslutning.

I Østersøen skal man straks begynde paa Optagelsen af Minerne.

De finske Havne skal rømmes af den russiske Flaade og de russiske Søstridskræfter; saa længe Isforholdene forhindrer Udførelsen heraf, maa der kun blive svage Kommandoer tilbage paa Krigsskibene.

Kort før Freden blev undertegnet, tog Tyskerne Reval, hvor 8 ældre Undervandsbaade siges at være faldet i Hænderne paa Tyskerne.

Om Morgenen den 3. April ankrede en mindre tysk Eskadre ved Hangø. Den 12te løb den ind til Helsingfors og kastede Anker foran Byen. Ved Indsejlingen mødtes den russiske Østersøflaade, som afgik til Petrograd.

Det engelske Admiralitet meddelte, at alt i alt blev 16 Undervandsbaade ødelagt i Finland for ikke at falde i Tyskernes Hænder. Disse Baade var enten gaaet gennem Øresund eller via Archangel anbragt paa Lægtene og ført til Kronstadt ad Vandveje.

4 af E-Typen blev ødelagt udenfor Helsingfors' Havn den 3. April af egen Besætning for ikke at falde i Tyskernes Hænder; ligeledes blev fire amerikanske Undervandsbaade sprængt i Luften.

Af de engelske Baade havde 2 af E-Typen været i Østersøen siden 15. Oktober 1914, 2 andre forlod England 15. August 1915 og 2 afgik den 4. November 1915. Alle disse Fartøjer var gaaet gennem Sundet. Fire af C-Typen blev i Begyndelsen af August slæbt til Archangel og som

før nævnt bragt videre over Land. Den 19. September blev de afleverede til Skibsværftet i Petrograd.

En af de engelske Baade løb den 28. Oktober 1917 paa Grund i Rigabugt; man søgte forgæves at faa den flot; da dette ikke lykkedes, blev den sprængt af Besætningen.

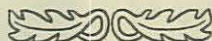
De engelske Undervandsbaade i Østersøen, hvis Saga nu er afsluttet, gjorde god Nytte; fjendtlige Orlogsskibe blev torpederede, og Fjendens Handel blev alvorlig truet. Flere Dampere blev sænkede, men aldrig før Besætningen var bragt i Sikkerhed. Følgende Rapport (efter Lloyds List) fra Chefen for en engelsk Undervandsbaad er ret instruktiv: »Jagede »Germania« af Hamborg. Dampere stod ind mod svensk Kyst. Signalerede om at standse Maskinen. Da Dampere fortsatte sin Vej mod Landbankerne, fyrede jeg et Varselsskud i Overensstemmelse med Board of Trades Bestemmelser. Da jeg kun havde skarpe Skud, maatte jeg bruge Øvelsesammunition, men sørgede for at Skuddet gik godt klar af Dampere, som kort efter tog Grunden. Jeg gik langs Siden for at bjerge Mandskabet, som dog allerede var gaaet fra Borde. Ladningen bestod af Jernerts fra Stockholm til Stettin.«

I de fleste Tilfælde var det Jernerts, som de tyske Dampere var ladet med. Undervandsbaadene hindrede denne Transport, som nu kan gaa sin rolige Gang, efter at den sidste engelske Baad er sprængt i Luften.

Hermed sluttede Krigsbegivenhederne i Østersøen, der i og for sig ikke havde været mange og store. Mange havde troet, at den russiske Flaade ved Fredsslutningen vilde blive beslaglagt af Tyskerne. Dette skete ikke; Flaaden fik Lov til at afgaa til Kronstadt, hvor Skibene nu befinder sig, men rimeligvis i en Tilstand, som svarer til de øvrige kaotiske Forhold i Rusland. Det første maritime Resultat af Verdenskrigen bliver da, at der sikkert vil gaa mere end en Menneskealder, før man atter regner med en russisk Flaade i Østersøen.

C. J. H. SPEERSCHNEIDER

Kaptajn

ENGELSK MARITIM VIRKSOMHED

Under Krigen har alle de krigsførende Stater udviklet deres Materiel paa en Maade, som man tidligere vilde have anset for ganske utænkelig. Selv om man forberedte sig i mange Aar paa det store Verdensopgør, var dog næppe nogen Stat — maaske med Undtagelse af Tyskland — forberedt netop paa den Maade og i den Retning, hvori Krigen kom til at udvikle Materiellet. Mindst beredt var vel nok Englands Landmagt, der maatte bygges op fra Grunden;

til Søs var Storbritannien selvsagt parat, Flaaden var langt større end Sømagten hos den Modstander, man vidste, man engang vilde faa; alt maritimt Materiel har været i mønsterværdig Orden og Personellet har vist sig at være vel indøvet og godt.

Og dog har man under Krigen maattet udvide den engelske Marine efter stor Maalestok; en Sammenligning mellem 1914 og 1918 og Oplysninger over, hvad hele det

store Apparat har udrettet, som kaldes for »The Grand Fleet« med samt sine Hjælpeskibe, Trawlere etc., er ganske interessante.

I August 1914 bestod Marinens Personel af 145,000 Personer (under Napoleonskrigene var Personellet lige saa stort); i 1917 var Personellet ialt 430,000 Mand.

I August 1914 var Krigsmarinens samlede Tonnage 4 Mill. Tons, medens den nu er 6 Mill. Tons. Der fandtes i 1914 i Flaaden 12 Minesøgere og Patrouillefartøjer, medens der nu bruges c. 3300 Fartøjer.

Fra 1914—1917 har Flaaden medvirket til at transportere 13 Mill. Mand, hvoraf kun 2700 er mistet ved fjendtlig Handling. Endvidere er der transporteret 2 Mill. Heste, $\frac{1}{2}$ Mill. Køretøjer, 25 Mill. Tons Sprængstoffer og Forsyninger, 51 Mill. Tons Olie og Brændsel, samt 130 Mill. Tons Fødevarer og andre Materialer. Dette Arbejde kunde ikke have været udført uden en Udvidelse af Sømagten, der er uden Sidestykke i Englands eller noget andet Lands Historie.

I al Slags Vejr afpatrouilleres daglig 140,000 Kvadrat-sømil af Vesterhavet. I en Maaned foretager britiske Krigsskibe Togter paa 1 Mill. Sømil i hjemlige Farvande. I samme Tidsrum gaar Minesøgere og Patrouillebaade en Vejlængde af c. 250 Gange Jordens Omkreds under Udførelse af deres Arbejde.

Med Henblik paa Blokaden til Søs kan anføres, at i 1915 undgik 256 af 1400 Skibe Patrouillefartøjerne, medens kun 60 af 3000 Skibe undgik at blive opsnappede i Slutningen af 1916. I en Maaned i 1917 var der ikke et eneste Skib i Koffardifart fra neutrale Lande, som sejlede over Nordatlantehavet, der undgik at blive overhalet og undersøgt.

Der findes nu i Storbritannien 235 Tørdokker af betyde-

lig Størrelse foruden Marinens Dokker. Hver Maaned dokkes 1100 Koffardiskibe, som bruges i Statens Tjeneste. Siden August 1914 er taget paa Bedding og dokket ialt 31 000 Skibe, bortset fra Skibe, som tilhører allierede Nationer.

I en Maaned er der fuldført eller repareret 1000 Krigsskibe. Produktionen af Krigsskibe og Hjælpeskibe var i de 12 Maaneder, som endte med Oktober 1917, 3 à 4 Gange større end Gennemsnittet for de 2 nærmeste Aar før Krigen.

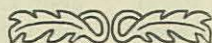
Marinens Flyvervæsen bestod i 1914 af 800 Personer og 64 Maskiner. Nu anvendes der 42 000 Personer og der disponeres over mange tusinde Maskiner.

Der forarbejdedes i 1914 ialt 7 Mill. Tons Staal, i 1917 ialt 10 Mill. og for 1918 (beregnet) 12 Mill. Tons. Af det producerede Staal gaar 24 % til Granatfabrikation og 21 % til Admiralitetets Brug. Udgiften til Ammunition pr. Uge er nu 65 Gange større end den gennemsnitlige ugentlige Udgift i Krigens første Aar.

I 1913—14 var Storbritanniens samlede Udgift c. 198 Mill. £; i 1917—18 er Udgiften c. 2300 Mill. £. Den daglige Udgift er saaledes mellem 120 og 150 Mill. Kroner, og Landets samlede Gæld er vokset til 5 Milliarder £. Et Tal, hvis Betydning man næppe forstaar.

Tallene taler om den store Udvikling, der har været i al engelsk Virksomhed i de senere Aar, og de giver et godt Begreb, om hvad der udrettes for Øjeblikket over hele Verden, som sandelig ikke ligger paa den lade Side. Det kan til Slut være ganske morsomt at se, at af den Million Kvinder, som var sysselsat med Regeringsarbejde i Juli 1917, blev der ydet 1450 uddannede Mekanikere til Marinens Flyvervæsen.

S—R.

FRA VALKYRIENS TOGT TIL ØSTASIEN

1899—1900

PAA TOGT MED »VALKYRIEN«

(Fortsat)

Uddrag af en Dagbog
ført om Bord af
»457«

(Meddelt ved H. Hjorth).

Jokohama — Kobi — Nagasaki.

²⁰/₂ 1900. Bitterlig koldt, hvorfor den sædvanlige Tøjskik ikke smagte os rigtig; heldigvis bragte en Omgang forberedende Øvelser atter Varme i Kroppen. Paa Hundevagten passerede vi i Nat Øen Quilport, Syd for Korea. Dens 6500 Fod høje, snedækte Tinder tog sig pragtfulde ud i det klare Maaneskin. Stadig stiv Kuling og høj Sø, hvorfor Opholdet paa Dækket ikke er videre behageligt; en god Middag, Flæskesteg og brune Bønner, forsonede dog En med Tilværelsen. Vi styrer nu ind imellem en Mængde høje, klippefulde Øer, og venter at naa Strædet mellem Nippon og Kiusiu ved Midnatstid, hvor vi efter Sigende skal have en ekstra Lods om Bord.

²¹/₂. Noget efter Midnat ankrede vi i det næsten landlukkede Stræde, og da vi om Morgenen kom paa Dækket, glittrerede de høje, snedækte Bjerge rundt om os i den klare Morgenbelysning og frembød et sjældent, pragtfuld Skue. Lodsens, en dansk Mand ved Navn Ditlevsen, der har været herude i 42 Aar, kom om Bord, og lidt efter gik Farten videre gennem det snævre, men vidunderskønne Stræde. Overalt var Bjergtoppene dækkede af Sne, medens

Valkyriens Fordiek

Skraaningerne længere nede var bevoksede med Skov eller terrasseformigt opdyrkede, ligesom i Kina. Vi passerede talrige Fiskerlejer og overalt vrimlede det med lette, hurtige Baade, anderledes smukke og velsejlende end Kinesernes klodsede Fartøjer.

Udfor Byen Simonisaki laa der en Mængde Dampere til Ankers; Stedet er nemlig af stor Betydning som Kulstation og tilsyneladende stærkt befæstet. Mellem Myriader

og skovbevoksede Smaaøer snoede vi os hele Dagen fremad; af og til faldt der en lille Snebyge, men snart skinnede Solen igen muntert, og ingen af os vil nogensinde glemme den sjældent smukke Sejlads gennem dette underskønne og fra Naturens Haand saa rigt udstyrede Land, hvis Tusinder af Øer, store og smaa, hvert Øjeblik frembød ny og overraskende Skønheder af en Art, som min ringe Pen ikke formaar at beskrive. Mod Aften ankrede vi under en lille Ø paa syv Favne Vand, og da jeg havde Frivagt, tilbragte jeg en dejlig, rolig Nat.

²³/₂. Denne vidunderlige Sejlads vedvarer fremdeles og for hver Omdrejning i det snart smallere, snart bredere Stræde, dukker der stadig nye Skønheder frem. Kun den kolde, nordlige Vind minder os om, at det er Vinter, og da vi ved Middagstid kom ud i aabent Vand og stod Nord paa langs Østkysten af Nippon, var vi glade ved at møde til Theori paa Banjerne. Hen paa Eftermiddagen fik vi Fusijamas mægtige, snedækkede Top i Sigte. Dette Japans hellige Bjerg, c. 12,600 Fod højt, traadte, efterhaanden som vi nærmede os vort Maal, tydeligere frem, og ved Mørkets Frembrud oplyste mægtige Skovbrande, efter Lodsens Sigende forarsagede ved de Indfødtes Uforsigtighed, dets Sider, og afgav et særdeles pragtfuldt Skue.

²⁴/₂. Klokken fem ankrede vi udenfor Jokohama. Efter en grundig Rengøring, og efter at have klædt om i Paradetøjet, lettede vi og stod ind imod Byen, der ligger i Bunden af en dyb Bugt, hvor en lang, lav Mole giver fornødent Læ for Skibene. Efter at have afgivet og besvaret de nødvendige Salutter, fortøjede vi ved en stor Bøje, og nu myldrede det om Bord med Officerer og Embedsmænd, Agterdækket formelig straaled af Uniformer, og først efter en Paraderen uden Ende, fik vi endelig, ved Eftiden, saa megen Ro, at vi kunde skaffe. Til alles store Skuffelse var der ingen Post. Hvor mon den i Grunden driver om?

²⁵/₂. I det smukke Vejr holdtes den sædvanlige Guds-tjeneste paa Dækket; derefter Frihed Resten af Dagen med Landlov for 2det Skifte. Højt over Byen hæver Fusijama sin snedækte Top, der straalr og blinker i den klare Luft, et for os uvant Syn, som vi ikke kan blive trætte af at betragte. De talrige Kadrejere fik Lov at komme om Bord, og deres smukke og sjældne Varer fandt rivende Afsætning. Flere Danske, tjenestgørene i den amerikanske Marine, var om Bord paa Besøg, og da adskillige af dem ikke havde været hjemme i mange Aar, var de øjensynligt meget glade ved at træffe Landsmænd.

²⁶/₂. Efter Middag fik vi Landlov, og myldrede ind paa Jorden med en Dollar i Forstrækning. Selve Jokohama var der ikke synderligt ved. Det europæiske Kvarter nærmest Havnen imponerede just ikke, da det endnu for en Del er i sin Vorden og Kontrasten mellem det gamle og nye derfor stadig meget stor. Befolkningen syntes mere omgængelig end Kineserne, og staar sikkert langt over disse i alle Retninger. Al Færdsel sker i de bekendte lette tohjulede Vogne, da de ubrolagte, tilsølede Gader just ikke indbyder til længere Spasereture. Iøvrigt er alt indrettet efter evropæisk Mønster, lige fra den guldgallonerede Toldopsynsmand til Kelnerne i de store Hoteller og de papiropsamlende Drengene i Gaderne. Vor Smule Dollar røg jo snart, og ved Sekstiden gik vi atter om Bord.

²⁸/₂. Vi benytter Lejligheden til at male hele Skibet baaden inden- og udenbords, og i Maskinen renses der Kedler, for at alt kan være klart til Hjemrejsen. Endelig kom da den længe ventede Post. Noget af den var to Maaneder gammel.

²/₃. 3die Skifte gik i Land til Badning. Denne foregik i en stor Badeanstalt, i hvis murerede Bassiner vi rigtig tumlede os, skøndt Vandet næsten var for varmt for os, c. 40°, men saadan bruger de det jo her. Betjeningen bestod kun af et gammelt Kvindemenneske som ugenert travede rundt mellem alle os nøgne Mandfolk for at udele Sæbe og Haandklæder. Efter Badet fik vi Landlov og aflagde et Besøg i Basaren. Der var mange dejlige

Ting, men vi er jo ikke Velhavere og Pladsen om Bord er indskrænket, saa vi maatte pænt slaa af paa vore mange Ønsker.

³/₃. Paa Morgenvagten sprang der et Damprør paa forreste Fyrplads, og under øredøvende Larm strømmede Dampen op gennem Luger og Luffrør. Heldigvis var der i Øjeblikket ingen paa Fyrpladsen, da der jo ellers vilde være sket en Ulykke. Nu slap vi med Forskrækkelsen. Vi blev færdige med Malerarbejdet i Dag, og »Valkyrien« straalr som aldrig før.

⁴/₃. Parade og Gudstjeneste der, overvåredes af flere danske, Herrer og Damer. Chefen og nogle af Officererne tog op til Tokio for at aflægge Mikadoen et længere Besøg.

⁷/₃. Vejret er stadig godt, men lidt køligt. Stor Frokost agter for en halv Snes japanesiske Officerer. Ved Titiden nød jeg den Begunstigelse at blive sendt op til Tokio at overbringe Kandidat Svedstrup Besked om, naar der gik Postbaad til Hongkong, da han agter at rejse hjem. Med to Dollars i Lommen jollede jeg pr. Rickshaw til Bane-gaarden og inden længe susede vi mod Tokio. Banevognene var praktisk indrettede, aabne helt igennem og forsynede med behagelige Rørsæder i Stedet for de klodsede Træbænke, vi har hjemme.

Landet var gennemskaaret af Kanaler, altsammen for Risdyrkingens Skyld; Ris kræver jo, at Jorden det meste af Tiden skal staa under Vand. Store smukke Broer førte over Vandløbene, og overalt var de smaa Japanesere travlt beskæftigede med Markarbejde. Mine Medrejsende var alle velopdragne og venlige, og de unge Kvinder ligefrem smukke, men desværre lagde Sproget Hindringer i Vejen for en ordentlig Samtale; selv da en ung Knos triumferende halede et engelsk-japanesisk Leksikon frem, gik det dog ikke stort bedre.

Tokio er en stor By med c. 500,000 Indbyggere, og indtager et uhyre Fladerum, da alle Bygningerne, der for Størsteparten er af Træ, kun har en Etage. Jeg søgte først til Hotel »Imperial«, hvor jeg dog ikke traf Kandidat Svedstrup, men derimod venligst blev inviteret til Frokost med paafølgende Køretur af Dhrr. Fabrikant Goldschmidt og Grosserer Holmblad. Frokosten eller »Tiffin« som den her kaldes, var A 1; ti forskellige Retter bødes der paa, og jeg maa indrømme, at jeg ikke lod mig nøde. De to Herrer beundrede min Appetit, men Herregud, hvad kan en sulten Marinesoldat ikke præstere i den Retning?

Efter Frokosten gik vi om Bord i en flot Landauer for at bese Byen. Det kejserlige Palads maatte vi nøjes med at betragte paa Afstand, da Adgangen var forbudt. Andre Steder tog man det ikke saa nøje, bl. a. besaa vi med stor Interesse forskellige af de mange smukke og kostbart udstyrede Templer, for hvilke Byen er saa berømt. Klokken fem maatte jeg pænt lystre Pligtens Bud, og efter en hjertelig Afsked med de tre elskværdige Gentlemen, naaede jeg igen om Bord ved Syvtiden, træt, men beriget med en Mængde ny og brogede Indtryk af Østens Pragt og Herlighed.

¹⁰/₃. Vejret er mere køligt nu; navnlig om Natten, og ikke faa af Folkene er stærkt forkølede. Fik en Mængde Gods om Bord, Olie, Tvist, Brænde m. m., saa vi havde nok at gøre hele Formiddagen. Ved Sekstiden stillede c. 150 Mand i Paradetøj, og gik i Land til en bedre Aften, som et elskværdigt, dansk Ægtepar, Hr. og Fru Blad, agtede at give for os. Under Ledelse af Kaptejn Maegaard indtog vi et overdaadigt Maaltid i en rummelig, festlig smykket Teatersal. Ved hver Kuvert laa der en stor Muslingskal af Sukker, som ved nærmere Eftersyn viste sig at indeholde smaa Presenter. Vært og Værtinde var begge Elskværdigheden selv, hvorfor der ogsaa var en sjælden ægte Klang i de Hurraraab hvormed vi besvarede de mange Taler. Efter Spisningen spillede vor Musik op, og Folkene dansede med hinanden indbyrdes, indtil der ved Titiden blæstes til Opbrud. Under lystig Sang marscherede vi til Havnen og gyngede lidt senere i vore Køjer, glade og taknemlige for den vellykkede Aften.

¹³/_s. Alle vore Køjetæpper har været i Land for at blive rensede, sikkert en hensigtsmæssig Foranstaltning. Chefen kom om Bord ved Middagstid efter sit Ophold i Tokio, og efter Bagagen at dømme har han sikkert gjort nogle ordentlige Indkøb. Postbaaden »Empress of China« kom ind i Dag medbringende Breve fra Hjemmet, hvorfor der hersker almindelig Jubel om Bord hos os. Stor Middag hos Chefen med otte Retter Mad. En Admiral og en General, samt flere højstaaende Personer, ialt femten, deltog. Jeg var ogsaa tilsagt, men selvfølgelig kun som Opvarter

¹⁴/_s. En stor japanesisk og en endnu større tysk Krydser, »Hertha« kom ind og gik til Ankers i Nærheden af os, og da begge førte Admiralsflag, drøede Salutten lystigt fra alle Orlogsmændene. Vi skulde have været i Land, og var allerede omklædte, men pludselig aabnede Himlen sine Sluser, og i Løbet af en Timestid blev det et forrygende Vejr. Orkanagtige Byger piskede Bugtens Vande til Skum, og inden længe gik et Par af vore Fartøjer, der laa ved Slæberbommen, i Drift. Alle Mand var nu pebet paa Dækket, og medens nogle gik i Gang med at lade Styrbords Anker falde og samtidig stikke paa Bagbords Kæde, for at vi ikke skulde drive fra vor Ankerplads, blev Dampbarkassen og Travaljen sendt afsted for at bjerge Desertørerne.

Dette var slet ikke noget let Arbejde i den oprørte Sø, men efter en Del Anstrengelser fik vi dog fat i Fartøjerne, og ved Nitiden laa de igen langs Siden af »Valkyrien«, sikkert fortojede i en ny 3" Trosse. Som Belønning for det vel udførte Arbejde uddeltes der Ekstra-brændevin til de gennemvaaede Fartøjsbesætningeer og det blev sent inden vi kom til Køjs. Vejret klarede ligesaa hurtigt op igen som det var begyndt; et Par af de japanesiske Orlogsmænd havde dog, for at undgaa Kollision, maatte stikke deres Ankre fra sig og gaa til Søs, medens Uvejret stod paa.

¹⁶/_s. Kulfyldning. Sørgeligt at se vort smukke Skib i den Tilstand. Heldigvis mangler det jo ikke paa Sæbe og Vand, saa vi faar hende vel ren igen! Dhrr. Svedstrup, Goldschmidt og Holmblad pakker sammen paa deres Bagage. Det er nu bestemt, at de rejser hjem over Amerika. Middagen var lidt uheldig, idet Flæskesteg nærmest var uspise- ligt. Da Chefen senere hørte dette, gav han Ordre til at vi skulde have Flæskesteg til Aften, og glade var vi.

²⁰/_s. Da det i Aftes var bleven bekendtgjort, at alle de af Kongens Kvarter, der havde Raad og Lyst, i Dag kunde faa Lov til at aflægge en lille Visit i Tokio, meldte der sig saa mange, at Næstkommanderende blev betænkelig og til Slut udpegede de Lykkelige, c. 30 Mand, medens Resten pænt maatte blive om Bord.

²¹/_s. Afskedsfesten for de hjemvendende Herrer fandt Sted i Aftes og var meget animeret. For lidt siden gik de tre Herrer om Bord i Postdamperen, og under almindelig Viften fra alle om Bord hos os, lettede denne og stod til Søs med Kurs mod Honolulu. Restpartiet af vor Kulforsyning c. 400 Td. kom langs Siden, og Dagen endte i et nærmest uhyggeligt Roderi.

²³/_s. Hurra! Nu gaar det hjemad. Klokkeren fem i Morgens lettede vi i det skønneste Vejr, og medens Fusijamas Top glødede i den opgaaende Sols Straaler, hilste vi de opankrede Orlogsmænd med Flaget, og stod syd paa for fuld Kraft. Ganske vist er Hjemvejen kun lige begyndt, men Glæden synes dog at være almindelig, og alle diskuterer ivrigt, naar vi igen kan være i København. — Vi holdt ned langs Nippons Østkyst, og saa stadig Fusijamas Top, lige til Mørket skjulte dette skønne Bjerg, alle Japanesernes Stolthed, for os.

²⁴/_s. I Morges ved Tretiden rundede vi Nippons syd- østlige Hjørne, og staar nu nord paa imellem denne Ø og Sikik. Farvandet er ret smalt her, og stærkt befæstet. Præsten holdt et udmærket Foredrag for os om Japan og de Byer, vi endnu skal besøge, Kobi og Nagasaki. Klokkeren syv fik vi Fyrene i Sigte udenfor Kobi, og med Lodhivere

paa Plads stod vi ind mod Byen, og ankrede en Timestid senere paa seks Favne Vand. Vejret var afskyeligt med Regn og Blæst, hvorfor det ikke var videre morsomt at blive purret ud til Hundevagt.

²⁵/_s. Søndag med Parade og Gudstjeneste. Kobi ligger smukt opad Bjergskraaningerne, og i den ypperlige Havn herskede der et livligt Røre. Den danske Konsul kom om Bord og fik Salut paa syv Skud. Dronningens Kvarter fik Landlov medens vi andre nød Søndagshvilen.

²⁶/_s. Straks efter Middag slap vi i Land og tilbragte en morsom Eftermiddag dels i Byen, dels oppe i Bjergene bag samme, hvis storslaaede Natur og mange smukke Vandfald vi i høj Grad beundrede. Assistent Olsen tog flere Plader, saavel af vort lille Selskab, som af de Indfødte der nysgerrige stimlede sammen om os. I selve Byen gjorde vi flere fordelagtige Indkøb; der var mange herlige Ting at faa, men som sædvanlig strakte vore beskedne Midler ikke til. Dygtig trætte, men glade ved den lille Udflugt, naaede vi atter om Bord ved Syttiden.

²⁷/_s. Øsende Regn, saa at vi maatte sætte vore Regn- sejl for at kunne vaske Tøj. Paa nogle i Dag fra Hjemmet ankomne Kasser med Proviant fra Beauvais, havde en vittig Banemand i Korsør skrevet et Nytaarthilsen, som vi altsaa rigtig har modtaget. Ligeledes ankom, pr. Bane fra Jokohama, den med saa megen Længsel ventede Post, og at Jubelen var stor, behøver jeg vel næppe at nævne.

²⁸/_s. Lettede Klokkeren tre og fortsatte vor Rejse mellem de utallige Øer, som her fylder det smukke Stræde, i hvilket enhver Vending aabenbarer ny Skønheder.

²⁹/_s. Efter Bestemmelsen skulde vi have ankret i Aftes, men Chefen besluttede dog at fortsætte gennem det vanskelige Farvand, og i Morges ved Firetiden passerede vi Simonisaki, og stod syd paa langs Vestkysten af Kiusiu. Der løb en brølende Strøm i det smalle Stræde, hvorfor vor gamle Lods, Ditlevsen, dirigerede Farten oppe fra den øverste Bro hvor vi, for at skaffe ham Læ mod den bidende Vind, havde anbragt alle vore Gymnastikmadratter, som et Slags Broklæde. Den smukke Fart fortsattes hele Dagen mellem høje, skovbevoksede Øer, forbi Fyrtaarne der hang som klistrede til Klipperne, og da Vejret senere blev mildere, stod Humøret højt hos alle, og Øvelserne, navnlig »Klart Skib«, gik med et Liv og en Lyst som sjælden før. Efter Middag gik vi igennem et meget smalt Stræde, næppe mere end 200 Fod bredt, hvor Klipper og Skær truede paa begge Sider og hvor den rasende Strøm gjorde Sejlladsen dobbelt farlig. Vor gamle Ven, Ditlevsen, klarede dog alle Vanskelighederne uden Uheld, og ved Femtiden nærmede vi os endelige Nagasaki.

Kort før vi naaede den dybe men ret smalle Bugt, ved hvilken Byen ligger, passerede vi den fra Kristenforfølgelserne i Japan saa sørgelig bekendte Ø »Pappenberg«, fra hvis lodrette Sider saa mange Mennesker maatte lide Døden for deres Tros Skyld. Vi fortojede i en Bøje, og medens Salutten med tusindfoldigt Ekko kastedes tilbage fra de omliggende Bjerge, steg den danske Konsul og flere Officerer fra de i Havnen liggende Orlogsmænd om Bord. Vort Besøg var aabenbart ventet, thi en uhyre Sværm af Kadrejere omringede Skibet, og en af disses Baade viste sig, til vor Forbavselse, at bære Navnet »Dannebrog«, sirlig malet under to korslagte danske Flag. Baadens Ejer forventer aabenbart at gøre Forretninger med os, men foreløbig fik ingen Lov at komme om Bord. Selve Byen ligger smukt opad Skraaningerne, og de mange grønne Træer mellem Husene giver hele Panoramaet et tiltalende Anstrøg, der yderligere forhøjes ved det Liv og Røre der hersker i Havnen.

³¹/_s. I Gaar havde vi Besøg af Guvernøren og flere fremmede Nationers Konsuler, hvorfor Salutten idelig rundede. I Dag sled vi med Rengøringen lige til Middag, hvorpaa Dronningens Kvarter gik i Land til en lille Festlighed som Direktør Jordan ved »Store Nordiske« giver for dem. Vi andre holdt Tøjeftersyn. Da Landgangsfolkene kom om Bord manglede der tre Mand. De blev

senere bragt om Bord af Politiet og den lille Udflugt bliver dem vel nok en dyr Fornøjelse.

¹/₄. En Mængde Danske, baade Damer og Herrer, overværede Gudstjenesten, og da Præsten talte smukt og gribende, gjorde hans Tale øjensynlig Indtryk paa de Fremmede. Hele Formiddagen øsregnede det, men Klokkeren toklaredet det heldigvis op, og vi slap omsider i Land, hvor et norsk Ægtepar, Hr. og Fru Høg fra Kristiania havde beredt en lille Fest for os. Hele Styrken, c. 120 Mand, besteg under vild Jubel hver sin Rickshaw, og med Officererne i Spidsen gik Farten op gennem Byen, hvor dette Optog ganske naturligt vakte en Del Opsigt blandt de Indfødte.

Efter at have beset et stort, meget gammel Tempel, helliget Solguden, og hvor nogle Broncekanoner, erobrede fra Kineserne, fremvistes af vor Fører med særlig Stolt-hed, kørte vi en Tur rundt i Byen, og endte paa et stort Hotel, hvor et Par veldækkede Borde ventede os. Maden var fortræffelig og vi tilbragte her nogle fornøjelige Timer, indtil vi, efter med et rungende Hurra at have takket det elskværdige Ægtepar, igen satte Kursen om Bord. Her maatte jeg paa Vagt lige til Klokkeren tolv, og under det kedsommelige Arbejde med at rense Fisk til næste Dags Middag fik jeg rig Lejlighed til sammen med Kammeraterne at gennemgaa Dagens Oplevelser.

²/₄. Kulfylgning. Heldigvis slap 3die Skifte med Skrækken, da vi havde en Landlov tilgode fra Jokohama. Klokkeren syv gik vi i Land, og sammen med et Par Kammerater nød jeg en udmærket Frokost paa Hotel »Belle-vue«. Ved Middagstid maatte vi igen om Bord; her saa det sørgeligt ud, idet alt og alle var mere eller mindre sorte, og først efter en vældig Rengøring der varede Resten af Dagen, fik vi Skibet saa nogenlunde i Orden igen. Satte Fartøjer ind, da vi skal sejle i Morgen. Chefen og en stor Del af Officererne gik i Land til Fest hos den danske Konsul medens vi, i Anledning af Aarsdagen for Slaget paa Rheden, fik Punch over hele Skibet.

³/₄. Klokkeren seks lettede vi og satte Kursen syd paa i det skønneste Vejr. Farvel Japan, du underskønne Land, hvor vi fartede om saa længe, og overalt fik en gæstfri og venlig Modtagelse. Sent eller aldrig vil vi glemme dig. — Skibsergenten gik rundt og noterede Numrene op paa alle, der ikke før har passeret Linien. Det var mange, saa Neptun faar noget at bestille, naar den Tid kommer. Vore Straahatte, der har ligget hengemte i c. tre Maaneder, kom frem til Eftersyn. De saa farlige ud, men lidt Vand og Sæbe kan maaske nok kurere dem.

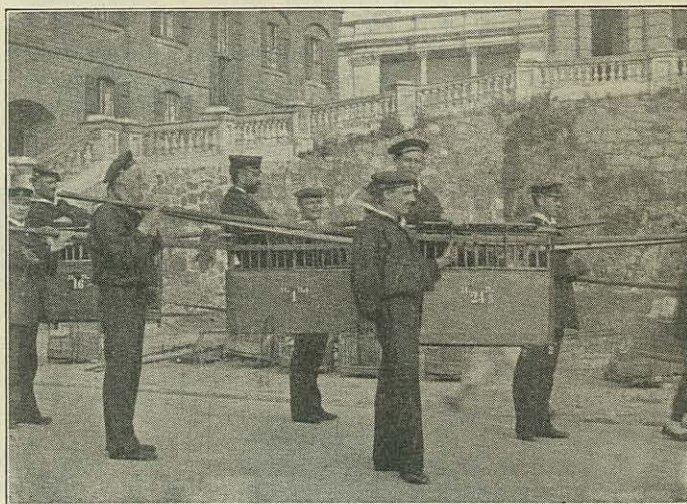
⁴/₄. Herlig varmt Vejr, rigtig en Nydelse ovenpaa al den megen Kulde og Fugtighed i Japan. Ved Middagstid fik »Valkyrien« pludselig Nykker og lystrede kun med Besværighed Roret. Ved nærmere Eftersyn viste det sig at vi, med vor skarpe Vædderstævn, ligefrem havde harpuneret en saakaldet Maanefisk. Bæstet hang lige tværs for Stævnen og besværede derved Styringen i høj Grad. Farten blev standset, og ved at bakke lykkedes det os at faa Uhyret af Vædderen og hen langs Siden. En Baad blev firet af, og efter at man, med en Del Besvær, havde slaæet en Strop om det, blev Dyret, under almindelig Jubel, hejset om Bord. Det var en mægtig, men klodset Kammerat, der viste sig at veje 1,045 Pd., og efter at Lægerne havde skaaret den op for nærmere at undersøge dette sjældne Dyr, gemte man enkelte Dele, hvorpaa Resterne igen blev overgivet til Dybet. Tiltagende Kuling med Regnbygger gjorde den øvrige Del af Dagen mindre behagelig.

⁷/₄. Efter et Par væmmelige Dage, dels med Regn og Kuling, dels med en tyk Taage, der hindrede vor Fart en Del, venter vi at naa Hongkong i Morgen. Styrekæden fra Damprattet sprang i Nat, og voldte en Del Forstyrrelse, men Skaden blev snart udbedret. Assisterede Underintendanten med at klare et Anker Sherry, der var bleven tykt; i Tribut fik jeg en Flaske Sherry, som jeg delte med mine Bakkammerater. Tøjeftersyn og Foredrag af Løjt-

nant la Cour om Japan og dets Historie. Man mærker tydeligt at vi kommer længere syd paa; Varmen er igen denerende og forhaabentlig faar vi snart Lov til at smide get tykke, blaa Tøj?

Hongkong — Batavia — Colombo.

⁸/₄ 1900. Dagen oprandt smuk og straalende, og efter en omhyggelig Rengøring klædte vi os om i Paradetøjet og med hvide Huebetræk. Ved Nitiden stod vi ind gennem det østre Indløb til Hongkong, og saa snart vi var vel fortojet ved en af Bøjerne, drønedes Saluten løs, bl. a. fik den danske Konsul sig en Velkomsthilsen paa syv Skud, som han da ogsaa ærlig fortjente, idet han, til alles store Glæde, medbragte en mægtig Post. H. M. Kong Christian den 9de har Fødselsdag i Dag, og paa Slaget tolv gled alle vore Flag til Vejrs under behørig Salut, 27 Skud, medens de paa Rheden liggende Orlogsmænd af forskellig

I Bærestol i Hongkong

Nationalitet, 12 ialt, samtidig fulgte vort Eksempel. Lyden af de mange Skud kastedes med tifold Kraft tilbage fra Bjergene, og hele Rheden indhylledes i en saa voldsom Krydsild, at man gjerne kunde tro sig hensat midt i et større Søslog. Ved den paafølgende Parade meddelte Chefen, at han, i eget og Besætningens Navn, havde afsendt et Telegram til Hans Majestæt, og udbragte derpaa et, med et nifoldigt Hurra besvart Leve for samme. De i Arresten siddende Folk fik Resten af deres Straf eftergivet, medens Dagen yderligere festligholdtes ved Servering af Flæskesteg og ekstra Uddeling af Sherry. Om Aftenen vankede der Punsch, og medens Officererne spiste til Middag hos Chefen, spillede Musikken paa Dækket, hvor Gutterne benyttede Lejligheden og den smukke Aften til Dans og anden Lystighed.

⁹/₄. Kulfylgning. Værre Roderi har jeg aldrig før været med til; vort smukke Skib blev aldeles ukendeligt. Det skræker en i Hjertet, at se saa mange Dages Arbejde ødelagt paa nogle faa Minutter; men hvad hjælper det? Kul skal vi jo have. Den foreløbige Rengøring varede lige til Klokkeren ni, og da jeg tillige var saa uheldig at skulle have Førstevagt, blev det baade en lang og en drøj Dag.

¹⁰/₄. Sled hele Formiddagen med Rengøringen og senere med Provianden; bl. a. fik vi et større Parti Rødvind om Bord. Da Rejsen denne Gang gælder Batavia, tog vi yderligere et Par Hundrede Sække Kul paa Dækket, og desuden medfølger der en halv Snes Kinesere, der skal gøre Tjeneste som Fyrbødere lige til vi naar Port Said; de kan bedre taale Varmen end vore egne. Klokkeren fire lettede vi, hilste de fremmede Skibe med Musik og Skansevagt, og ved Mørkets Frembrud var vi vel klare af Landet og satte Kursen mod Batavia. (Fortsættes).

EN KAPRET DAMPERS TOGT

Den norske Dampers »Norefos« blev midt i Januar i Aar kapret af en tysk Undervandsbaad udfør Kap Bogador paa Nordvestkysten af Afrika. Skibet blev ikke straks sænket, men i 7 Uger maatte Damperen med tysk Prisemandskab paa 14 Mand om Bord sejle omkring i Spærrezone ved de kapverdiske Øer som Hjelpekib for U-baaden.

En af Besætningen fra »Norefos« har fortalt følgende om dette Togt:

U-baaden, der var afgaaet fra tysk Havn i Slutningen af November 1917, udrustet til et 7 à 8 Maaneders Togt under Kommando af Kaptajnlejtant *Valentiner*, var paa ca. 1000 Tons og førte to 15 cm Kanoner, et hidtil uhørt stort Kaliber for U-baads Armering, og hvormed Kampen kunde optages med de stærkest bevæbnede Handelsskibe. Flere saadanne maatte efter kort Tids Kamp overgive sig. Foruden denne svære Armering var U-baaden ogsaa godt bevæbnet til Torpedoangreb, idet den havde 4 Udskydningsrør, nemlig 2 agter og 2 for.

U-baaden var forsynet med 2 Motorbaade, anbragt under Dækket for og agter. Den ene af disse Motorbaade var forsynet med en 100 H.K. Motor, som kunde give Fartøjet

en Fart af 23 Mil. Imidlertid var Baaden efterhaanden bleven ubrugelig som Følge af et Havari, den havde faaet under U-baadens Slingringer i en Storm i Nordatlantehavet.

Under »Norefos« Togt, som varede fra 11. Januar til 1. Marts, truede Kullene med at slippe op. Man brugte da Jordnødder, som Lasten bestod af, og ialt brugtes 9000 Sække deraf; Værdien af hver Sæk ansloges til 5 £. Regnet efter en Pundkurs af 15 Kr. kostede denne Fyring altsaa ca. $\frac{3}{4}$ Mill. Kr.

Mod Slutningen af Togtet kneb det med Madvarerne, hvorfor man maatte tage af det preservede Kød fra Lasterummene.

Den 1. Marts kom U-baaden tilbage fra en Udflugt og beordrede »Norefos« sænket. Man riggede Bomber op udenbords, »Norefos« gik til Bunds med sin kostbare Last, der var omtrent 6 Mill. Kr. værd — under Filmoptagelse fra U-baaden. »Norefos« egen Værdi var ca. 4 Mill. Kr.

Besætningen roede ind mod Kysten og blev efter 30 Timers Forløb optaget udfør Dakar.

MARIN.

KAN DU HUSKE?

Udmonstring til Fregatten

Fra vort Medlem Repræsentant *Valdemar Christensen*, Aargang 1890, har vi modtaget nogle fornøjelige: »Kan du huske« i Form af pudsige Tegninger, der desværre ikke alle er saa skarpe i Linierne, at de med Held kan reproducere. Vi gengiver nedenfor 3, der vil vække Minder i alle gamle Marinere Sind: Afskeden fra Holmen, Virksomheden som Husassistent og Forskønnelseskomitéens Arbejde før Landlov.

Bakstørnens Middagsopvaskning ombord paa »Dannebrog«

En Lørdag-Aften-Scene

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE VII

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN

EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR

MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448

ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22

VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

TRE FYNske MARINEKREDSSE PAA UDFLUGT.

Faaborg-, Nyborg- og Odense-Kredsene havde Søndag den 14. Juli arrangeret Udflugt for Medlemmerne i de 3 Kredse, og for at sige det straks, var Turen meget vellykket og indholdsrig, hvortil det smukke Sommervejr bidrog, men i første Række dog Cheferne for de Stationer og Institutioner, som man besøgte.

Kl. 2 om Eftermiddagen var Medlemmerne mødt ved Toldboden i Nyborg, og gik straks ombord i Bugserdamperen »Mars«, der af Myndighederne velvilligt var stillet til Disposition; man afsejlede med Slipshavn som Maal, og Formanden for Nyborg-Kredsen, Baron *Haxthausen*, bød Velkommen, idet han samtidig meddelte, at Formanden for Odense-Kredsen, Telefonmester *Buchgreitz*, vilde overtage Præsidiets ved Sammenkomsten og paa Turen.

Ved Stationsskibet i Slipshavn modtoges man af Premierløjtnant *Hammerich*, som bød Velkommen, hvorefter man gik til U-Baadene Anlægsplads; her pebes til Mønstring, og de gamle Marinere stillede op i to Geledder, hvorefter Premierløjtnanten holdt et oplysende Foredrag om U-Baadene. Derefter deltes Deltagerne i to lige store Afdelinger, saaledes at Halvdelen kunde bese U-Baadene, medens den anden Halvdel gik for at bese Flyvebaadene i disses Hangar, og naar man havde beset den ene Del byttedes, saaledes at alt blev beset og samtidig forklaret af elskværdige Officerer og Underofficerer. Da man var færdig til Afgang, stilledes igen til Mønstring, og den fungerende Formand takkede paa de gamle Marinere Vegne samt udbragte et kraftigt besvaret Leve for den danske Marine; derpaa tog man Afsked og stævnedes imod Knudshoved, hvor den spændstige, evigunge og elskværdige Chef, Kapt. *Bardenfleth*, modtog Deltagerne, og førte dem til de Steder, hvor ingen Uvedkommende faar Lov at sætte sin Fod, idet han forklarede om Fæstningen, hvad det er tilladt at meddele Gæster. Efter Ankomsten til Kanonerne Stillinger lod Chefen blæse Alarm, og her fik man Lejlighed til at overbevise sig om, hvad en Soldat af Chefens Type kan præstere i Retning af Hurtighed. Fra Signalet var blæst og til det første Skud faldt fra Kanonerne gik nøjagtig 1½ Minut, hvilket sikkert maa kaldes en Rekord. Derefter gaves Forevisning af Sablens Brug med Mandskab til Hest; og atter her forbausedes man over den Færdighed og Adræthed, der udvistes, saa det var med god Grund, at Formanden bragte Hyldest og Tak til den udmærkede Chef og hans Mandskab. Chefen og hans Mandskab udbragte et Leve for Marineforeningen og dette besvaredes med et lige saa rungende Hurra for Batteriet *Bardenfleth*. Imedens Opvisningerne stod paa og da de besøgende gik til Damperen, spillede Batteriets Musikkorps, og da dette til Slut gav »Holmens faste Stok«, tordnede en Klapsalve med en hjertelig Tak til de flinke Musici. Herefter stævnedes ud til Vagtskibet, Krydseren *Gejser*, og da man passerede dettes Agterstavn for at lægge til Bagbords Faldreb, honorerede de gamle Marinere Flaget ved at blotte Hovedet. Ved Landrebet modtoges Deltagerne af den elskværdige Chef Kaptajn *S. V. Hansen* i Spidsen

for Officerer og Underofficerer, og nu begyndte et nøjagtig Gennemsyn af hele Skibet samt alle Vaabnene, hvis Brug forklarede af imødekommende Førere, og man svælgede i Erindringer om den Tid, da man selv var et lille Hjul i et saadant stort Maskineri. Tiden gik alt for hurtigt, og det kneb med at blive færdig til Afsked, men Disciplin er der endnu i de gamle Marinere, og da Chefen venligt lod piibe »De gamle Marinere falder paa Fartøjet!« skyndte man sig ombord i Damperen, og derefter tolkede Formanden igen Deltagerne Tak for den udviste Opmærksomhed, idet han udbragte et Leve for Marinen. Kaptajnen takkede i en velformet Tale, fordi de gamle Marinere, trods Aarene, der gaar, hænger ved de kære Minder, og udbragte et Leve for Marineforeningen. Derefter stævnedes Deltagerne tilbage imod Nyborg.

Ved Toldboden i Nyborg stillede Deltagerne op til Parade og honorerede Flaget, og der marcheredes derfra til Christianslunds Badehotel, hvor Middagen skulde indtages Kl. 7. Efterat Selskabet var hænket bød Telefonmester *Buchgreitz* Velkommen til alle Deltagerne, og et særlig Velkommen til Gæsterne: Kaptajn *Bardenfleth* og Baron *Gersdorff* fra København; derefter udbragte Baron *Haxthausen* Skaalen for Kongen, og Formanden for Faaborg-Kredsen, Fabrikant *C. C. Jensen* talte for Marineforeningen. Telefonmester *Buchgreitz* talte for den danske Marine og Kaptajn *Bardenfleth* for Kammeratskabet. Desuden havde mange andre Talere Ordet, blandt andre Baron *Gersdorff*, Overværkfører *Grundmann* og Kaptajn *Bang*. Da man var færdig med Skafningen pebes »Skej ud overalt!« og straks efter »Klar ved Flaget!« Da dette var halet ned, med sædvanlig Honnor, flyttede man ud i fri Luft og samledes paa den smukke Plet udenfor Hotellet, hvor man havde den herligste Udsigt over Bæltet; men Tiden gik ubønhørligt, og hvor nodig man vilde, maatte der tages Afsked. Faaborggenserne skulde rejse Kl. 10⁴⁰ og Odsianerne Kl. 11¹⁰, de sidste af disse naaede kun med Nød og Næppe at komme med Toget, men det naaedes, og alle var enige om ikke alene at have tilbragt en fornøjelig og glad Dag sammen, men tillige en Dag med et lærerigt Udbytte, hvorfor der atter bringes en Tak til Chefer og Underordnede i de paagældende Kommandoer. C. B.

KØBENHAVN-KREDSSEN

»Straffebakkens Skovtur«

Under Ledelse af sin energiske Bestyrelse, Restaurator *Julius Petersen*, Cigarhandler *Charles Elwarth* og Tegner *Carl Winkel* afholdt den muntre Institution, som kaldes »Straffebakken«, en vellykket Skovtur den 9. Juli. Deltagerne samledes paa Raadhuspladsen ved Firetiden og kørte med Linie 15 til Femvejen, hvorfra Turen gik til »Posemandens Hus« — derfra til »Kirsten Pils Kilde« og endelig til »Bakken« som den rette Tumbleplads for de glade Straffegæster.

NYE MEDLEMMER

(? antyder, at den paagældende er ordinært Medlem, men at Meddelelse om Aargang endnu ikke er modtaget).

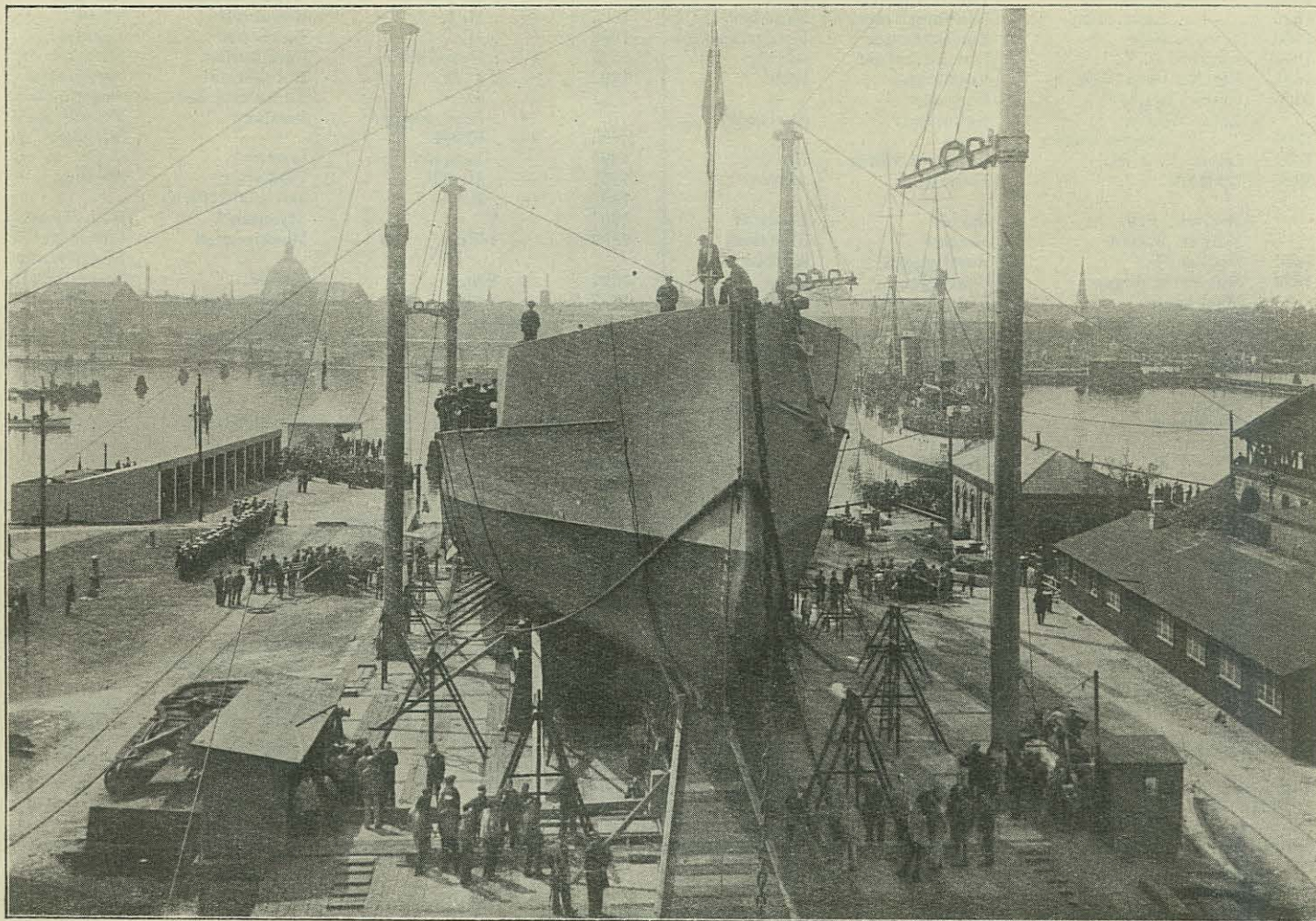
Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
?	Akrup, Johs. Martin	Togbetjent	Oppesundb. pr.	1892	Hansen, C. A.	Skipper	Aarhus
1908	Andersen, A. C.	Lokomotivfører	Frederikssund	1891	—, C. C.	Telefonformand	Frederiksvæ.
1880/87	—, Anders Peter	Fisker	Frederiksværk	1912	—, Carl Stæhr	Fisker	Frederikssu.
1876	—, A. P. L.	Murermester	Skuldelev pr.	1907	—, Hans		Skelskør
?	—, Jens	Fisker	Skibby	1906	—, H. F. V.	Rangerfører	Korsør
1898	—, Johan	Fisker	Kbh.	1903	—, Hans Søren	Fisker	Liseleje
?	—, K.	Bagermester	Liseleje	1881	—, Jakob	Banearbejder	Kolding
?	—, Rasmus	Sømand	Jægerspris	—, J.	—, J.	Mejeridirektor	Ebeltoft
?	—, S.		Aarhus	1897	—, K. P.	Aarhus	Aarhus
1895	—, S.	Maskinarbejder	—	1891	—, Ole	Gaardejer	Nederdraaby
1900	—, Vigilius	Formand	—	?	—, Oluf Aage	Parcellist	Skibby
	—, Wilh.		Skelskør	1893	—, Poul	Matros	Korsør
	Andreassen	Oversergent	Hundested	1864	—, S. A. N. H.	Fyrbøder	Aarhus
	—, Johs.	Herredsfuldæggt.	Ebeltoft	1880	Harboe, Hans	Teglværksejer	Skelskør
1913	—, Johs.	Musiker	Aalborg	?	Heikendorff	Bødker	Aarhus
1896	Arpl, Jens Chr.	Forpagter	Frederikssund	1885	Heigaard, R. P. Rasmussen	Bødkermester	Frederiksvæ.
				1893	Heilesen, Chr.	Landmand	Tornby pr. Hjørring
	Bachmann, V. A. T.	Overkanoner	Kbh.	1889	Heilmann, Arnt	Fabrikant	Skelskør
1892	Bager, C.	Restauratør	Horsens	—, Ernst	—, Ernst	—	—
1908	—, J.	fhv. Kaptajn	Aarhus	?	Hermansen, C. A.		Aarhus
1895	Bang	Konstruktør	—	1917	Housgaard, Axel	Fisker	Ebeltoft
	Bardenfleth, Frits	Byfogedfuldmægt.	Helsingør	1881/82	Hyldbech	Maskinmester	Aarhus
	Bay, Søren	Købmand	Skelskør				
1890	Bech, E. N.	Købmand	Aarhus		Ibsen, Oluf Teilman	Bogtrykker	Skelskør
1889	Bendtzén, Niels P.	Møller	Skivum pr. Vægger	1884	Jacobsen, S. M.	Fisker	Ebeltoft
?	Berg, A.	Toldklarere	Aarhus	1864	Jakobsen, Chr. H.	Redaktør	Nykøbing S.
1901	Bernstorff, A. P.	Greve	Aarhus	1901	—, V.	Kleinsmedemester	Aalborg
			>Flinterupg. < pr. Fuglede		Jansen, Niels Chr.	Bestyrer	Køge
1910	Berthelsen, B. A.	Maskinmester	Nørre Sundby	1894	Jensen	Kaptajn	Helsingør
1890	—, Carl	Fisker	Skelskør	—	—	Dykker	Aarhus
1915/16	—, Peter	Telegrafist	Kbh.	1895	—, Alb. Vilh.	Fabrikant	Kbh.
1899	—, Vilh.	Fisker	Skelskør	1879	—, C.	Restauratør	Aarhus
1912	Bidstrup, Carl		Frederiksværk	1880	—, Carl Oluf	Lods & Havnefoged	Frederikssu.
1913	Bielefeldt, Arthur	Fiskeeksportør	Frederikshavn	?	—, Chr.	Bagermester	—
1904	Bolt, O.	Magasinforvalter	Aalborg	1876	—, G.	Fabrikant	Aarhus
1905	Bomholt, E.	Montør	Aarhus	1896	—, Hans J.	Fiskehandler	Hundested
	Broch, Harly	Grosserer	Kbh.	1888	—, Hans Oluf	Brofoged	Frederikssu.
	Bruun, R.	Skomager	Ebeltoft	?	—, I. M.	Grosserer	Kolding
?	Bygalle	Fabrikant	Aarhus	1911	—, I. M.	Hotelejer	Frederikssu.
?	Børles	pens. Lods	—	1898	—, Jens Sørensen	Fiskehandler	Lynæs
				1902	—, Jul.	Havnearbejder	Aarhus
1894	Carstensen, Vilh.	Fabrikant	Skelskør	1916	—, Jensen J.	Lokomotivfyrbød.	—
	Christensen, Chr.	Handeltkommis	Ebeltoft	1902	—, Jørgen Peter Birger		Skelskør
1909	—, E.	Arbejdsmand	Aarhus	1902	—, Jens Jørgen	Sognefoged	Uglerup pr. Lynæs
	—, E. Grenaa	Forretningsfører	Frederikssund		—, Kaj	Bankkasserer	Ebeltoft
1888	—, H. P.	Toldkontrollør	Hundested	?	—, Kleint	Blikkenslager	Aarhus
1914	—, Kaj	Maskinarbejder	Jægerspris	1913	—, Lars P.	Tømrer	Egebæk pr. Frederikssu.
1900	—, N.	Formand	Aarhus		—, Magn. Klindt Bagger	Expedient	Kbh.
1902	—, V.	Købmand	Kulhuset pr. Jægerspris	1915/16	—, P. E.	Fyrbøder	Aalborg
	Christiansen, Chr.	Doktor	Skelskør	1887	—, Ole Peter	Købmand	Skelskør
	—, Chr.	Købmand	Frederikssund	?	Johansen M.	Smedemester	Aarhus
	—, Hans	Købmand	—	1883	Johnsen	Skibshandler	—
	—, Josef	Manufakturhdl.	Ebeltoft	1897	Jæger J.	Kunstsmedemest.	—
1863	Crutberg, O. M.	fhv. Skibsfører	Aarhus	1895	Jørgensen	Kobbersmed	—
					—, Aksel	Købmand	Skelskør
1914	Danielsen, Aksel	Ostefabrikant	Horsens		—, C.	Slagter	Ebeltoft
1892	Daugaard, A.	Skræddermester	Aarhus	1899	—, I. H.	Skipper	Aarhus
				1866	—, Peter	Pensionist	Frederiksvæ.
1879	Elleby	Maskinmester	—		Kastrup, J.	Redaktør	Frederikssu.
	Erichsen	stud. theol.	Ebeltoft	?	Kjær S.	Sejlmager	Aarhus
?	Eriksen, A.	Havnemester	Aarhus	1880	Knoblau, Peter	Fisker	Helsingør
1897	Espersen, L.	Maskinmester	—	1903	Knoth, S.	Havnearbejder	Aarhus
				?	Koch, J. P.	Blikkenslagerm.	—
1864	Fobian	Værkmester	Ebeltoft	1871	Koss, C.	Værkmester	—
1869/64	Frandsen, C.	fhv. Skibsfører	Aarhus		Krogh	Forvalter	Skærsø Ebel.
	Frantzen, Hans Peter	Snedker	Aalborg	1877	Kyllesbech, L.	Forhyringsagent	Aarhus
1885	Frederiksen, Peter Anders	Fisker	Liseleje				
1916	Friis, Helge L.	Befragter	Vejle	?	Larsen, A.	Murermester	Vælgel Jægerspris
					—, Albert	Ekviperingshdl.	Aalborg
1907	Gandil, Vilh. Fritz	Repræsentant	Frederikssund	1892	—, Anton	Maskinist	Vælgel Jægerspris
1893	Grosen, R.	Lokomotivfører	Aarhus	?			Frederikssu.
1873	Grouleff, J.	Blikkenslagermst.	—				Hundested
1893/94	Guldberg, Otto Emil	Lærer	Skelskør	1914	—, Axel Dønnegaard	Bager	Frederikssu.
				1901	—, Erik	Tømrermester	Hundested
1888	Hagelund, Hans Rasmus	Fisker	Liseleje	1869	—, Frd.	Fisker	Skelskør
	Halby, Georg Frd. Ferd.	Toldassistent	Skelskør	?	—, H. L.	Fabrikant	Frederikssu.
1898	Hald, L.	Skomager	Aarhus	1892	—, Jens	Fattiggaardsbest.	Skelskør
1905	—, N.	Havnearbejder	—				

Aarg. f. afj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. afj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
1901	Larsen, Johan	Købmand	Skelskør	1874	Petersen, Chr.	flv. Købmand	Lynæs
1915	—, J. Tr. A.	Tømrermester	Køge	?	—, C. Th.	Cyclefabrikant	Aarhus
1900	—, Laur. Chr.	Lokomotivfører	Skelskør	1895	—, H. L.	Købmand	Lynæs
1912	—, Nils	Barbermester	Frederikssund	1896	—, H.	Guldsmid	Aarhus
1893	Lausen, A. V.	Havnearbejder	Aarhus	1877	—, Hannibal	Partikulier	Skelskør
1908	Merche, Jens Vilh.	Vognmand	Kbh.	1895	—, I. P.	Rorsbetjent	Hundested
1884	Linck, Regnar	Forvalter	—	?	—, J.	Tømrermester	Jægerspris
1894	Lotz, Hilmer	Købmand	Skelskør	?	—, Jens Jørgen	Snedker	Hundested
1900	—, Jørgen Johan	—	—	19 ^{15/16}	—, Knud	—	Skelskør
1864	Lund, V. A. H.	Lokomotivfører	Korsør	1896	—, Laurids	Gørtler	Vejele
1893	Lyngfelt	Fabrikant	Aarhus	1911	—, M. Th.	Tilskærer	Aarhus
1899	—	—	—	1892	—, R.	Lokomotivfyrb.	—
1897	Madsen, Frd.	Barber	Ebeltoft	1907	—, V.	Styrmand	Nederdraaby
1864	Mahler, Johan	Mægler	Skelskør	1899	—, Vilh.	Maskinsmed	Carls gave pr.
1893	Marker, S.	Rorsbetjent	Aarhus	1897	—, Vilh.	Fisker	Frederiksvæ.
?	Markholt, Viggo	Gaardejer	Omø	1887	—, Vilh.	Blikkenslagerm.	Nederdraaby
?	Markussen	Fiskeeksportør	Aarhus	?	Petterson	Kaptajn	Frederikssu.
1915	Mathiesen, Hans	Hotelejer	Hundested	1868	Poulsen, H.	Smedemester	Aarhus
1866	Meier, Ernst	Kommiss	Odense	1883	Preisler	Møller	Hjørlande pr.
1910	Melsing, P.	Direktor	Kolding	—	—	—	Slangerup
?	Menne, Frantz Heinrich	Skibsfører	Kbh.	1878	Raabæk, Axel	Maskinmester	Hundested
1891	Meyer	Overmontør	Helsingør	18 ^{85/86}	Rasmussen	—	Aarhus
1876	Mikkelsen	Styrmand	Aarhus	1894	—, Hans	Fisker	Skelskør
1879	—, C.	Kaptajn	—	1916	—, Johs.	—	Ebeltoft
?	—, C.	Overtjener	—	1914	—, Laur. Kristian	—	Liseleje
?	—, Søren	Skibssmedemest.	—	1900	—, M. P.	Skipper	Aarhus
?	Mogensen, Rasm. P.	Fisker	Ebeltoft	1900	—, P.	Arbejdsmand	—
?	Mortensen,	Murermester	Lynæs	1849	—, R.	Restauratør	—
?	—	Byfogedfm.	Helsingør	1907	—, Rud. Peter	Skræder	Hundested
?	—	Ølhandler	Aarhus	1918	Sandgren, Svend Aage	Mekaniker	Kbh.
1872	—, M. J. B.	Konduktor	—	1897	Schiff, Marius	Dampskibsfører	—
1873	—, Niels	Fiskerifoged	Skelskør	1888	Schou, Sigurd Sølv	Maler	Lynæs
1898	Munck, A.	Lokomotivfører	Aarhus	1888	Simonsen, Henry	Elektriker	Espergærde
?	Møller	Forvalter	Ebeltoft	1901	Sivertsen, Joh. Ludv.	Maskinmester	Aalborg
?	—, Gustav	Togbetjent	Helsingør	1899	Stids, A.	Montør	Aarhus
?	—, H.	Drejmester	Aarhus	1889	Styver, J.	Møller	Ølsted
?	—, I. P. A. Holmsted	Skræder	—	?	Svanteman	Rorsbetjent	Aarhus
1914	Nielsen, Evald	Mejeribestyrer	Jægerspris	1888	Svedstrup, H. C. G.	Maskinmester	—
?	—, F.	Restauratør	Aarhus	1888	Svendson, A.	Kobbersmed	Helsingør
1904	—, Hans Henrik	Glarmester	Frederikssund	1901	—, B.	Byraadssekretær	—
1885	—, Jørgen	Fisker	Lynæs	1894	Sørensen	cand. jur.	Ebeltoft
1902	—, Kay	Garver	Ebeltoft	1894	—, A. Staal	Bogholder	—
1883	—, Laur. Berndt	Smedemester	Skærorde, Hel-	19 ^{15/16}	—, C.	Proprietær	—
1883	—, M. T.	—	singe	1893	—, C.	Entreprenør	Aarhus
1897	—, N. H.	Bager	Kolding	?	—, C.	fhv. Skibsf. D. M.	Ebeltoft
?	—, Niels	Fisker	Frederiksværk	1897	—, E.	Sodavandsfabrika.	—
1904	—, Peter	Redaktør	Hundested	18 ^{70/71}	—, J.	Telegrafist	Kbh.
1911	—, P.	Arbejdsmand	Skelskør	1882	—, Niels	Skipper	Aarhus
1899	—, Thorv. Chr. Alf.	Slagter	Aarhus	?	—, S. P.	Maskinarbejder	—
?	Offenberg	fhv. Skipper	Aarhus	19 ^{10/11}	—, Søren	Blikkenslager	—
?	Ohlert, V.	Sejlmager	—	1904	Tandahl, Carl	Typograf	—
?	Olsen	Keddelsmed	—	1883	—, Frd.	Montør	—
1915	—, A.	Sømand	—	?	Thejs, C. V.	Arrestforvalter	Ebeltoft
1881	—, Chr.	Partikulier	Hundested	?	Vahl, V.	Købmand	Aarhus
1907	—, Edv.	Grosserer	Helsingør	1904	Villadsen, P.	Maskinmester	Frederiksvæ.
1908	—, Einar	Fisker	Ebeltoft	?	Voltkertsen J.	Kobbersmed	Aarhus
1906	—, Jens Lauritz	Tømrer	Hundested	1871	Wachert, N. H.	Restauratør	—
1893	—, Niels Peter	Detailhandler	—	1907	Wagner, C. H.	Lagerforvalter	Kbh.
1862/64	—, Olaf Peter	Gaardbestyrer	Jægerspris	1909	Wilson, I. P.	—	—
1888	Pedersen, Jacob	Fiskehandler	Aalborg	1911	Wissing	—	—
1885	—, Niels	Landmand	Boeslum, Ebel-	1884	Wulff, Hans Chr.	—	—
1908/09	—, Ole	Konditor	toft	1884	Zazuet, E.	Formand	Aarhus
1894	Petersen	Restauratør	Frederiksværk	?	—	—	—
1910	—, Aage	Maskinassistent	Aarhus	?	—	—	—
1886	—, Aage	Tandlæge	—	1871	—	—	—
?	—, Aage	Hotelejer	Frederikssund	1907	—	—	—
?	—, A.	Fisker	Skelskør	1909	—	—	—
?	—, A. G. H.	Bankbud	Aarhus	1911	—	—	—
?	—, Chr.	Lokomotivfører	—	1884	—	—	—
?	—, Chr.	Fisker	Hundested	1884	—	—	—

KYSTFORSVARSSKIBET »NIELS JUEL«S STABELAFLØBNING

ONSDAG DEN 3. JULI 1918

Efter lang Tids Venten og Opsættelse paa Grund af Orlogsværftets stærke Optagethed af mindre — men derfor ikke mindre værdifulde — Nybygninger, sattes den 3. Juli vort nyeste Panserskib af Kystforsvarstypen under stor Højtidelighed og i H. M. Kongens og den kongelige Families Overværelse i Vandet fra Orlogsværftets Bedding, hvorfra saa mange solide og smukke Nybygninger for vort Søværn er gledne tilsøs.

»Niels Juel«s Afløbning overværedes desuden af en stor Mængde Indbudte af Flaaden, af Hærens Øverstkommanderende og Københavns Kommandant og Overpræsident. I Spidsen for Søofficerskorpset saas Viceadmiral Evers, og det var en meget stor militær og civil Skare som ved det paa Beddingens Sydside rejste Telt afventede H. M. Kongens Ankomst. I Ventetiden fik man Lejlighed til at tage Værftets smukke Arrangementer i Dagens Anledning i Øjesyn, og Solen, som hidtil havde skjult sig bag et tæt, graat Skydække, men ved 1¹/₂-Tiden brød frem med fuld Kraft, lagde en Festivitas over de historiske gamle Bygninger og den store Forsamling. Yderst var Kongeteltet rejst, flankeret af smukke Vaabendekorationer, og indenfor dette Teltet for de Indbudte, medens Adgangen til Pladsen markeredes ved en flagsmykket Aabning i den midlertidige Afspærring. Overalt, hvor man saa hen, kunde man iagttage Tilskuere — Marinesoldater og Arbejdere: fra »Valkyrien« og Værftbygningernes Vinduer og Tage; og oppe paa Mastekranens Tag saas Vagten, der skulde afgive Signal til »Sixtus«.

Selve Højtidelighedens Genstand, »Niels Juel«, laa tung og solid med sin skarpe Stævn rækkende højt tilvejs imod

Værkstedernes Tage. Graat og alvorligt saa Skibet ud, endnu uden sit Panzer, og med de svære Slingrekøle stikkende som Finner ud fra den bredt svungne Form under Vandlinien. Det er en ejendommelig Skibstype, som Marinen og Værftet har udviklet med vore specielle Farvande for Øje, med en Forudseenhed, som nu har faaet sin Bekræftelse derved, at det maritime Foregangsland England under Kri-gen har set sig nødsaget til at bygge en Type, der i all væsentligt ligner vor, for overhovedet at kunne føre sine Angreb frem paa de flakke flanderske Kyster.

Marinens Flyvere kredsede uafbrudt langs Havnen, hvor Tusinder af Mennesker fra Larsens Plads, Toldboden og Langelinie afventede Afløbningen, og ind over Værftet.

Paa Slaget 2 forkyndte Salutten fra »Sixtus« og Honnør-marchen fra Æreskompagniet foran Kongeteltet, Kongens Ankomst og samtidig lagde den smukke hvide og forgyldte Chalup, roet af 10 hvidklædte Marinere og med Kongeflaget agter og Gjøs forude, til ved Teltet, og Majestæten, som ledsagedes af Hds. M. Dronningen, Prins Valdemar, Enkedronningen, Prins Carl og Prinsesse Ingeborg af Sverige, Prinsesse Thyra og Prinserne Harald og Gustav, samt Følge, gik iland og hilste Forsamlingen, hvorefter han, fulgt af Værftschefen, Admiral Nyholm, passerede Æreskompagniets Front.

Efter at have beset Skibet fra alle Sider begav de kongelige Herrer sig tilbage til Teltet.

Holmens Provst, Lic. theol. Fenger, traadte derpaa frem og holdt en fyndig, smukformet Tale, med særlig Dvælen ved den danske Admiral, hvis berømte Navn Skibet skulde

bære, og om denne Mands mægtige Betydning for vor Marine i det 17de Aarhundrede, om hans Færden udenlands og hjemme og om hans store menneskelige Egenskaber. Provsten lykønskede H. M. Kongen til den Kraft, som ved »Niels Juel« vil tilføres vor Flaade, lykønskede tillige Værftet og dets Mænd til det udførte Arbejde, der for Landet skulde være et Værn til Bevarelse af det, vi alle elsker.

Han nærrede Forvisning om, at Værftets Ry og gode Traditioner ogsaa her var hævede, og ønskede dem, der skulde færdes i og bruge det nye Skib Lykke og Held, som dem der kæmpede under Niels Juel i »Christianus Quintus«, i Fregatten »Niels Juel« ved Helgoland, og at de maatte være værdige Arven fra den Mand, om hvem den engelske Konge sagde, at han var Europas dygtigste Admiral.

Paa H. M. Kongens Signal faldt derpaa Støtterne under Skibet, og Gangspillene paa hver Side sattes i Bevægelse for ved de svære Taljer og ved Kilerne under Boven at give Bevægelsen til den vældige Vægt, men — uvist af hvilken Grund — tog det en rum Tid, inden »Niels Juel« rørte paa sig. Endelig Kl. 3¹² sporedes den første svage Bevægelse og ombrust af Tilskuernes Hurraraab gled Skibet glat af Beddingen, hyllet i Damp og under Salutten fra »Sixtus«. Smukt og roligt flød Flaadens sidste og største Kystforsvarsskib i sit Element. Held og Lykke følge det paa dets Fart!

Under Hønnør tog dernæst den kongelige Familie bort, medens den store Forsamling ad Værftets forskellige Veje søgte tilbage til Byen. M.

FLAADENS DELTAGELSE I KAPRONINGEN DEN 7. JULI

Efter Henvendelse derom fra Dansk Forening for Rosport deltog Fartøjer fra den udrustede Flaadestyrke i Foreningens internationale Kaproning, der afholdtes i Kalleboerne den 6.—7. Juli.

I det store Rostævne, der talte 26 Løb, var det 23de reserveret Marinens Fartøjer, og der startede 4 Redningsbaade af nøjagtig samme Størrelse og Type, 2 afgivne fra Kystforsvarsskibet »Olfert Fischer« og bemandede hver med 8 Værnepligtige og 2 fra Skonernten »Ingolf«, bemandede hver med 8 Underofficerselever (Konstabelelever). Løbet startedes 500 Meter Syd for Langebro og strakte sig over 1000 Meter, omtrent til Knippelsbro, hvor Dommerflaaden var placeret, og fra hvilken Hans Majestæt Kongen overværede Løbene. Paa Dommerflaaden opholdt sig ligeledes Eskadrechefen, Kommandør *Bauditz*, og Chefen for »Olfert Fischer«, Kommandør *da Cunha*.

Vejret var smukt, men let overtrukket, og saaledes særdeles

gunstigt for Kaproning, idet stærkt Solskin virker meget generende under den forcerede Kraftudfoldelse. Starten og hele Roningen forløb meget smukt og Sejrherrer blev en af »Olfert Fischer«s Redningsbaade med en Tid paa 5 Minutter, 22 Sekunder. Kun faa Meter efter kom den ene af »Ingolf«s Redningsbaade, og man maatte beundre den Styrke og Iver, der udfoldedes af dens meget ungdommelige Besætning, som næsten kom paa Højde med det voksne Mandskab i den sejrende Baad. Nr. 3 blev den anden Baad fra »Olfert Fischer« og Nr. 4 den anden Baad fra »Ingolf«.

Den vindende Baad roede hen til Dommerflaaden, og Styrmand og Roere modtog, glade og begejstrede over den Hæder, der blev dem til Del, af Hans Majestæt Kongens Haand hver en lille Pakke, indeholdende et Pengebeløb fra Marineministeriet og en meget smuk Medaille, skænket af Marineforeningen.

»MARY ROSE«S SIDSTE KAMP

Den 17. Oktober 1917 blev en Konvoj angrebet af tyske Krydsere ca. 65 Sømil Øst for Shetlandsøerne. De to britiske Destroyere, som ledsagede Konvojen, »Strongbow« og »Mary Rose«, blev skudt ned. De tyske Krydsere angreb derefter Handelsskibene, hvoraf 9 blev skudt i Sænk, medens Besætningerne blev overladte til de aabne Baade. Der var to danske Dampere, »Stella« og »Margrethe«, med i Konvojen, deres Besætninger blev reddede, medens mange andre neutrale Søfolk tilsatte Livet.

Om »Mary Rose«s sidste Kamp fortæller de officielle Beretninger følgende Enkeltheder.

H. M. S. »Mary Rose« forlod en norsk Havn (Bergen) med en vestgaaende Konvoj om Eftermiddagen den 16. Oktober. Ved Daggry den 17. saas fra »Mary Rose« Glimt af Kanonskud agterude. Chefen, Lieutenant-Commander Charles Fox, som opholdt sig paa Kommandobroen, mente, det var en U-baad, som beskød Konvojen, han drejede helt rundt for at undersøge Forholdene og lod samtidig slaa »Klart Skib«.

Kort efter at »Mary Rose« var kommen op paa fuld Fart, saa man i Morgendisen 3 lette Krydsere, der hurtigt nærmede sig. »Mary Rose« aabnede straks Ilden paa fire Sømil Afstand med alle de Kanoner, som kunde bære. Paa 3 Sømil Afstand begyndte de tyske Krydsere at skyde, og Kampen fortsattes mellem de 3 Krydsere og den ene engelske Destroyer, til man kun var 1 Sømil fra hinanden. Da »Mary Rose« drejede for at faa Torpedoudskydningsrørene til at bære, blev den ramt af en Salve, der særlig raserede Maskinrummet, saaledes at Destroyeren laa ganske hjælpeløs. Med Undtagelse af en enkelt Kanon var alt Skytset ødelagt, og Besætningen dræbt eller saaret. Kun fra den agterste Kanon fortsatte man Skydningen, saalænge Kanonen kunde bære. Chefen maatte forlade Kommando-

broen, som var skudt sønder og sammen; han standsede ved Resterne af den midtskibs Kanon og raabte: »God bless my heart, lads, get her going again; we're not done yet!«

De tre tyske Krydsere koncentrerede Ilden mod det forsvarsløse Skib. En af Kedlerne blev ramt og eksploderede; men midt i den Helvedes Larm af udstømmende Damp og eksploderende Granater, hørte Besætningen stadig Chefens opmuntrende Raab »We're not done yet«.

Da de tyske Krydsere passerede, affyrede 2 Sømand, French og Bailey, der var de eneste overlevende af Torpedobesætningen, den sidste Torpedo. French blev samtids dræbt og Bailey blev haardt saaret. Efter Fjendens Passage kunde man end ikke faa den sidste Kanon til at bære. Chefen gik da ned for at ødelægge de fortrolige Sager, medens Næstkommanderende fik Ordre til at sænke Skibet. Da alle Fartøjerne hang ødelagte i deres Davider, fik man fat i en lille Flaade og padlede klar af Skibet.

Den tyske Krydsers skød paa klos Hold en Række Salver ind i det allerede ødelagte Skrog. »Mary Rose« sank da Kl. 7,15 med Flaget vajende; baade Chef og Næstkommanderende gik ned med Skibet; kun de faa, som opholdt sig paa Flaaden under Lieutenant Freemans Kommando blev et Par Timer senere optaget af en Redningsbaad fra et af Skibene i Konvojen.

Snart roende og snart sejlene satte man Kurs mod den norske Kyst, som man naaede efter 48 Timers Forløb. Lieutenant Freeman var utrættelig til at opmuntre de andre under den sidste haarde Tørn. Matros Bailey, som til Trods for sine mange Saar vilde ro med som alle de andre, blev ogsaa særlig omtalt for sit ubøjelige Humør.

s.-r.

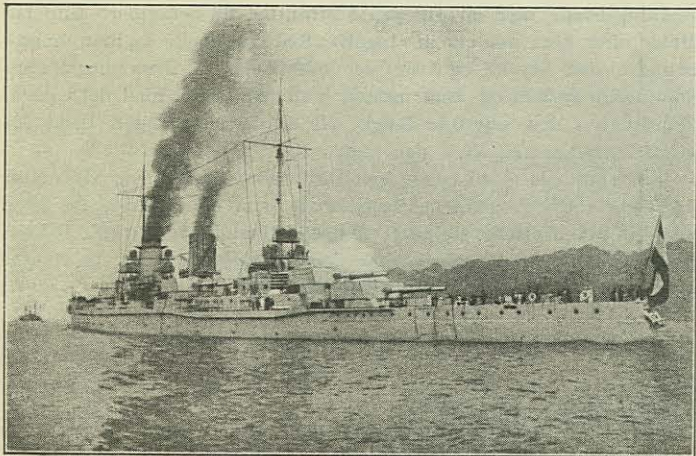

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I MIDDELHAVET

JANUAR—JULI 1918.

Ligesom det foregaaende Aar er der heller ikke i det første Halvaar af 1918 haendte store Begivenheder i Middelhavet; den underlegne østerrigske Flaade maatte blive i Pola og i Dalmatiens Skærgaard, medens de allierede Flaader havde Herredømmet til Søs uden dog at kunne komme de tyske og østerrigske Undervandsbaade til Livs. Allerede i Begyndelsen af Januar blev da ogsaa en britisk Destroyer torpederet i Middelhavet og til Stadighed mange Handelsdampere.

Den 20. Januar 1918 tidlig om Morgenen stod »Goeben« (Sultan Yawuz Selim) og »Breslau« (Medilli), ledsaget af tyrkiske Jagere ud af Dardanellerne. Med »Breslau« førende stod Skibene mod Imbros. Den engelske Destroyer »Lizard« opdagede dem, men holdt sig paa 11000 Yards Afstand for ikke at blive ødelagt. »Goeben« aabnede Ilden

»Goeben«

paa engelske Monitorer, som laa paa Nordostsiden af Imbros, og baade »Lizard« og »Tigress«, som var stødt til, søgte at skjule Monitorerne ved Røgskyer, men ikke desto mindre lykkedes det »Goeben« at skyde »Raglan« og »M. 28« i Sænk, hvorefter de tyske Skibe drejede Syd over fulgt af de to engelske Destroyers. Kl. 7 Fm. løb »Breslau« paa en Mine, og sank efter 10 Minutters Forløb. »Goeben« dampede en Gang omkring »Breslau« og stod derefter videre uden at redde »Breslau's« Mandskab, hvoraf 172 Personer blev bjærgede af britiske Travlere. Ogsaa »Goeben« stødte paa en Mine, og da den blev ramt af Bomber fra engelske Flyvere, blev den sat paa Land ved Nagara, hvorfra den nogle Dage efter afgik til Konstantinopel. Medens den stod paa Grund, blev den angrebet af engelske Undervandsbaade; een af disse »E 14«, blev sænket.

Da de tyske Tropper den 1. Maj besatte Sebastopol, laa Størstedelen af den russiske Sortehavsflaade i Havnen. Dagen efter ankom »Goeben« og nogle Torpedojagere og kastede Anker paa Reden.

Den 22. April mødte engelske og franske Destroyers fem østerrigske Jagere i Adriaterhavet. Østerrigerne løb ind til Durazzo, forfulgt af Fjenden.

Den 6. Maj undertegnede Freden med Rumænien.

Den 14. Maj trængte en italiensk Torpedobaad ind i Flaadehavnen Pola og affyrede gentagne Gange Torpedoer mod et stort Slagskib af »Viribus Unitis« Typen, en af den østerrigske Marines 4 Dreadnoughts paa godt 21000 Tons, som nu for lang Tid er bleven gjort ukampdygtigt.

Det var 3. Gang Italienerne trængte ind i Polas Havn, men denne Gang blev Angrebet ført til Bunds i Modsætning til de to foregaaende Angreb, som kun naaede til Forhavnen. Den Bedrift at forcere Fasana Kanalen, som danner Indløbet til Krigshavnen, er et uhyre vanskeligt Foretagende, idet Passagen er spærret med alle mulige Hindringer, Minefelter, Kabler og Staalnæt, mellem hvilke Angriberen møjsommelig har maattet snige sig frem for at undgaa Patrouillefartøjernes Aarvaagenhed. Efter at have passeret disse Hindringer har Chefen, Kaptajn Pellegrini, endnu maattet bane sig Vej gennem de indre Spærringer, inden han naaede til de store Kampskibes Ankerplads.

Den 18. Maj løb en tysk Undervandsbaad U. 39 ind i Cartagenas Havn, hvor den blev interneret.

Den 10. Juni var en Afdeling østerrigske Krigsskibe paa en natlig Tur i Adriaterhavet. Afdelingen var omgivet af Jagere til Beskyttelse mod Torpedobaadsangreb. Alligevel lykkedes det to mindre italienske Motorbaade at komme indenfor Jagernes Linie og udskyde 2 Torpedoer paa klos Hold mod Kampskibet »Szent Istvan«, der sank. Af den c. 1000 Mand store Besætning savnedes kun c. 80 Mand.

De italienske Fartøjer var Motorbaade med hver c. 15 Mands Besætning. Den ene Baad førtes af Kaptajn Rizzo, en Sicilianer, som før Krigen var Officer i Handelsflaaden, og som under Krigen har udmærket sig flere Gange, sidst ved Torpederingen af Kampskibet »Wien«. Den anden Motorbaad førtes af en Kadet. Kaptajn Rizzo laa udfør de dalmatiske Øer, da han fik Øje paa den fjendtlige Eskadre. Han gav Kadetten fri Manøvre og styrede løs paa Fjenden, som endnu ikke havde opdaget ham, da han løb ind mellem de eskorterende Torpedojagere. Da han passerede dem, fik den forreste Jager Øje paa ham og begyndte Skydningen. Han var imidlertid allerede kommen langt indenfor Linien og i en Afstand af kun 500 Fod fra Kampskibet affyrede han 2 Torpedoer, hvoraf den ene ramte under Skorstenen den anden noget længere agterude. Begge Torpedoer eksploderede. En østerrigsk Torpedojager søgte at vædre Rizzo's Baad, hvilket ikke lykkedes, idet Rizzo's Fartøj undslap. Samtidig havde den anden Motorbaad affyret sine to Torpedoer mod et andet Kampskib.

»Szent Istvan« var Østrigs nyeste Kampskibe af Dreadnought Typen. Det blev sat i Vandet i 1914 og er først blevet fuldført under Krigen. Det maalte c. 21000 Tons, havde 25000 Hestekræfter og kunde løbe godt 22 Knob. Det var armeret med 12 svære Kanoner, 32 mindre og mellemsvære Kanoner, og havde 6 Torpedoudskydningsrør.

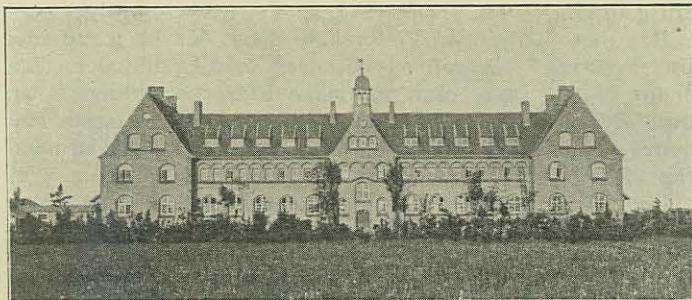
Dette var ubetinget et haardt Slag for den østerrigske Flaade, der mistede sit nyeste Skib, en af sine stærkeste Enheder, under et regulert Torpedobaadsangreb, der blev udført med stor Dristighed af den raske sicilianske Sømand.

C. I. H. SPEERSCHNEIDER

Kaptajn

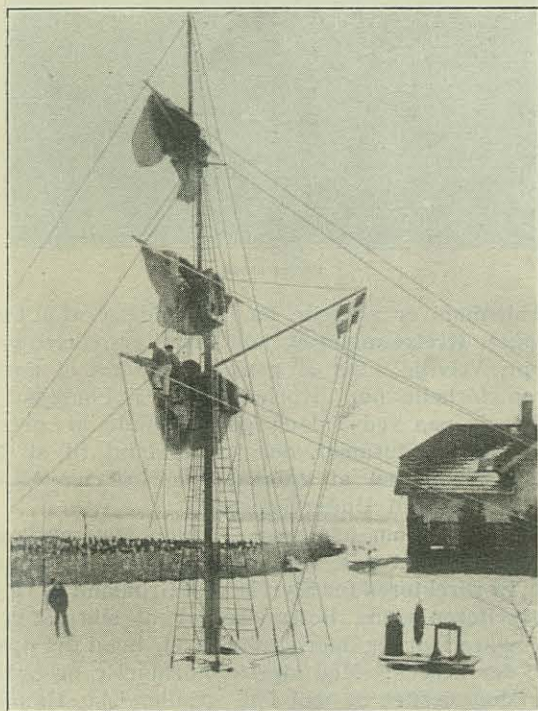

SØFARTEN OG OPDRAGELSESHJEMMENE

Skolehjemmet »Prøven«

I indenfor Opdragelsesvæsenet af særlig vanskelige Børn og unge Mennesker er den Tanke at skabe Udvej for saadanne Elementer, om hvem man turde tro, at de havde Lyst og Anlæg for Sølivet, og at de ad den Vej kan reddes for Samfundet, af og til dukket op. Beretninger fra andre Lande, og da navnlig fra England, hvor en saadan Uddannelse drives i stor Stil, og hvor der findes adskillige af de saakaldte »training-ships«- hvor Uddannelsen udelukkende gaar ud paa at skabe Sømænd til Krigs- og Handelsmarinen, har bragt Forslag frem om ogsaa herhjemme at forsøge noget lignende. I saa Henseende har Kommandør With-Seidelin bragt Forslag frem, da der var Tale om Anvendelsen af Fregatten »Jylland«, men udover Forslag og Oversigter er man ikke naaet. Da Loven af 11. April 1905 gjorde det muligt at forsøge Opdragelse i Stedet for Straf for Lovovertrædere under 18 Aar, og da der med dette for Øje byggedes to Opdragelseshjem, nemlig Statsopdragelsesanstalten »Braaskovgaard« og Skolehjemmet »Prøven«, var der øjensynligt ikke tænkt paa Muligheder af den Art efter Beliggenheden inde i Landet at dømme.

Sejlbeslæning

Forstanderen for Skolehjemmet »Prøven«, fhv. Kanoner Richard Jensen, som fra sin 27-aarige Virksomhed i Marinen ret naturligt medbragte Evner og Erfaring til at kunne afgøre, om der blandt Eleverne var Materiale til gode Søfolk, blev da hurtig klar over, at lykkedes det at skaffe saadanne Elever nogen Søfart i Forbindelse med den Uddannelse i Sømandsskab, som kan gives i Land, vilde en ikke ringe Del af Eleverne faa deres Lyst, Evner

og Anlæg for Sølivet prøvet, medens de endnu var under Skolehjemmets Forsorg, for, dersom de reagerede derimod, at blive anbragt i en af Skolehjemmets andre Virksomheder, som bedre passede for dem; af saadanne findes Smede- og Snedkerværksteder, Gartneri og Landbrug.

I Haab om, at det kan interessere »Under Dannebrog« Læsere at erfare, hvorledes det er lykkedes at faa et Forsøg i Gang, som synes at klappe, skal jeg i store Træk referere Sagens Historie.

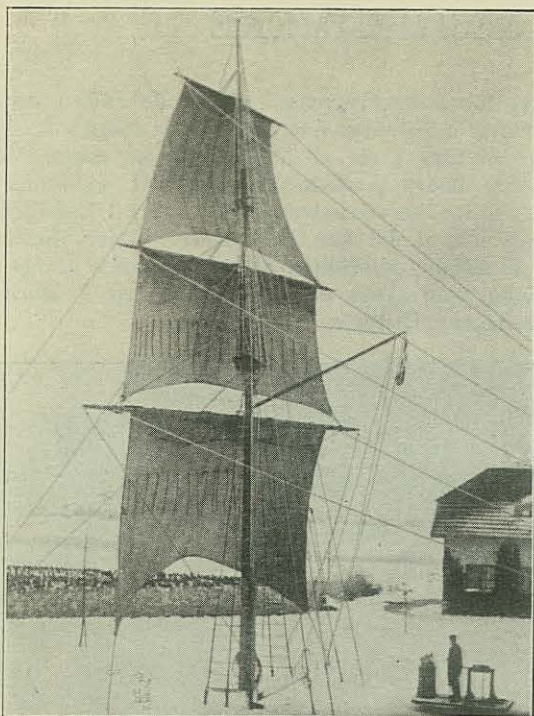
Sejl- og Takkelarbejde

Oprindelig var Tanken den til Skolehjemmet at anskaffe et Skib, som, for at allaste Budgettet noget, skulde gaa i Fragtfart, men paa det Tidspunkt, da man agtede at realisere Planen, i 1915, var Skibspriserne saa høje, at det vilde være umuligt at faa fornødne Bevillinger. Ved Salget af den kgl. grønlandske Handels Bark »Tjalfe« blev Forstanderens Opmærksomhed henledet paa Handelens Skibe, og da han selv fra et Par Togter kendte Grønland og Farten derpaa, blev det næste Skridt at interessere Styrelsen for Kolonierne i Grønland og Skibsofficererne. Dette lykkedes, og med Indenrigsministeriets Billigelse fik Skolehjemmets

Roøvelse

Direktør Dangaard-Jensen Tilladelse til at sende to å tre Elever med hvert af den kgl. grønlandske Handels Skibe. Eleverne faar paa en enkelt Undtagelse nær gode, enkelte endog særdeles gode Vidnesbyrd, og Skolehjemmet ligger inde med Udtalelser fra Skibets Officerer, som tilsiger os al mulig Støtte, hvilket vistnok kan tages som Udtryk for Tilfredshed med Eleverne. Den Friskhed og Frejdighed, Sømandseleverne bringer med sig hjem fra

Fair wind

Togt, sætter ogsaa sit Præg paa Skolens Liv i det hele, om Aftenen f. Eks. naar Eleverne har fri, danses der »Arfiningsasut«, og mangen lystig eller alvorlig Oplevelse bliver fortalt og drøftet til stor Adspredelse for de øvrige Elever.

For at Eleverne kan komme over Begyndelsesvanskelighederne og for at faa saa meget som muligt ud af den Tid, Skibene ikke sejler, er der paa Skolehjemmet oprettet en Sømandsdeling, hvor en Baadsmand fra grønlandske Handel indvier de vordende Søfolk i Splidsekunstens Mysterier, giver dem Undervisning i Sejlsyning, Lodhiyning, Signalering, Kendskab til Kompas og Styring, Tøjkask, Reparation af Tøj o. s. v. Efter Tur faar Sømandseleverne et Kursus i Madlavning i Skolehjemmets Køkken, kort sagt de udrustes saaledes, at saagodtsom intet kan møde

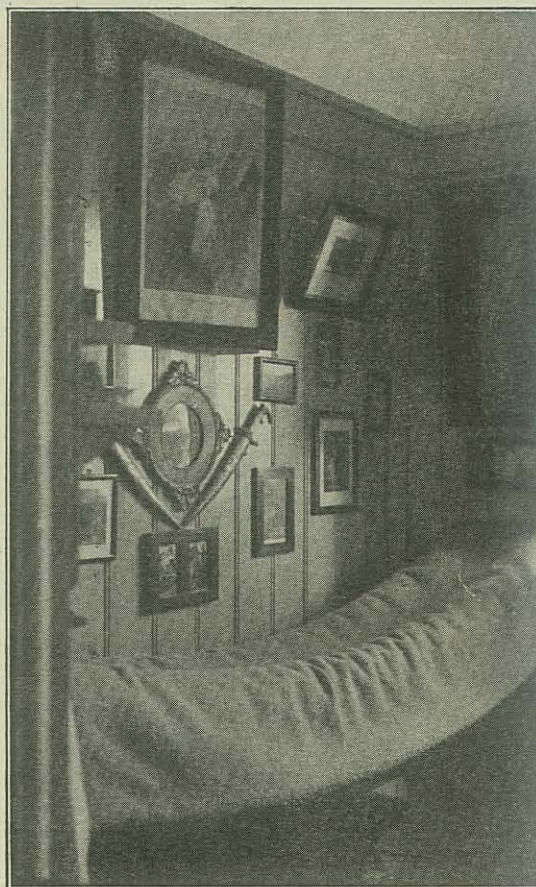

Skibskokke

dem uforberedte ombord — det skulde da være Slingerage. Paa Skolehjemmets Grund er rejst en Mast med tre Raa-sejl, og i Damhussøen har det en Baad, hvor Eleverne flittig øves.

Paa den theoretiske Vinterskole gives der bl. a. udvidet Undervisning i Geografi og Foredrag med Lysbilleder, Paa denne Maade søger man at vække Elevernes Interesse for, hvad der kan møde dem rundt i Verden, at de ogsaa kan opnaa et aandeligt Udbytte af deres Færden og derved maa-ske afskaffe eller formindske Værtshusbesøg.

Før Udmønstringen afsluttes Skolen i Land med en Prøve for Kaptajnen fra den kgl. grønlandske Handel og Skolehjemmets Bestyrelse.

Elevkammer

Skolehjemmet er allerede nu i Besiddelse af et særdeles respektabelt Øvelsesmateriel, som for Størstedelen er frem-skaffet pr. Velvilje. Det er ganske morsomt at høre For-standeren fortælle om, hvorledes han i Forvejen havde forberedt sig paa ved Tal og gode Grunde at overbevise de Mænd og Institutioner, der var i Stand til at komme Ideen til Hjælp ved at udlaane eller skænke Hjemmet Grejer til Brug ved Undervisningen.

»Nu har jeg«, som han sagde, »siddet det meste af flere Nætter og funderet paa, hvad jeg skulde sige til Admiral Nyholm, til Direktøren for Styrelsen af Grønland og til Dampskibrhederiforeningens Bestyrelse for at sikre mig deres Hjælp, og saa faar jeg daarligt forklaret, hvad det drejer sig om, for der svares: »Med største Fornøjelse og Lykke til!«.

Fra Orlogsværftet og den kgl. grønlandske Handel har Skolehjemmet modtaget Mast, Stænger, Rær, Sejl, Flag, Tovværk, Sejldug og Fartøjer, og fra Rhederiforeningen to Aar i Træk et Tilskud paa 500 Kr.

Dersom det gamle Ord, at godt begyndt er halvt fuldendt, holder Skik, synes det, som om der her er banet god Vej for nogle af Samfundets kæntrede Stedbørn, som attraar at komme paa ret Køl.

K. ROSTOCK-JENSEN
Løjtnant.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE VIII

AARSABONNEMENT 3 KR.	UDGIVER: MARINEFORENINGEN	ENKELTE NUMRE 25 ØRE
	EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR	
	MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448	
	ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22	
	VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x	

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL IUEL

Medlemmer af København-Kredsen vil ved Henvendelse paa Foreningens Kontor kunne erholde gratis udleveret Hefter af »Verdenskrigen i Billeder«.

Medlem af Grenaa Kredsen, Partikulier S. Nymann og Hustru fejrer den 11. September deres Guldbryllup. Hr. Nymann aftjente sin Værnepligt i 1863—64 som Befaren.

Guldrudeparret er meget agtet og afholdt i vide Kredse.

Vi bringer hermed Gengivelser af den Medaille, der af Marineforeningen var udsat til Besætningen i den sejrende Baad ved Flaadens i forrige Nummer omtalte Deltagelse i Kaproningen den 7. Juli.

NYE MEDLEMMER

Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
	Abben, Aug.	Trætojsandler	Frederikss.	1890	Knudsen, J.	Lokomotivfører	Roskilde
1894	Christensen, Andreas	Slagtermester	Jægerspris	1879	Madsen, Jens	Isenkrammer	Hadsund
1891	—, Carl	Formand	Aalborg	1917	Mauritzen, Carl	Kontorist	Kbhvn.
1915	Clausen, C. M.	Montør	Roskilde	1889/90	Olsen, Jac. Soph. Carl	Kasserer	—
1899	Engelbreth, Samuel Ejde	Gaardejer	Oppesundby	—, Jørgen Jens	Vognmand	Lynæs	
1903	Frederiksen, Hans	Restauratør	Kbhvn.	1900/01	Petersen, Peter Emanuel	Restauratør	Kbhvn.
1916	Hansen, Carl Chr.	Maskinarb.	Roskilde	?	Poulsen, Anders P.	Gaardejer	Græse
1908	—, Carl Jac.	Kelner	Frederikss.	1897	—, Ns. Charl.	Fiskehandler	Frederikss.
1881	—, Ns. A.	Dokmester	Aalborg	1899	Pætges, Georg	Kelner	Kbhvn.
1880	Johansen, J. Smith Wen- delbo	Fiskeriforpagter	{Kattingeværk Roskilde	1898	Steenstrup, H. V. H.	Inspektionsbetj.	—
1913	Kallehave, Peter	Fisker	Jægerspris	1899	Stovring, Chr.	Kontorbestyrer	—
1899	Kaus, Laur.	Restauratør	Kbhvn.	1902	Svendsen, W.	Restauratør	Aalborg
				1917	Sørensen, J. P. Lund	Mejeribestyrer	Korsl., Morke
				?	—, Laur.	Gaardejer	Græse

DØDE

1885, Oluf Hansen, Restauratør, Kastrup.

MARINEFORENINGEN FOR KOLDING OG OMEGN

afholdt Lørdag den 20. Juli sin aarlige Sommerudflugt.

Turen gik i Aar med egen Dampbaad ud ad Kolding Fjord. Der indtoges Kaffe paa »Fæno« og derefter sejlede man ud ad Lillebælt til den skønne Gamborg Fjord. Her gik man i Land og blev i Vogne beførdret til Udby Kro, i hvis herlige Have man tilbragte Aftenen. I den gamle Kro samledes Turens Deltagere til et udmærket Aftensbord, hvor Maden blev krydret med Taler og Sange i rig Afveksling.

Talerne aabnedes af Næstformanden, Kaptajn *Klaaborg*, der ledede Turen. Han bød Velkommen og udbragte et Hs. Maj. Kongen Leve! Derefter var Ordet frit, og mange baade alvorlige og fornøjelige Taler blev holdte — allesammen under stor og kammeratlig Tilslutning.

Som Foreningens Æresgæst deltog i Turen den gamle Veteran, Partikulier *Tinggaard*, Ødis, der deltog i Helgolandsslaget den 9. Maj 1864. Han blev af de andre Medlemmer hædret baade i Tale og Sang.

Klokken blev 9 om Aftenen, før man kunde afbryde den fornøjelige Festaften i den gamle Kro, hvor man uden Hensyn til Rationering var blevet modtaget med rege fynsk Gæstfrihed, og begive sig paa Tilbagevej til Kolding. Det blev en henrivende Sejl- tur i den skønne Sommeraften, og alle Deltagerne var, da man Kl. 12 lagde til ved Broen i Kolding Havn, enige om, at det i alle Henseender havde været en smuk og dejlig Sommerudflugt.

H. N.

PAA JAGT EFTER U-BAADE

Detaljerede Beskrivelser af ganske bestemte Kampe mellem de engelske Destroyers og de tyske Undervandsbaade med Angivelse af Dag, Sted, Navne og øvrige Data offentliggøres som bekendt ikke af det engelske Admiralitet, der foretrækker at holde Begivenhederne omgivet af et hemmelighedsfuldt Slør. Efterhaanden omtales dog i engelske Blade nogle af disse Kampe uden nærmere Betegnelse af, hvor Begivenheden har fundet Sted; disse Beretninger offentliggøres for at give Folk Lejlighed til at faa et Indtryk af Destroyernes Arbejde.

Tidlig en Vintermorgen opdagede en Destroyer en fjendtlig Undervandsbaad og løb straks med fuld Fart mod Fjenden. U-baaden naaede ikke at dykke, før Destroyeren havde vædret den. U-baaden sank og en Bombe blev kastet paa Stedet, Destroyeren bakkede og smed atter en Bombe, hvorefter en Mængde Olie bredte sig paa Overfladen. Senere blev Stedet gennemtravlet og man fandt da, at Undervandsbaaden endnu laa paa det Sted, hvor den var sunket.

En Handelsdamper, som var kommen til agters for Konvojen, blev eskorteret paa Plads af en af de ledsagende Destroyers. Da man nærmede sig Konvojen, saa man at en af de andre Dampere blev torpederet. Destroyeren løb for fuld Fart mod Stedet, og ankommen dertil mærkedes et voldsomt Stød i Baaden. Lidt efter opdagede en anden Destroyer et Periskop; fra denne Baad kastedes en Bombe, en voldsom Eksplosion fulgte, og U-baaden kom i Overfladen agter for de to Destroyers. Roret blev kastet haardt over, samtidig med at Beskydningen begyndte. Da den første Destroyer var kommen rundt, løb den lige paa U-baaden, der blev skaaret midt igennem. Begge Halvdele saas et Par Sekunder, før de forsvandt i Dybet.

En Destroyer, der var ude paa Jagt efter U-baade, saa 2 Periskoper paa Styrbords Bov. U-baaden dykkede, før Destroyeren kunde naa den, men en Dydbombe blev kastet, hvor den var gaaet ned. Efter Bombens Eksplosion hørtes en anden og endnu stærkere Eksplosion, hvorpaa en Vandsøjle af sortfarvet Vand kastedes mindst 30 Fod tilvejs.

En Destroyer løb i Kølvanet paa en U-baad og fik Lejlighed til at kaste en Bombe, hvorefter der steg Olie op til Overfladen. Lidt efter fik man Øje paa et Periskop i Nærheden, en Dydbombe blev kastet og mere Olie kom op. I Skumringen saas endnu Oliepletter og ligeledes næste Morgen. Man kastede da igen en Bombe, hvor Olien kom op, og de næste Par Timer kom der stadig Olie og Bobler op. Ved Trawling konstateredes en Hindring paa Bunden samtidig med, at der atter kom Olie op.

Chefen for en Destroyer opdagede om Natten et brændende Skib. Da han kom i Nærheden saa han, at det var en engelsk Olie-tankdamper, som var bleven torpederet

og skudt i Brand. Den brændte livligt og var uden Styr, skønt Maskinen stadig gik.

Paa Grund af det voldsomme Flammebaal var det umuligt at komme ned i Maskinrummet. Kun Forskibet brændte ikke og her stod 30 Kinesere, der ikke var kommet med i Fartøjerne. Det var ganske umuligt at tænke paa at slukke Branden, men Chefen vilde dog gøre et Forsøg paa at redde Besætningen, skønt Foretagendet var vanskeligt nok. Han løb tæt om Damprens Stævn og kastede under Passagen Redningsbøjer, Baade og Rundholter over Bord, samtidig præjede han til Kineserne om at springe udenbords. Tre Gange udførte han Manøveren, men havde nu ikke mere at kaste i Vandet, og alle Destroyernes Baade var sat ud for at samle Folkene op. Der var endnu 9 Mand tilbage paa Damprenen at redde; om det sidste Forsøg siger Chefen i Rapporten: »Jeg indsaar, jeg maatte gaa langs Siden for at bjærge Resten af Damprens Folk. Med 8 Mils Fart løb jeg til paa Skibets luv Bov og fik Folkene om Bord og 10 Minutter efter var jeg atter klar af Damprenen, medens Destroyren kun fik let ovenbords Skade. Damprenen brændte ned til Vandlinjen.»

En Konvoj af Handelsskibe blev eskorteret af engelske og amerikanske Destroyers. En tysk Undervandsbaad angreb Konvojen, men skønt den snart var her, snart der, blev den dog stadig omdaget af Destroyerne, som forhindrede den i at komme i Angreb. Tilsidst saa en amerikansk Destroyer Periskopet lige ved; under Forsøget paa at vædre smed den en Dydbombe lige over Undervandsbaaden, som tydeligt saas under Vandet fra et amerikansk Skib. Efter Eksplosionen kastedes sort Vand tilvejs, to Stykker Rundholter og et Par andre Vragstykker. Til Undervandsbaaden saas intet mere.

Et engelsk Patrouillefartøj, som eskorterede 2 Dampere, opdagede en Undervandsbaad og gik straks i Angreb. U-baaden dykkede og forsvandt, da Patrouillefartøjet var en Snes Favne borte. Da Fartøjet løb over Stedet mærkedes et Stød, som om U-baadens Kommandotaarn var ramt. En Dydbombe kastedes, og man saa et Vragstykke blive kastet ca. 50 Fod tilvejs, medens en Mængde Olie spredtes paa Overfladen. Fra et andet Patrouillefartøj kastedes ogsaa en Bombe, hvorefter endnu mere Olie kom op.

Da Konvojen var bleven bragt i Havn, vendte Patrouillen tilbage til Stedet, hvor man atter udkastede Bomber. Der kom stadig Olie op i de følgende 6 Timer:

Det fremgaar af alle Beretninger, at Dydbomber nu bruges meget og efterhaanden er blevet et effektivt Middel mod U-baadene. Hvor mange U-baade, der er tabt paa denne Maade, eller i det hele taget gaaet tabt, faar man ikke at vide, da begge de krigsførende Parter holder det hemmeligt. En Gang efter Krigen faar man Resultatet at vide, men heller ikke før.

S-r.

MINDRE MEDDELELSER

FRA FORSKELLIGE FARVANDE

Den amerikanske Marine har nu overtaget Kontrollen med hele Sotrafiken, baade Sejladens langs Kysten og over Oceanet. Man har meddelt alle Skibsførere, at de maa henvende sig til Autoriteterne, for at faa at vide, hvornaar de maa afsejle, og hvilke Ruter de skal følge paa deres Rejse.

Ogsaa paa de kinesiske Floder har Skibsfarten Vanskeligheder, da Oprørerne skyder fra Land paa de forbi passerende Skibe. En engelsk Skibsfører blev for nylig skudt, medens han stod paa Kommandobroen. Paa Jangsekiang var Faren saa stor i Marts og April, at den engelske Skibsfart helt maatte indstilles paa Floden.

Den græske Handelsflaade er ogsaa bleven medtaget under Krigen; den var i December 1914 paa 945000 Reg. Ton, men er nu ved Torpedering, Forlis og Salg til Udlandet gaaet ned til 566000 Tons. Desuden har de Allierede rekvireret adskillige græske Handelsskibe.

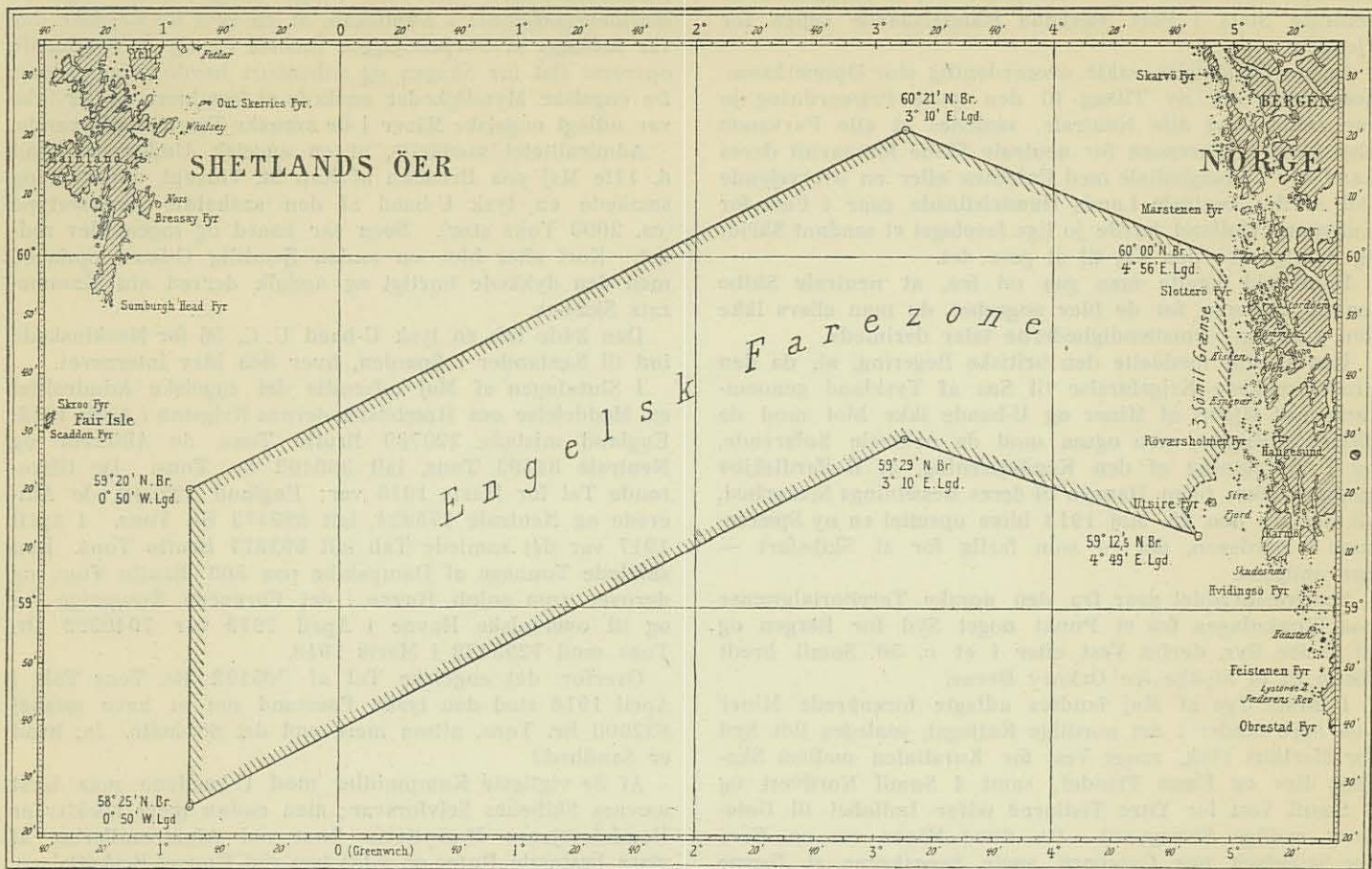

Den spanske Regering har beslaglagt hele den spanske Handelsflaade. Regeringen har grebet til dette Middel af Hensyn til Landets Forsyning.

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I NORDSØEN OG ATLANTERHAVET

APRIL—JULI 1918.

Den ny Spærrezone i Nordsøen

Engelske Destroyers foretog den 15. April et Togt ind i Kattegat, hvor 10 tyske Trawlere blev sænket ved Skydning, medens Besætningerne blev reddet af de britiske Skibe, som intet Tab led.

Den 23. April, tidlig om Morgenen, fandt et engelsk Angreb Sted paa Zeebrügge og Ostende, medens samtidig lette Styrker under Admiral Tyrwhitt dækkede Operationerne mod Nord.

Angrebet blev foretaget under Ledelse af Viceadmiral Keys, og franske Torpedojagere deltog deri. Seks gamle engelske Krydsere, nemlig »Brilliant«, »Lirus«, »Iphigenia«, »Intrepid«, »Thetis« og »Vindictive«, der alle var 20 à 30 Aar gamle, tog Del i Angrebet. Fem af dem, der var fyldt med Cement, skulde om muligt sænkes i Indløbene til Havnene. »Vindictive« og to Hjælpekibe medbragte Stormafdelinger for at storme Molehovedet i Zeebrügge.

Planen gik ud paa efter en Times heftigt Bombardement af Monitorerne mod Zeebrügge at løbe op langs Molen i Zeebrügge og landsætte Stormafdelingerne. I Mellemtiden skulde 3 gamle Krydsere sættes paa Grund og sprænges i Indløbet til Kanalen, medens to ældre, værdiløse Undervandsbaade fyldt med Sprængstoffer skulde løbe mod Pæleværket for at afskære Molen fra Kysten. Ved Ostende skulde to Skibe sættes paa Grund og sprænges ved Indløbet til Havnen.

Resultatet var, at de to Skibe blev sat paa Grund ved Ostende og sprængt. Ved Zeebrügge blev 2 Skibe sænkede i Indløbet til Kanalen, medens den tredje Krydser løb paa Grund paa Vejen. Den ene af de to ældre Undervandsbaade naaede sit Maal og blev sprængt, idet den ødelagte Pæleværket til Molen.

Stormafdelingerne fra »Vindictive« og Hjælpekibene angreb og hævdede deres Stillinger langs Molen i over en Time, anrettende betydelig Skade paa Fjendens Styrker og

til en vis Grad paa Torpedojager- og Undervands-Depotterne, der laa paa Molen.

Efterat have taget Landgangskorpset om Bord trak »Vindictive« og Hjælpekibene sig tilbage. En engelsk Torpedojager blev sænket ved Kanonild, medens fire Motorbaade savnedes.

Det lykkedes ved dette Angreb at sprænge en Aabning i Zeebrügge Molen, som derved blev skilt fra Kysten. Tyskerne meldte, at de sænkede engelske Skibe laa saaledes, at de indsnævrede den aabne Sejlrende, men U-baade kunde dog stadig komme forbi, og de engelske Vrag bliver rimeligvis snart uskadeliggjort.

Selv om Formaålet med Angrebet næppe naaedes fuldstændigt, havde Kampen dog stor moralsk Betydning og det er nærmest uforstaaeligt, at de engelske Skibe kunde komme saa nær ind paa Havnen. Angrebet havde et Tor-denskjoldsk Præg og blev udført med forvovent Mod og Dristighed.

Den 10de Maj Kl. 3 om Morgenen foretog den britiske Flaade atter et Togt mod Ostende. Den udrangerede Krydser »Vindictive«, der var bleven fyldt med en fast Masse, blev sænket paa tværs af Indløbet til Ostende Havn.

Tyskerne hævdede imidlertid, at Krydsere laa udenfor Sejlløbet til Havnen, og at Indsejlingen stadig var fuldstændig uhindret.

Den 27. April offentliggjordes en ny Forordning angaaende den tyske Priseordning af 30 September 1909. Det hedder heri: Som yderligere Gengæld for de af England og dets Allierede truffne Bestemmelser imod Londoner-Erklæringen af 26. Febr. 1909 angaaende Søkrigsretten sker der for den nuværende Krig følgende Forandring i Priseordningen af 30 Sept. 1909 med Tillæg. I § 55 c. tilføjes nu følgende: »Som sat i Fart i den fjendtlige Krigsførelses Interesse maa man fremdeles, saa vidt Omstæ-

dighederne ikke taler derimod, anse et neutralt Skib, naar den Stat, hvis Flag Skibet er berettiget til at føre, har sluttet Overenskomst med en fjendtlig Stat om Ydelse af Tonnage, eller naar den overvejende Del af vedkommende neutrale Stats i Fart værende Handelsflaade sejler for Fjenden».

Denne Meddelelse vakte overordentlig stor Opmærksomhed, fordi det ny Tillæg til den tyske Priseordning jo var rettet mod alle Neutrale, saaledes at alle Farvande blev gjort til Farezone for neutrale Skibe forsaavidt deres Land har Tonnageaftale med Ententen eller en overvejende Del af det neutrale Lands Handelsflaade gaar i Fart for Ententen. Holland havde jo lige foretaget et saadant Skridt og Sverige var paa Vej til at gøre det.

Imidlertid maatte man gaa ud fra, at neutrale Skibe maatte visiteres, før de blev angrebet, da man ellers ikke kan vide om »Omstændighederne taler derimod«.

Den 1. Maj meddelte den britiske Regering, at, da den uindskrænkede Krigsførelse til Søs af Tyskland gennemføres ved Hjælp af Miner og U-baade ikke blot mod de allierede Magter, men ogsaa mod de neutrale Søfarende, og i Betragtning af den Kendsgærning, at Koffardiskibe stadig sænkes uden Hensyn til deres Besætnings Sikkerhed, vil der fra den 15. Maj 1918 blive oprettet en ny Spærrezone i Nordsøen, der — som farlig for al Skibsfart — bør undgaas.

Spærreområdet gaar fra den norske Territorialgrænse paa Strækningen fra et Punkt noget Syd for Bergen og til Utsire Fyr, derfra Vest efter i et c. 50 Sømil bredt Bælte til et Stykke fra Orkney Øerne.

I første Uge af Maj fandtes udlagte forankrede Miner paa flere Steder i det nordlige Kattegat, saaledes lidt Syd for Herthas Flak, noget Vest for Kurslinien mellem Skagens Rev og Læsø Trindel, samt 4 Sømil Nordvest og 6 Sømil Vest for Ytre Tistlarne udfor Indløbet til Gøteborg sydlige Skærgaard. Da disse Miner var en Fare for Sejladsen paa Gøteborg, søgte Svenskerne at fjerne dem saa hurtigt, det lod sig gøre; der foreligger — som bekendt — Aftaler om Samvirken paa dette Omraade mellem de 3 nordiske Lande. I Løbet af Maaneden opdagedes Miner flere Steder saaledes ved Paternoster Skær, ved Vinga, ved Fladen og ved Lille Middelgrund, fortrinsvis altsaa udfor svensk Territorium ved Gøteborg. Udlægningen var i Strid med den for Fredstiden gældende Folkeret, hvori det i Artikel 2 hedder: »Det er forbudt, at udlægge selvvirkende Stødminer udfor Modstanderens Kyster og Havne alene i det Øjemed at afbryde Handelskibsfarten« og i Artikel 3: »Ved Anvendelsen af forankrede selvvirkende Stødminer skal alle mulige Forsigtighedsregler træffes til Betryggelse af den fredelige Søfart«. Herved maa selvfølgelig forstås, at Skibsfarten varskos i Tide om en saadan Udlægning. Ved Udarbejdelsen af Konventionen om Udlægning af saadanne Miner gik man ud fra den Betragtning, at selv om man ikke kan forbyde Brugen af undersøiske, selvvirkende Stødminer, er det dog af Vigtighed at begrænse og regulere deres Anvendelse for at formindske Krigens Haardhed »for saa vidt muligt at give den fredelige Skibsfart den Tryghed, som den har Krav paa trods Tilstedeværelsen af en Krig. Ja! saa naivt tænkte man i 1907.

Da en svensk Travler kort efter sprængtes af en Mine, hvorved Fartøjet sank med 8 Mand, blev de danske Rutebaades Fart mellem Frederikshavn-Gøteborg midlertidig indstillet. Med Hensyn til, hvilken Magt, der havde udlagt Minerne stod Erklæring mod Erklæring, det engelske Admiraltets tilsyneladende bestemt formulerede Erklæring af 15. Maj stod ovenfor den maaske lidt mindre kategorisk affattede, officielle tyske Benægtelse nogle Dage senere. Først midt i Juni meddelte den engelske Gesandt i Stockholm, at engelske Miner var bleven udlagt i Kattegat i

April for at ødelægge fjendtlige U-baade. Der lagdes imidlertid ingen Miner paa mindre Dybde end 35 m under Overfladen, og de var derfor ikke farlige for den almindelige Handelskibsfart. Der var tillige bragt til de engelske Marinemyndigheders Kundskab, at en tysk let Krydser, der var ledsaget af Torpedojagere mellem 12. og 15. Maj havde opereret Øst for Skagen og aabenbart havde udlagt Miner. De engelske Myndigheder ønskede at fremhæve, at der ikke var udlagt engelske Miner i de svenske Territorialfarvande.

Admiralitetet meddelte, at en engelsk Undervandsbaad d. 11te Maj paa Bredden af Kap St. Vincent opdagede og sænkede en tysk U-baad af den saakaldte Krydsertype (ca. 2000 Tons stor). Søen var haard og ingen blev reddet. Kort efter blev en anden fjendtlig U-baad opdaget, men den dykkede hurtigt og undgik derved sin Kammerats Skæbne.

Den 24de løb en tysk U-baad U. C. 56 for Maskinskade ind til Santander i Spanien, hvor den blev interneret.

I Slutningen af Maj udsendte det engelske Admiraltet en Meddelelse om Handelsflaadernes Krigstab i April 1918. England mistede 220709 Brutto Tons, de Allierede og Neutrale 84393 Tons, ialt 305102 Br. Tons. De tilsvarende Tal for Marts 1918 var: England 222549, de Allierede og Neutrale 176924, ialt 399473 Br. Tons. I April 1917 var det samlede Tab ialt 893877 Brutto Tons. Den samlede Tonnage af Dampskibe paa 500 Brutto Tons og derover, som anløb Havne i det Forenede Kongerige fra og til oversøiske Havne i April 1918 var 7040309 Br. Tons mod 7295620 i Marts 1918.

Overfor det engelske Tal af 305102 Br. Tons Tab i April 1918 stod den tyske Paastand om at have sænket 652000 Br. Tons, altsaa mere end det dobbelte. Ja, hvad er Sandhed?

Af de vigtigste Kampmidler mod U-baadene maa først nævnes Skibenes Selvforsvar; men endnu mere effektiv er Handelsvejenes Beskyttelse først ved Afpatrouillering af visse bestemte Ruter og siden hen ved Konvoj-Beskyttelsen. Man mener i Ententelandene, at Nedgangen i Skibstabene ogsaa skyldes den kombinerede Anvendelse af Luft- og Søpatrouiller.

Man har endvidere oprettet Jager-Disioner, bestaaende af Destroyers, hurtige Yachter og Motorbaade, der sammen med Vandflyvere jager Havet igennem.

I Begyndelsen af Juni optraadte pludselig tyske U-baade under Nordamerikas Kyst, hvor flere Skibe blev sænkede, bl. a. Porto Rico Liniens største Damper, som blev angrebet 15 Sømil Sydøst for Sandy Hook.

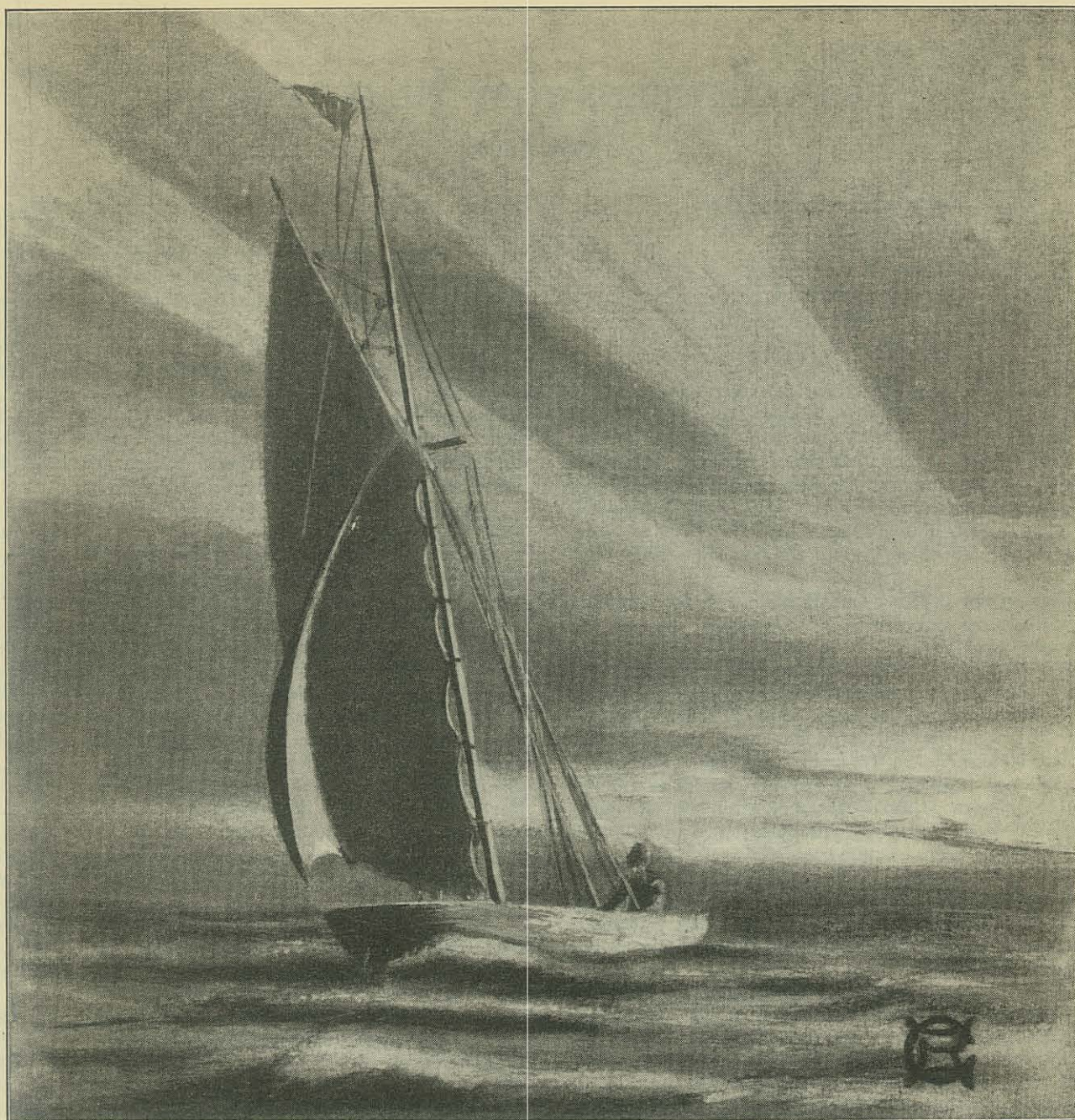
Ogsaa tidligere har U-baade optraadt under Amerikas Kyst: dengang de forsøgte at forstyrre Vaaben- og Ammunitionstransporter fra det dengang endnu neutrale Amerika til Europa. Betydningen af U-baades Tilstedeværelse i de amerikanske Farvande kommer nu til at afhænge af, hvor mange store U-baade Tyskland kan bygge, bemane og afsende til Amerika. Formaålet er vel nærmest at bremse Mandskabs- og Krigsforraads-Transporterne til Europa.

I Underhusets Møde den 19 Juni udtalte Macnamara, at Resultatet af den britiske Flaades Operationer mod Zeebrügge og Ostende var større, end man fra først af troede. Skibsdelingen i Bruges og Bruges-Kanalen er endnu indespærret der og Genstand for et stadigt Bombardement. Ialt er 21 Torpedojagere og et stort Antal Undervandsbaade samt talrige Hjælpekibe indespærrede i Dokken og Kanalen i Bruges.

Den 19de blev en britisk Flaadedeling uden Resultat angrebet af tyske Vandflyvemaskiner i den nordlige Del af Helgolandsbugten, og den 27de Juni veksledes et Par Skud mellem britiske og tyske Jagere udfor Flanderns Kyst.

C. I. H. SPEERSCHNEIDER
Kaptajn

TIL SØS

Det gaar strygende nu. Der er Vind i mit Sejl,
og mit Fartøj har syngende Søer for Boven,
et Skær fra den faldende Sol i sit Spejl
og en blødende Himmel foroven.

Jeg er fri. Jeg er glad, naar jeg ligger om Bord
nogle Mil fra de sløvende Hjemmets Pauluner — —
mellem Himmel og Hav — med et knagende Ror
og med Pift i de spændte Barduner.

Jeg er borte fra Land, der hvor Mennesker bor
med de støjende, stinkende Autokarrosser,
fra alskens Gemenhed og dræbende Ord
og fra Gadernes Murstenskolosser.

Med Rorpind i Haanden og Skøde paa Knæ
og med pressende Blod under Negle — —
Bare fremad, saa Lønningen vaskes om Læ — —
Bare sejle og sejle og sejle.

Vil Du med paa min Flugt fra den flanende Flok?
Du skal faa dine Pligter til Punkt og til Prikke:
koge Mad, klare Flagline, skifte min Fok —
— men Rorpinden slipper jeg ikke.

EDWARD SPORE

FRA VALKYRIENS TOGT TIL ØSTASIEN

1899—1900

PAA TOGT MED »VALKYRIEN«

(Fortsat)

Uddrag af en Dagbog
ført om Bord af
»457«

(Meddelt ved H. Hjorth).

¹²/₄. Varmen begynder at blive fæl igen, og der vanker ikke megen Søvn paa de lumre Banjer, hvor Temperaturen stærkt nærmer sig de 30°. Vi gaar nu atter i hvidt Tøj; det blaa afleveredes i Gaar. Paasken staar for Døren, og i Anledning af Skærtorsdag afholdtes der Altergang agter i Chefens Salon, hvorimod der ikke skal være Gudstjeneste før i Morgen. Frihed hele Dagen med Foredrag af Næstkommanderende om Slaget paa Rheden den 2den April 1801.

¹³/₄. Rengøring, senere Gudstjeneste. Solen brænder ubarmhæjrt, men ved Hjælp af Solsejlene, der er udspændte over hele Skibet, lykkes det os dog at gøre Tilværelsen nogenlunde taalelig. Den nystiftede Sangforening »Valkyrien«s første Aftenunderholdning gjorde vældig Lykke.

¹⁵/₄. I Morges, 1ste Paaskedag, viste Thermometret paa Banjerne 38°, saa det er betydelig mere end lummert, men heldigvis friskede en voldsom Regnbyge, omtrent ved Niliden, lidt paa Sagerne. Ved Paraden meddelte Chefen, at vi vilde passere »Linien« Mandag Aften og at der, i Følge gammel Skik, var givet Tilladelse til at afholde en større Daabsfest. Den i samme Anledning forlængst nedsatte Komité har da ogsaa haft meget travlt i den senere Tid, men holder stadig sine Forberedelser strengt hemmelige. Enkelte forblommede Udtalelser har dog yderligere sat Stemningen op, og alle venter sig store Ting af den forestaaende Fest.

¹⁶/₄. Formiddagen forløb paa sædvanlig Vis, selv om enkelte mystiske Forberedelser lod ane, at der var noget i Gære, og først da Middagen var vel overstaet tog Festen sin Begyndelse. Et skingrende Fløjtesignal paabød Omklædning »efter Behag«, d. v. s. helst saa lidt som muligt, og inden længe vrimlede Dækket med et i Sandhed luftigt paaklædt Publikum, blandt hvilket navnlig Svømmebenklæder og Straahat syntes at være mest paa Mode. Paa Slaget et meldtes Neptun til Borde, og til Musikens Toner og under vild Jubel fra Tilskuerne steg denne værdige Gentleman om Bord, ledsaget af et større Følge, bestaaende af en halv Snes Policemen og fire Barbersvende, bevæbnede med uhyre Rageknive af Træ og nogle meget store Numre af Kalkkoste. Desuden medfulgte Neptuns Sekretær og endnu en mystisk Person, der paa Ryggen bar en Kasse med Paaskrift »Statshemmeligheder«. Var man nysgerrig og lettede paa Laaget, fik man en lang Næse, thi i Kassen saa's kun Mandens blottede Bagdel. Toget sluttedes af fire Dreng, der bar en Ballie med Sæbevand imellem sig.

Chefen tog imod Hans Majestæt paa Agterdækket, og efter at have nydt et lille Glas i forsnævntes Kahyt kom Neptun igen til Syne og holdt en i alle Maader vellykket, med Vittigheder og Skoser, spækket Tale til Chefen, som han lod overrække flere Gaver, bl. a. et Søkort, tegnet 2500 Aar f. K., og en mægtig, tre Alen lang Fisk, frembaaren paa en Trefork.

Nu tog Daabshandlingen sin Begyndelse, og anbragte Side om Side paa en Havebænk midtskibs, blev Chefen, Næstkommanderende, Maskinmesteren og Overlægen, under vild Jubel fra Tilskuerne, sæbet ind efter alle Kunstens

Regler. Her gjaldt ingen Persons Anseelse, Sæben kom lige saa vel i Øjnene som i Munden, og efter at Ofrene nu var blevet skræbete med de mægtige Knive, skylledes de rene ved en kraftig Straale fra Dampumpen. Vilde Hyl hilste hvert nyt Sæt der tod Plads paa Bænken for at gennemgaa den samme Kur, og med usvækket Iver fortsattes Lystigheden, indtil alle var døbte og behørigt forsynede med en af Sekretæren udstedt Daabsattest. Chefens Hovmester var den eneste, der unddrog sig Daaben, men forhaabentlig lykkes det os at overraske ham ved Lejlighed. Der faldt adskillige voldsomme Byger under Højtideligheden, men hvem ænsede vel en Smule Væde; de fleste var jo paa Forhaand gennembløt.

Ved Firetiden aabnedes der paa Agterdækket en veritabel »Dyrehavsbakke«, hvor forskellige snildt arrangerede Boder og Forlystelser vakte almindelig Munterhed. Der var Skydetelt, Kraftprøver, Sangerindetelt hvor fire, fikse velskabte Skønheder gjorde stormende Lykke med deres Sang, en Pjerrot, der aad brændende Blaar, Brydere, en Kæmpedame og Verdens mindste Dværg. Et Museum med forskellige Sjældenheder trak ligeledes fuldt Hus; man saa her bl. a. to Løver (Løbere), en Brillenlange (Vandslangen til Pumpen) og Resterne af Babelstaarnet (to Mursten) og saa fremdeles. En som Fonograf indrettet Luftventil havde ligeledes ualmindelig Søgning, og den der, nede fra, sang op igennem Røret, maa være bleven dygtig læs, inden Festen sluttede, thi de forskellige Numre maatte stadig gives da-capo. Ved Sekstiden var det hele forbi, og i Stedet for Punsch serveredes der Koldskaal, som vi nød paa Dækket, medens vi ivrigt diskuterede Dagens mange Begivenheder.

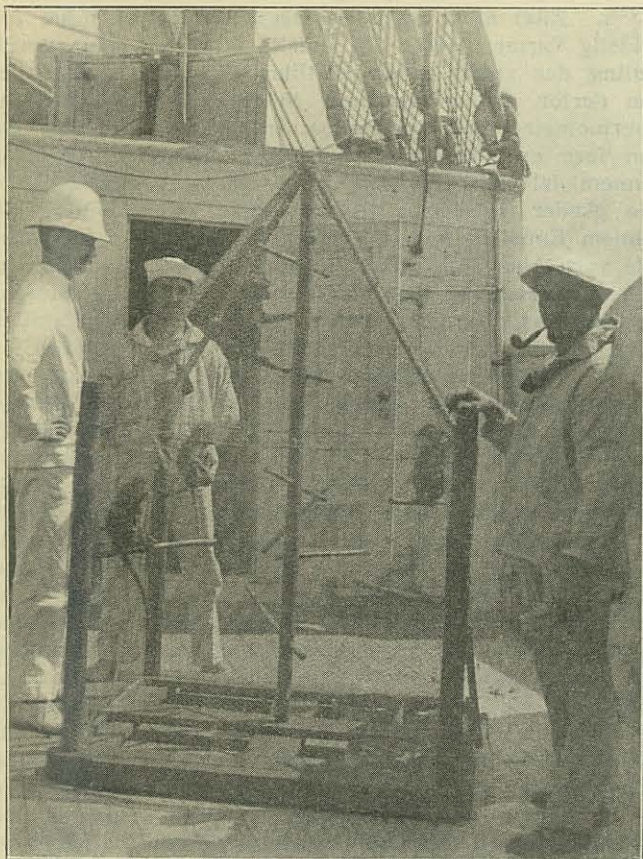
¹⁸/₄. Vi styrer nu ned langs Sumatras Østkyst, og har hele Dagen det smukke, skovbevoksede Land i Sigte. Desværre er det blikstille, og Varmen er overvældende, men en Gang imellem trækker det heldigvis op med en voldsom Tordenbyge, Regnen vælter ned i Strømme, og selv om det hele kun varer ganske kort, svaler den dog Luften og gør for en Stund Tilværelsen mere behagelig. Chefens Hovmester, der unddrog sig Daaben forleden, fik sig en værre Skyll i Aftes, da han passerede under forreste Bro, hvor en Skælm laa paa Lur efter ham med en Pøs Vand; saa nu er Loven da sket Fyldest.

¹⁹/₄. Klart Skib, derpaa Rengøring med paafølgende Omklædning i rent Tøj, og Klokker et fik vi Lodsens om Bord. Yaras høje Bjergland havde da længe været i Sigte forude, men først hen paa Eftermiddagen stod vi ind i Havnen ved Batavia, hvor vi, efter at have afgivet den behørigte Salut, fortojede mellem to Bøjer. Skibet blev straks omringet af en Mængde Kadrejer, der falbød Tobak og Frugt, og kun med Besvær slap den danske Konsul gennem Sværmen. Han medbragte til alles Glæde en sjælden stor Post. Selve Byen ser man ikke meget til her fra Søsiden; den ligger længere oppe ved en lille smal Flod, der kun er tilgængelig for mindre Skibe. Et vældigt Uvejr med Lyn, Torden og Regn sluttede Dagen.

²⁰/₄. En lille hollandsk Krydsler kom ind i Morges og ankrede agter for os. Vor Chef, ledsaget af flere af Officererne, tog op til Batavia, og ved Efttiden fulgte Kongens Kvarter efter, alle i hvidt Paradetøj og med Straahatte. Efter en lille rask og »gratis« Jernbanefart gennem det flade og frugtbare, af Kanaler gennemskaarne Land, naede vi Byen og tilbragte her, trods den uhyre Varme, en udmærket Eftermiddag.

Batavia er en stor By, vel nok ca. 200.000 Indbyggere, af hvilke ca. 12.000 er Evropæere, men vistnok et meget

usundt og et i høj Grad dyrt Sted at leve, efter de Priser at dømme, vi maatte betale for vore smaa Fornødenheder. I Selskab med nogle hollandske Soldater drev vi rundt og besaa bl. a. Markedspladserne, hvor de mange herlige Frugter fik vore Tænder til at løbe i Vand. Senere aflagde vi et Besøg i et kinesisk Theater og derpaa i et Spillehus, hvor Himlens Sønner prøvede Lykken ved en Mængde grønne Borde. Klokkeren seks stillede vi igen ved Havnen, belæssede med Frugt, tropiske Fugle og en enkelt Abekat. Hvorledes vi faar disse Herligheder anbragte om Bord, aner jeg ikke i Øjeblikket? Pladsen er kun lille.

Abeburet

Ud paa Natten trak et voldsomt Uvejr op, og de vældige Vandmasser, der efterhaanden samlede sig i vore Solsejl, sprængte omsider disse og forårsagede en sand Syndflod om Læ, da alle Luger og Skylighter jo stod aabne. Paa Grund af det meget usunde Klima er det strængt forbudt at sove paa Dækket om Natten, og selv om mange fik sig en Dukkert i Køjen, bragte Vandmasserne dog en behagelig Kølighed med sig, der kom os tilgode Resten af Natten.

^{22/4.} Alles Skræk, Kulfyldningen, begyndte i Gaar, og da de Indfødte arbejdede saa daarligt, at vi ikke naaede at blive færdige, skal vi desværre begynde igen paa Mandag. I Dag, Søndag har vi haft det med Fred og Ro, men Varmen er næsten kvælende. Middagen, Suppe og Oksesteg, var udmærket, men naar Suppen er oppe paa Kogepunktet, og Temperaturen omtrent paa det halve, kniber det med Appetiten; man faar ikke mange Skefulde ned, og det hele ender i en Svedekur, der kan staa Maal med det bedste russiske Dampbad. Landgangsfolkene kom om Bord Klokkeren seks; de havde kedet sig lumsk, thi alle Butikerne var lukkede, og til at sidde paa Restaurationerne havde de fleste ikke Raad. Nej, saa havde de 50 Mand, som den hollandske Admiral inviterede paa Udflugt i Gaar, moret sig ganske anderledes og uden en Øres Udgift faaet alle Herlighederne at se. Dagen endte med Uddeling af Kinin til alle; en bitter Slutning i Sandhed.

^{23/4.} Kulfyldningen varede lige til Aften, og Klokkeren blev ti, inden vi fik gjort saa meget rent, at vi kunde faa

Køjerne. Stor Middag agter for Guvernøren og Admiralen; samtidig uddeltes der Is, Kager, Frugt og Cigarer til os, en Gave fra Landsmænd paa Java. Det kan nok være vi svælgede. Skibet ligner forøvrigt snart et Menageri, og Aber, Papegøjer, Kakkeduer, Risfugle og hvad de nu alle hedder, laver et til Tider højt ureglementeret Halløj.

^{24/4.} Smed los fra Bøjen Klokkeren seks og stod til Søs efter paa behørig Maade at have honoreret de paa Rheden liggende hollandske Orlogsmænd. Efter en mægtig Rengøring nyder vi nu Middagshvilen og den storslaaede Sejlad gennem Sundastrædet, hvis vilde, sønderrevne Klippeskyster tydeligt vidner om de vældige Naturkræfter, der her, en Gang imellem, rører paa sig. Stod senere Nord paa langs Sumatras Vestkyst; Vejret er smukt og en svær Dønning faar »Valkyrien« til at rulle i lange, behagelige Hiv. Foredrag af Pastor Nyholm om Java og dets Beboere.

^{26/4.} De mange Regnbyger bringer ofte Forstyrrelse i Dagens Program, bl. a. maatte vi saaledes vaske Tøj i Eftermiddag i Stedet for Kanoneksersits. Det blev en morsom Vask, thi Himmelen leverede Vandet, og alle de næsten nøgne Mennesker holdt et syndigt Halløj; sliq Ødslen med fersk Vand var vi jo ikke vant til, og forhaabentlig bliver Tøjet da ogsaa renere end ellers. En af de store Tyre, vi fik om Bord i Batavia maatte lade Livet, men i Stedet for den sædvanlige »Tyrefægtning«, hvor Slagteren af alle Kræfter hamrer løs paa Bæstets Pandebrask, skulde Dyret denne Gang skydes med et af vore 8 mm Geværer. Overkonstabel H besørgede Skydningen, og hans to Skud ramte godt nok, men formaade dog ikke at dræbe Dyret, hvorfor Slagteren maatte træde til med Øksen. Mod Aften væltede Regnen ned, men jeg havde heldigvis Frivagt og holdt tappert ud i Køjen, kun iført Mavebælte. Mage til Svedekur har jeg dog aldrig før gennemgaaet. Uha! Uha!

^{28/4.} Passerede Linien ved Femtiden og befandt os nu igen paa den nordlige Halvkugle. Efter en vældig Rengøring holdt vi Tøjeftersyn Resten af Dagen; mod Aften friskede det svært op med Vinden, og da Regnen samtidig væltede ned i Strømme, fik vi en baade vaad og ubehagelig Hundevagt.

^{1/5.} Det daarlige Vejr med Regn og stiv Kuling holdt sig baade Søndag og Mandag, og først i Dag, Tirsdag, er Vejret igen smukt og varmt, saaledes at vi paany kan gaa an med de forskellige Øvelser.

^{2/5.} Fik Fyret paa Dondra Head, Ceylons Sydspids, i Sigte i Morges, og holder nu op langs Øens Vestside. Vejret er meget ustadigt, og af og til skjuler en vældig Regnbyge, ledsaget af Lyn og Torden, Landet for os. Ved Middagstid klarede Vejret op, og med Lods om Bord staar vi nu ind imod Colombo. Klokkeren to ankrede vi lige inden for den mægtige Mole, der beskytter Havnen mod Sydvestmonsunen. Den store Havn er fuld af Fartøjer, men mærkelig nok ligger her ingen Orlogsmænd i Øjeblikket, kun to russiske Transportdampere med en Mængde Soldater om Bord. Der kom en mægtig Post om Bord; som sædvanlig intet til mig, hvorfor jeg maatte søge Trøst i Aviserne.

^{3/5.} Omklædning i hvidt Paradetøj med paafølgende Forstrækning og Landlov for Kongens Kvarter. Trods den uhyre Varme tilbragte vi en behagelig Eftermiddag, og benyttede denne vor sidste Lejlighed til yderligere at komplettere vore Sjældenheder ved flere fordelagtige Indkøb. Efter en Spaseretur ad den langs Havet nyanlagte Promenade »Gulle Face«, mødte vi igen ved Havnen og kom om Bord ved Mørkets Frembrud.

^{5/5.} I Gaar tilbragte vi en mildest talt væmmelig Dag med Kulfyldning og paafølgende Rengøring lige til Aften. I Dag gaar det løs med Proviant og Vand; bl. a. har vi faaet tre magre Tyre om Bord. De ser nærmest ud, som om de var lavede af Viskelæder, og vi faar vist Brug for vore Tyggeredskaber, naar de en Gang bliver serveret for os! Klokkeren fem lettede vi og stod til Søs med vestlig

Kurs. Et Forlydende vil vide, at der i Øjeblikket er Pest i Aden, hvorfor vi denne Gang skal anløbe Perim i Bab el Mandeb Strædet for at fylde Kul.

⁷/₅. Varmen synes at blive værre og værre, og da baade Ismaskinen og vore elektriske Luftforsynere er ude af Funktion, fører vi, særlig om Natten, en opløst Tilværelse. Hilste paa en stor engelsk Krydser, »Powerful«, der passerede os for østgaaende. Ved Firetiden fik vi Øen Minicay, den nordligste af Malediverne, i Sigte, og staa nu videre Vest paa med Kurs mod Bugten ved Aden.

⁹/₅. Stille og meget varmt. Skyttedivisionerne holdt for første Gang samlede Øvelser; disse gik over al Forventning godt. I Anledning af Aarsdagen for Træningen ved Helgoland fører vi Flag under Gafflen, hvilket ellers ikke finder Sted, naar vi er paa Søen. Pastor Nyholm læste nogle Historier for os efter Aften; disse Oplæsninger samler altid en større Tilhørerkreds.

¹¹/₅. Store Bededag. Rengøring og Mønstring, derefter Frihed Resten af Dagen. Vejret er smukt, og heldigvis kølede en frisk Brise lidt paa Omgivelserne, saa at vi tilbragte en taalelig Dag, selv om det nymalede Fordæk var spærret for os. Nød den lune Aften paa Dækket lige til Klokkeren ti og studerede sammen med et Par Kammerater den sydlige Halvkugles mange smukke Stjernebilleder, af hvilke særlig Sydkorset skinnede med en vidunderlig Glans.

¹³/₅. Hele Natten har vi styret langs Nordsiden af den høje, hjergfulde Ø Socotora og venter at passere Aden i Morgen Aften. En frisk Kuling af SV gjorde os Tilværelsen behagelig, og efter at der, som sædvanlig om Søndagen, var afholdt Parade og Gudstjeneste, nød vi Hvilens Sødme Resten af Dagen. Mod Aften faldt det i med Stille, og da Temperaturen paa Banjerne var 30°, blev der endelig givet Ordre til at aabne Køjnene, hvilket tidligere har været strengt forbudt. Det hjalp lidt, men Søvn var der dog ikke Tale om.

¹⁴/₅. Varmen er frygtelig; vort Vasketøj tørrede paa nogle faa Minutter. Herligt saa hvidt og smukt den stærke Sol kan gøre det. Chefen og Overlægen aflagde et Besøg paa Fyrpladsen for at se til de arme Fyrbødere. Thermometret viste 55°, og Doktoren kom da ogsaa straks til Syne igen, hvorimod Chefen holdt ud i næsten tre Kvarter. Efter Sigende prøvede han endogsaa selv at fyre. Det er sandelig ogsaa en haard Tørn for Fyrbødere, og der bliver ikke uden Grund gjort alt for dem i Retning af Mad og Drikke. I Løbet af Natten inspicerede Chefen ligeledes flere Gange paa Banjerne for at observere Temperaturen og se, hvorledes Mandskabet klarede sig, men de fleste Køjer var tomme; alle, der kunde, havde søgt Tillflugt paa Dækket.

¹⁵/₅. Passerede Aden i Morges ved Totiden, og ankrede lidt før Middag i en lille Bugt paa Øen Perim, hvor vi skal fylde Kul. Ankret var næppe i Bund før Kulprammene kom paa Siden, men de blev viste bort igen, da der ikke skal begyndes før i Morgen tidlig. Denne lille nøgne, for al Vegetation blottede Klippeø tilhører selvfølgelig Engländerne og er en meget vigtig Kulstation. Befolkningen bestaar af nogle faa hundrede Arabere og Negre, som paa dette, i Sandhed gudsforladte Sted ernærer sig ved at arbejde om Bord i de mange Skibe, der aarlig anløber Øen for at fylde Kul. Varmen her er frygtelig og Solens Straaler kastes paa det ubarmhertigste tilbage fra de nøgne Klipper; saa at alt dirrer og flimrer for Øjnene. Et vittigt Hovede døbte da ogsaa straks Stedet »Den gloende Ovn«.

¹⁶/₅. Meget tidlig Onsdag Morgen tog det sædvanlige Roderi sin Begyndelse; dog maa man lade Araberne at de arbejdede flinkt, og vi blev derfor færdige ved Tretiden, men vort smukke Skib var da ogsaa bedækket med et tykt Lag Kulstøv, som næsten bragte os til Fortvivelse, og først blev fjernet efter flere Timers grundig Rengøring. Blandt de faa Huse paa Øen tiltrækker særlig en større Bygning med det pralende Navn »Oriental Hotel« sig Opmærksomheden; vor Musik spiller foran Hotellet i Aften, sikkert til stor Glæde for Øens Beboere, thi det formelig

vrimler med Folk derinde. Natten forløb taalelig, da der var slukket af under Kedlerne og alle Køjnene stod aabne.

¹⁸/₅. Paa Grund af forskellige Arbejder i Maskinen blev vi liggende en Dag over. Tidlig i Morges gik Chefen om Bord i en tysk Damper for at spørge nyt angaaende Pesten i Port Said, hvorefter vi lettede og stod Nord paa. Varmen er kvælende, og da Vinden er ret agterind, bringer den ingen Lindring til os Stakler. En Mængde modgaaende Dampere giver stadig lidt Afveksling i den ellers ret ensformige Sejlad; flere af dem hilste os med Flaget. Paa Hundevagten sprang Rorkæden, og da der samtidig skete et lille Havari i Styrbords Maskine, gik vi for halv Kraft i flere Timer.

²²/₅. Efter at vi nu i fire Døgn har lidt og døjet i en ulidelig Varme, blæser det endelig i Dag en frisk, nordlig Kuling, der stadig synes at tillige i Styrke, og selv om den derfor sinker vor Fart, bringer den dog heldigvis Thermometret ned paa lavere Grader, saa at man igen kan føre en nogenlunde ordentlig Tilværelse. Sejladsen gennem det røde Hav har været yderst kedsommelig, og alle glæder sig derfor til den ulige interessantere Tur gennem Kanalen, som vi venter at naa i Morgen Aften. Alle vore Aber slap ud af Buret i Dag, og først efter en vild og spændende Jagt lykkedes det os igen at indfange Desertørerne paa nær »Gamle Petersen«, der, til almindelig Sorg, sprang over Bord og fandt sin Død i Bølgerne.

²³/₅. Natten var ligefrem kølig, 22°, og alle søgte med Glæde Køjerne; vi er jo ikke saa lidt kuldske. Allerede i Aftes naaede vi midt i den smallere Suez Bugt, og selv om det næsten blæser en Storm, er Vandet her dog mere smult, og vi gør god Fremgang. Ved Syttiden i Morges passerede vi Sinai Bjerg, hvis solbelyste Top hævede sig til en betydelig Højde over et nøgent, øde og trist Landskab uden Spor af Vegetation eller menneskelige Boliger. Klokkeren fem faldt Ankeret ved Suez, og en Doktor kom om Bord for at efterse hele Besætningen; man frygtede for Byldepesten, der bl. a. i Øjeblikket raser i Hongkong. Alle maatte møde i Adams Kostume, hvad der jo gav Anledning til en Mængde, mere eller mindre, vellykkede Vitligheder. Heldigvis fandtes der intet mistænkeligt. Under vild Jubel uddeltes derpaa den med Længsel ventede Post, og snart var alle i Gang med at studere Nyhederne fra Hjemmet.

²⁴/₅. Kristi Himmelfartsdag. Lodsens kom om Bord Klokkeren fem, og lidt efter lettede vi og stod ind i Kanalen. Efter at have passeret et Par store Dampere, der heldigvis gjorde fast for os, slap vi forholdsvis hurtig gennem de to Søer, og befandt os allerede ved Middagstid i den nordlige Del af Kanalen. Vejret var koldt og blæsende, og en ubehagelig Sandfygning indhyllede Kanalens nærmeste Omgivelser i et Taagesløv og fyldte alle Kroge i Skibet med fint, hvidt Ørkensand. Nogle modgaaende Dampere sinkede os en Del, og først ved Sekstiden passerede vi Port Said uden at stoppe, da Chefen ikke ønskede Forbindelse med Land. Da vi gled forbi Lesseps Statue, saluterede vi det ægyptiske Flag med 21 Skud, og ankrede derpaa langt norden for Kanalen, vel klar af Land. Salutten blev straks besvaret, og efter at en lille Damper havde afhentet vor Lods, lettede vi igen og satte Kursen mod Kreta.

²⁷/₅. De to sidste Dages kolde og blæsende Vejrlig, der har bragt mange af os en Forkølelse paa Halsen, bedredes betydeligt jo nærmere vi kom Kreta, og i Morges løb vi, i det skønneste Vejr, ind i Sudabugten, og ankrede omtrent paa samme Sted som sidst. Efter at vi havde udvekslet Hilsener med en fransk og en engelsk Krydser, kom Karantænelægen om Bord. Han fandt intet at bemærke og Klokkeren elleve gled det gule Flag ned fra Fortoppen. Saasntart den sædvanlige Gudstjeneste var forbi, gik Chefen i Land, og efter Middag fik Kongens Kvarter Landlov, men uden Forstrækning, hvorfor de fleste foretrak at blive om Bord. Sammen med et Par Kammerater tog jeg op til Kanea, hvor der herskede det samme frygtelige Roderi som sidst, selv om der hist og her sporedes nogle Bestræbelser for at udlette Krigens sørgelige Spor.

(Sluttes).

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE IX

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448
ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL IUEL

NYE MEDLEMMER

Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
1888	Bom, E. H.	Kaptajn	Thurø	1917	Larsen, Viggo Emil	Bud	Kbh.
1908	Brandt, Anders	Købmand	Kbh.	1884	Lind, Johannes	Kaptajn	Helsingør
1905	Christoffersen, V.	Maskinmester	Odense	1873-74	Mortensen, M. E.	forhv. Skibsfører	Læsø
	Fabricius, G. F.	Proprietær	Bjørnager pr. Tolne	1902	Nielsen, B. Dam	Læge	Allested. Fyn
1905	Hansen, Carl E.	Matros	Helsingør	1908	Petersen, H. K.	Dykker	Helsingør
1891	Hunderup, Jens M. L. H.	Forvalter	Kbh.	1914-15	Rasmussen, L.	Skibstømmer	Odense
1906	Ipsen, H. I.	Styrmand	Helsingør	1907	Schmidt, Rudolph	Grosserer	Kbh.
1915-16-17	Justesen, Poul Otto	Maskinkonstr.	Kbh.	1907	Simonsen, Soph. Eggert	Skibsfører	Skibhusene pr. Odense
1908	Larsen, Carl Falk	Smedemester	—	1917	Stenderup, P. V. C. Stevn, Petersen	Maskinist Ekspedient	Kbh. —

DØDE: 1894 Carsten Olsen, Restauratør, Kbh.

HANDELSFLAADERNE UNDER VERDENSKRIGEN

FØRSTE HALVAAR 1918

Ved Aarets Begyndelse var Begrebet »den fri Skibsfart« helt forsvundet for den almindelige Bevidsthed; alle Værn til Beskyttelse af den neutrale Skibsfart var nedbrudt. Bogen med Folkerettens Love var sat op paa den øverste Hylde, der var jo ingen Grund mere til at meditere over dens Anvisninger. Naar der engang bliver Fred kan Bogen komme frem igen til Brug paa Fredskongresser og til Diskussioner i Fredsforeninger.

I Aaret 1917 havde Fragterne været oppe i svimlende Højde, men Gennemsnitsfortjenesten blev dog langt mindre end i de foregaaende Aar paa Grund af de høje Krigspræmier og øvrige Driftsomkostninger. Den hensynsløse Optræden af tyske U-baade, Ententens Rekvitioner og Maksimalfragtspolitik, den forøgede Krigsrisiko og fremfor alt den stedse stigende Tonnagemangel prægede Fragtsatserne ved Begyndelsen af Aar 1918. De krigsførende havde stillet hele deres Tonnage under Statskontrol, hvorfor Efterspørgslen efter neutral Tonnage var vokset stærkt.

For at give et Overblik over Handelsflaadernes Stilling i de forskellige Lande i Begyndelsen af og i det første Halvaar af 1918, skal nogle af de vigtigste søfarende Nationers Skibsfart og Skibsbygning omtales hver for sig.

NORGE

Den 1. Januar 1918 bestod Norges Handelsflaade af 1 669 Skibe paa ialt 1 996 214 Tons, heri er Fartøjer under 100 Tons ikke medregnede. Siden Aarsskiftet 1914—15 er Flaaden indtil 1. Januar 1918 formindsket med 468 Skibe og 493 922 Tons eller 20 % af den daværende Tonnage. De fire største Skibshyer er Kristiania med 340 Skibe og 487 214 Tons, Bergen med 292 Skibe og 423 505 Tons, Tønsberg med 92 Skibe og 212 776 Tons og Hauge-sund med 104 Skibe 176 289 Tons.

Landets Skibsbygning er undergaaet en betydelig Forandring i de senere Aar. Nye Værfter er anlagt, og ældre Værfter har været Genstand for betydelige Udvidelser baade i økonomisk og i teknisk Henseende. Men ingen Industri har haft saa mange og store Vanskeligheder at kæmpe med som netop Skibsbygningen. Fra Krigens Begyndelse var det vanskeligt at faa de fornødne Materialer, og i de sidste Par Aar har der været ganske standset for Tilførsler fra de jernproducerende Lande.

Ved flere Skibsværfter er man derfor i Foraaret været nødt til at indskrænke Driften og Arbejdsstyrken. Reparere

Skibe kan man dog en Tid endnu, men der er meget faa Reparationer, fordi Skibene sjældent er hjemme nu. For saavidt muligt at forebygge Arbejdsløshed har man ogsaa indskrænket Arbejdstiden.

Muligvis hjælper det lidt paa Materiale manglen, at der i Maj afsluttedes en Overenskomst mellem Norge og Amerika, som tilsikrede Norge Tilførsler til Dækning af Landets Fornødenheder, deriblandt ogsaa af Metaller, men i den Udstrækning, som det kunde ske uden at skade Ententens Interesser.

SVERIGE

De svenske Skibsværfter har under Krigen arbejdet under gunstige økonomiske Forhold, men man har i Sverige maattet kæmpe med Materiale mangel og Vanskeligheder med at faa faguddannede Arbejdere. Det importerede Materiale er saa godt som udelukkende blevet leveret fra Tyskland, uden hvis Hjælp det svenske Skibsbyggeri vilde have staaet daarlig i det, men ved Begyndelsen af Aaret 1918 gav Materiale manglen Anledning til mange Bekymringer. Der var dog ved Aarsskiftet ca. 50 Skibe paa 60 000 Br. Tons under Bygning paa de svenske Værfter, hvilket var en Rekord i svensk Skibsbygning, og Værfterne laa desuden inde med Nybestillinger til en samlet Brutto Tonnage paa ca. 140 000 Tons. Skibsværfterne kan nemlig faa Nybestillinger i næsten ubegrænset Mængde — et enkelt Værft har saaledes Bestillinger lige til 1923 — Materiale manglen sætter imidlertid en Grænse for Produktionen. Der var særlig Mangel paa Plader, der ellers faas fra England, men da denne Vej er lukket, var man henvist til de mellemsvenske Brug, hvis Plader vel er gode, men de forslaar langtfra.

Ved Siden af Nybygninger er alle svenske Værfter optaget af Reparationer og Udrustningsarbejder eller Forlængelse af Damperne, som trafikerer den udvidede Kanal ind til de store Søer. Disse Skibe var oprindelig ca. 100 Fod lange, men forlænges nu 23 Fod, hvorved deres Lastevne forøges med 40 %.

Om Skibspriserne i Sverig i Begyndelsen af 1918 kan oplyses, at f. Eks. en Damper fra 1883 paa 2 750 Tons Dødvægt udbydes til 782 Kr. pr. Ton, medens et 2 000 Tons Skib fra 1887 med Klasse for 1916 udbydes til 900 Kr. pr. Ton. Priserne var dog ret varierende, thi et ved svensk Værft under Bygning værende Skib paa 2 500 Tons, som skal leveres i første Kvartal af 1919, blev udbudt til 900 Kr. pr. Ton.

Ogsaa Sejl- og Motorskibe var højt oppe i Pris. En 300 Tons Skonnert, bygget af Eg i 1873 kostede 275 Kr. pr. Ton, og et 85 Tons Motorskib af Eg og Fyr, bygget i 1897, kostede 258 Kr. pr. Ton. For en 4-mastet Skonnert med Motor, bygget af Eg og Fyr og paa 800 Tons, som skal være færdig i August 1918, forlangtes 850 Kr. pr. Ton o. s. v.

I første Halvdel af Aaret 1918 førtes der i London Forhandlinger mellem Repræsentanter for de Allieredes Regeringer, indbefattet De Forenede Staters Regering, og Repræsentanter for den svenske Regering. Overenskomsten mellem Sverig og de andre Magter blev underskrevet og ratificeret den 15. Juni. Efter denne Overenskomst sikredes der de Allierede Anvendelse af svensk Tonnage til ialt 400 000 Tons Dødvægt. Overenskomsten indeholdt tillige Bestemmelser med Hensyn til den Kredit, der skal ydes de Allierede i Sverige, og den regulerer Fordelingen af Eksporten af svensk Jernerts til de krigsførende Lande.

De Allierede forpligter sig paa deres Side til at lette Importen til Sverige af fastsatte Mængder af Levnedsmidler og andre Fornødenheder, der er nødvendige for Sveriges Handel og Industri. Disse Varer skal være Genstand for Kontrol, og der vil blive givet Sikkerhed mod Reeksport enten af selve de importerede Varer eller af noget af dem fremstillet Produkt eller Export af Varer af lignende Art.

De svenske Redere maa da bringe dette Offer til Landets Bedste, idet Skibene maa sejle med stærkt reducerede Fragt-

satser. Paa den anden Side beredes der netop ved Overenskomsten Mulighed for en stor Del af den svenske Tonnage til at genoptage Forbindelsen mellem Sverige og transocean Lande i det fri Marked. Det er muligt, at dette Forhold i nogen Grad kan dække Tab og Risiko for den bundne Tonnage.

ENGLAND

Ved Krigen Udbrud stilledes den engelske Handelsflaade til Regeringens Disposition, og Skibe rekvireredes i et stedse stigende Antal; nu er næsten hele den britiske Handelsflaade befragtet af Regeringen til Blaabogsrater. Betalingen, som i Begyndelsen var tilfredsstillende, har man maattet sætte op i Foraaret 1918.

Man er i England bange for, at den engelske Søfart efter Krigen vil faa en skarpere Konkurrence fra de neutrale Lande end nogensinde tidligere baade i Linie- og Trampfart og mest i sidstnævnte Fart. Aarsagen hertil ligger i den engelske Skibsfarts Tab under Krigen, den neutrale Skibsfarts hurtige Tilvækst og de store Vanskeligheder, som de engelske Redere har at kæmpe med ved Kompletteringen af dens Flaader paa Grund af den haarde Beskatning af Skibsfartens Udbytte og den enorme Kapital, som fordres for at bygge ny Skibe til de raadende høje Priser. Man mener, at Forholdenes Udvikling rummer en Fare for, at Englands Søfart kan komme til at indtage en sekundær Stilling.

De engelske Skibskredse klager over, at Regeringen intet gør for at bedre Forholdene, men endogsaa modvirker Udviklingen af den private Foretagsomhed i en for Øriget vital Virksomhed. I andre Lande bærer man sig anderledes ad. I Frankrig har man saaledes foreslaaet at stille 200 Mill. Frs til Redernes Disposition til Nybygninger. De Forenede Stater støtter Nybygningen og vil om kort Tid disponere over en Handelsflaade paa 13 Mill. Tons. I Tyskland bevilger man store Summer til Bygning af Skibe, og fordeler Midlerne til Redere i Forhold til deres Tab under Krigen; og Italien har fritaget Skibsfarten for al Beskatning i 3 à 5 Aar.

I Løbet af Foraaret har man fortsat Bygningen af Standardskibe i England. Standardskibet er jo ikke noget helt nyt, thi baade i England og i Skandinavien har flere Rederier i ret betydeligt Omfang holdt paa bestemte Typer. Men i England gaar man noget videre, idet Standardiseringen ogsaa omfatter en organiseret Specialisering af de bedste Arbejdsmetoder og en Fordeling af Arbejdet, hvorved der fremstilles et meget begrænset Antal ensartede Typer ved Samarbejde mellem en Række Værfter. Ligeledes er Maskineri, Apterier og Udstyr Genstand for Standardisering.

Det fabrikmæssig fremstillede Skib — »The fabricated ship» — der nu er under Opsejling, kan defineres som et Skib, i hvilket alt Arbejde med Tildanning af Plader, Spanter og Vinkler, al Lokning etc. udføres fabrikmæssig, og ofte ved Værksteder, der ellers intet har med Skibsbyggeri at gøre.

Disse fabrikmæssig fremstillede Skibe er endog fuldbyrdede Kendsgerninger i Amerika, hvor man nu har henved 100 saadanne Skibe under Bygning paa ca. 9000 Tons Dødvægt pr. Stk. Det er selvfølgelig en Betingelse for, at denne Metode kan anvendes med Held, at der bygges flere Skibe af samme Størrelse samtidig.

I England bygges 10 forskellige Typer af Standardskibe, og man havde i Februar bygget 17 Skibe paa 86 000 Tons.

I England kritiseres skarpt det svigende Samarbejde mellem Admiralitet og Skibsfarts-Departementet, der medfører, at Skibene ofte maa vente paa Konvojløjlighed en Uge eller mere. Det betones, at den herskende Tonnageknaphed gør det bydende nødvendigt paa den mest hensigtsmæssigste Maade at udnytte den forhaandenværende Tonnage, og et Skridt i denne Retning vilde det være, at man ved Skibenes Fordeling til Konvojerne tog Hensyn

til deres forskellige Fart. Man vilde derved undgaa det store Tidstab, der nu foranlediges ved, at de mere hurtiggaaende Skibe maa reducere deres Fart til at blive lig med de langsomste i Konvojen.

Der har i Storbritannien været Tale om, at den britiske Skibsfart skulde underkastes Statsmonopol. Det vilde uden Tvivl føre til Tabet af Englands maritime Overherredømme. Selv om Staten med Fordel kan overtage Jernbaner, Gas, Elektricitet etc., fordi de er indenrigske, og Regeringen lettere kan beskytte dem mod fremmed Indflydelse og Konkurrence, saa er og vil Søen altid være aaben for hele Verden. Skibsfarten har en Særstilling, og er det sidste Omraade, hvor Princippet om Statsmonopol med Fordel kan anvendes.

TYSKLAND

Om den tyske Skibsfart er der ikke meget at sige, da den, paa nær Søfarten i Østersøen, ligger fuldstændig stille.

Den tyske Regering har i Foraaret forelagt en Plan om Oprettelse af en Rigsorganisation, som i Tiden lige efter Krigen skal regulere den forhaandenværende tyske Tonnage

saaledes, at der bliver taget Hensyn til de forskellige Grene af den tyske Industri.

De nærmere Enkeltheder kendes ikke, da Sagen kun har været Genstand for en fortrolig Behandling i Rigsdagsudvalget, men saavidt man kan se, skal hele den tyske Handelsflaade med Undtagelse af en Trediedel af Linietonnagen underlægges Kontrol.

Man beklagede i Rigsdagsudvalget, at Admiralstaben i sin Tid havde sat sig imod Salg til Udlandet af de Skibe, som senere blev beslaglagt i de fjendtlige Havne, hvorved der blev paaført Tysklands Næringsliv svære Tab.

For den Trediedel af Linietonnagen, som ikke direkte foreslaas underlagt den nævnte Fordelingscentral, er der Regler for, hvilke Varer disse Skibe skal kunne tage om Bord for hjemgaaende. Endvidere skal fastslaas udførlige Betingelser for Godsets Sikkerhed, som kommer til Tyskland, for Fragt til Mellemhavne, for det løbende Fragt- og Lejebeløb, for Fordelingen af Tonnage paa tidligere underholdte Linier, for Disponeringen over de ikke frigivne to Trediedele af Tonnagen samt for Redernes Anmeldelsespligt.

(Fortsættes).

MARIN.

NOGLE MINDEORD

Reserveløjtnant Chr. Kabell

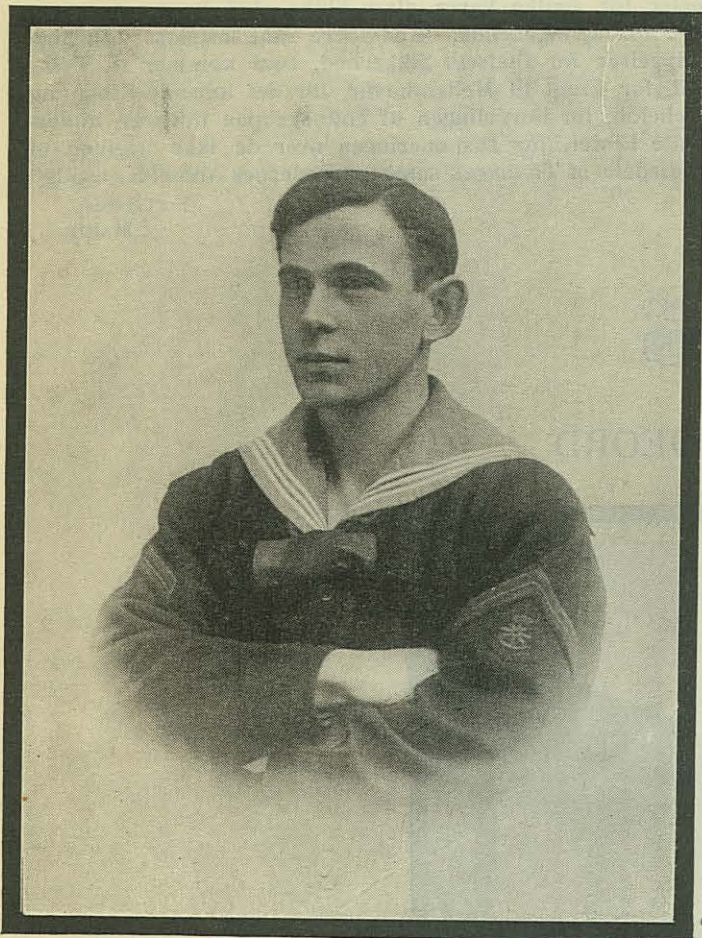
I Aarenes Løb har Marinens Flyvevæsen, ligesom Flyvevæsenet i andre Lande, krævet sine Ofre; nu i Aar, da Flyvebaad Nr 16 den 6. April styrtede ned udfør Hellebæk og Føreren, Reserveløjtnant Kabell og Passageren, Mechaniker Anlon Larsen, druknede.

Reserveløjtnant Christian Lemberg Kabell var født i Thisted den 30. Novbr. 1892. Fra sit fjortende Aar sejlede

han til Søs paa Langfarter med norske og engelske Sejl-skibe, indtil han i 1914 tog Styrmandseksamen fra Aalborg Navigationsskole. Kort Tid herefter kom han ind i Marinen som Elev paa Reservekadetskolen, og den 6. April 1915 — 3 Aar før sin Død — udnævntes han til Reserveløjtnant. Han gjorde nu Tjeneste i Torpedobaade og senere i Kanonbaaden »Guldborgsund«, indtil han i Sommeren 1916 blev

antaget som Elev paa Flyvebaadsstationen; Aaret efter udnævntes han til Flyvebaadfører, et Hverv han udførte med Dygtighed og Interesse indtil sin Død.

Kabell var ikke af nogen almindelig Type, han var en af dem, man først efterhaanden lærer at kende — og de er nu ikke de ringeste her i Verden. Han var ualmindelig afholdt af os alle. I Begyndelsen var han stille og tilbageholdende, men senere, naar man rigtig kendte ham, var han fuld af Humør og Livsglæde, en fuldtro Ven, brav og paalidelig til det yderste. — Nu er han død, midt i sin bedste Ungdom, hvor vi troede, der laa en lang Arbejdsdag foran ham. Men glemt bliver han ikke, dertil var han for meget for os.

Mekaniker Anton Larsen.

Mekaniker Anton Larsen var født den 16. Marts 1894 og indkaldt til Tjeneste ved Søværnet den 26. Marts 1917. Efter sin Indkaldelse kom han til Tjeneste ved Flyvebaadsstationen, og en bedre Mand har næppe været der før. Paa Grund af Dygtighed og Flid ved Udførelsen af sin Tjeneste udnævntes han til Reserveunderofficer, og denne Stilling varetog han til alles Tilfredshed. Blandt sine Kammerater var han meget afholdt; han var en god Ven, altid klar med en hjælpende Haand og et godt Humør. Hans Død erfarede med dyb og inderlig Sorg.

Den 3. Juni rantes Marinens Flyvevæsen atter af en Ulykke, Flyvebaad Nr. 18 styrtede ned i Storebelt, og Reserveløjtnant Ubbesen druknede. Føreren af Flyvebaaden Reserveløjtnant Just-Rasmussen dykkede gentagne Gange efter Ubbesen, der under Vandet bevidstløs sad fastklemt i Resterne af Flyvebaaden; men det var forgæves, først efter ca. 10—12 Minutters Forløb kunde Ubbesen frigøres, og Døden var da indtraadt.

Christian Richardt Ubbesen var født i Aalborg den 19. Aug. 1893, han havde ligesom Kabell sejlet til Søs og senere taget Styrmandseksamen fra Aalborg Navigations-skole. I Januar 1918 udnævntes han til Reserveløjtnant; som saadan gjorde han Tjeneste ved Flyvebaadsstationen som Observator, i hvilken Stilling han hurtig gjorde sig bemærket paa Grund af sin Uforfærdethed, og hans Interesse og Dygtighed satte ham i Stand til at udføre sin Gerning som faa andre.

Hans stille, bramfri Væsen og hans retliniede Karakter gjorde ham meget afholdt af alle; han havde kun Venner Som Kabell var han en Pryd for sin Stand.

Reserveløjtnant Chr. Ubbesen.

Rundt om i Landet er Slægt og Venner tilbage med Sorgen over de tre, der som unge døde paa deres Post i Fædrelandets Tjeneste.

Ære være deres Minde.

Flyvebaadsstationen i Slipshavn, Aug. 1918

J. KRANDRUP.

Premierløjtnant T. A. Caroc blev født den 26. Februar 1896 og gik i Skole paa Herlufsholm. I Sommeren 1911 kom han ud som frivillig Lærling med et af Marinens Kystforsvarsskibe og efter at have sejlet som Kadetaspirant, kom han den 1. Oktober 1912 ind paa Kadetskolen. Alle-rede her fik han Lyst til Flyvevæsenet og viste ved flere Lejligheder megen Interesse derfor. Straks efter sin Udnævnelse til Sekondløjtnant indsendte han Ansøgning om at maatte blive uddannet til Flyver paa Marinens Flyvebaadsstation. Imidlertid havde man Brug for ham andetsteds, og ca. 1½ Aar sejlede han med forskellige af Marinens Skibe, og først derefter blev han optaget paa Flyvebaadsstationen.

Premierløjtnant T. A. Caroc.

Den 1. April 1918 meldte han sig til Tjeneste paa Flyvebaadsstationen, hvor hans udmærkede Evner for Flyvning hurtigt kom til deres Ret. Denne hans saa smukt begyndte Livsbane blev brat og sørgeligt afbrudt, da han den 10. Juni 1918 under en Øvelsesflyvning i Sundet styrtede ned og omkom.

I ham mistede Marinen en dygtig og pligtopfyldende Officer og hans Kammerater en god Ven.

Ved sit rolige, venlige og muntre Sindelag vandt han mange Venner, der alle betragtede ham som usædvanlig dygtig og brav.

At det ikke alene var i Marinen, han var afholdt, men ogsaa af mange udenforstaaende, viste tilfulde den store Deltagelse ved hans Begravelse, der fandt Sted den 15. Juni 1918 fra Holmens Kirke.

Ære være hans Minde.

G. LICHTENBERG.

FRA VALKYRIENS TOGT TIL ØSTASIEN

1899—1900

PAA TOGT MED »VALKYRIEN«

(Fortsat)

Uddrag af en Dagbog

ført om Bord af

»457«

(Meddelt ved H. Hjorth).

^{30/5.} Efter en grundig Afvaskning af Skibet, males og pudses der nu baade inden og udenbords, hvad der ogsaa nok kan trænges til efter den lange Rejse. I Morges gik vi i Land for at holde Skydeøvelser, og tilbragte en fornøjelig Dag. Skydningen foregik i en bred, dyb Dal, inde-sluttet af høje Klipper, og samlede hurtigt en interesseret Skare af Tilskuere. Alle disse Bjergboere er jo selv dygtige Skytter. Vi modtager regelmæssig vor Post her, men stadigvæk intet til mig.

^{2/6.} Endelig er vi da færdige med at male, og »Valkyrien« straalere fra for til agter, men det har været nogle ube-

hagelige Dage for os. Næsten som hjemløse blev vi drevet fra et Sted til et andet, efterhaanden som Arbejdet skred frem, og det har ofte knebet for mig at finde en Plads, hvor jeg kunde gøre mine daglige Optegnelser. Skydningen er samtidig bleven fremmet med Kraft; vi i Skyttedivisionerne har alle skudt 60 Skud pr. Mand, men mangler endnu at skyde 10 Skud fra Dampbaadkassen under Gang. I Morgen er det Pinsedag, og der holdes nu Tøjeftersyn over hele Skibet, for at alle kan møde i stiveste Puds ved Paraden. Vi svælger i Appelsiner i denne Tid, men det kniber lidt med Pengene. Forhaabentlig faar vi snart Forstrækning. Dagen sluttede med Punsch.

^{3/6.} Pinsedag forløb, om jeg maa sige, paa reglementeret Maade, med Rengøring, Parade og Gudstjeneste. Denne sidste overværedes af Prins Georg af Grækenland. Mid-dagen var ekstrafin: Risengrød, Lammesteg og Frugt. Dronningens Kvarter gik i Land med to Francs i Lommen, medens vi andre tilbragte en behagelig Eftermiddag, der yderligere forskønnedes for os ved en ypperlig Kon-

cert af en italiensk Kvartet, som trakterede sine Instrumenter med en forbavsende Færdighed.

^{5/6}. Kongens Kvarter havde Landlov i Gaar, 2den Pinsedag, men jeg foretrak at blive om Bord og spare mine faa Skillinger, til vi naar Piræus. Førte Varpanker ud i Morges, og har hele Dagen afholdt Skydning med Kanongevær efter udlagte Bøjer paa 300 og 600 Alens Afstand. Stor Middag agter for Prins Georg og Punch til os.

I Land i Kanaa.

^{8/6}. I to Dage har vi holdt Skydeøvelser ude til Søs. Vi lettede hver Morgen og efter at have udlagt 16 fornødne Bøjer, gik det løs med Skydningen hele Dagen. Disse interessante Øvelser foregik i det skønneste Vejr, og under livlig Deltagelse fra hele Mandskabet. Mod Sædvane gik vi ikke ind i Bugten i Aftes, men ankrede under Kysten og nød her en sjælden pragtfuld Solnedgang. I Vest var Himlen luende rød, og længe efter, at Solen havde dukket sig i et Hav af flydende Guld, glødede og funkede de høje, snedækte Bjergtoppe mod Syd og Øst i de mest vidunderlige Farver. Belagne af dette storslaede Syn, kneb det for mange af os med at komme i Køjerne, skønt vi skulde op til Hundevagt.

I Dag skydes der igen, men denne Gang med de store Kanoner. Afstanden er 2000 Alen, men alligevel blev Ballonstagerne skudte over et Par Gange, og de heldige Skytter fik hver, efter Chefens Ordre, en Bajer som Belønning. Efter endt Skydning ankrede vi igen i Bugten, hvorpaa Chefen og Prins Georg, der havde overværet alle Øvelserne, straks gik i Land. Stor Bataille mellem vore kinesiske Fyrbødere; det er nogle ubehagelige Fyre, som vi vil være glade ved at komme af med.

^{10/6}. Efter den sædvanlige Parade og Gudstjeneste tilbragte vi en rolig Søndag. Der var en Mængde Kadrejere langs Siden, og man gør sig intet Begreb om den Mængde Frugt vi satte til Livs. Ubegribeligt at vore Maver kan svare dertil. Kongens Kvarter havde Landlov fra to til fem, men uden Forstrækning, hvorfor de fleste forblev om Bord.

^{12/6}. Efter at vi i Løbet af Formiddagen havde sat Fartøjerne ind og gjort klar til at lette, tog Prins Georg,

lidt efter Middag, en hjertelig Afsked med Chefen og alle Officererne. Musikken spillede den græske og danske Nationalmelodi, og ledsaget af vore rungende Hurraraab gik den populære Prins fra Borde, for lidt efter, ude fra Stranden, at tilvifte os et sidste Farvel. Saa længe det var muligt at øjne hans Kæmpeskikkelse, besvarede Chefen hans Hilsen, medens vi langsomt dampede ud af Bugten og stod nord paa med Kurs mod Piræus. Vejret var meget smukt og Havet blankt som et Spejl. Inden vi gik til Køjs, havde vi allerede den græske Ø Milos i Sigte, og vi venter at naa vort Maal i Morgen før Middag.

^{13/6}. Da det blev Dag dukkede Landet efterhaanden op rundt om, og i et straalende Vejr stod vi ind i Bugten ved Salamis. Vi havde netop faaet Akropolis i Sigte, da en græsk Dampchalupe løb paa Siden af os for at melde, at H. M. Kong Georg ventede os i Piræus. Denne Melding bragte Liv og Røre i Sagerne; for vort vedkommende blev der pebet Omklædning i Paradetøj, medens Officererne fik travlt med at trække i Gala, rede til at give Kong Georg en festlig Modtagelse. Paa Slaget ti løb vi ind i den rummelige Havn, der er dannet af Naturen, og yderligere udbedret ved lange Moler og flotte Stenkajer, salutede Kongedamperen med 27 Skud, og lod derpaa begge Ankre falde. Medens Chefen gik fra Borde for at hilse paa sin høje Broder, svingede vi Skibet rundt, og fortøjede med Agterenden mod Land, lige overfor den græske Kongedamper.

Næppe var alt i Orden, før Chefen kom tilbage, og et Øjeblik efter lagde Fartøjet med Hellenernes Konge til ved Falderebet. Under drønende Salut steg Kong Georg, iført dansk Admiralsuniform nu om Bord, Vagten præsenterede, Musikken spillede, og venligt hilsende til alle Sider passerede han langs Fronten af det til Parade opstillede Mandskab, højlig forbavset over, at vi var i hvidt Tøj, »thi her har vi sandelig ikke Sommer endnu« sagde han leende til Chefen.

Efter at have inspiceret om Læ forlod Kongen igen Skibet under de behørigte Æresbevisninger, og vi gik i Gang med en fortræffelig Middagsmad, bestaaende af Sødsuppe og Oksesteg. Samtidig deltes der Breve ud. Jeg fik et, ovenikøbet med Penge; hvad kan man vel forlange mere? Satte vore Fartøjer i Vandet og holdt Bjærgningsøvelser, under hvilke hele Besætningen med Undtagelse af Næstkommanderende gik i Baadene, hvorefter der foretoges en Rotur med de tungt lastede Fartøjer. Efter Aften holdt Pastor Nyholm et udmærket Foredrag om Athen og alle de dejlige Ting, vi der vil faa at se, naar vi slipper i Land.

^{14/6}. Der hersker et livligt Røre i Havnen, og da vi ligger paa en udmærket Plads, kan vi rigtig nyde Synet af de mange Dampere og Sejlere der idelig kommer og gaar. Alle mulige Nationaliteter synes at have sat hinanden Stævne her, og jeg hører med Forbavselse, at den græske Koffardiflaade er større end den danske. Ved Eftiden blev Kongens Kvarter sat i Land, og med fire Drachmer (2,00) i Lommen traskede vi pligtskyldigst rundt om den store Havn for at naa Banegaarden. Det kneb med at gøre os forstaaelige, da de fleste ikke talte andet end græsk, nogle faa lidt fransk og slet ingen engelsk, men vi fik da vore Penge vekslede, blev baade barberede og fotografere og slap omsider om Bord i Toget til Athen. Efter en rask Køretur, under hvilken navnlig Farten gennem de mange Tunneler i høj Grad interesserede os, naede vi omsider den berømte Stad.

Her nød vi først en lille Forfriskning, og morede os en Tid med at betragte det travle og brogede Røre rundt om os, indtil vi omsider, ad en lang og bred Gade med mange smukke og imponerende Bygninger, begav os paa Vej for at bestige Akropolis. Denne historiske Klippe knejsede lige for Enden af Gaden, og kun med Besvær arbejdede vi os op ad dens stejle, vestlige Side for at bese de storslaede Ruiner paa Toppen. I tavs Beundring vandrede vi omkring blandt disse prægtige Oldtidsminder, hvis mægtige Marmorblokke og vældige Søjlerækker vidner højt om

de gamle Grækeres Flid og Kunstsans. Udsigten deroppe fra var ganske enestaaende; hele den store By laa saa at sige udbredt for vore Fødder, og i den klare Luft var selv de mindste Enkeltheder synlige. Vi maatte dog omsider løsrive os, og efter i Hast at have beset det lille Museum, hvor alle de smukke Fund, der er gjorte mellem Ruinerne opbevares, steg vi igen ned ad Bjergets stejle Side og foretog en Spaseretur gennem den dejlige By.

Under denne besaa vi den prægtige Senatsbygning, hvis smukke Beliggenhed yderligere forhøjedes ved en herlig Park, der, ligesom Kongens Have i København, syntes at være Tumbleplads for Ammer, Børn og Soldater. Det kongelige Slot, en stor og mægtig Bygning, beliggende for Enden af Byens fineste Gade, adskilt fra denne ved en aaben Plads, var det desværre bleven for sent til at bese; alle danske har ellers Adgang, blev der sagt. Pladsen foran Slottet var fyldt med et meget distingveret Publikum, som dels promenerede, dels anbragte sig ved en Mængde smaa Borde, lyttende til et ganske fortrinligt Militærorkesters Toner. Vi reddede os en Plads og fik os en Genstand, men ragede uklar med Opvarteren, der, da vi ikke forstod Sproget, selvfølgelig forsøgte at trække os op. Vi var lige ved at maatte betale, hvad han forlangte, men til Held for os blandede to græske Officerer sig nu imellem. Opvarteren fik sig en Overhaling og vi vore Penge igen. Vi takkede vore to Redningsmænd med en flot Honnør og begav os derpaa til Banegaarden for, efter en i alle Maader vellykket Dag, at naa om Bord i rette Tid.

^{15/6.} Kulprammene kom paa Siden i Morges, men da Grækerne arbejdede flinkt, blev vi færdige ved Totiden og kunde gaa i Gang med den nødvendige Rengøring. En fransk Kanonbaad »Condor« kom ind og lagde sig imellem os og den græske Kongedamper, saa at vi nu har de gemytlige Franskmand til nærmeste Naboer. Vejret er usædvanlig smukt, og nu ved Aftenstid vrimler Havnen med Baade, hvorfra der spilles og synges, baade af Mænd og Kvinder, saa vi behøver sandelig ikke at kede os, her er Afveksling nok.

^{17/6.} Søndag med Rengøring og Gudstjeneste, men ingen Parade, da Chefen er i Land. Dronningens Kvarter fik Landlov, medens vi tilbragte Dagen med at vise de mange Besøgende rundt og forøvrigt svælge i alle de dejlige Frugter, Kadrejerne langs Siden forsynede os med. Landgangsfolkene kom om Bord i en for de flestes Vedkommende stærkt løftet Stemning, og kun med Besvær fik vi de højroastede Mennesker stuvede af Vejen. Der vanker sikkert til adskillige af dem.

^{19/6.} Vi fik Post om Bord i Aftes, kun seks Dage gammel, og Glæden var almindelig. Vaskede Køjer inde paa Kajen, men da Pladsen kun er lille, og Folkene fra den russiske Krydser, der kom ind i Aftes, ligeledes skulde vaske, var vi lige ved at komme i Klammeri. Det saa en Tid helt truende ud, indtil vor Overbaadsmand kom til og gjorde Ende paa Stridighederne.

^{20/6.} Underofficererne af Kongens Kvarter gik i Land i Morges; Kong Georg har inviteret dem til at bese hans smukke Landslot »Tatoi«, hvor der vistnok venter dem baade Frokost og Middag. Da jeg gerne endnu en Gang vilde aflægge et Besøg i Athen, men al Landlov for Besætningen er stoppet paa Grund af Dronningens Kvarters Udskejelser i Søndags, tillod jeg mig at anmode Næstkommanderende om en lille ekstra Fridag. Frækhed belønnes, siger man, jeg fik den, og var inden længe paa Vej mod den klassiske By.

Her besaa vi først de mægtige Ruiner af Theseustemplet og derefter det kongelige Slot, hvor en Tjener, der kunde lidt dansk, tilbød at vise os rundt. Slottet er meget pragtfuldt, Marmor hvor gnan vender Øjet, og prydet med kostbare Malerier og Billedhuggerarbejder, af hvilke navnlig Carl Blochs berømte Maleri af Prometheus Befrielse, og en underskøn Statue af Pallas Athene tiltrækker sig Opmærksomheden. Vi vandrede gennem talrige, rigt udstyrede Sale og Gemakker, Tronsalen, Balsalen og hvad de

nu alle hed, og nød til Slut den herlige Udsigt, man fra Slottets Altan har over hele Byen. Fra Slottet gik Turen videre, og vi naaede at bese baade Akademiet, Universitetet og Biblioteket, tre Pragtbygninger, hvis dejlige Arkitektur og fornemme Stilfuldhed fryder ethvert Øje.

Ved Sekstiden rullede vi igen mod Piræus, nød en Forfriskning i en Salon, hvor en halv Snes tyske Piger underholdt Gæsterne med deres Sang, men vi blev hurtig kede af at høre paa disse Sirener og satte Kursen om Bord. Her var Underofficererne kommen tilbage fra deres Udflugt; de havde tilbragt en herlig Dag ude paa Tatoi, hvor Kongen driver et Landbrug efter dansk Mønster med Mejeri og alt hvad dertil hører. Alle var begejstrede over Kong Georgs Elskværdighed og den festlige Modtagelse, der var bleven dem til Del. I Morgen kommer Turen til Underofficererne af Dronningens Kvarter.

^{23/6.} Satte alle vore Fartøjer ind, derpaa Rengøring og Pudsning. Klokken ti Omlædning i Paradetøj med paafølgende Mønstring, hvor Næstkommanderende læste alle Synderne fra sidste Landlov Teksten, og forkyndte dem deres Straf, Nægtelse af Landlov indtil videre. Ved Ellevetiden kom Kong Georg og Prins Nikolaus om Bord, ledsagede af Chefen. Hans Majestæt, der havde frabedt sig Salut, og derfor kun fik Musik og Skansevagt, inspicerede, i sin Egenskab af dansk Admiral, hele Skibet, og spiste derpaa Frokost i Messen, medens vi andre kløede paa Middagsmaden, Sødsuppe og Oksesteg. Klokken fire lettede vi Anker, hilste de fremmede Skibe med deres respektive Nationalmelodier, og dampede langsomt ud af Havnen med de kongelige Brødre og Prins Nikolaus paa Broen. Først et Par Mil ude tog Hans Majestæt en hjertelig Afsked med Chefen og gik om Bord i sin flotte Dampchalup, der hidtil havde fulgt os paa Afstand. Rungende Hurraraab hilste den populære Monark, da Chaluppen gled bort, og saalænge det var muligt, tilvinkede de to Brødre hinanden et sidste Levvel.

Vejret er sjældent smukt og varmt, og med fuld Kraft gaar det nu syd paa langs Moreas høje, bjergfulde Kyst. Alle er glade ved igen at være paa Søen, og ved Punchen droftede vi ivrigt det mulige Tidspunkt for vor snarlige Hjemkomst.

9.

Gibraltar — Havre — London — København.

^{25/6.} Efter en usædvanlig rolig og behagelig Søndag blæstes der i Morges »Klart Skib«, og medens vi dampede rundt i en Cirkel, tordnede Kanonerne uafbrudt lige til Middag. Skydningen forløb uden Uheld, ganske vist blev flere og flere af de udkastede Bøjer fuldstændig smadrede, og Lufttrykket fra den agterste 8" Kanon lavede en Del Molest paa det opstaaende, men sligt regnes kun for Smaa-ting, og efter Middag gik det løs igen, saa det formelig smertede i Ørerne. Frivagt i Nat, og Hvilen skal rigtig smage ovenpaa denne ret anstrengende Dag.

^{26/6.} En væmmelig Taage med tilhørende Hyl fra Dampfløjten sinkede vor Fart hele Morgenen; først henad Middag klarede det op, og med ti Miles Fart gaar det nu rask vest over. Om Styrbord har vi Siciliens høje Kyst, om Bagbord Malta's, men da Farvandet vrimler med Sejlere og Dampere i alle Retninger, blev den paatænkte Skydning opgivet, og vi klemte paa med Bajonetfægning lige til Aften.

^{27/6.} Passerede Kap Bon paa Afrikas Nordkyst Klokken otte i Morges, og efter at vi havde vasket Tøj og holdt Tøjeftersyn om Formiddagen, blæstes der »Klart Skib« ved Totiden, for at vi kunde afslutte Skydeøvelserne og faa Skibet i Orden, inden vi naar Gibraltar. Efter Aften vilde Pastor Nyholm have holdt Foredrag for os om Athen, men en mægtig Tordenbyge jog alle ned om Læ, og Foredraget maatte udsættes.

^{30/6.} En frisk østlig Kuling forhindrede os i Gaar i at holde Øvelsesskydning med Torpedoer, men i Dag er Vejret

bedre, hvorfor Dampbarkassen blev sat ud for at assistere ved denne interessante Øvelse, der forløb særlig smukt, idet alle syv Torpedoer ramte det udlagte Maal. Øvelsen sinkede os dog en Del, og vi naar neppe Gibraltar før i Morgen Middag. Lidt før Mørkets Frembrud fik vi Kap Gata paa Spaniens Østkyst i Sigte og gik derfor med mindsket Fart hele Natten. I Anledning af, at Skibets Skruer nu har gjort 10 Millioner Omdrejninger, siden vi forlod København, afholdtes der en lille Festlighed i Maskinen; alle Officererne var dernede og fejrede denne usædvanlige Begivenhed ved et lille Bæger.

^{1/7.} Straks efter Dag gry faldt det i med Taage der sinkede vor Fart, og først efter Frokost klarede det saa meget op, at vi fik Landkending om Bagbord, Marokkos høje, bjergfulde Kyst. Endelig ved Middagstid lettede Taagen helt, og Gibraltors mægtige Klippe dukkede op af Havet ret forude. Ved Totiden rundede vi Pynten, hilste det engelske Flag med 21 Skud, og efter at Karantænelægen havde været om Bord og befundet alt i Orden, fortøjede vi i Krigshavnen, lige agter for det store engelske Slagskib »Devastation«. Den smukke lille By, hvis mange hvide Huse formelig hænger op ad den mægtige Klippe, tager sig særlig godt ud fra Søen. Havnen er rummelig og for at skaffe mere Læ bygges der nu yderligere en stor Mole, paa hvilken den engelske Marines mægtige Kuloplæg findes, og hvoraf vi desværre skal have en Del. Vejret er smukt

og varmt, og da der ingen Landlov vankede nød vi den henrivende Aften paa Fordækket.

^{3/7.} Kulfyldningen i Gaar var noget af det værste, vi endnu har været med til, og det var da heller ikke smaa Kvantiter af Vand og Sæbe der gik med, inden vi ved Middagstid igen naede at faa Skibet i en nogenlunde præsentabel Stand. Den danske Konsul, Hr. Mathiesen med Damer var om Bord til Frokost, og senere aflagde Kommandanten, den fra Boerkrigen ved sit tapre Forsvar af Byen Ladysmith saa bekendte General White, os en Visit; de to Herrer fik selvfølgelig deres reglementerede Salut, henholdsvis 7 og 17 Skud. Ved Firetiden lettede vi og stod til Søs imod en frisk, vestlig Kuling. Middag agter i Anledning af Næstkommanderedes Fødselsdag. Ved Syvtiden var vi Strædet ude og stod nord paa, medens Atlanterhavets lange bløde Dønninger sagte vuggede Frivagten i Søvn og fremkaldte allehaande blide Drømme om Hjemmet og de Kære, som der venter os.

^{6/7.} Det gaar desværre kun langsomt fremad; stiv Kuling og høj Sø har sinket vor Fart saameget, at vi først passerede Kap Finisterre i Dag ved Totiden. Vejret synes dog efterhaanden at blive bedre, men køligt er det, hvorfor vi i Gaar fik vore tykke Uldtrøjer udleverede; vi er jo ikke saa lidt forvante, hvad Varme angaar. Foredrag af Hr. Pastor Nyholm om Spanien og Gibraltar.

(Sluttes.)

DET NORSKE VIKINGESKIB

Den 12. Juli i Aar var det 25 Aar siden, at det norske Fartøj »Viking«, Kopi af Gogstadskibet, ankom til Chikago. »Viking«s Rejse beviste, at der fra Sødygtighedens Side intet har været til Hinder for at vore Forfædre for 1000 Aar siden har kunnet udføre Rejsen over Atlanterhavet i denne Slags Fartøjer, som blev drevet frem baade med Aarer og Sejl. At Skibskonstruktionen med Hensyn til rene Linier maa siges at have været fuldkommen hos vore Forfædre, kan der heller ikke være Tvivl om. Ogsaa Rorets Anbringelse paa Siden, som tiltrak sig saa megen Opmærksomhed, da det skulde bruges i aaben Sø, viste sig at svare udmærket til sin Hensigt.

»Viking« førte en primitiv Sejlføring, et Raasejl paa c. 223 Kvm., hermed holdt Fartøjet flere Vagter i Træk i 10 à 11 Knobs Fart, og paa de store amerikanske Indsøer, hvor det ikke havde sin tunge Atlanterhavs Last om Bord, holdt man en Fart af 12 Knob. Det maa have været et meget imponerende Syn at se Vikingskuden med sit Dragehovede og sit rødt og hvidt sribede Sejl stævne ind i New Yorks Havn med Skjoldene sat op langs Rælingen.

Turen over Atlanterhavet var al Anerkendelse værd. Der skulde Initiativ og Energi og maaske lidt mere end almindeligt Mod til for at udføre den Rejse.

MINDRE MEDDELELSER

FRA FORSKELLIGE FARVANDE

Admiral Sir Paget, som for nylig afgik ved Døden i England, avancerede fra Viceadmiral til Admiral i 1913. Han gik af i 1914, men da Krigen brød ud, meldte han sig til Tjeneste i en Alder af 62 Aar. Han kunde dog kun, efter de engelske Regler, opnaa at blive Kaptajn i Royal Naval Reserve og fik Kommandoen over en armeret Yacht. Senere blev han forfremmet til Kommandør og fik en administrativ Stilling, som han beklædte til 1917.

Klosters Rederi i Stavanger, som blev stiftet i 1915 og som likviderede i 1917, er maaske det Rederi, som har haft den største Krigsindtægt i Verden. For en indbetalt Kapital af 1 Mill. Kr. har Aktionærerne faaet 21 Mill. Kr. udbetalt.

Det amerikanske Shipping Board meddeler, at Antallet af Skibe, som blev sat i Vandet den 4. Juli, var — ifølge Rapport fra alle de Skibsværfter, som giver sig af med at bygge Handelskibe — 95 Skibe paa tilsammen 474 000 Tons Dødsvægt.

Efterhaanden kommer der ogsaa Meddelelse frem om de Tab, som Nordamerikas Handelsflaade har lidt under Verdenskrigen.

Indtil Udgangen af Maj Maaned var der som Følge af Krigshændelsen mistet 94 amerikanske Skibe paa tilsammen 243 412 Tons.

Krigsforsikringen for danske Skibe har indtil 31. Marts d. A. haft en samlet Præmieindtægt med Fradrag af Ristorno paa 110 856 752 Kr., hvoraf der til Reassurance er medgaaet 16 628 501 Kr. Som Erstatning er udbetalt 66 209 896 Kr., hvoraf Reassurandørerne har dækket 9 853 997 Kr. Erstatningerne for endnu ikke betalte Skader anslaaes til 9 877 500 Kr.

Det er betegnende for den Udvikling, som Bygningen af Betonfartøjer har taget i England, at Lloyds Register nu har ansat 5 Ekspertes for at kontrollere Betonfartøjsbygningen paa forskellige Pladser i England og Skotland.

Efter en Artikel i »Vorwärts« har den tyske Handelsflaade nu mistet 800 Skibe under Verdenskrigen med tilsammen 2,9 Mill. Brutto Tons, eller mere end 50% af den Tonnage, som Tyskland havde i 1914, nemlig 5,5 Mill. Tons.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE X

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448
ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL IUEL

Formanden har paa Hans Majestæt Kongens Fødselsdag den 26. September telegrafisk overbragt Hans Majestæt Marineforeningens allerunderdanigste Lykønskning og derefter modtaget Telegram med Allerhøjstsammes Tak og Hilsen til Marineforeningen.

KØBENHAVN-KREDSSENS SKYTTELAUG

Møder afholdes i »HARMONIEN«, Nørrevold 23, Kl. 7
Aften følgende Mandage i Vintersæsonen:

1918: Den 25. November	1919: Den 17. Februar
- 9. December	- 3. og 17. Marts
1919: Den 6. og 20. Januar	- 7. og 21. April

Sammesteds vil der forefindes Lokaler til Kortspil m. v.
for de Medlemmer af Lokalkredsen, som ønsker at deltage i
Sammenkomsterne.

Bestyrelsen.

MARINEFORENINGENS HUS

I »Under Dannebrog«s Januarhefte 1917 blev der under Mærket »—r« slaaget til Lyd for den Tanke, at vor Forening skulde lægge Kræfterne i for at blive i Stand til at sætte Foden under eget Bord — og der er jo næppe Tvivl om, at Medlemmernes bundne Tanke ved denne Opfordring til en fælles Anspændelse til fælles Gavn, udløstes i — om ikke andet, saa dog en stilltende Indrømmelse af Tankens Berettigelse og Ønskeligheden af at se den virkeliggjort. Forfatteren til ovennævnte Artikel

ønskede sikkert gerne at have faaet nogle Udtalelser fra Medlemmer angaaende denne betydningsfulde Sag — men paa en enkelt Undtagelse nær, der fandtes i Februarheftet 1917 af »U. D.« fremkom der intet, og det er vel derfor ikke uberettiget deraf at drage den Slutning, »at den, som tier, samtykker.«

Utvivlsomt vil enhver af os gerne være med i Arbejdet for denne Sag, ogsaa fordi vi trænger til alvorlig Samling om Formaal udover de rent kammeratlige og selskabelige

som — det være sagt strax — Krigsaarene og disses utallige Hindringer har trængt os ud i, og da særlig i Københavnkredsen.

Allerede for Aar tilbage har Spørgsmaalet om eget Hus været drøftet i Bestyrelsen, baade Hovedforeningens og den københavnske Lokalkreds — men ganske naturligt har man følt et Tryk over sig og en Lammelse af det friske Initiativ, affødt af de Tider, vi lever i.

Men ingen gode Tanker kan jo dø, forinden nye er spiret af deres Frø, og Tanken om en Fællesbygning for alle Kredse Landet over er ikke død, fordi der har været Tavshed om den.

Man har besluttet nu at indlede en Aktion til Bygnings-sagens Fremme og retter hermed en indtrængende Appel til hvert af vore Medlemmer Landet over om at være med, i Haabet om, at Sagen nu maa kunne startes under lysere Udsigter til Held og Fremgang end i Aarene forud.

Vi skal nedenfor kort gøre Rede for den Form, hvorunder man har tænkt sig at gribe Spørgsmaalet an under Forudsætning af Medlemmernes Billigelse:

At skaffe sig eget Hus er selvfølgelig en Landssag —

alle bør være med og alle bør have lige Ret til at sætte Foden under eget Bord i dette Hus.

Om Bygningens Rumforhold og Beliggenhed er det for tidligt at tale, men saa meget kan dog siges, at man har tænkt sig foruden Foreningslokaler med Restauration tillige at kunne byde Søfolk og Værnepligtige af Søværnet Opholdslokaler, Læse og Skrivestuer, Depotrum for Tøj m. m., og endelig, — for Rentabilitetens Skyld — at have en Del af Bygningen disponibel for Udlejning til Kontorer eller lignende.

Det vil blive foreslaet at give Medlemmerne og hvem der iøvrigt maatte ønske at støtte Sagen, Lejlighed til at købe Andelsbreve à 10 Kroner; mindre Bidrag vil kunne samles, til Beløbene naar 10 Kroner, hvorefter Andelsbrevet udstedes. Man haaber paa denne Maade at kunne faa samlet et Grundfond, som vil tillade det »Ejendomsudvalg«, der tænkes nedsat af nogle af Foreningens og Lokalforeningernes Bestyrelses-Medlemmer, suppleret med et Antal af Kredsenes Medlemmer, at se sig om efter den gunstige Lejlighed til at skaffe Marineforeningen sin faste Borg, Samlingsstedet og Udgangsstedet for en travl Virksomhed til vore Sømænds Gavn.

M.

NYE MEDLEMMER

Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
1887-93	Bendixsen, N. Bengtsson, B. Bentsen, A. H. V.	Snedkermester Overassistent Læge	Aarhus Kbh. Hjørring	1913	Larsen, A. —, J. V. Lillie, Max	Arbejdsmand Bogholder	Aarhus Aarhus Kbh.
1905 1904 1876	Cadovius, Joh. Christensen, I. C. Christiansen, H.	Værkfører Portør Tømrermester	Kbh. Helsingør Væggerløse, Nykøb. F.		Mortensen, N. Møller, Chr. —, Th. —, V. M.	Skibshandler Skomager Kommis S. omager	Aarhus Aarhus Aarhus Aarhus
	Duhst, S. H. L.	Assistent	Kbh.		Nielsen, A. —, H.	Møbelfabrikant Maskinist	Helsingør Frederiks- sund
	Enemark, K.	Kæmner	Aabyhøj, Aarhus	1917	—, H. —, L. Nyholm, O. —, R.	Skibshandler Lagerformand Skibshandler Skibshandler	Aarhus Aarhus Aarhus Aarhus
1899	Fast, S. S. Frederiksen, K. H.	Købmand Murer	Aarhus Kbh.		Olsen Olsen, V. A. Ostermann, F.	Kaptajn Montør Manufakturhdl.	Aarhus Kbh. Kbh.
1882 1898	Hagen Hansen, E. H. —, N. —, V. C. O.	Havnemester Kelner Havneassistent Kleinsmedem.	Helsingør Kbh. Aarhus Aarhus	1893	Petersen, C. Petersen, C. Petersen, P. L. Poulsen, A.	Vognmand Rorsbetjent Dampskibsfører Købmand	Aarhus Aarhus Kbh. Aarhus
	Ingholdt, I. C.	Hotelejer	Frederiks- sund		Rich, Th.	Maskinmester	Vejle
	Jensen —, A. —, H.	Kaptajn Befragter Restauratør	Aarhus Aarhus Vejle	1889	Schweigler, C. P. Scøth, S. H. S. Skoog, C. Steffensen, C.	Bagermester Sømand Kommis Murer	Aarhus Aarhus Aarhus Neder Draa- by
1911 1908	—, J. —, J. —, J. —, N. C. —, S. —, S.	Ingeniør Skibsmæglerfm. Fiskehandler Fiskehandler Fiskehandler Skibsfører	Odense Aarhus Aarhus Aarhus Aarhus Aarhus	1916	Sørensen, E.	Maskinarbejder	Aarhus
	Jhonsen, J. M. Jørgensen, M. P.	Ølhandler Slagtermester	Aarhus Aarhus	1902	Wendelbo, Frd. Winterskov, C.	Skibshandler Kommis	Aarhus Aarhus
1915	Knops, J. Krog, Niels	Kommis Maskinist	Aarhus Frederiks- sund				

KØBENHAVN-KREDSSENS TUR TIL HELSINGØR

OG BESØGET PAA HANDELS- OG SØFARTSMUSÆET PAA KRONBORG
DEN 13 OKTOBER 1918

Helsingør-Turen var ikke begunstiget af Vejret, forsaavidt som en tæt Taage laa over By og Land hele Dagen og betog baade den langsommelige Kystbanetur og den gamle By ved Kronborg det meste af den Tiltrækning, som klart Vejr og Sol ellers kan forlene dem med. Dog syntes Vejret ikke at influere uheldigt paa de 100 Deltageres Humor, da de stuedes sammen i Toget, hvor det bedst kunde falde — et Forsøg paa at faa reserveret os samlede Pladser var ikke lykkedes — men Stemningen syntes ikke at lide derunder.

Efter Ankomsten til Helsingør modtoges vi af Repræsentanter for dennes Lokalkreds med Formanden, Kaptajn Møller, i Spidsen, og efter at være samlede paa Havnepladsen begav man sig paa Vej til Kronborg. Det disede, tunge Vejr med dryppende Træer og faldende, gule Blade i den lange Alle over Grønnehave gav en ejendommelig Stemning, som kun brødes af Sirenerne Brøl paa Lappegrundens Fyrskib og Kronborgs Søbatteri. Indtrykket af Kronborg Slotssgard er i sig selv mægtigt og skønt, og Virkningen ikke mindre paa en taaget Dag, hvor Taarne og Tinder dukker frem af Taagehavet. Flere af Deltagerne var for første Gang paa dette historiske Sted, paa hvilket et Besøg altid er en Oplevelse, ogsaa for den, som har været der talrige Gange før — der er altid nok at se og beundre. Men det var Handels- og Søfartsmusæet, Turen gjaldt, og snart var Deltagerne ad den brede Vindeltrappe naaet op til Nordfløjens 1ste Sal, hvor Musæet er anbragt i de herlige gamle Kongeværelser. Selv om Samlingerne ifølge deres Natur er i høj Grad vidtomspændende, mærker man dog straks den kyndige Haand, som har forstaaet kronologisk og fagligt at skille Tingene fra hverandre og faa et Hele ud af disse mange Genstande, der tilsammen giver et hidtil ikke eksisterende Overblik over Landets Storhedstider i Handel og Søfart, lige fra Ove Geddes dristige Togt under Chr. IV til Ø. K.'s Sejrstog med de første Motorskibe. Den Blanding af Handel, Søfart og Kolonisation, som repræsenteres ved »Kgl. grønlandske Handel«, har sin egen højst interessante, halvt etnografiske Afdeling, som med Rette vakte megen Opmærksomhed. Man maatte kun beklage, at Tiden var saa knap, at kun et flygtigt Indtryk kunde faaes af denne meget interessante Samling, der utvivsomt snart vil trænge til mere Plads, hvad man meget maa haabe, det vil lykkes at skaffe den.

Musæumsinspektør Lund har her nedlagt et stort Arbejde, som sikkert vil finde sin Paaskønnelse ved Aar for Aar stærkt stigende Besøg og yderligere Rumudvidelser paa dette enestaaende skønne Slot. Kun den fremskredne Tid nødte Deltagerne til at forlade Musæet, og man begav sig tilbage til Byen til Fællesspisningen paa

Jærnbanehotellet. Ved Bordene i Festsalen samledes c. 130 Herrer, og efter at den første Hunger var stillet, takkede Overretssagfører Schoustrup, paa Københavnerne Vegne, for den venlige Modtagelse i Helsingør, for hvilken Tale Kaptajn Møller kvitterede, idet han tillige udtalte Haabet om fremtidigt godt Samarbejde med Københavnsafdelingen. Arkitekt Marston bragte Forsamlingens Tak til Musæumsinspektør Lund, og denne udtalte sin Glæde over at have kunnet vise sin Samling frem og ønskede Marineforeningens Held og Fremgang. Overretssagfører Schoustrup talte for Marinen, for hvilken Tale Lodsolderland Kommandør Bardenfleth takkede og udbragte et Leve for Flaget.

Endnu talte forskellige Herrer, og blandt Aftenens Begivenheder bør særlig noteres en Indsamling til Fordel for Enkerne efter de fornylig ved en Minesprængning forulykkede to Fiskere. Indsamlingen gav 227 Kroner, som vil blive overrakt de Efterlevende med en Halvdal til hver.

Taler og Sange vekslede indtil Tiden til Opbrud var kommet; nogle fortsatte Samværet i Helsingør, medens andre begav sig til Toget.

Vi sender vor Tak til Helsingørkredsen for en interessant Dag, som forhaabentlig vil efterfølges af mange flere ad Aare. M.

GULDBRYLLUP

En gammel Mariner, flv. Skibsbygger, nu kgl. Vejer og Maaler i Præsto Peter Poulsen fejrede Guldbryllup den 30. Oktober d. A.

Han aftjente Værnepligten om Bord i Fregatten »NIELS JUEL« i 1864 og var i Slaget ved Helgoland Kanonkommandør ved Kanonen Nr. 9. Hans Nummer om Bord var 73.

Han er af Hs. Maj. Kongen benaaet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn, og den gamle Veteran, der er agtet og afholdt af alle, han kommer i Berøring med, fortæller gerne om den store Dag ved Helgoland, der ganske naturligt er hans Livs stolteste Minde.

Paa given Foranledning skal man anmode om, at Begæring om Foreningens Fane til Begravelser indgives til Foreningens Kontor i saa god Tid, som det er muligt.

Medlemmerne anmodes om at anmelde Bopælsforandring!

HANDELSFLAADERNE UNDER VERDENSKRIGEN

FØRSTE HALVAAR 1918

(SLUTTET)

HOLLAND

I Marts 1918 fik Holland et Ultimatum fra Ententen, der fordrede at overtage 500 000 Tons hollands Tonnage. Grunden til denne Fremgangsmaade havde ganske naturligt sin Rod i en følelig Tonnagemangel; hvis der var rigelig Tonnage greb man sikkert ikke til en Forholdsregel, der kun til Nød kunde forsvares med teoretisk Juristeri. Samtidig forlangtes jo ogsaa Tonnage fra Sverige, idet 400 000 Tons af Sveriges Handelsflaade skulde gaa i Tidsbefragtning for Ententens Regning.

Praktisk talt var dette ikke nogen stor Forandring i Forholdene, da det meste af den neutrale Tonnage allerede var rekvireret af Ententen eller laa i de Allieredes Havne. Forskellen laa nærmest i, at Skibene nu skulde gaa i Timecharter, som vilde blive ufordelagtig for Rederne.

Paa de hollandske Skibsværfter er der i Foraaret 1918 henved 430 000 Br. Reg. Tons under Bygning eller bestilt, heri er dog ikke medregnet Krigsskibe og Flodfartøjer. Men i Holland lider man som i andre Lande ogsaa under Materiale-mangel, og det er derfor umuligt at sige, naar Skibene kan blive færdige.

Af samme Grund har de hollandske Skibsværfter nu betydeligt indskrænket Virksomheden. Da de fleste Materialer kommer fra Tyskland, vil det føles haardt for den hollandske Skibsbygning, hvis Tyskland helt standser Eksporten. Influert heraf er man i Holland som i de nordiske Lande gaaet over til at bygge Betonskibe og har anlagt saadanne Værfter i Krimpen og Rotterdam.

FRANKRIG

Den franske Skibsbygningsindustri er ramt af den Katastrofe, at man mere og mere lider under Materiale-mangel og Mangel paa Arbejdskraft, hvorfor man næsten fuldstændigt har maattet indstille al Virksomhed paa Værfterne, selv Reparationsarbejder gaar det saa smaat med, at mange havarerede Skibe ligger i franske Havne og venter paa at blive gjort i Stand, indtil Arbejdskraft kan afses fra Hærstyrelsen.

Aaret 1917 var meget kritisk for den franske Handelsflaade, fordi de franske Tab i U-baadskrigen mer end fordoblede sig. I Begyndelsen af 1918 var Tabene mere end 700 000 Tons, d. v. s. Krigstabet beløb sig til 28 0/0.

Vanskelighederne ved at skaffe Tonnage bliver derfor stadig større og større, især da de fleste Lande har forbudt alt Skibssalg til Udlandet; hvert Land maa nu se at klare sig selv.

Men de franske Skibsværfter har under Krigen hovedsagelig været beskæftigede med Krigsarbejde, og de til Handelsskibene oprindelig anskaffede Maskiner blev beslaglagt til Krigsformaal.

Derfor har de franske Skibsværfter i de 3 første Krigs-aar kun færdigbygget 26 Skibe med ialt 51 000 Br. Tons, og flere Skibe, som allerede i Efteraaret 1914 stod paa Stabelen, er endnu i 1918 ikke fuldført.

Der blev i Foraaret udstedt et Dekret, hvorved alle franske Handelsskibe blev stillet under Statens direkte Ledelse. Man vil centralisere og lede Anvendelsen af alle franske, allierede og neutrale Skibe, som er stillet til Frankrigs Disposition.

ITALIEN

Ved Krigens Udbrud bestod den italienske Handelsflaade af 1 177 Skibe paa tilsammen 1 736 545 Br. Reg. Tons. Endvidere fik Italien en ret stor Forøgelse af sin Handelsflaade ved at beslaglægge de tyske og østerrigske Skibe, som befandt sig i de italienske Havne. Tonnagen blev yderligere forøget ved Indkøb af spanske, amerikanske, japanesiske og norske Skibe, men paa den anden Side har Italien lidt et stort Tab ved Krigshændelser.

Da det gik smaat med Skibsbygningen paa egne Værfter, bevilgedes der store Statsmidler til Understøttelse for den italienske Skibsbygning, der blev tillige truffet andre Bestemmelser til Gavn for Handelsflaaden ved at Tolden paa Skibsbygningsmateriel og paa færdigbyggede Skibe helt eller delvis blev ophævet. Regeringen kontraherede selv Skibe paa tilsammen 240 000 Tons, disse Skibe var paa ca. 8 000 Tons hver; det første blev leveret i Efteraaret 1917, og de fleste andre i Foraaret 1918.

Ved privat Initiativ dannedes et Syndikat, der i Foraaret har faaet ca. 120 000 Tons færdigbygget. Dette Maal kunde dog kun naas ved at Storbritannien havde paataget sig at levere 50 000 Tons Materialer.

Den italienske Skibsfart og Skibsbygning har saaledes gennemgaaet en betydelig Udvikling under Krigen, der er bygget flere Skibe i Italien end i Frankrig, og alt i alt vil Italien være vel rustet til at møde Konkurrencen efter Krigen.

SPANIEN

Før Krigen fandtes der i Spanien kun ca. 40 Rederier med ca. 100 Mill. Pesetas Kapital. Men siden Krigens Begyndelse er der i Spanien startet over 30 ny Rederier med mere end 80 Mill. Pesetas i Aktiekapital. Denne Lyst til at danne ny Selskaber er vokset med Handelsflaadens Tilbagegang; Flaaden gik fra 1915—1918 ialt 200 000 Tons tilbage. Aarsagen til denne store Tilbagegang maa søges i, at saa mange Skibe blev solgt til Udlandet, medens der ingen nævneværdig Tilgang har fundet Sted, siden Krigen begyndte. Nu bygges der imidlertid ret livligt, men Byggetiden er lang.

Den spanske Skibsbygningsindustri har under Krigen faaet en stor Chance, da man ikke mere kan købe Skibe i England. Dette har været til stor Gavn for den spanske hjemlige Skibsbygning, særlig da Landets Produktion af Skibsbygningsstaalet let kan gøres større.

Før Krigen fandtes der forholdsvis faa Skibsværfter i Spanien, som var i Stand til at bygge større Skibe. Det var egentlig kun Statsværftet i Ferrol og det under Statens Ledelse staaende Værft i Cartagena, man kunde regne med. Det største Skibsværft, som byggede Handelskibe, var Campania Enskalduna i Bilbao, som nu har udvidet sin Bedrift, medens der i Bilbao i 1916 startedes et nyt Værft med engelsk Kapital. I Taragona dannedes et større Værft med Tørdok, hvor der kan bygges Staalskibe op til 10 000 Tons. Ogsaa i Valencia anlægges der fire Beddinger til Byg-

ning af 10 000 Tons store Skibe, og i Cadiz moderniseres et ældre, nedlagt Værft.

Ved alle disse Skibsværfter er der nu i Foraaret 1918 ca. 100 000 Tons under Bygning, og i Aaret 1918 kan man regne med, at 30 000 Tons bliver færdigbyggede. I Forhold til Tiden før Krigen betyder dette en stor Udvikling i Skibsbygningsindustrien, thi selv det største Skibsværft, nemlig Campania Enskalduna i Bilbao havde tidligere ikke mere end 5 000 Tons ad Gangen under Bygning.

DE FORENEDE STATER

At Nordamerika har kastet sig over Skibsbygning efter en ganske enorm Maalestok er almindelig bekendt, det er maaske bekendt, at Amerika til Dato har naaet alt, hvad det har lovet.

»Shipping Board« havde ved Aarets Begyndelse ved 114 Skibsværfter afsluttet følgende Kontrakter: 375 Træskibe med en samlet Tonnage paa 1,3 Mill. Tons, 58 compositebyggede Skibe med ca. 200 000 Tons og 807 Staalskibe paa tilsammen ca. 6,1 Mill. Tons. Dette bliver ialt 1 240 Kontrakter andragende 7,6 Mill. Tons; endvidere fandtes 400 projekterede Ordre, andragende ialt 3,3 Mill. Tons. Tilsammen 1 640 Skibe med ialt 10,9 Mill. Tons.

Man haaber i U. S. A. at det meste af den Tonnage, der allerede er rekvireret og kontraheret skal være færdig i Løbet af indeværende Aar. »Shipping Board« vil ikke spare sig nogen Anstrengelse for at faa mindst 6 Mill. Tons stillet til Disposition i dette Aar. Ved Slutningen af første Halvaar er den første Million Tons allerede færdig, og hurtigere og hurtigere vil det gaa for hver følgende Maaned.

I ovenstaaende indgaar ogsaa de »fabrikerede« Dampere, ialt 210 Dampere paa fra 7 500 til 9 000 Tons. De forskellige Dele til disse Dampere bestilles hvor som helst, og S sammensætningen sker ved Skibsbyggerier, der er anlagte i det Øjemed. Om Skibene bliver Førsteklasses er en Ting for sig, Amerikanerne vil have deres Tonnage, Kvaliteten kommer saa i anden Række.

I Øjeblikket vil »Shipping Board« ikke forlange ny Bevillinger af Kongressen, men skulde Forholdene kræve det, siges der ikke at være noget til Hinder for, at Skibsværfterne i 1919 vil kunne bygge ca. 10 Mill. Tons. Efter et Par Aars Forløb vil Nordamerika da eje Verdens største Handelsflaade. Kan dette naas i Krig, hvormeget kan man da ikke bygge under Fredsforhold. Der kommer heraf den Fare, at Verden i Løbet af forholdsvis kort Tid vil faa altfor megen Tonnage. Konkurrencen vil da blive stor, og hvorledes vil det under denne Kamp gaa for de smaa Nationer.

Ny amerikanske Bestemmelser, som traadte i Kraft den 1. Februar, bandt faktisk de Rederier, som havde Skibe i amerikanske Havne, paa Hænder og Fødder. For at faa Kul og andre Fornødenheder maatte Rederierne ligefrem slutte Kontrakt med »War Trade Board«, hvorved de stillede alle deres Skibe under de amerikanske Myndigheders Kontrol. Rederierne skulde rette sig efter hver ny Bestemmelse, som udstedtes, paa Opfordring stille Tonnage til Ententens Brug, modtage de Allieredes Fragsatser, tage anden Besætning om Bord, hvis det krævedes, kun udføre Rejser som paa Forhaand var godkendt af Ententen, og de kunde ikke sælge noget Skib uden de samme Myndigheders Til-ladelse.

Amerika tiltvang sig saaledes paa en Maade en Slags Overhøjhed over den neutrale Tonnage.

I Marts-April i Aar var man i Hovedsagen færdig med at anlægge alle de ny Værfter, hvoraf mange blev anlagt paa Steder, hvor Grunden først maatte planeres, før Beddinger kunde anlægges. Der var da allerede 236 000 Mand ansatte ved Skibsbyggerierne mod 46 000 Mand i 1916. Hvad disse Værfter har udrettet er næsten utroligt. Paa et Værft lagdes Kølen til et 8 800 Tons Dampskib, som blev sat i Vandet 64 Dage senere; det blev afleveret den 5. Januar og gik til Søs den 14. Januar. Et andet Værft

satte paa en Eftermiddag tre 9 400 Tons store Skibe i Vandet.

Man bygger af Staal, man bygger af Træ og nu ogsaa af Beton. Forslaget om at bygge Betonskibe blev straks opfattet som en Spøg, men den 14. Marts blev det første Betonskib sat i Vandet i San Francisco. Der er nu oprettet en særlig Afdeling af »Shipping Board« for Bygning af Betonskibe, der er antaget et halvt Hundrede Ingeniører for at kontrollere og lede Betonskibsbygningen og udarbejde Planer for en Standardtype paa 7 500 Tons.

JAPAN

Under Verdenskrigen er ofte et eller andet nyt Fremtids-Perspektiv dukket op over Horisonten, saaledes har man i det sidste Aarslid mere og mere forstaaet, at Japans Fremtid ligger paa Havet. Ikke mindst har man forstaaet det i Japan selv, og under Krigen har man gjort sig al Anstrengelse for at bemægtige sig Skibsfarten paa Stillehavet, og, efter at dette Ocean er bleven erobret af Japaneserne, har de japanesiske Rederier oprettet Linier paa Europa.

Siden 1914 er den japanesiske Skibsbygning gaaet saa stærkt frem, at der sandsynligvis er blevet bygget 300 000 Tons i Løbet af 1917. Det drejer sig næsten udelukkende om store Skibe, som det nu gælder at faa saa mange som muligt af; man har i Japan overhovedet ikke Tid til at bygge mindre Skibe. Fra 1914—17 er Skibsværfternes Ydeevne næsten bleven fire Gange saa stor som før, til Trods for, at Værfterne endnu ikke er bleven færdige med deres Udvidelser og tillige har lidt under Materiale-mangel. Værfterne er saa leveringsdygtige nu, at man, hvis Japan

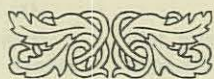
efter Krigen blot faar tilstrækkeligt med Materiale, sikkert kan anslaa Værfternes Aarskontingent til Handelsflaaden til mindst 400 000 Tons.

For Øjeblikket hersker der dog Materiale-mangel, og Japan har derfor maattet henvende sig til De Forenede Stater for at faa Staal. Efter lange Forhandlinger sluttedes der nu i Foraaret en Overenskomst om Udveksling af Tonnage og Staal. For at faa Staal maa Japan overlade De Forenede Stater 66 Skibe paa tilsammen 514 000 Tons Dødvægt. 15 Dampere skal sælges til Dagspriser, hvorved Japan for hver Ton faar en Ton Staal. 27 Dampere, som skal bygges i 1919, skal betales med 175 Dollars pr. Ton, saaledes at der ved Handelen gaar 2 Fartøjs Tons paa 1 Ton Staal.

Under Krigen har Japan mere og mere fortrængt det engelske Flag i Østen, hvor man har indstillet saa mange engelske Linier paa Grund af Tonnagemangel. Hongkongs Betydning er derfor gaaet meget tilbage, fordi de japanesiske Linier sjældent anløber Hongkong. Af særlig Vigtighed er Oprettelse af en Rute paa Liverpool med regelmæssig Trafik; lignende Ruter er oprettede fra Japan til Indien, Middelhavet, Marseille, Bordeaux med flere andre Pladser.

Om Japans Mulighed for efter Krigen under den stærke Konkurrence at kunne hævde den vundne Stilling, er det umuligt at udtale sig for Øjeblikket; England vil sikkert gøre sig store Anstrængelser for at tilbageerobre den Søhandel i Østen, som det har mistet, og dette vil maaske ogsaa lykkes. For den tyske Skibsfart derimod bliver Vanskelighederne ved atter at indtage sin gamle Stilling i Østen maaske nok saa besværlige.

MARIN.

HR. OBERKELNER

AF AXEL THIESS

Det faldt ind med rigtig ubehageligt Vejr, da vi skulde ud med Efteraarseskadren.

Fra en lavhængende graa Himmel pøsede Regnen ustandselig ned Dag efter Dag, til og med blæste det koldt fra Nord-Nordvest, saa der var ikke hyggeligt noget Sted ombord.

Vi skulde se at indrette os saa godt som muligt i Panserbatteriet, som nu skulde være vort fremtidige Hjem, efter at det vellykkede Sommertogt til Sydens solrige Egne var til Ende.

Men det smagte, oprigtig talt, slet ikke. Overalt flød der med Vand, en kold Træk huserede gennem hele Skibet, og nede paa Banjerne forsøgte en ensom Lanterne forgæves at sprede det triste og uhyggelige Morke.

Det værste var næsten det, at Bakkammeraterne var spredt til alle Sider, byttet om i andre Bakker eller fordelt til andre Skibe.

Hvis jeg ikke havde beholdt en enkelt Bakkammerat, store Peter Sandgraver, tilbage, saa vilde det have været meget skralt med Humøret, men vi stivede hinanden af, saa godt vi kunde.

Vi havde faaet nogle »Passagerer« ombord, som havde opholdt sig paa Logiskibet, det var nemlig før Kasernen blev bygget. Det var Kammerater, som i Sommerens Løb havde danderet den paa Holmen eller gaaet i Københavns Gader med en lille Ordonnanstaske.

Nu kom de ombord i et rigtig Skib, som kunde sejle, og følte sig lidt usikre overfor os, som i deres Øjne gjaldt for at være mere eller mindre befarne.

Der var særlig en, Nr. 64, som saa ualmindelig fin og proper ud i sit skinnende hvide Overtrækstøj. Han forekom saa ren og nystrøget, at hans Bakkammerater straks døbte ham: »Strygejomfruen«. Jeg anslog ham til Kelner, og naar man saa ham balancere flot hen ad Dækket med Skaffebakken højt hævet, kunde jeg tydelig se ham for mig i Kjole og hvidt, sno sig i elegante Vendinger mellem Bordene i d'Angleterres Louis seize Sal.

Han hørte ikke til min Bakke, men vi havde ved Rengøringen et Par Gange haft Arbejde ved Siden af hinanden og var kommen

i Snak sammen. Han havde en dannet og behagelig Maade at være paa, og da han ikke vilde lade sig mærke med, hvor ubehagelige mange Forhold var her ombord, saa var han, eller lod han, som han var tilfreds med Alting.

En skønne Dag, havde jeg nær sagt, nej en væmmelig Regnvejrsmiddag, stod vi Nord efter i Kølvandslinje. Meningen var nok, at vi efter nogle Øvelser i Kattegat skulde have Station i Storebelt.

Da vi passerede Skodsborg stod jeg og kiggede ud. »Hr. Ober« som jeg kaldte ham, kom og stillede sig ved min Side.

»Hvad siger Du til en rigtig Sommerfrokost derinde paa Terrassen«, sagde han.

»Uh ja, hvem der bare kunde«, svarede jeg.

»Hummer au naturel med ristet Brød, derefter en saftig Tourne-dos bearnaise — hvad skal vi drikke til?«

»Porter og Pilsner«.

»I Kande«.

»Ja, lad det kun være i Kande, ganske vist gaar noget af Geisten af Øllet, men det ser saa fint ud, og hvad saa mere?«

»Saa skal vi ha' Ost og Brød og nye Radiser og saa Kaffe og Smørkage og Meukow 42!«

»Meukow 42?«

»Ja, Skidt, det koster jo ligemeget!«

Saa lo vi begge to. Vi syntes ligefrem, vi kunde smage de Lækkerier Hr. Obers Fantasi havde fremtryllet.

Da vi passerede Marienlyst fik vi os en deilig Diner, raffineret sammensat og med de lifligste Vine.

Det blev ligefrem en Specialitet hos 64, naar store Peter Sandgraver ikke kunde faa Humøret op hos mig, saa serverede han de herligste Maaltider for mig. Jeg behøvede bare at udtale et Ønske.

Men Livet er jo ikke bar Lagkage, som Digteren siger; da vi kom ud for Hornbæk, hvor vi in effigie skulde have indtaget en fiks lille dejeuner dinatoire, var 64 ynkværdig søsyg. Peter Sand-

graver og jeg tog os af ham, saameget vi kunde, men hvad er der at gøre mod Søsye. Den maa rase ud, det er den eneste Kur. Skuden stak Næsen i Soen og tog en Masse Vand over, den duvede og rullede som en anskudt Hval og samtidig strømmede Regnen ned.

64 var efterhaanden kommen til at ligne os andre. Vi havde jo nemlig flere Gange været med til at lempe Kul og haft Bakstørn mange mange Gange, saa det var ikke saa underligt, at vi til sidst havde faaet en Patina, som ellers kun erhverves af Broncestatuer, som har staaet i al Slags Vejr i hundrede Aar.

Nu var der ingen Anledning mere til at kalde 64 for »Strygejomfruen«. Stakkels »Hr. Ober« havde næsten ikke andet tilbage af fordums Glans end sin sirlige Frisure, men den beholdt han ogsaa under alle Omskiftelser.

Endelig var vi færdig med Øvelserne i Kattegat og kastede Anker ud for Korsør.

64 var imidlertid bleven en hel Sømand, og naar vi var ved at krepere af Kedsomhed, og naar vi havde faaet Vandgrød og Klipfisk til Middag, satte vi Menuer sammen til stor Ærgrelse for Peter Sandgraver, der ikke var saa fantasifuldt anlagt.

En Aften var jeg Jolle-Bavian i Dampbarkassen, som i en umaaelig lang Fangline laa og rullede agterude. Jeg kunde ikke ganske fatte Nyttens af min Tilstedeværelse i Dampbarkassen, for jeg havde ingensomhelst Indsigt i Brugen af Maskinen. Hvis Dampbarkassen rev sig løs fra Moderskibet og drev af, saa kunde jeg drive med, men det var ogsaa alt, hvad jeg kunde.

Jeg satte mig ned paa Fyrstedet for at opsnappe lidt af den Varme, som endnu fandtes ved Maskinen, og herfra kunde jeg følge Færgerne, som med lysende Køjne strøg forbi.

Nu sad Passagererne naturligtvis ved Bordet, og for mit indre Øje passerede alle de kolde Retter, og den varme, Revue; jeg manglede blot min Hr. Ober, for at specificere det Hele.

Derinde laa Korsør med mange blinkende Lys. Oprigtig talt, saa har Korsør egentlig aldrig staaet for mig som det Kulturcenter, hvortil et ungt Menneske higede med ubændig Længsel, men for en stakkels Jolle-Bavian midt ude i Storebelt en mørk og regnfuld Efteraarsaften blev det til en Verdensstad, fyldt med Liv og Lyst og Bægerklang og skønne unge Kvinder!

Da, oh Rædsel, mærker jeg, at jeg har siddet paa en Glød, som maa have gemt sig i Asken, jeg farer op og sporer nu den svedne Lugt, som tydeligt fortæller, at mine Pantaloner har faaet et Grundskud under Vandlinjen.

Det var nu ikke saa rart, for vi skulde jo ved Hjempermitteringen erstatte al Beskadigelse udover Slidet.

Jeg var derfor i lidt daarligt Humør, da jeg efter Afløsningen slangede mig paa Dækket forude. Stortrøjen var anbragt om Skorstenen for at tørres, men Tøjet, som jeg havde paa, var gennemvaadt.

Da kom 64, Hr. Ober, som en frelsende Engel. Vi havde nemlig en Kalamitet fælles, som bragte os nærmere til hinanden. Paa Grund af den megen Væde var vore Sko krøbet ind i den Grad, at vi ikke kunde have Fødderne i dem, naar vi havde Sokker paa. Der var derfor ikke andet at gøre end at gaa med bare Ben i Støvlerne og stikke Uldsokkerne i Lommen. Det var ganske vist en Trøst, at vi var to om det samme Uheld, men vi følte os den Aften saa ualmindelig snavsede; vi havde om Formiddagen fjolset Kanon, saa vore Hænder var brune og blanke indeni som Abehænder, vort Overtrækstøj var mildest talt uappetitligt, der osede tungt i det lave Rum af vaad blaa Vadmøl og dertil bare Ben i Støvlerne . . .

»Naa op med Humøret 40, jeg synes Du hænger med Næbet«, sagde 64, »nu skal jeg lave Dig en flot lille Diner!«

»Skal I nu lave Mad igen«, sagde Peter Sandgraver, »I maa jo være tossede«, føjede han til med Foragt og rullede sig et Stykke bort fra os henad Dækket.

»Hvad mener Du om vi begyndte med en lille klar Suppe f. Ex. Consommé à l'Italie med et lille Glas St. Laurent.«

»Storartet«, sagde jeg oplivet, »og saa skal vi ha' en Fiskeret.«

»Ja, jeg har tænkt en Cabliau à la Meunier med en kold Niersteiner.«

»Og saa en Gang Tunge.«

Hvordan er det Du udtrykker Dig, »en Gang Tunge?« — Du mener vist Langue de Veau med en Marquis de Therme,« sagde Hr. Ober med Værdighed.

»Ja selvfølgelig — sig mig — hm — skal vi slet ingen Panderkager have?«

64 maalte mig med et iskoldt Blik og uden at værdige mig et Svar, fortsatte han, »Derefter Caneton nouveau roti med Piper Heidsieck sec.«

»Undskyld,« vovede jeg at indvende, »nouveau betyder jo nye, det var vel ikke Meningen at vi skulde have gamle Ænder.«

»Du kan da nok tænke Dig, at i dette Tilfælde betyder det unge; unge Ænder! Hvadbeha'r!«

»Ja det er jo flot«, sagde jeg ganske imponeret.

»Og saa naturligtvis, Is, Frugt, Konfekt, Kaffe og Likør!« Han ligefrem smækkede med Tungen og sendte indbildte blaa Havanneserringe op fra sin lille, sure Snadde.

»Sikken Du kan lave Menuer«, sagde jeg beundrende.

»Naa, det er nu egentlig ikke mig men min Gamle, som er en Mester i at sætte en Diner sammen.«

»Din Gamle er maaske ogsaa ved Faget?«

»Ved Faget? Hvilket Fag?«

»Restaurationsfaget.«

»Naah — næh — nej, den Gamle er Kammerherre.«

»Hvad er han? Kammerherre?!«

»Ja, og Godsejer til Ruggaard og Skjoldnæsholm.«

»Du er altsaa ikke Kelner!«

»Nej — jeg er Stamherre.«

»Stamherre, ha — ha — ha — med bare Ben i Støvlerne og Uldsokkerne i Bukselommerne, jo Du er virkelig en gennemtrængende Baadsmandsflojter bragte vor Samtale til at forstumme og vore Trommehinder til at vibrere og et Ansigt viste sig i Skylightet udtordnende:

»Klar ved Køjerne!«

FRA VALKYRIENS TOGT TIL ØSTASIEN

1899—1900

(SLUTTET)

PAA TOGT MED »VALKYRIEN«

Uddrag af en Dagbog
ført om Bord af
»457«

(Meddelt ved H. Hjorth).

^{8/7.} Søndag med heftig varmt, klart og stille Vejr, saa at vi nu med næsten tolv Miles Fart kløver Atlanterhavets azurblaa Vande, og venter at staa Kanalen ind i Eftermiddag. En Mængde med- og modgaaende Dampere og Sejlere lavede svært op i Farvandet, og efter den sædvanlige Parade og Gudstjeneste nød vi Friheden Resten af Dagen. Ved Firetiden fik vi Landsend i Sigte og Klokkeren syv var vi tværs af Lizard Fyr, hvorfra Kursen, med mindsket Fart, sattes mod Havre, hvor vi ikke gerne maa være før Tirsdag Morgen, idet vor egen Prinsesse og en festlig Modtagelse venter os der.

^{9/7.} Rengøring og Pudsning overalt for at Skibet ved vor Ankomst til Havre kan tage sig saa fordelagtig ud som muligt. Ved Middagstid var vi tværs af Cherbourg, og Klokkeren fire fik vi fransk Lods om Bord og stod derpaa langsomt ind mod Land for at finde en passende Ankerplads for Natten; men inden vi naaede Stedet, varskoede Udkiggen for en lille Damper, der holdt ned paa os, og inden længe lød det over hele Skibet: »Prinsesse Marie kommer«.

Jeg skal love for at vi fik travlt. I al Hast firedes der et Fartøj af, og faa Minutter efter var Chefen paa Vej over mod den lille Damper for at nyde Gensynets Glæde. Lidt efter lagde Fartøjet til hos os, Musiken stemte i med »Kong Christian«, og under mægtige Hurraraab fra hele Besætningen steg den populære Prinsesse om Bord. Fire Herrer: Admiral Meldahl, Prltnt. Moltke Hvidtfelt, Dr. Thulstrup og den danske Konsul i Havre ledsagede Chefens Hustru. Efter at have hilst paa de forsamlede Officerer, besteg det lille Selskab Broen, og fremad gik det igen for at naa vor Ankerplads. En uventet Omdeling af Post vakte vild Jubel; selvfølgelig skyldtes denne glædelige Overraskelse den betænksomme Prinsesse, som ikke ved alt det gode, hun vil gøre os. Klokkeren ni faldt Ankret tæt uden for Havnen, de Fremmede gik fra Borde, og vi kom omsider til Ro.

^{10/7.} Lettede Klokkeren syv, og hilste straks efter det franske Flag med 21 Skud, hvorpaa vi langsomt dampede ind i Havnen.

Efter at vi havde gjort rent om Bord, fik en Del Notabiliteter Lov at komme om Bord, bl. a. den danske Minister i Paris med Frue, Paa Kajen vrimlede det med interesserede Tilskuere, som højlydt udtalte deres Beundring over vort smukke Skib, en Ros, der højlig glædede os alle. Kongens Kvarter fik Landlov, og vi tilbragte en herlig Eftermiddag i denne smukke og livlige By. Folk troede først, vi var Russere, men da de hørte, at vi var danske, søgte de ligefrem at overbyde hinanden i Elskværdighed og Tjenestevillighed.

Forlystelser, Restaurationer og overhovedet alt, hvad der tjener til at lokke Sømanden af med hans faa Skillinger, var der sandelig ingen Mangel paa, men med lidt Forsigtighed styrede de fleste af os klar af disse Skær, og mødte om Bord i rette Tid. Enkelte var dog saa dumme at »brænde den a« og for deres Vedkommende bliver Efterspillet ikke videre morsomt.

^{11/7.} I det smukkeste Vejr og i en smeltende Varme stillede hele Besætningen til Parade, og paa Slaget ti lagde Chefens Slup til Borde med Hertugen af Chartres og dennes Søn. Ledsaget af Chefen og Prinsesse Marie, passerede Hertugen, venligt hilsende, langs Paradens Front

og deltog derpaa, efter at have beset Skibet, i en større Frokost agter.

^{13/7.} Gjorde klar til at lette; Prinsessen tog Afsked med os, og paa Slaget ti smed vi los og blev langsomt bugseret ud gennem Havnen. Inde paa Kajen tilviftede en mægtig Menneskemængde med Prinsesse Marie i Spidsen os et sidste Farvel, medens et stort Militærorkester stemte i med »Kong Christian«, som vi selvfølgelig besvarede med »Marsaillaisen«, medens Skansevagten præsenterede og den øvrige Besætning, opstillet langs Rælingen, besvarede de mange Hilsener med taktfaste Hurraraab.

^{14/7.} Efter at have rundet South Foreland ankrede vi ved Totiden for at afvente Lodsens Komme. Da denne Gentleman var kommen om Bord, lettede vi Klokkeren otte og stod ind paa Floden. Det mærkedes straks, at vi nærmede os et af Verdenshandlens Centre, thi Trafiken var overvældende. Dampere og Sejlere af alle mulige Typer, Lægttere og Pramme, passerede os i en Uendelighed, og kun med den yderste Forsigtighed banede vi os Vej gennem dette Virvar. Lidt før Gravesend sagtede vi Farten, gled forbi nogle svære Forter, og afgav derpaa vor Salut, der straks besvarede og yderligere efterfulgtes af 21 Skud til Ære for vor Chef. Ved Middagstid var vi vel fortojede i en Bøje, lige ud for Gravesend.

^{15/7.} Chefen, næsten alle Officererne og en Del af Underofficererne, tog op til London, og Dronningens Kvarter fik Landlov, dog uden Forstrækning, Da Søndag som bekendt er en kedelig Dag i England, foretrak de fleste at blive om Bord. Vejret er bedre, og en Mængde Lystdampere, stuvende fulde af Folk, løber hvert Øjeblik forbi og hilser os med begejstrede Hurraraab. Mange Mennesker, mest Damer og Soldater, aflagde Besøg om Bord, saa at vi havde nok at gøre hele Eftermiddagen med at vise Folk omkring.

^{16/7.} Tøjvask og Rengøring, derefter Landlov for Kongens Kvarter fra et til seks. Ved Næstkommanderendes Velvillie fik jeg og et Par Kammerater Lov at gaa fra Borde allerede Klokkeren elleve, og da det gjaldt om at benytte Tiden, tog vi straks op til London. Efter en interessant Køretur over Broer, gennem Tunneler og ovenover Husene, landede vi omsider i Charing Cross. Lidt fortumlede af den uvante Fart og det usædvanlige Liv og Røre rundt om os, begav vi os paa Vej til Westminster Abbedi. I denne prægtige Bygning, der rummer saa mange verdensberømte Mænds Grave, opholdt vi os en Timestid, men løsevort os omsider og begav os ad den nærmeste Vej til Trafalgar Square.

Vore hvide Uniformer vakte overalt en næsten generende Opsigt; Folk spurgte og spurgte i det uendelige, hvad vi var for Landsmænd, og stod vi et Øjeblik stille, blev der straks et helt lille Opløb. Alt, hvad der smager af Marine maa være meget populært i England, at dømme efter den Opsigt, vi vakte og den Velvilje, vi mødte overalt. Efter at vi havde beset Trafalgar Square og Nelsons mægtige Monument, gjorde Naturen sin Ret gældende, og vi tyede ind paa et mindre Spisehus, hvor vi, for rimelig Betaling, indtog et solidt og i alle Maader vel tillavet Maaltid med tilhørende Øl og Kaffe. Saaledes styrkede satte vi Kursen ned igennem Strand, Londons mest befærdede Gade, besaa derefter St. Pauls Cathedral, men maatte desværre stryge et paatænkt Besøg i den gamle Fæstning Tower, da Tiden allerede var langt fremskreden.

^{17/7.} Ved Middagstid kom Chefen om Bord og Klokkeren tre smed vi los fra Bøjen og stod ned ad Floden. Glæden over at være paa Vej mod den hjemlige Kyst var almindelig, og da vi henad Aften, kvitterede Lodsens, og i det herligste Sommervejr satte Kursen mod Hanstholm, ilede Tankerne sikkert hos mange, i glad Forventning om den

nære Hjemkomst, langt forud for Skibet, der dog, i den lune Sommernat, stød kløvede Nordsøens grønne Vand, og for hvert Minut bragte os nærmere til vore Længsler Maal.

^{18/7.} Præsentation for Chefen i Bajonettægning og Eksercits, og derpaa Tøjmønstring Resten af Dagen. Vejret er herligt, stille og varmt, og en Mængde Sejlere og Dampere bringer stadig Afveksling i Sejladsen.

^{19/7.} Tøjkask og Mønstring efter de forskellige Ruller. Ved Middagstid var vi tværs af Hanstholm, og nogle Timer senere ud for Hirtshals, hvor vi satte vore Kendingssignaler, men forgæves maatte vente paa Svar. Dampfløjten hjalp ikke, der kom stadig intet Svar, hvorfor Chefen befalede at affyre et Skud. Endelig vaagnede de af deres Middags-søvn derinde, men har sikkert været lidt flove, da de saa, det var »Valkyrien«. Nu dikker Telegrafens lystigt, og om faa Timer ved hele Landet, at vi er hjemme igen. Ved Syvtiden rundede vi, under rungende Hurraraab, Skagens Fyrskib, Et Par Timer senere varskoede Udkiggen for en Torpedobaad, som straks efter, pr. Lyssignal, meddelte at den medbragte Depecher til Chefen. Det var »Narhvalen«. Saa snart den havde forrettet sit Ærinde, forsvandt den igen, og vi stod videre Syd paa i den smukke, lyse Sommernat.

^{20/7.} Straks efter Udpudding ankrede vi udfor Aalsgaarde, og nød med Glæde Synet af vort Fædrelands grønne og smilende Kyster. En mægtig Rengøring indledede Dagen, og lige til Middag tumlede vi med Vand og Sæbe, Klude og Koste; det gælder jo om, at Skibet kan præsentere sig saa smukt som muligt ved Hjemkomsten. Vejret er varmt og stille, og en Mængde Baade, fyldte med Damer og Herrer, omsværmer Skibet, men ingen faar Adgang, hvorfor vi maa nøjes med at udveksle Hilsener paa Afstand. Vi vader ligefrem i Roser; alle Baadene medbringer nemlig et Utal af disse smukke Blomster, og man hiver dem uden videre over til os. Begejstringen er lige stor paa begge Sider, og Folk formelig kappes om blot at faa Lov at røre ved Skibet. Thor Goldschmidt, Holmblad og Svedstrup kom om Bord og modtoges med rungende Hurraer af hele Besætningen. Tøjfetersyn, senere Punch, og i Anledning af vor lykkelige Hjemkomst lukkede man Øjnene, for en højest ureglementeret Sammenkomst ude paa Fordækket, hvor Sang, Musik og Bægerklang vedvarede næsten lige til Midnat.

^{21/7.} Lette ved Ottetiden og stod Sundet ind under Salut for Kronborg, hvor et Musikkorps spillede, medens en talrig Menneskemængde tilviftede os en Velkomsthilsen. Ankrede ved Helsingør for at tage Prinsesse Marie og alle Børnene om Bord, og blev liggende der til Middag, hvorpaa Farten igen gik Syd paa mod vore Længsler Maal, Hovedstaden. Prinsessen benyttede Tiden til at tage flere Billeder af Chefen og alle Officererne henne paa Agterdækket, indtil Københavns Taarne dukkede op forude og alle derfor fik andet at tænke paa.

Omklædte i hvidt Paradetøj modtog vi, opstillede langs Rælingen, den Flaade af overfyldte Dampere og Fartøjer, der nu kom os i Møde, og besvarede alle de mange Velkomsthilsener, der ustanseligt lød over til os, med taktfulde Hurraraab. Fra Havnevæsenets Damper »Grane« bød en ældre Herre, paa Byens Vegne, i velvalgte Ord os et officielt Velkommen, som af Chefen besvaredes med nogle dybe Buk, efterfulgt af Hurraraab fra hele Besætningen. Paa Trekroner spillede Musikken, de opstillede Soldater, præsenterede Gevær, og under Saluttens øredøvende Torden gled vi langsomt ind paa Rheden, medens Hurraraabene fra den paa Langelinie og ved Toldboden forsamlede Menneskemængde lød ud til os.

Næppe var vi vel fortøjede ved Bøje No. 2, før Saluten igen bragte løs og de kongelige Herskaber, under reglementeret Honnør, steg om Bord for at byde os velkommen hjem fra vor lange Rejse. H. M. Kongen med Følge passerede langs Fronten af det til Parade opstillede Mandskab, hilste venligt paa os alle, talte med adskillige, og besaa derpaa hele Skibet, oppe og nede. Efter at den kongelige Visit var vel overstaaet, og de høje Herskaber, under fornyet Salut og dundrende Hurraraab, saavel fra Besætningen

som fra den i Land forsamlede Mængde, igen var gaaet fra Borde, satte vi vore Fartøjer ud, og Chefen gik i Land for at melde sig i Marineministeriet.

Klokken fem fik Folk Lov at komme om Bord, og inden længe nød Størsteparten af Besætningen Gensynets Glæde med Slægtninge, Venner og Bekendte. Som aldrig før paa vor lange Rejse rørte der sig, lige til Kjøjetid, et broget Liv om Bord. Folk var helt overstrømmede i deres Venlighed, og selv vi stakkels Jyder, hvem ingen ventede, nød godt af den almindelige Begejstring og modtog af vildfremmede Folk, adskillige Invitationer til Middag den følgende Dag, Søndag. Det blev sent, inden vi fik alle de mange Mennesker fra Borde.

^{23/7.} Efter en uforglemmelig Landlov Søndag Eftermiddag, lettede vi i Morges Klokken fire og stod ned igennem Drogden. Admiral Ulldal var nemlig kommen om Bord den foregaaende Aften for i Dag at afholde den sædvanlige Inspektion, hvormed et hvert Togt slutter. Ved Syvtiden tog Øvelserne deres Begyndelse; alt hvad vi havde lært, blev gennemgaaet, og vandt Admirals fulde Bifald.

^{24/7.} Tirsdag Formiddag Øvelser i at sætte Fartøjerne ud, fingeret Brand i Land og Udskibning af Landgangskompagniet med tilhørende Maskinkanoner. Admiralen var mere end veltilfreds med vore Præstationer, og efter Middag lettede vi og stod ind paa Inderreden. Her kom Krudtpræmmere paa Siden og henad Aften, da dette Arbejde var endt, gik vi ind i Flaadens Leje og fortøjede ved Dokøen.

^{29/7.} Hele Ugen har vi slidt tappert med at rigge Skibet af, bringe de mindre Kanoner og alt Inventar i Land, og i Dag, Søndag skal vi ind og paradere ved Afsøringen af Kong Christian den 4des Statue i Nyboder. Ved Middagstid var vi færgede over til Toldboden, og sammen med en lignende Styrke fra »Odin« og »Helgoland«, ialt 150 Mand, marscherede vi, formerede som et Kompagni med Fane og Musik, gennem Grønningen til Nyboder. Efter en kedsommelig Ventetid, ankom omsider de kongelige Herskaber, Dækket faldt for Statuen, og under livlig Bifald fra Publikum, der bogstavelig talt omringede os, og derved i høj Grad sinkede vor Marsch, naaede vi omsider tilbage til Toldboden og faldt paa Fartøjerne. Ved Firetiden fik vi endelig den hele Ugen saa længselsfuldt ventede Landlov, og tilbragte atter nogle herlige Timer blandt Venner og Bekendte i den store By.

^{30/7.} Ved Ellevetiden blev hele Besætningen pebet op til Parade, og Chefen uddelte personlig Dannebrogsmændenes Hæderstegn til flere af Officererne, Underofficererne, Fyrbøderne og seks af Skibets menige Besætning. Efter at denne lille Højtidelighed var vel overstaaet, fik vi fri Resten af Dagen for rigtig at faa os vadsket og pudset til den store Fest i Koncertpalæet. Klokken fem traadte vi an paa Dækket, og efter en lille Formaningstale af Chefen, i hvilken han indtrængende bad os om at gøre ham Ære og vel vogte os for Udskejelser af nogen Slags, faldt vi paa Fartøjerne og blev landsatte paa Kvæsthusbroen, hvorfra vi, under mægtig Begejstring fra Publikums Side, afmarscherede til Koncertpalæet i Bredgade. Vagten om Bord besørge den Nat af Mandskab fra »Sjælland«. Den smukke og stilfulde Fest forløb yderst vellykket fra først til sidst. Chefen havde kun Glæde af sine Folk der, alle som en, stræbte efter at gøre sig værdige til hans Tillid og i alle Maader opførte sig upaaklageligt.

^{31/7.} Tirsdag den 31te Juli blev Kommandoen strøget, og alle vi Gutter, der i over ni Maaneder havde delt ondt og godt sammen paa dette i den danske Marines Annaler ret enestaaende Togt, spredtes for alle Vinde, de fleste af os for sikkert ikke at mødes mere. Men selv om vi aldrig mere samles, binder de mange smukke Minder fra den Tid, vi tjente under Dannebrog, os dog sammen, og saalænge vore Hjærter slaar, vil vi altid med Agtelse og Kærlighed se op til vort smukke, gamle Flag, og i vort stille Sind gentage de Ord, der saa ofte lød for os paa det lange Togt:

»Gud bevare Kongen«.

Ende.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE XI

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448
ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL IUEL

Paa vor Æresformand, Hans Kongelige Højhed Prins VALDEMARS Fødselsdag den 27. Oktober afsendte Marineforeningens Formand, Kommandør MÆGAARD, paa Bestyrelsens Vegne telegrafisk Foreningens Lykønskning til Hans Kongelige Højhed, fra hvem Formanden derpaa modtog følgende Telegram:

Hjertelig Tak og bedste Hilsen til Marineforeningen for venlig Erindring.

VALDEMAR.

FRA ODENSE-KREDSEN

I Anledning af vor høje Æresformands 60-aarige Fødselsdag, afsendte Kredsen et saalydende Telegram til hans kongelige Højhed:

Marineforeningen for Odense og Omegn sender vor Æresformand, Deres kongelige Højhed, vor hjertelige Lykønskning i Dagens Anledning.

P. B. V.
Buchgreitz,
Telefonmester.

Dagen efter modtog Kredsen følgende Telegram fra hans kongelige Højhed:

Telefonmester Buchgreitz, Odense. Hjertelig Tak for venlig Hilsen til Marineforeningen for Odense og Omegn.

Valdemar.

VEJLE-KREDSEN

Vor lille Kreds er bleven to gamle Marinere mindre, idet vi har haft den Sorg at miste to af vore ældste Medlemmer, som med en Maanedes Mellemrum er afgaaet ved Døden, nemlig Stolefabrikant *Bruhn*, der blev begravet den 22. Septemeer d. A. og Particulier, Bestyrelsesmedlem *Rs. Jensen*, der blev begravet den 22. Oktober d. A. — Ved begge Begravelserne var stor Tilslutning fra Marineforeningen, som med vor smukke Silkefane i Spidsen fulgte de Afdøde til deres sidste Hvilested. —

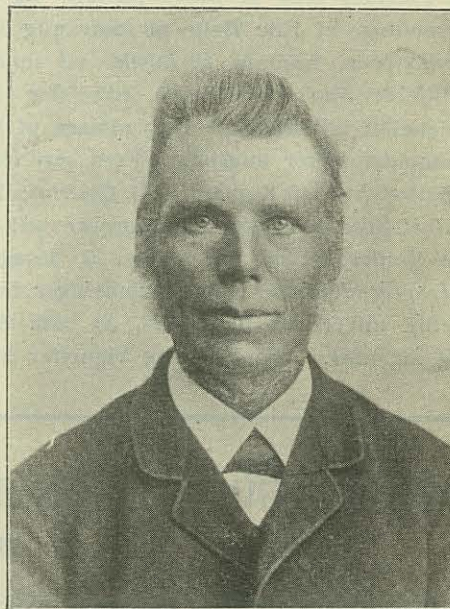
De Bortgangne var meget afholdte indenfor Foreningen, og deres Fraværelse ved vore fremtidige Sammenkomster vil blive et stort Savn, men deres Minde vil dog stedse bevares som brave og gode Kammerater. —

FREDERIKSSUND-KREDSEN

Den 22. Oktober fejrede Kredsen sin første selskabelige Sammenkomst paa Hotel »Isefjorden« i Frederikssund. Der var samlet ca. 100 Gæster i Salen, der var dekoreret saaledes, at man havde Fornemmelsen af at befinde sig paa et Skibsdæk.

Da Pladserne ved Bordet var indtaget, pøb Formanden, Slagtermester *Lund*, Jægerspris: »Klar ved Flag og Gjøs« og til Fanemarchens Toner gik Dannebrog til Tops.

Veteran, Smed P. Petersen.

Formanden bød Forsamlingen Velkommen. Tilstede var foruden Medlemmer af Frederikssund-Kredsen Medlemmer af Kystartilleri-foreningen og som Repræsentanter for København-Kredsen Overretssagfører *Schoustrup* og Grosserer *Valdemar Schou*. Derefter fandt en lille Højtidelighed Sted, idet en gammel Veteran, Smed *P. Petersen*, Græse, der til Orlogs deltog i Krigen i 1864, blev optaget som Æresmedlem i Foreningen. Formanden talte smukt og hjerteligt for ham, og bød ham Velkommen blandt Kammeraterne. Derpaa blev der pebet: »Skaffe«.

Ved Bordet talte Mejeriforpagter *Arpe* for Kongen, Formanden for København-Kredsen, Overretssagfører *Schoustrup* for Veteranen, Mejeribestyrer *Larsen Langager* for Flaget, Slagtermester *Lund* for Foreningen, Hotelejer *Ingholt* for Damerne, Trafikassistent *Andreasen*, Formand for Kystartilleri-foreningen, for godt Samarbejde mellem

de to Foreninger og Fru Traffkassistent *Andreassen* for godt Kammeratskab mellem Mand og Kvinde.

Efter Bordet gik Dansen livligt til Kl. 1, da der blev pebet: »Klar ved Køjerne«.

KLAGER

over Bladets Ekspedition bedes anmeldt til nærmeste Postkontor.

NYE MEDLEMMER

Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
1915/17	Aadersen, Aage — , H. C.	Tandlæge Bankbogholder	Silkeborg Gentofte	1916/18	Laursen Lolle, Reinholdt Lund, E. F. S.	Bankdirektør Hovmester Museumsdirekt. Dampbaadfører	Kolding Kbh. Helsingør Vejle
1917	Christensen, Martin	Mejerist	Brunbjerg pr. Høve St.	1887	— , P.		
	Frølund, C.	Cyclehandler	Frederikssd.	Veteran	Petersen, P.	fhv. Smed	Græse
	Hansen, H. O. E. — , Jul.	Cigarhandler Købmand	Kbh. Køge	1893	Rasmussen, Erik	Lods	Helsingør
1891	Horn, P. Kristensen	stud. elektrot.	Randers	1896	Salomon, Carl	Repræsentant	Kbh.
1913	Hørdum, Joh.	Mejeribestyrer	Gandrup	1905	— , Wilh.	—	Kbh.
1895							
1898	Jensen, H. P.	Tjener	Kbh.	1906	Weinschenk	Maskinmester	Helsingør
1913	Jul, P. Jensen	Matros	Helsingør	1917/18	Winther, Hans	Murer	Kbh.
1901	Kjærsgaard, V. F.	Mejeribestyrer	Kolding				

UNDER DANNEBROGS JULEHEFTE

Da Under Dannebrog's Julehefte i 1917 gav et betydeligt Underskud, har Forretningsudvalget ment under de nuværende Forhold ikke at turde paatage sig Ansvar for Udgivelsen af et Julehefte iaar. Medlemmerne vil i den Anledning modtage et 12te Hefte af sædvanlig Størrelse i December.

Redaktøren, Kaptajn *H. Ewald*, vil imidlertid for egen Regning udgive Juleheftet 1918, og da det eventuelle Overskud tilfalder Marineforeningen, anbefaler vi Medlemmerne at støtte Sagen ved at virke for Salget af det smukke Hefte.

Juleheftet udkommer i Begyndelsen af December og forhandles i alle Boglader til en Pris af 2 Kr. 25 Øre.

Indholdet bliver følgende: »Fred paa Havet«, Digt af *Axel Juul*; Ved Juletid i Angmagsalik 1884, af Kommandør *G. Holm*; Skibsskyts, af Kaptajn *C. G. Bastrup*; Paa Rejse under Verdenskrigen, af Kaptajn *H. Ewald*; Udve og Hjemve, Digt af *C. I. H. Speerscheider*; Bunkaarerne ud! af Viceadmiral *C. F. Wandel*; Med Isbryder gennem Troperne til Wladivostock, af Kontreadmiral *T. V. Garde*; Et Besøg hos Kongen af Portugal, af Kaptajn *V. Prom*; De gamle Minder af Kaptajn *C. I. H. Speerscheider*; Nogle Erindringer fra mine første Togter til Søs, af Kommandør *C. F. Drechsel*.

Heftet bliver rigt illustreret, og som Bilag medfølger et Billede af Prins Knud som frivillig Lærling og med egenhændig Signatur. Tegninger og Vignetter af Komtesse *Suzanne Raben Levelzau*.

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I NORDSØEN OG ATLANTERHAVET

JULI—SEPTEMBER 1918

Af alle Krigsskuepladser er Nordsøen ubetinget den vigtigste, fordi det er Centrum for Søherredømmet. Hvis Tyskland straks ved Krigens Begyndelse havde erobret Søherredømmet, vilde det sige det samme som, at Krigen vilde have været sluttet straks til Tysklands Triumf. Hvis Tyskland havde faaet Herredømmet til Søs, vilde der i høj Grad have været muligt, at sejrriige tyske Tropper var vendt tilbage til Julen 1914; men Tyskland kunde, al Dygtighed til Trods, med sin underlegne Flaade ikke erobre Havet. Dette forstod man slet ikke i Tyskland, der afgjort er en landmilitær Magt og ser alting fra dette Synspunkt. Man forstod ikke dette, at naar England kom med i Krigen, er det kun ved Sømagten, at Krigen kan vindes. Til Trods for den landmilitære Viden-

skabs epokegørende Fremskridt stadfæster det sig atter og atter, ligesom for 100 Aar siden i Napoleonskrigene, at Herredømmet paa Havet er Nøglen til at vinde Sejr i Krigen.

Da det fjerde Aar af Verdenskrigen løb ud, var der en Streng, som sprang paa den ene krigsførende Magts Bue. Det var Undervandsbaadernes Kamp mod Tonnageproduktionen.

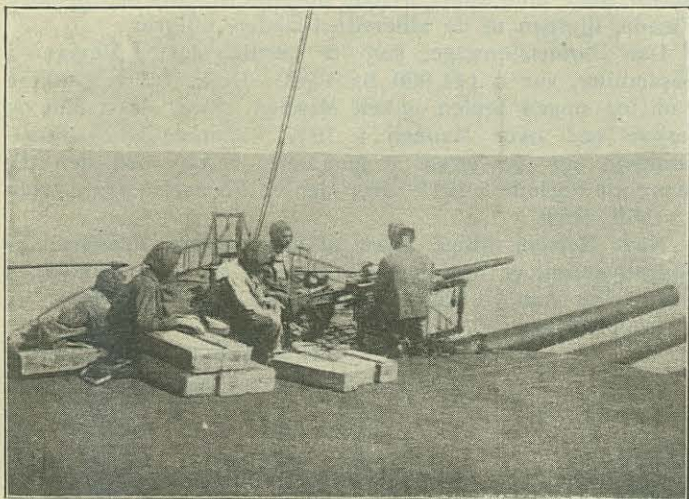
I andet Kvartal af 1918 havde nemlig Tonnageproduktionen et Overskud af 300 000 Tons; Maaned for Maaned er der bygget mere og sænket mindre, indtil de Allierede har naaet at faa et Overskud, som man sikkert, henset til De Forenede Staters vældige Skibsbygning, stadig vil forøge, og naar man samtidig husker paa, at Fortalerne for

Kanoneksercits i den franske Flaade.

den uindskrænkede U-baadskrig i Februar 1917 udtalte, at Undervandsbaadene vilde bringe Afgørelsen i Løbet af nogle Maaneder, medens der nu er gaaet 1½ Aar, uden at U-baadene kan fremtvinge en Afgørelse, og ikke vil kunne fremtvinge den, saa har man en vis Ret til at sige, at denne Streng sprang for Centralmagterne. Denne Sejr for de Allierede gælder mere end et vundet Slag paa Vestfronten, thi dens Følger vil spores længe efter Krigens Afslutning.

Efterhaanden er Antallet af Arter af Undervandsbaads-Jagerne vokset, indtil de nu bestaar af Krydsere, Destroyers, Undervandsbaade, Torpedobaade og Patrouillefartøjer, saavel som Flyvebaade, Luftskeibe etc. Ogsaa Ødelæggelses-

Klar til Skydning.

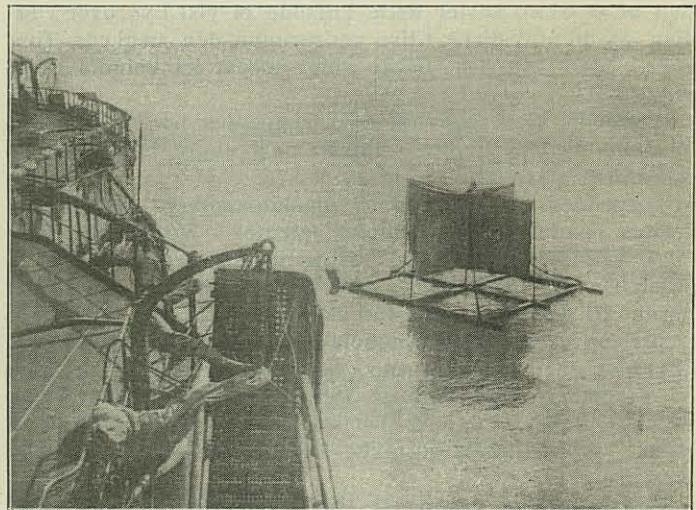
midlerne er bleven udviklede, og særlig har man kastet sig over Benyttelsen af Dybdebomber. Undervandsbaaden er jo ret saarbar med sin tynde Skal og skrøbelige Mechanismer, og dens Felt indskrænkes mere og mere, efterhaanden som der kommer flere og flere Minefelter.

En Undervandsbaad kan ikke angribe uden at vise sit Periskop. Naar en Destroyer ser dette, kaster den Dybdebomber over Stedet. Disse Dybdebomber er overordentlig kraftige, de indeholder c. 100 kg Sprængstof, og ved Tidsbrandrør bringes de først til Eksplosion, efter at de er komne ned til eller under den Dybde, hvori U-baadene gaar. Eksploderer en saadan Bombe indenfor 15 Meter fra Undervandsbaaden, vil denne sandsynligvis ødelægges, og selv om der ikke foraarsages materiel Skade, vil de tordenlignende Eksplosioner i høj Grad indvirke paa U-baad-Besætningens Nerver, særlig hvis den bestaar af uøvede Folk.

Den 27. Juni blev Hospitalsskibet »Llandovery Castle« torpederet af en Undervandsbaad omtrent 116 Sømil Sydvest for Fastnet. Skibet, som viste det reglementerede Lys, sank i Løbet af en halv Sneds Minutter. Af den 258 Mand store Besætning blev kun en Baad med 24 Personer reddede. Damperen var charteret af den canadiske Regering for at bringe Syge og Saarede fra England til Kanada.

I Juni Maaned bestemte den hollandske Regering sig til at sende en Konvoj til Ostindien med Regeringens Passagerer og Gods og dækket af Orlogsflaget. Man bekendtgjorde samtidig, at Konvojchefen ikke maatte tillade nogen af de krigsførende Magters Orlogsskeibe at undersøge Konvojen, dog vilde de krigsførende inden Afsejlingen faa de nødvendige Oplysninger med Hensyn til Dokumenter, Passagerer og Gods.

I samme Anledning meddelte den britiske Regering, at der ikke kunde ses bort fra den Ret til at undersøge Skibe,

Skydeflaaden sættes ud.

som Storbritannien havde hævdet i Aarhundreder. Efter nogle Forhandlinger erklærede den britiske Regering, at hvis Holland vilde lade britiske Autoriteter undersøge Konvojen før Afsejlingen, saa vilde man ved denne Lejlighed ikke foretage yderligere Undersøgelse, dog galdt denne Tilladelse kun for dette ene Tilfælde. Da Holland gik ind herpaa, afsejlede Konvojen den 4. Juli.

Den 2. Juli angreb og beskød tyske Flyvere to engelske Submarines i Themsens Munding.

Den 12. Juli eksploderede det japanesiske Panserskib »Kawachi« i Bugten ved Tolouyama og sank. Af den c. 1000 Mand store Besætning blev 400 Mand reddet. »Kawachi«,

Ved en fransk Flyvebaadsstation, Dykker gaar ned.

som var paa 21 000 Tons, løb af Stabelen i 1912. Det var bl. a. armeret med tolv 30.5 cm Kanoner, 20 mindre Kanoner samt 5 Torpedorør.

Den 20. Juli sank den amerikanske Panserkrydser »San Diego« sandsynligvis ved at støde paa en Mine, da der blev fundet flere Miner i Nærheden. Krydseren var paa 13 500 Tons og bygget i 1907. Der blev ikke set nogen Undervandsbaad. Imidlertid var der stadig tyske Undervandsbaade i de amerikanske Farvande, idet en Bugserbaad og 3 Pramme den 21. blev sænket af en saadan ved Kap Cod.

Efter en tysk Meddelelse blev Damperen »Leviathan«, tidligere tysk »Vaterland«, den 20. Juli sænket ved Irlands Nordkyst. Imidlertid kunde den franske Regering straks efter det tyske Telegram oplyse, at »Leviathan« ikke var sænket. Tyskerne havde forvekslet deres eget tidligere Skib med den 20 000 Tons mindre Damper »Justicia« tilhørende White Star Linien og oprindelig bygget for hollandsk Regning. Selv om en U-baads Chef let kan tage Fejl af et Skib, kaster dette Tilfælde et vist Lys over Værdien af de statistiske Cifre vedrørende den sænkede Tonnage. Man kan paa begge Sider meget let komme til at regne fejl.

»Justicia« blev angrebet med Torpedoen Kl. 2¹/₂ Em. den 19. Juli, medens Skibet sammen med andre Fartøjer blev eskorteret af Destroyers m. m.

Torpedoen eksploderede i Maskinrummet, som straks fyldtes sammen med Rummet agtenfor. Skøndt de vandtætte Skodder holdt, blev Fartøjerne dog provianierede og affirerede til Lønningen, medens Bugserbaade holdt sig parat. Kl. 4¹/₂ Em. affyredes atter to Torpedoen, som ikke ramte, og derpaa blev »Justicia« taget paa Slæb. Kl. 8 Em. affyredes en fjerde Torpedo, og Kl. 4¹/₃ Fm. d. 20. ds. saas en Torpedo passere Skibets Stævn. Kl. 9¹/₄ Fm. blev Damperen endelig ramt af 2 Torpedoen, der hver ramte i sit Rum. Skibet kunde nu ikke holdes længere, men sank Kl. 1 Em.

I Begyndelsen af August traadte Chefen for den tyske Admiralstab, Admiral v. Holtzendorff tilbage, og Chefen for Storsøflaaden, Admiral Scheer blev hans Efterfølger.

I disse Dage blev 2 engelske Destroyers og en Jager sænkede ved at løbe paa Miner.

Der foregaar utvivlsomt stadig en vis britisk Virksomhed i Helgolands-Bugt enten for at udlægge Miner, vedligeholde Spærringerne eller for at rekognoscere. Den britiske Marine har oprettet et Elitekorps, der med særlig hurtigløbende Fartøjer om Aftenen søger ind i Bugten for at gaa ud igen ved Daggry. Man paaastaar, at disse Mineudlæggere endogsaa har været indenfor de tyske Minespærringer og udlagt Miner der. Den 11. August blev saaledes nogle lette briske Skibe, der rekognoscerede i Bugten, angrebet af

tyske Flyvere og Luftskeibe. Der blev skudt et tysk Luftskeib ned, medens 6 britiske Motorbaade ikke vendte tilbage.

Den 7. August blev den ældre, franske Krydser »Dupetit Thouars«, som sammen med den amerikanske Flaade deltog i Beskyttelsen af Skibsfarten over Atlanterhavet, sænket af Undervandsbaade. Amerikanske Torpedojagere bjærgede Besætningen, der var paa 600 Mand. Krydseren var paa 9 500 Tons og var bygget færdig i 1902.

Den 10. September sank en engelsk Monitor i Havn som Følge af en indre Eksplosion. Der omkom 77 Mand.

Den 25. bestemte den hollandske Regering, at det tyske Patrouilleskib »Nürnberg«, som blev taget af hollandske Torpedobaade den 21. August paa hollandsk Territorium Nord for Terschelling, skulde interneres.

I Slutningen af September meddelte den norske Regering, at selvvirkende Stødminder vil blive udlagt i norsk Farvand mellem 59° 8' og 59° 25' N. Br. og tillige Vest for 5° 10' Ø. Lgd. Paa Grund af Minefaren vil ovennævnte Farvand være spærret for almindelig Trafik fra Mandag 7. Oktober. Dette Farvand ligger omkring Utsire Fyr mellem Skudenæs og Røværsholmen Fyr.

Med denne Spærring lukkes Nordøen helt med Miner, idet en engelsk Spærring gaar fra Orkney-Øer over til norsk Soterritorium, hvor den nu støder til den norske Spærring. Herefter kan de tyske Undervandsbaade ikke komme ud i Atlanten uden overalt at risikere Sejlads gennem Minefelter.

Offentligheden lægger uvilkaarligt Mærke til, naar et Krigsskib eller en Konvoj bliver torpederet og særlig naar et Hospitalsskib bliver sendt til Bunds, det sidste maaske snarest fordi det er en saa forfærdende Handling; man tænker ikke paa, at Tusinder af Skibe samtidig kommer sikkert frem. Millioner af Folk og Millioner af Godstons bliver ført over Havet med saa ringe Tab, at Fremtiden sikkert vil komme til at se paa dette Arbejde med Beundring. For Øjeblikket udføres denne Tjeneste i Stilhed, derfor aner man knap, hvilket mægtigt Arbejde den britiske Flaade, hjulpen af de allierede Flaader, udfører.

Den Handelstonnage, som er færdigbygget i England i September, var c. 144 000 Br. Tons. Dette Tal var højere end for nogen anden enkelt Maaned i Aar siden Maj og højere end hver Maaned i 1917. Sammenlignes Totalsummen for de første 9 Maaneder i Aar med den tilsvarende Periode i 1917 viser den en Forøgelse paa næsten ¹/₂ Mill. Tons.

Naar Hensyn tillige tages til den mægtige amerikanske Skibsbygning, er der ingen Tvivl om, at Verdenstonnagen om et Par Aar vil være lige saa stor som før Krigen.

Den 5. Oktober 1918

C. I. H. SPEERSCHNEIDER

Kaptajn

VEDBÆK KIRKESKIB

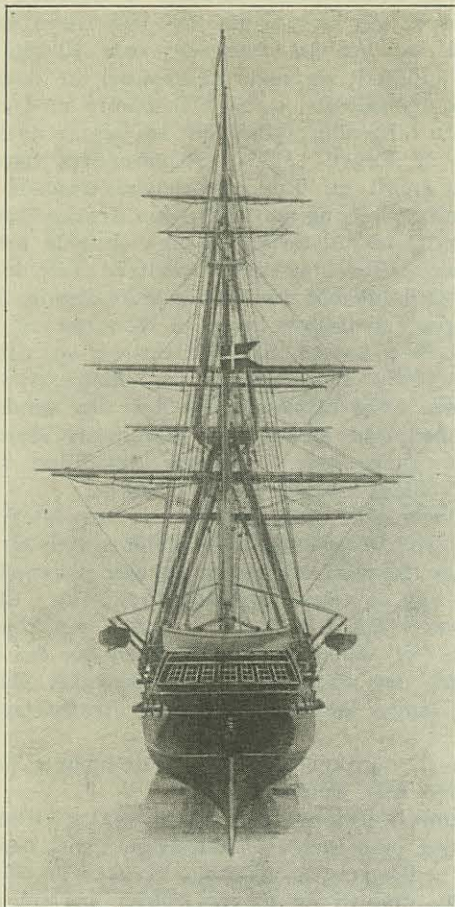
Jeg tilbragte for en Del Aar siden en Sommerferie i Gilleleje og besøgte ofte Nakkehoved Fyr, hvor jeg blev bekendt med en af Fyrassistenterne, som var flink til at lave smaa Modelskibe.

De Skibe, Fyrassistenten lavede, var nok ganske pæne, men langt fra hvad jeg forbandt med Begrebet »Modelskib« i Udførelse; dog en Aftenstund spurgte jeg ham, om han ikke kunde lave mig et rigtig fint, stort Skrog til en Fregat — jeg skulde nok selv besøge Rigningen. Om det nu var fordi Manden var bange for mine stærke Fordringer i Retning af Udførelse, eller af anden Grund, ved jeg ikke, men til min Overraskelse og Skuffelse erklærede han,

at han havde ikke Tid, men der boede nede i Gilleleje en gammel Fisker, som havde faret med Fregatterne og kendte disse nøje, han kunde nok lave Skroget, da han var dygtig til alt Træarbejde.

Næste Dag gik jeg rundt blandt Fiskerhusene i Byen og spurgte efter gamle N. N. — Jeg fandt ham tilsidst oppe paa hans eget Loft, hvor han paa en Dyng gamle Sejl fik sig en Middagslur saa dyb og sund, at det var med noget Besvær, jeg fik ham purret og stillet det Spørgsmaal, som jeg nu bagefter godt forstaar overvældede ham meget: »Kan De lave mig en Fregat?«. Det varede længe, før det gik op for den brave Fiskermand, hvad det var

jeg ønskede; han betænkte sig længe, saa endelig sagde han: »Kendte Herren Dronning Marie?«, og jeg, der straks vidste, at det ikke var Sjette Frederiks højsalige Gemalinde selv han mente, men den gamle Bekendt fra Flaadens

Leje, bekræftede mit Bekendskab. Saa sagde han efter en Pause: »Hun var yndig under Vandet«, hvormed han selvfølgelig mente, at Skibet var velsejlende og havde smukke og gode Linier under Vandet,—

Vi blev hurtigt enige om, at det Skib, jeg skulde have, skulde være en »Dronning Marie«.

Han forklarede nu omstændeligt, at naar Skibet skulde være saa stort som jeg forlangte, maatte han selv ud i Grib Skov for at finde passende Træ stort nok til at hele Skroget kunde udhules af eet Stykke, men saa maatte det hele vente til Vinteren til Træfældningstiden, og da jeg syntes, at det klang svært romantisk, dette med at fælde Trær i Grib Skov til Skibets Bygning, gik jeg ind herpaa.

Sommerferien gik til Ende, det daglige Arbejde i København begyndte igen, Efteraaret kom, og jeg havde næsten glemt Aftalen om »Dronning Marie«, da det en Aftenstund ringer paa min Dør og en pæn, gammel Mand i sine Søndagsklæder med »Tro Tjeneste« og andet Ordensbaand i Knaphullet træder ind, præsenterende sig som forhenværende Baadebygger N. N. i Marinen. Han spurgte, om det ikke var mig, der havde bestilt et Skrog til en »Dronning Marie« i Gilleleje, og hilste fra min Ven Fiskeren, der bad sige, at han ikke havde Tid til at udføre det bestilte Arbejde, derimod vilde han anbefale sig selv til dette.

Vi snakkede lidt om Tingene, og han afviste med Foragt den Tanke at lave Skroget ved en Udhuling af et Stykke Træ paa Indianer-Vis — nej, Skibet skulde »bygges« som det sømmer sig for en Orlogsmænd. Da jeg syntes om den gamle, ivrige Mand, slog jeg til og traf Aftale med ham om Bygningen.

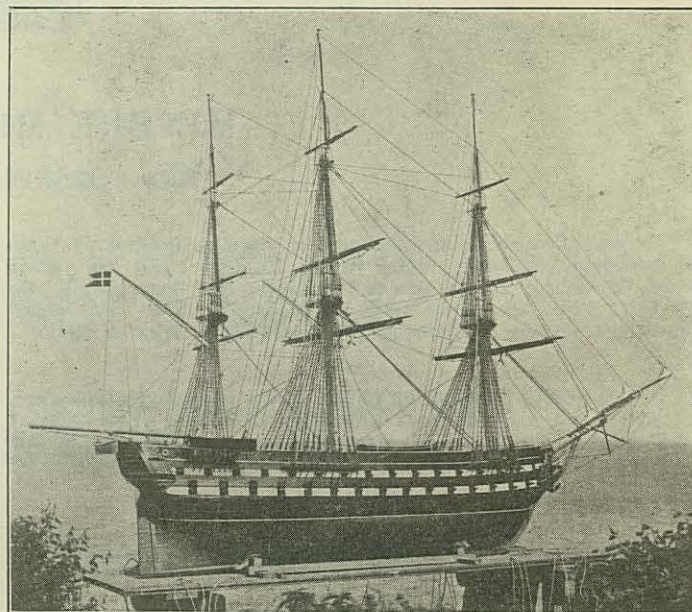
Nu skulde det gaa rigtigt til, og han bad mig derfor

skaffe Tegningerne af Linieskibet »Dronning Marie« fra Orlogsværftet.

Jeg studsede noget ved dette lidt fordringsfulde Forlangende, men lovede dog at se, hvad jeg kunde gøre. — Et Par Dage efter henvendte jeg mig til selveste Chefen fra Orlogsværftet, der med stor Elskværdighed hørte paa mit Andragende om at maatte faa Lov til i ovennævnte Øjemed at lade tage Kopier af de gamle Tegninger. Til min store Glæde blev det tilladt en af Holmens Tegnere for min Regning at kopiere Bygningstegningerne til mig, og kort Tid efter modtog jeg ogsaa Kopierne — den gamle Baadebygger og jeg var henrykte. — De smukke Tegninger, visende alle Detailler i det store Skib, maatte fryde enhver Sømands Hjerter — man kunde af Tegningerne ligefrem se »hvor yndig hun var under Vandet«, og det, der var oven Vandet var sandelig heller ikke ilde. Kisteglad tog min gamle Ven Baadebyggeren fat paa Værket, og nu kom der en Tid, hvor jeg aflagde hyppige smaa Visitter ovre paa et Loft i et af Nyboders Huse, hvor Manden boede. Hver Gang jeg kom, saa jeg, hvorledes Arbejdet skred frem. Husker jeg ret, gik der noget over 2 Aar før den Dag oprandt, da en Vogn holdt udenfor min Bopæl, og et dejligt stort, fuldt færdigt Skrog til et Linieskib blev baaret ind i min Stue. Aftalen med den gamle Baadebygger gik ud paa, at han skulde bygge Skroget, lave Master og Rundholter, saa skulde jeg nok selv besørge Rigningen — til hvilket Arbejde jeg glædede mig som et Barn. — Den Fritid, mit store daglige Arbejde levnedede mig, kunde jeg paa Grund af Overanstrengelse sjældent udnytte ved Læsning eller anden aandelig Beskæftigelse, og derfor skulde Pillearbejdet med Tilrigningen af Skibet blive min kæreteste Sysselsættelse i den Tid, der nu kom.

Da jeg altid havde haft Interesse for de store, gamle, fuldriggede Orlogsmænd, havde jeg ganske godt Begreb om Rigningen og mente, at jeg nok paa egen Haand skulde kunne gøre det hele.

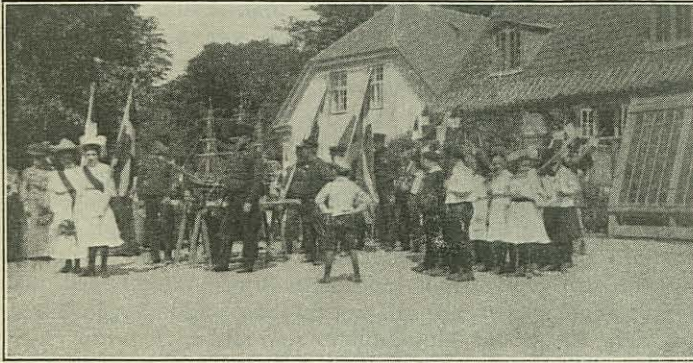
Den staaende Rig med sine Stag og Vanter med Vævlinger etc., fik jeg ogsaa sat rigtig pænt, og det glædede mig at høre de Udbrud af Forundring, som min gamle Ven Baadebyggeren — hvis Tur det nu var bleven at komme over til mig og se, hvordan det gik med vort Kælebarn — kom med, over hvad jeg fik lavet. Han kunde

ikke faa ind i sit Hoved, at en Landkrabbe af en Kontormand kunde splidse, klæde Splidsningerne med Garn og ansætte Vant og Stag.

I Løbet af en Vinter var hele den staaende Rig færdig

— men nu led jeg en Skuffelse. Det viste sig, at den korrekte Rigning af den løbende Rig laa over mine Kundskaber. Den Uendelighed af Blokke, ofte saa smaa at de rent forsvandt mellem Fingrene paa En, den Masse Fald, Givtove, Skøder og andre Ender, kunde jeg ikke klare som det skulde gøres, og jeg maatte give op — og overlade den løbende Rig til en Fagmand fra Marinen, som min Ven Baadebyggeren kendte. I Løbet af et Par Maaneder fuldendte denne Mand Arbejdet, og det var, som hosstaaende Billede giver en Forestilling om, et flot Syn at se det færdige Linieskib ude i den Butik i Hindegade, jeg maatte leje til Arbejdslokale for Riggeren.

Nu var Skibet altsaa færdigt, og da jeg hele Tiden havde haft en bestemt Hensigt med det, skrev jeg til Søllerød Sogneraad som Ejer af Vedbæk Kirke, hvor jeg var kommen i 20—30 Aar, og i hvilken jeg havde holdt Bryllup, men hvilken Kirke intet Kirkeskib ejede, og tilbød mit Skib som Gave. For at Sogneraadetsmedlemmerne, der skulde afgøre Skibets Skæbne, kunde danne sig et Begreb om, hvad det drejede sig om, opgav jeg Skibets Dimensioner og føjede til for at de kunde forstaa, at det ingen Legetøjsskib var, hvormange Hundrede Kroner det stod mig i. — Til min Glæde modtog jeg en nydelig Skrivelse fra Sogneraadet, der ikke alene modtog Gaven, men ogsaa takkede paa det hjerteligste og udbad sig Besked om, hvor

og hvornaar Skibet kunde afhentes, idet man ønskede, at dette skulde ske paa gammel, god Vis, ved at Fiskerne fra Vedbæk hentede Skibet og i Procession med Faner og Musik bar det til Kirken. Dagen blev fastsat til Søndagen d. 21. Juni 1908, hvilken Dag oprandt med det allerprægtigste Vejr — stille varmt Solskin. I Gaarden hjemme i Vedbæk havde jeg arrangeret en halv Snes Borde med Kransekage og Vin til Fiskerne, som til det bestemte Klokkeslet indfandt sig med Medlemmer af Sogneraadet i Spidsen; to hvidklædte, smaa Fiskerdøtre med røde Skærf og Blomster i Hænderne indfandt sig ogsaa; de skulde gaa i Spidsen af Toget. Et af Sogneraadets fremtrædende Medlemmer holdt en Tale, hvori han dvælede i Minder om Øresundskysten og den Rolle, den danske Marine havde spillet i Fædrelandshistorien, og han sluttede med et Løve for Marinen. — Der blev ogsaa holdt en Tale for Giveren, som i faa Ord takkede for den smukke Maade, Skibet blev modtaget paa, hvorefter dette til Tonerne af »Holmens faste Stok« blev baaret ud af Gaarden og ned gennem Vedbæk By, hvor Landliggerne fra Villahaverne tilviftede Processionen. Ved Stationsvejen blev der vendt omkring og stadig med fuld Musik blev »Dronning Marie« baaret til Vedbæk Kirke, der i Dagens Anledning var smukt pyntet med Flag, Vimpler og Guirlander.

I Kirkedøren stod Sognepræsten og tog imod, idet han i velvalgte Ord drog Paralleller mellem Skib og Kirke, jeg blev trukket frem af Mængden, og den elskværdige, gamle Præst gav mig et varmt Haandtryk til Tak. Skibet blev derefter baaret ind i Kirken og under ret stort Besvær hængt op — et Arbejde under hvilken der fra de asende Fiskermænd, der stod paa Tærne og rakte Skibet op til Folk paa lange Stiger, faldt flere Kraftudtryk af Anstrengelse.

Op kom »Dronning Marie«, og hun hænger nu godt og sikkert i den lille, kønne Kirke.

Naar denne Beretning har været trykt i »Under Dannebrog«, vil jeg lade lave et Blikhylster, hvori den sammenrullet kan nedlægges, og anbringe Hylsteret i Skibets rummelige Last; den vil da til sene Tider berette om, hvorledes Skibet kom i Kirken.

En af Aargangen 1895.

MINDRE MEDDELELSER

FRA FORSKELLIGE FARVANDE

To regelmæssige Dampskibslinier er oprettet mellem de tyske Østersøhavne og Libau—Riga—Reval. En Linie gaar fra Lybæk over Königsberg til de tre nævnte Byer; den blev aabnet den 20. Juli. Fire Dage senere aabnedes den anden Linie, som udgaar fra Stettin og som via Danzig og Memel gaar til Riga og Reval.

Den italienske Regering meddeler, at der i det første Halvaar af 1918 blev sat c. 53 000 Tons i Vandet. Endvidere er 23 Dampere paa 166 000 Tons, forskellige Staaelsejlskibe paa 71 000 Tons og flere Trædampere og Sejlskibe paa c. 16 000 Tons under Bygning for Øjeblikket.

Den norske Handelsflaades Krigsforlis var ved Udgangen af det fjerde Krigsjaar 611 Dampskibe og 191 Sejl- og Motorskibe. Ialt

802 Skibe paa tilsammen 1173454 Reg. Tons. Der omkom ved disse Forlis ialt 1025 Mænd, Kvinder og Born.

Den brasilianske Regering har beslagnet 46 smaa Kystfartøjer med en samlet Tonnage paa c. 14 000 Tons. Disse Skibe tilhørte tyske Selskaber men sejlede under brasiliansk Flag.

To af de største Jernværker i Sverige fremstiller nu Støbestaalsankre og ligger inde med store Bestillinger særlig fra Norge. Man paatenker ogsaa i Sverige at anlægge en Fabrik til Fremstilling af Ankerkæder op til de største Dimensioner.

TRE MAGISKE TRYLLEORD.

Ovre i London mødes jo Alverdens Sømænd, og selv om de vel nok forstaa hinanden bedst paa »Sømands-Engelsk«, saa holder dog instinktmæssig Skandinaverne mere sammen end saa mange andre.

Den svenske Missionspræst *Brundin* fra Upsala og den danske Pastor *Storm*, der nu residerer i Kastellet, var i deres unge Aar knyttet til Sømandsmissionen i Londons Dokker, og mange er de Oplevelser og Historier, som de to sympatiske Præster har at berette om den Tid.

Af de nordiske Rigers Søfolk har de Danske det mest med at hygge sig og have det godt sammen. De Danske har et fortræffeligt Arrangementstalent ved deres smaa og større Sammenkomster. Og man morer sig kongeligt, naar man samles.

Det vidste de andre ogsaa godt.

Og aldrig var der saa fuldt af de »danske Sømænd«, som naar der kaldtes til Fest hos dem i London.

Det kunde nu være, hvad det var. Men det viste sig, at det ikke var *Danskere* allesammen. Der var gaaet baade Svenskere og Nordmænd med ind Gang efter Gang. Og de var hjerteligt velkomne, men — alligevel —!

Længe spekulerede man paa et Identifikationsbevis — saa fik et lyst Sømandshoved en fortrinlig Idé! Næste Gang der skulde holdes Fest, blev ingen indladt med mindre han korrekt kunde udtale tre danske Ord.

De magiske Trylleord var:

»Rødgrød med Fløde«!

Og det kan kun en rigtig ægte Dansker udtale paa den rette Maade.

Men en Aften kom den »Vagthavende« tilbage fra Indgangsdøren og meldte, at der var en dansk Sømænd, men han kunde ikke udtale de magiske Trylleord rigtigt, han sagde nemlig:

»Røgrø mæ Fløe«:

Heldigvis var der i Forsamlingen en Fynbo som straks forstod, at her var en rigtig Landsmand, som efter fynsk Skik slojfedede alle d'er. Det viste sig endda, at de begge var fra Fyns Hovedstad »O'ense« og saa gjorde det aldeles Ingenting, at der intet *d* var hverken i »Røgrøen« eller »Fløen«!

A. T.

ERINDRINGER

MED KORVETTEN DAGMAR

1887—1888.

Har mon ikke nogen af Marineforeningens Medlemmer været med Korvetten *Dagmar* i Middelhavet Vinteren 87—88. Maaske for disse, men ogsaa for andre af »Under Dannebrog«s Læsere følgende Smaaoplevelser kunde have Interesse.

Som Helbefaren havde jeg Plads i Chefens, gamle Admiral Carl Bruuns Chalup, som selvfølgelig benyttedes — og benyttedes hyppigt — paa hver fremmed Plads, vi kom til; for det siger sig selv, at Chefen gik iland hvert eneste Sted for at hilse paa Militærautoriteter og de danske Konsuler. Præcis Kl. 10 Aften skulde Fartøjet igen ligge klar til at afhente ham; men hvem der aldrig kom Kl. 10 var Chefen. Et Bud eller en Tjener mødte med Besked om, at vi kunde gaa iland en Timestid eller to, og denne Aftenlandlov var ikke den mindst interessante. I de Tider skulde de menige som absolut Regel være om Bord »til Køjerne«, ca. Kl. 8 — senest; det var da lyst endnu, og det er derfor ganske forstaaeligt, at unge Mænd paa 20—25 Aar havde stor Fornøjelse af at »slaa et Slag« gennem de mange, fremmede Byer ved Aftenstid. Og hvad der særlig vakte vor udelte Beundring var Barcelona, som allerede dengang, altsaa for 30 Aar siden, havde elektriske Buelamper gennem en herlig, lang Palmealle.

Det var i det hele en fornøjelig Tur for os Sluproere, men gennemgaaende var Besætningen yderst tilfreds, skønt Vejret ikke altid var blidt. Paa Vejen til Middelhavet knækkede vi saaledes Klyverbommen under en Storm i Kanalen; og paa Hjemvejen forhindrede Isen os i at naa Kbhvn. til den fastsatte Tid. Først laa vi 14 Dage i le'Havre og derpaa 3—4 Uger i Christianssand for Isen; men denne Forlængelse af Togtet var der ingen der var ked af; for baade paa den franske og den norske Plads var der rigelig med Landlov, Sømandens bedste Fryd, og begge Steder stiftedes mange Bekendtskaber, ikke mindst blandt den kvindelige Ungdom, der godt kunde lide de danske Orlogsgaster.

I Julen laa vi, som Middelhavsskibet sædvanlig plejede, i Piræus, hvor en stor Del af Besætningen straks efter Ankomsten var med til Slukning af en stor Brand i Land. Det var under et Slagsmaal i en Vinstue ved Havnen, at Branden opstod; og baade de franske og de russiske Orlogsskibe, som laa sammen med os, sendte foruden *Dagmar* sit Landgangsbrandkorps iland, hvor de gjorde god Gavn, da Grækerne som bekendt er noget indolent anlagte og saa til, imens vi andre arbejdede.

Vore Anstrængelser kronedes ikke med noget særligt Held, da 3 Bygninger nedbrændte til Grunden. Et Minde tog vi dog med os ombord; det var en Hund som naturligvis kom til at hedde Piræus.

Juleaften var den græske Konge og øvrige kongelige Familie ombord, Jeg tror ikke, der serveredes Ærter og Flæsk til Middagen hos Chefen, men det var ellers en almindelig Regel, at en Tal'erken blev præsenteret, naar Kongen tilfældig var ombord paa en af Mændernes »Erte-dage — og Kongen var ofte ombord. Efter Julemiddagen opførtes en Revu af yngre Underofficerer og Elever, som selv havde skrevet den; og for en Gangs Skyld var Disciplinen strøget, for som bekendt har en Revy ikke netop til Hensigt at fremhæve den enkeltes gode Sider, tvertimod; men alt foregik paa en godlidende og fornøjelig Maade, og i øvrigt var Revyen paa Forhaand censureret af Næstkommanderende. Efter Revuen kom et stort Optog af Gud ved alle de forskellige Karrikaturer, og sluttelig Bal, hvor alle deltog; og de kongelige Damer var ikke de mindst ihærdige, undertegnede havde saaledes Æren af at danse baade med Dronningen og den senere Storfyrstinde Paul.

Ved Nytaarstid laa Korvetten ved Smyrna. En fuldkommen orientalsk By, hvor Snigmord ialtfald dengang hørte til Dagens Orden, hvorfor ingen Menig fik Landlov. Desværre. Undertegnede var nemlig i Land to Gange med Chefen, og var Moralen blandt Befolkningen end slap, kan det dog ikke nægtes, at Byen øvede stor Tiltrækning med sine maleriske Kameloptog, sine Moskeer og Bazarer, Vegetationen og det hele fremmedartede Præg, ogsaa forskelligt fra de øvrige Middelhavsbyer, vi havde gæstet. Under den første Tur iland med Chefen aflagdes sammen med den danske Konsul Besøg i en af Moskeerne. Selve Gudsdyrkelsen i en saadan er vidtforskellig fra, hvad vi er vant til at se, at den ikke kan andet end interessere. Prædiken eller Messe ser man ikke som hos os, eller rettere hører. Hele Menigheden gentager udelukkende Præstens ensformige, monotone Anraabelse af Allah, og kun afbrudt ved af og til at falde paa Knæ og dunke Panden mod Gulvet. At det er en alvorlig Handling og tages meget højtideligt fik vi snart Bevis paa. At vi inden Indtrædelsen maatte aftage Fodtojet, var jo egentlig ikke morsomt, men efter en lille Tid at have set disse hyppige

Knæfald og Hoveddunk og hørt denne idelige, brægende Anraabelse kunde vi daarlig fornægte vor medfødte, typisk danske Unode: at grine, hvad der medførte at vi øjeblikkelig blev vist ud, og jeg tvivler om, at vi var sluppet med Udvisningen, om Konsulen ikke havde kunnet gøre sig forstaaelig og forklaret hvilken Rangsperson, Chefen var. Det var nemlig alt andet end blide Øjekast vi fik.

Nytaarsmorgen skulde Chefen aflægge Afskedsvisit hos Konsulen. Da det danske Flag var hejst paa Konsulens Hotel og synligt fra Borde, mente jeg det ikke vanskeligt at vise Chefen Vej hertil, hvad jeg havde faaet i Opgave. Men oh Skræk! Da vi er kommen iland og gennem nogle snævre Gyder, opdager Kommandøren et Skilt af Facon og Udseende som Konsulaternes herhjemme. »Det maa vel være her«, siger han saa. »Javel, Hr. Kommandør«, og derpaa slaar han Allarm med Dørhammeren, medens jeg gør en Svingning, ikke saa lidt urolig ved Situationen, da jeg, tiltrods for at have navigeret i Retning af Flaget, dog ikke har kunnet opdage dette. Og den er ogsaa gal. Fra et Gavlvindu vinker nemlig en ung Skønhed ad mig, og da jeg kommer nærmere og mellem hendes frygtelige, halsbrækkende Pludren dog forstaaer »Consulate danoise« og samtidig bemærker hendes ivrige Gestikuleren i en helt anden Retning, kryber Hjærtet op i Svælget af Skræk. Og bedre bliver det ikke, da Chefen i det samme kommer ud, rød i Hovdet, og i opbragt Tone udbryder: »Du er F. g. mig en nydelig Vejviser; det er jo en Lotterikollektor!!!« Skamfuld dirigerer jeg ham nu i Retningen, den tyrkiske skønne har vist, og til alt Held toner det gode, gamle Dannebrog nu pludselig frem, hvorefter Chefen, ligesaa pludselig, bliver lutter Smil, og der falder en forsonende Bemærkning om, at ingen F. heller kan finde rundt i alle de Krinkelkroge.

Ja, kun disse Smaatræk var det, jeg vilde fortælle, og læser nogle af de gamle Dagmar-Gaster dem, vil de vist ogsaa kalde frem i Erindringen Minderne fra dette Togt, som baade var mange og gode, fordi vi først og fremmest havde en god og forstaaende Chef. Og de vil vist erkende, at det Leve og Ønskerne om godt Nytaar som Chefen fik, da han kom paa Dækket og blandede sig mellem sine Gutter Nytaarsnat, var saare velmente. 1647.

AGITÉR

for

Tilgang til Marineforeningen.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

5. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE XII

AARSABONNEMENT 3 KR.	UDGIVER: MARINEFORENINGEN EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448 ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22 VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x	ENKELTE NUMRE 25 ØRE
----------------------	---	----------------------

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL IUEL

KØBENHAVN-KREDSSENS MØDE DEN 27. NOVEMBER 1918

Vinterhalvaarets første Møde havde samlet ca. 200 Medlemmer i Studenterforeningens lille Sal, en ualmindelig talrig Forsamling, der ventelig vil danne Forbillede for de kommende Samlingsaftener, nu da vi atter kan trække Vejret friere efter fire alvorlige Aar, hvis Virkninger i høj Grad har lagt Dæmper paa vort Foreningsliv. De betydningsfulde forestaaende Begivenheder ved vort Lands sydlige Grænse undlod ikke at præge Stemningen og ligesom kastede et lysere Skær over Forsamlingen.

Formandens Velkomst formede sig da ogsaa blandt andet som en Hyldest til de Gamle af vore Medlemmer, som i vore Krige var med til at kæmpe for det Maal, som nu synes efter menneskelig Beregning at skulle naaes af os ved andres Lidelser og Kampe.

Efter at Flaget var hejst med sædvanlig Honnor gav Formanden Ordet til Aftenens Foredragsholder, Grosserer *Valdemar Schou*, og kort efter oprulledes Ægyptens Herlighed for Tilskuerne ved fortrinlige, skarpe Lysbilleder, tagne af Grosserer Schou selv, og maaske netop af den Grund saa friske og ukonventionelle, prægede af Foredragsholderens utvivlsomme Evne til at udnytte Situationen, naar den lynsnart viser sig for ham og fæstne den i sit Camera. Dette gjaldt naturligt de mange Billeder af Ægyptens brogede Befolkning, Kopter, Nubiere, Negre, Arabere, Bitschariner og hvad de alle hedder, i broget Mangfoldighed og større og mindre Lasethed, alle højt interessante. Ogsaa overfor Billederne af Landets Ruiner stemtes man til Eftertanke ved deres Værdighed og svimlende Ælde, og ved Tanken om den Kultur, de repræsenterer Blomstringen af, — og Resterne af: Tempelresterne ved Theben, Oversvømmelserne ved Assuan, de oversvømmede Templer ved Livor og Philae, hvor de af Englænderne foretagne Opdæmninger af det frugtbarørende Vand har medført, at de lavtliggende Bygningsrester helt eller delvis staar i store Søer. Grosserer Schou fik stærkt og fortjent Bifald for sit vellykkede Foredrag og sin altid redebonne Vilje til at glæde Medlemmerne.

Kort efter bænkedes man sig i den flagsmykkede store Sal, hvorefter Formanden i velvalgte Ord talte for H. M. Kongen og for Fædrelandet. Forsamlingen sang »Slesvig«, som her for første Gang hørtes indenfor vore Vægge, og utvivlsomt var der ingen i den store Forsamling, hvis Tanker ikke gik til vore Frænder »Sønden Aa«, for hvem lysere Tider nu oprinder, og hvem vi længes efter at kunne se blandt os under Dannebrog. Af Talerne maa nævnes Formandens for Grosserer Schou som Foredragsholder og Hr. Winkels for samme i hans Egenskab af »Sjakaljæger«, hvilken Egenskab efter Hr. Winkels Mening utvivlsomt skyldtes den af Grosserer Schou i det hæderværdige »Skyttelav« erhvervede Skydefærdighed. — Talerne gjorde fortjent Lykke. Paa vanlig Vis vekslede Alvor og Gammen i Taler og Sange. Af megen Stemning var Hr. Tømrermester *Holleufers* Foredrag af »Slesvig« til Akkompagnement af *Julian Olsens* udmærkede Orkester. Næstformanden mindedes vore Sømænd af Koffardiflaaden og de store Tab af Liv som disses Pligtopfyldelse til Gavn for Landet har medført; deres Trofasthed vil stedse blive holdt højt i Ære hos os, for hvem Handelsmarine's mægtige Indsats for Danmark altid har været indlysende. Uden Had, men med Bitterhed vil vi stedse mindes, at Krigen ogsaa udstrakte sig til Havets fredelige Vejfarende, de, som arbejdede for at opretholde Liv i en Tid, hvor utalte andre Liv lagdes øde. Ogsaa det mægtige Arbejde, som vor Marine i Stilhed har udført, mindedes, med Ihukommelse af de Tab af pligtro, uforfærdede Mænd, som denne har lidt under Arbejdet for at rydde Vejene for Handelsflaaden.

Vi fremsætter her Tanken om, at vor Forening sætter sig i Spidsen for en Indsamling til et synligt Minde om de ca. 500 danske Sømænd, som lod dens Liv under Verdenskrigen i Udførelsen af deres fredelige Arbejde. Vi skal senere vende tilbage til denne Sag og dens Iværksættelse.

Grosserer *K. L. E. Jenen* talte for Lokalkredsene og Direktor *Schmidten* for de tilstedeværende Repræsentanter for Frederikssundskredsen, D'Herrer Smedemester *Christensen* og Slagtermester *Lund*, hvilken sidste takkede for de med stærkt Bifald modtagne Taler. En smuk og virkelig stemningsrig Aften dannede Indledning til en ny Tid for Marineforeningen, som forhaabentlig nu maa kunne udfolde sig i Virke for sine Maal under lysere Himmel og med fastere Kurs end i Krigen's 4 lange Aar.

E. M.

KØBENHAVN-KREDSSENS SKYTTELAV

afholdt i Mandags d. 25. Novbr. sin aarlige Generalforsamling i »Harmonien« ved Nørrevoldgade. Omtrent Halvdelen af Skytte-Lavets 135 Medlemmer vare mødte frem, og da det samtidig var Indvielse af Foreningens Vinterlokaler, blev det vedtaget først at prøve Skydebanerne, som straks vandt Skytternes Bifald baade hvad Lys og Varme angik. Paa en Time var Skydningen tilendebragt, og Formanden aabnede Generalforsamlingen med Oplæsning af Dagsordenen og ved paa Bestyrelsens Vegne at foreslaa Overretssagfører *Schoustrup* til Dirigent.

Efter Aarsberetningen fulgte Kassererens Aflæggelse af Regnskabet, som udviste en Indtægt af Kr. 905.22 og en Udgift af Kr. 600.27. Af større Udgifter i det forløbne Aar var Indkøbet af en ny Riffel. For Regnskabet gaves enstemmig Decharge.

Fjerde Sag paa Dagsordenen var Valg af Bestyrelse, og efter at den afgaaende Bestyrelse havde lovet at modtage Genvalg, blev ogsaa denne enstemmig genvalgt. Lavets udmærkede Revisor, Ingeniør *Tonning* havde frabedt sig genvalgt, og i Stedet for valgte Ingeniør *Høffding*, Grosserer *Elvard* og som Suppleant, Grosserer *Sonnemann*.

Som sidste Sag paa Dagsordenen stod »Eventuelt«. *Emil Johnsen* bad Kammeraterne om til en kommende ekstra Generalforsamling at fremkomme med Forslag om at skaffe større Indtægter til Lavet (der som bekendt er kontingentfrit), for derved at skaffe flere og smukkere Præmier til Præmieskydningen i det kommende Aar. Hermed var Generalforsamlingen tilendebragt.

Ved det efterfølgende Smørrebrødsbord var der almindelig Tilfredshed. Efter Bordet samledes Kammeraterne atter i Klublokalet og med *Winkel* ved Fortepianoet og Sangbøgerne fremme blev Klokken desværre for hurtigt 11.

Skytte.

ODENSE-KREDSSEN

afholdt den 16. November sit aarlige Efteraarsgilde, der i Aar blev Torske- i Stedet for Pøsegilde, af den simple Grund, at Pøser er banlyste i Øjeblikket. Desværre havde den spanske Epidemi afholdt en Del af Medlemmerne fra at give Møde, men de tapre, som, trods alt, gav Møde, morede sig til Gengæld udmærket. Hr. *Kjæld. Svendsen* havde velvilligst tilbudt at give en Skildring af sin Tur

med Fregatten »Sjælland« til Suezkanalens Aabning, nøjagtig 49 Aarsdagen efter Aabningen. Efter at Medlemmerne havde konsumeret saa store Portioner Torsk, som kunde overkommes, ved Hjælp af rigtig Menneskesnaps, og efter at Kaffen var drukket, bænkedes man sig ved en gammeldags Grog, og Hr. Svendsen oplæste sin Dagbog, der var ført lige fra Sjælland gik ud paa Togtet og til den igen laa i Flaadens Leje efter den interessante Tur, og vidnede om, at en almindelig dansk Mariner ogsaa i de Tider havde Øjnene aabne for alt, hvad der var at se og tage Lære af. Da Hr. Svendsen var færdig med Fortællingen om sine Oplevelser, brød Klapsalverne løs, og holdt først op, da Formanden hjærtelig takkede Foretagsholderen paa de tilstedeværendes Vegne. Endnu havde man 1/2 Time tilbage til Kl. 11 og denne benyttede man til at synge en Del af de udmærkede Sange i Marinesangbogen, men Kl. 11 maatte der desværre pibes »til Køjerne« og Kammeraterne tage Afsked med hinanden til næste Gang, naar der igen indkaldes til Mønstring.

C. B.

AALBORG-KREDSSEN

afholdt Tirsdag den 26. November Kl. 7 Aften et særdeles vellykket Torskegilde i Klubben »Enigheden«s Lokaler. Denne Sæsonens første »Ulkeaften« havde vundet en mægtig Tilslutning, idet ikke mindre end ca. 150 gamle Marinere, hvoraf enkelte helt oppe fra Hjørring og Hirtshals, havde givet Møde.

Efter at Skibssergenten havde uddelt de reglementerede »Foredelingssedler«, blev der pebet til at skaffe, og medens Musiken intonerede »Holmens faste Stok«, fandt enhver under stor Munterhed den »Bakke«, hvor han hørte til, hvorpaa Flaget med fuld Honnor blev hejst og Serveringen tog sin Begyndelse.

Der serveredes Torsk, Æbleskiver, Øl, Snaps og Kaffe, og snart herskede der, ved de lange Borde, den muntre og kammeratlige Tone, som altid kendetegner disse vellykkede Sammenkomster. Formanden, Fabrikant *Stuhr*, bød Velkommen, og talte senere smukt for de tilstedeværende Veteraner, af hvilke to, Fabrikant *Stuhr* sen. og Kaptajn *Andersen*, S/S »Hals«, som paa den forrige Generalforsamling var bleven udnævnt til Æresmedlemmer, fik Foreningens smukke Æresdiplom overrakt.

En af Brofoged *Hjorth* forfattet Sange vakte senere almindelig Munterhed, og Aftenen igennem vekslede Taler og Sange i rig Mangfoldighed. Bl. a. talte saaledes Herredsfoged *Hornemann* for Flaget, Direktør *Hansen* for den danske Sømandsstand og Politibetjent *Høfler* for baade Formanden og Næstformanden.

Efter Bordet blev der pebet til Punch, og nu gik det løs med at spinde Ender og fortælle Historier, navnlig gjorde Lodsformand *Kirch* megen Lykke med en Beretning om et Bryllup paa en Ø i Sydhavet, ved hvilket Lodsformanden havde maattet agere Præst. Lods *Holmsgaard* trakterede hele Aftenen sit »Matrosklaver« med sædvanlig Færdighed, og det blev langt ud paa Hundevagten inden man skjedede ud og skiltes med Bevidsthed om at have tilbragt en fornøjelig Aften og faaet de gamle Minder opriskede i et godt og muntert Lag.

GRENAA-KREDSSEN

afholdt den 29. November en Festlighed paa Badehotellet, der havde samlet ca. et halvt Hundrede Deltagere. Den opfindsomme Formand, Havnefoged *Bilde*, havde som sædvanlig sørget for Bordets og Lokalets festlige Udsmykning — i Aar var der rejst flere Skibsmaster paa Bordet, garnerede med Figurer af Torsk — og skaffet til Veje ikke mindre end 4 til Lejligheden skrevne Sange.

Velyndere af Foreningen havde skænket denne en Baadsmands-pibe og en Kuttermast af Messing, der toges i Brug i Aftes.

Der var, som altid ved Marineforeningens Sammenkomster, en brillant Stemning, og en Auktion over forskellige Genstande, der holdtes til Fordel for Julefesten, indbragte et betydeligt Beløb.

NAKSKOV-KREDSSEN

Det saa ikke særlig lovende ud for Marineforeningens Udflugt til Albue den 6. December —: Taagen laa tæt over By og Havn, men det afskrækkede ikke de ca. 40 kvindelige og mandlige Deltagere i Turen. Det viste sig da ogsaa, at Bekymringen for, at Turen ikke skulde kunne gennemføres, var ganske uforholden. Det kneb rigtigt nok lidt med at finde Indløbet til Albue Havn — Afmærkningen er jo ikke meget synlig paa ret lang Afstand i tæt Taage —, men det lykkedes dog at finde ind, og kort efter lagde man til ved Sejlklubbens Bro inderst i Havnen.

Oppe ved de to Hangarer, der er rejst umiddelbart Vest for Strandfoged Gunnersens Hus og i Nærheden af Strandkanten ud mod Albue Havn, modtoges Selskabet af Marineflyverne, Mænd af Middelhøjde, hvis hele Holdning gør Indtryk af den Energi og Besluttsomhed, Flyvetjenesten kræver af sin Mand. Lunt i Læ af de store Telte staa Maskinerne. Personalet, der skal efterse de enkelte Dele, er i Færd med deres daglige Dont, og Flyverne begynder at forklare de stærkt interesserede Tilskuere de smukke Flyvebaades Konstruktion og Manøvreringsmaade. Først paa nært Hold faar man det rette Begreb om, hvor solidt og dog samtidig let Maskinerne er byggede. Alt er lagt an paa at være stærkt og stabilt og med saadanne Sikringsforanstaltninger, at Maskinen kan taale adskilligt ud over det Tryk og den Belastning, de enkelte Dele normalt skal være i Stand til at modstaa.

Af gode Grunde lader det sig ikke gøre at gaa i Enklitheder: kun skal det siges, at Maskinerne, der er byggede paa Orlogsværftet efter Tegning af Værftsingeniør *Christensen*, gør det bedste Indtryk. Orlogsværftet har altid været bekendt for sit baade gode og smukke Arbejde, og dette har Værftet tilfulde hævdet ved de Flyvemaskiner, der hidtil er udgaaet fra det.

Ved 12 1/2-Tiden returneredes fra Albue. Taagen laa stadig tæt over Vandet og udviskede alle Konturer, og en enkelt Gang var »Energi« ved at blive hængende i Grunden. Ved en nem Manøvre kom den dog straks flot, og ved 1 1/2-Tiden var Marineforeningens Medlemmer i Havn igen efter den fortræffelige Tur.

NYE MEDLEMMER

Aarg. f. aflj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aflj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
1914-15	Andersen, C. A.	Bogholder	N. Sundby	1894-95	Jensen, Theod.	Mekaniker	Kbh.
	—, Rob.	Mejerist	Kbh.	1878	Jeppesen, Jeppe H.	Husmand	Langeland
1917	Christensen, Aage	Elektriker	Gentofte	1905	Johansen, Martin	Elektriker	Dalby, Skibby
1892	—, N. G.	Blikkenslager	N. Sundby	1888	Kaarup, H. A.	Købmand	Aalborg
1909	Christiansen, E.	Chauffør	Kbh.	1914	Larsen, Aage	Postbud	Kbh.
1891	—, V.	Skibstømmer	Kbh.	1892	— Alb.	Ekviperingshdl.	Aalborg
1915-16	Clausen, Aage Hvenegaard	Kontorist	Kbh.	1898-00	Lybecker, A.	Assistent	Kbh.
1891	—, E. F.	Musiker	Iived, Jelling	1916	Melander, S. C.	Matros	Kbh.
1891	Eriksen, H. F.	Lokomotivf.	Kbh.	1895	Nathan, Nathaniel	Portør D.D.S.B.	Holte
1895	Hansen, Chr.	Slagtermester	Frværk	1900-01	Pedersen, Alfr. O.	Maskinarb.	Aalborg
1879	—, Hans	Gaardejer	Højgaard, Espe	1892-93	Petersen, Daniel	Tømremester	Gilleleje
?	—, Niels	Gaardejer	Langeland	1909-10	Raabyemagle, H.	Maskinmester	Odense
1906	Hauen, W. van	Bagermester	Kbh.	1887	Rohde, J.	Lokomotivf.	Kbh.
1917	Iversen, Evald	Barberbestyrer	Sæby		Roth, Claudius	Retaurator	Kbh.
1899	Jacobsen, E. P.	Vognfabrikant	Vejle	1892	Sørensen, Jørg.	Gaardejer	Tornby, Hjørring
	Jensen, Hans	Slagtermester	Langeland	1863-64	—, V.	Maskinmester	N. Sundby

DØDE: 1864 Fhv. Skibsfører And. Larsen, Kbh. 1881 Inspektør Erh. Wilhjelms, Kbh.

FRA ODENSE-KREDSEN

Bestyrelsesmøde afholdtes her i Kredsen den 11. Decbr., hvor Skrivelsen fra Komiteen for en Marineforenings-Bygning blev behandlet. Bestyrelsen vedtog at anbefale Tanken paa den ordinære Generalforsamling, som afholdes i Februar.

I Anledning af Mineulykken i Store Bælt har Kredsen afsendt følgende Telegram:

Til Marineministeriet i København.

Marineforeningen for Odense og Omegn udtrykker herved vor dybe Medfølelse for Tabet ved Mineulykken med »Sværdfisken« og de danske Marinere, som mistede Liv og Førlighed ved Udførelse af deres Pligt.

P. B. V.
Buchgreitz,
Telefonmester.

Kredsen agter at afholde en Aftenunderholdning med Tombola Onsdag Aften den 15. Januar paa Industripalæet i Odense. Medlemmer, som vil interessere sig for Sagen ved Hjælp af Gaver o. l., bedes meddele dette til Formanden.

ALMANAK FOR HÆR OG FLAADE

for 1919, Pris 75 Øre, kan af Marineforeningens Medlemmer erholdes for 55 Øre ved Henvendelse paa Foreningens Kontor.

MINDEGUDSTJENESTEN I HOLMENS KIRKE

DEN 17. DECEMBER 1918.

I Overværelse af H. M. Kongen og det kgl. Hus afholdtes den 17de Decbr. den Mindegustjeneste for de under Verdenskrigen omkomne danske Søfarende, hvortil Initiativet var taget af »Dansk Styrmandsforening«, »Dansk Sørestauratørforening«, »Den alm. danske Skibsførerforening af 1874«, »Københavns Skipperforening« og »Maskinmestrenes Forening«.

Den smukke gamle Sømandskirke var smykket med Granguirlander under Pulpiturerne, Dannebrogslag, alle vore Rhederiers Kontorflag, og langs Hovedskibets Stolestader var Søkorporationernes Foreningsbannere og Marineforeningens Flag opplantede, alle florumvundne. Koret var smykket med grønne Planter og alle Lys tændte i hele det skønne Rum. Rammen om denne Højtidelighed for vore bortgangne Helte var saa smuk og værdig som tænkeligt, og den store Skare af sortklædte Slægtninge af dem, som gav Livet for os, stemte Sindet end mere til Alvor.

Tilstede var desuden Repræsentanter for alle vore større Søfarts- og Søassuranceinstitutioner, Rigsdagen, Sø- og Handelsretten, Københavns Myndigheder, de fremmede Konsulater og i Koret en Mængde galaklædte Søofficerer med Kontreadmiral *Johnke* og Viceadmiral *Evers* i Spidsen, desuden Repræsentanter for de engelske, amerikanske og franske Gesandtskaber.

Højtideligheden indlededes med Hartmanns Sørgemarch over Thorvaldsen for Orgel og Basuner, og efter at Forsamlingen havde sunget »Min Gud befaler jeg min Vej« talte Kgl. Konfessionarius Provst *M. Fenger* over Ordene: »Ingen har større Kærlighed end den, der sætter sit Liv til for sine Venner«!

Ud fra disse Ord og under den dybeste Bevægelse hos den store Forsamling mindedes Provsten dem, som Havet tog under deres pligttopfyldende, opofrende Gerning for at

skaffe dem derhjemme Livsfornødenhederne, de over 450 brave Sømand, som blandt saa mange andre danske Sømand, der alle gjorde Æresvagt for deres Fædreland, i deres lovlige, fredelige Ærinde og ved en af de Krigsførendes Til sidesættelse af Havenes ridderlige Love Nationerne imellem fandt Helledøden, tvungne, som vore mange Landsmænd Syd for Grænsen, ind i den frygtelige Krig. Deres Daad skal være en Paamindelse for os, og vi skylder at bevare dem i vor dyreste Erindring. Vel formaar vi ikke at gengive dem Livet, men vi tør tro, at Omsorgen for deres Efterladte erkendes fuldt som en Nødvendighed ikke blot af Rhederne men af Regjering og Rigsdag.

Den Tak som i Dødens Stund ikke kunde siges dem, den bringer vi nu til deres Slægt, som blev tilbage.

Ære være deres Minde.

De døde ikke forgæves og de skal ikke vær faldne forgæves. Guds Fred med dem, og Guds Fred med dem som sidder tilbage med Savnet.

Provstens stærke Bevægelse og indtrængende Ord gjorde det dybeste Indtryk og lod ikke mange Øjne forblive tørre, — det var jo en Oprulning af de 4 Aars uhyre Tragik paa Havet, genfortalt og indprentet, som for at vise os, hvor stor en Gæld vi, som trygt sad hjemme, staar i til den danske Søfart og dens Mænd.

Efter Salmen: »Den store hvide Flok, vi se —«! lod: »Bliv hos os, naar Dagen hælder«, foredraget Solo af Direktør *Holbøll*, hvorefter Forsamlingen staaende sang »Kongernes Konge —«, hvis malmfulde Strofer højtideligt brusede under Hvælvingerne.

Højtiden var forbi, og den sidste Ære vist de mange, hvis Grave ingen kender, men hvis Minde vil leve blandt os.

E. W. M.

DANNEBROG

I Marineforeningen sætter vi særlig Pris paa den Ære der vises vort gamle Dannebrog; derfor synes det mig, at efterfølgende bør kendes af vore Medlemmer, som et Lyspunkt i de mørke Tider.

Det er taget efter Skibsførerforeningens Blad, der som Regel ikke optager Søforklaringer, men her har gjort en

Undtagelse, da det for det første drejer sig om et ganske nyt Skib paa dets første Rejse, og fordi der skete noget, der bør kendes af alle Danske, idet det paa en smuk og gribende Maade belyser den danske Sømands ukuelige Mod og hans store Kærlighed til vort ældgamle, smukke Flag. Som bekendt blev »Dronning Thyra« paa Rejse fra Gøte-

borg til England med Papirmasse (altsaa ikke Krigskontrebande) ca. 25 Kvml. VTS for Lindesnæs anholdt af en tysk Undervandsbaad, der forlangte at se Skibets Papirer. Disse blev af Kaptajn Friis, under en halv Storm af NV, bragt om Bord i Undervandsbaaden, hvor Chefen, efter at have gennemlæst dem, erklærede: »Skibet skal sænkes«. Forgæves protesterede Kaptajn Friis, idet han henviste til, at der ikke var andet end Papirmasse om Bord, hvortil Chefen for U-Baaden bemærkede, at det kunde der laves Granater af. Atter protesterede Kaptajn Friis, og tilbød at føre Skibet til hvilken tysk Havn, Chefen ønskede, idet han fremhævede, at Skibet var udenfor Farezonen, og at det var et nyt og prægtigt Skib, men han fik kun til Svar: »Netop derfor skal det sænkes«.

Mandskabet blev hentet fra »Dronning Thyra«, idet det kun fik Lov til at beholde, hvad det havde paa, medens der blev givet det tyske Mandskab Ordre til at bringe alt om Bord i U-Baaden, særlig Olietøj. I U-Baaden blev Mandskabet lukket inde, medens Tyskerne bragte Bomber om Bord i Skibet og stak Ild paa det. — Efter en Times Forløb blev Folkene atter lukket ud og sendt ned i deres

Baad, der var halv fuld af Vand, hvorefter U-Baaden fjernede sig.

Da var det, at det skete, hvorfor denne Beretning fremkommer: her i den halvt fyldte Baad, i høj Sø, under en halv Nordveststorm, langt fra Land, uden Vished for nogensinde at naa dette, rejste hele Mandskabet sig op og sang — medens det blottede Hovederne — vor gamle Flagsang »Vift stolt paa Kodans Bølge, blodrøde Dannebrog«, medens »Dronning Thyra« med brændende Rigning og med Dannebrog i Top forsvandt i Nordsøens Bølger! — Da bandede den tyske Kaptajn, idet han raabte: »Det er første Gang, jeg har glemt at stryge Flaget«.

Derefter forsvandt U-Baaden — der havde vist sig at være U-Baad 60 — med sin djærve Chef og sin 32 Mands Besætning efter at have raabt »Lykke paa Rejsen«.

Vi bringer Kaptajn Friis og hans kække Besætning vor Hyldest, og udtaler vor dybe Beundring for det Mod og Mandshjerte, der her udvistes, og som altid vil staa som et lysende Eksempel paa danske Sømands Kærlighed til og Agtelse for vort gamle Dannebrog.

O.

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I NORDSØEN

FRA OKTOBER 1918

I Tilslutning til det engelske Spærreomraade tværs over Nordsøen mellem Orkney Øerne og det norske Søterritorium udfør Utsire blev der den 7. Oktober udlagt en norsk Minespærring ved Karmøen, saaledes at Trafikken nu maatte foregaa ganske nær ved Land; herved blev det endnu vanskeligere for de tyske U-Baade at slippe ud af Nordsøen.

Der hændte meget lidt til Søs i Oktober Maaned; der fandtes ikke mere tyske Flaadedelinger i Flanderns Have, der efterhaanden var rømmede. U-Baadene fortsatte dog stadig Kampagnen, men med mindre og mindre Held. Den Tonnage, som blev torpederet, aftog Maaned efter Maaned, medens Skibsbygningen stadig tiltog, saaledes at Tilvæksten i Tonnage oversteg Tabene. En af de sidste Rædselgeringer, som Projserne tog paa sig, var Torpederingen den 10. Oktober af den irske Postdamper »Leinster«, hvor 450 Personer faldt som de sidste Ofre for den hensynsløse U-baadskrig. De første Ofre i samme U-baadskrig var de 7 hollandske Dampere, der i 1917 blev torpederet i Nærheden af Falmouth. Engelske Trawlerbesætninger, som reddede flere af de Overlevende, har nu i Oktober 1918 faaet Medailler fra Holland, hvis Inskription lyder paa, at: »the ships were surreptitiously attacked and recklessly destroyed by a German submarine.«

Den 27. Oktober var det fire Aar siden det britiske Kampskib »Audacious« sank efter at være stødt paa en Mine udfør Irlands Nordkyst, men Admiralitetet har først nu indrømmet Tabet af dette Skib.

I Begyndelsen af November meddeltes, at det tyske Minefelt i Sundets sydlige Del vilde blive udviklet ubetydeligt mod Nord og Øst, en Foranstaltning, som var ganske unødvendig, henset til, at Vaabenstilstanden stod for Døren, og den blev heller ikke udført.

I Oktober tænkte man i Tysklands ledende Kredse paa atter at sende den tyske Flaade ud i Nordsøen til en haabløs Kamp mod den stærkere, mere søvante og bedre armerede Grand Fleet, og i Forbindelse hermed blev flere U-baade kaldt hjem. Hvorfor? U-baadene har ikke vist sig egnet som effektivt Angrebsmiddel mod Kampflaader, havde de været egnet dertil, havde man aldrig behøvet at anvende dem mod forsvarsløse Handelsskibe. Tager man

de nødvendige Forsigtighedsregler, kan Overfladeskibe se bort fra Undervandsfartøjernes Trusel, herpaa har The Grand Fleet's hyppige Togter over Nordsøen leveret Beviset.

Hvad har Storbritanniens Flaade udrettet? Alt hvad der skete paa Landjorden, skyldtes The Grand Fleet's tilsyneladende passive Holdning. Folk kunde sættes i Land ved alle Fronterne, Hærene kunde opretholdes, og Englands eget økonomiske Liv kunde gaa sin Gang.

Men vægtigst af alt var det, at den britiske Flaade gennem fire Aar kvalte Tysklands økonomiske Livskraft med jærnhaarde Baand, som den tyske Flaade den 31. Maj 1916 forgæves søgte at sprænge. Jeg tror ikke, at mange udenfor Marinernes snævre Kreds forstod, at der hvor den engelske Flaade var, til den Side maatte Sejren engang hælde, man forstod det allermindst i Tyskland, som ikke er en Sønation og ikke forstaar de maritime Love.

Den tavse Flaade afskar alle Tilførsler til Centralmagterne og da Proviant og Materialer var aldeles opbrugt, knækkede Tyskland sammen, og »the bitter end« var kommet, som en Verden havde ønsket den.

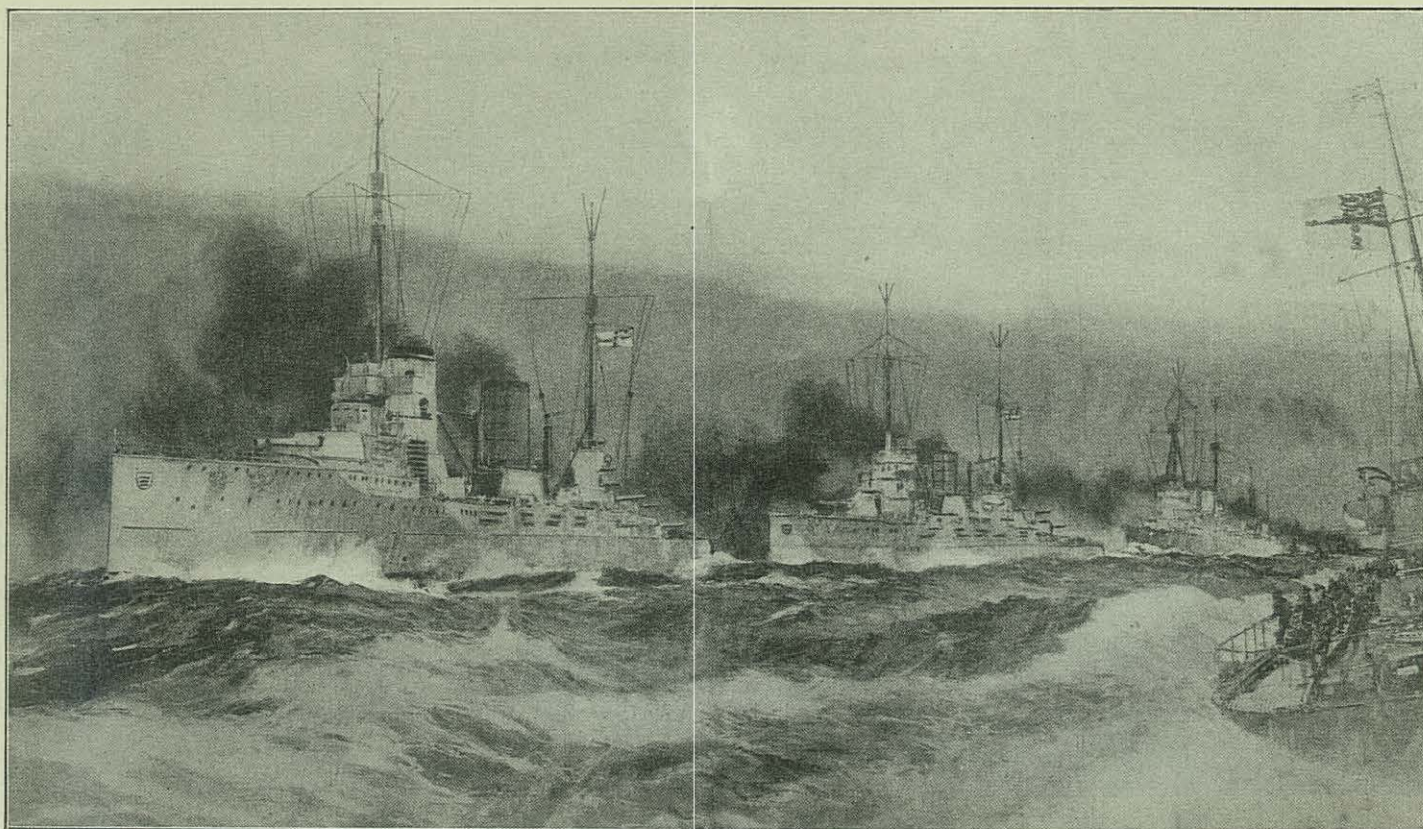
Vaabenstilstanden indtraadte den 11. i den 11. Maaned Kl. 11 Fm. 1918 (engelsk Tid). Dens vigtigste Betingelser, hvad angaar Søstridskræfterne var:

Øjeblikkelig Ophør af alle Fjendtligheder til Søs. De neutrale skal underrettes om, at de allierede Magters Krigs- og Handelsflaader frit kan navigere i alle territoriale Farvande. *Alle Spørgsmaal om Neutralitet bliver opgivet.*

Alle Personer, tilhørende de allierede Magters Krigs- og Handelsflaader, der er Krigsfanger i Tyskland, skal hjemsendes uden Gensidighed.

Udlevering af alle Undervandsbaade, Undervandskrydsere og Mineudlæggere med fuldstændig Udrustning. De skal afgaa til Havne, som betegnes af de Allierede. De Baade, som ikke kan gaa til Søs, afrustes og stilles under Bevogtning.

Følgende tyske Krigsskibe skal interneres i allieret Havn kun med Opsynsmænd om Bord, nemlig 6 Kampkrydsere, 10 Kampskibe, 8 lette Krydsere og Mineudlæggere samt 50 Jagere af moderne Typer. Alle andre Krigsskibe skal samles ved tyske Flaadestationer, medens Hjælpskibe

Den store Overgivelse;
H. M. S. »Seymour« (tilhøjre) møder den 21. November den tyske Flaade, der overgiver sig.
Paa Billedet ses »Seydlitz«, »Moltke« og »Hindenburg«.

skal desarmes. For det Tilfælde, at Skibene ikke skulde blive udleverede, forbeholder de Allierede sig Ret til at besætte Helgoland.

Et Punkt omhandler Fjernelse af alle Minefelter og Hindringer, som er $\frac{1}{2}$ udlagt af Tyskerne. Felternes Beliggenhed skal nærmere paavises.

De Allierede skal have fri Adgang fra Østersøen for Handelsflaaden samt Ret til at besætte alle tyske Befæstninger ved Indløbet fra Kattegat til Østersøen.

Blokaden skal stadig bestaa og alle tyske Handelsskibe skal stadig være Genstand for Kapring.

Alle Sortehavshavne skal rømmes og de russiske Krigsskibe overleveres til de Allierede.

Alle allierede Handelsskibe, som er i tyske Hænder, skal gives tilbage uden Gensidighed.

Den tyske Regering skal meddele de neutrale Lande, at alle Indskrænkninger, som er paalagt deres Handel af den tyske Regering, er hævet. Ingen Overdragelse af tysk Handelstonnage til neutralt Flag maa finde Sted.

Vaabenstilstanden skal vare 36 Dage.

Umiddelbart efter at Vaabenstilstanden var indtraadt, begyndte vi herhjemme at optage vore Miner, og i Løbet af godt og vel en Ugestid var dette Arbejde udført — en glimrende Præstation fra Marinens Side — og Farvandene var absolut fri for danske Miner, derimod laa de tyske Spærringer foreløbig stadig i Sundets og Store Bælts sydlige Del, da de tyske Fartøjer havde forladt Spærringerne. I Danmark ophørte Lodstvangen, Fyrene blev tændte og Fyrskibe udlagte.

Der blev i Dagen lige efter Vaabenstilstandens Indtræden interneret tyske U-baade i Norge og Sverige, muligvis er dette gjort af Cheferne paa egen Haand for at undgaa Afleveringen til Fjenden.

Den 13. November stod den tyske Krydser »Königsberg«¹

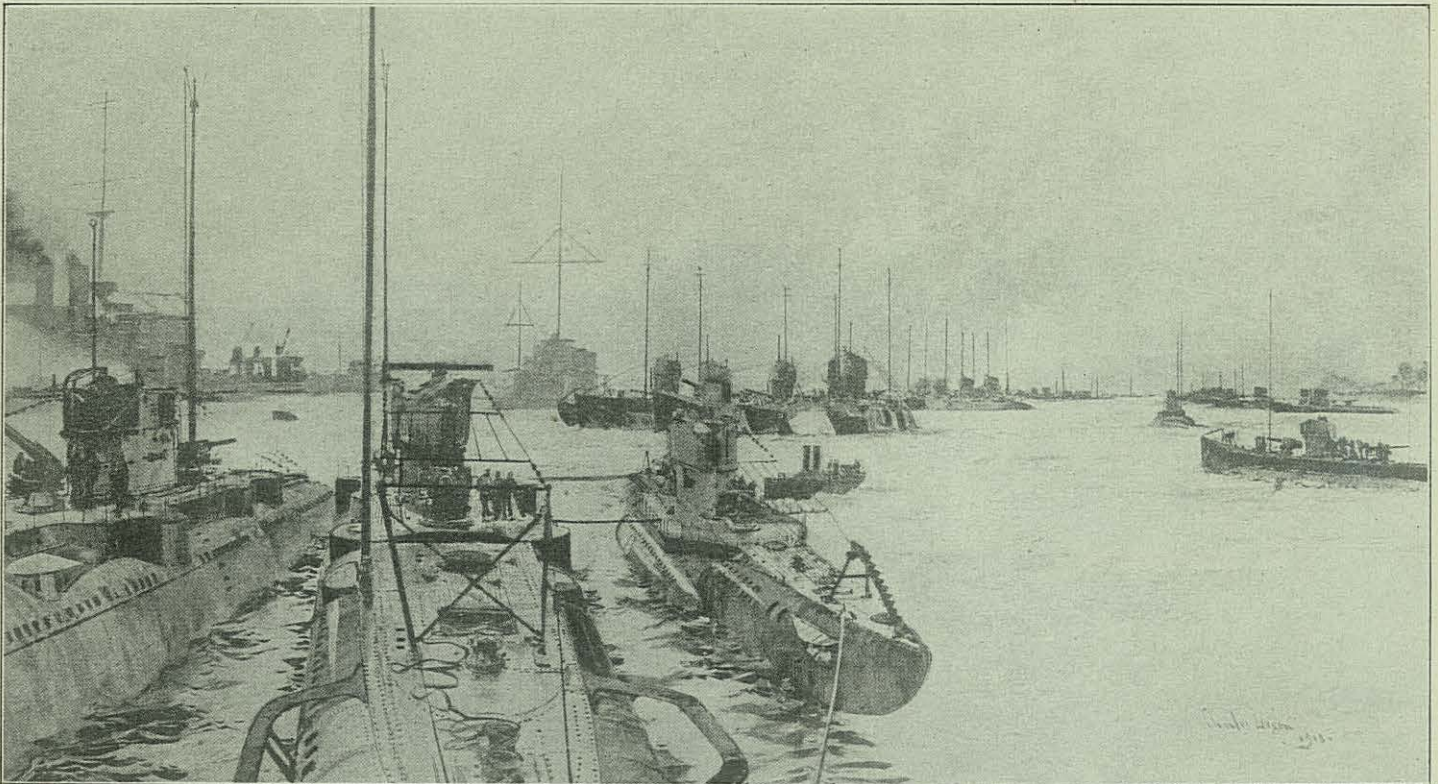
Nord paa gennem Lille Bælt. Om Bord var der Befuld-mægtigede fra Flaadens Arbejder- og Soldatteraad, der skulde deltage i Forhandlingerne om Vaabenstilstandsbetingelsernes Udførelse og modtage Ordre desangaaende fra det engelske Admiralitet. Den tyske Republiks sagkyndige Raadgiver var Admiral Meurer, og i hans Stab var Chefen for en Zeppeliner og Chefen for en Undervandsbaad. Admiral Meurer kunde dog ikke afslutte nogen Overenskomst uden Billigelse af den Overmatros og Overstyrmand samt Torpedomaskinist der dannede Arbejderraadet, men som Admiral Beatty ikke vilde modtage.

I Løbet af Natten udveksledes Radiotelegrammer med den engelske Flaade, hvorved »Königsberg« fik Meddelelse om, hvor den skulde møde. Fredag den 15. om Eftermiddagen var »Königsberg« paa det opgivne Sted, hvorfra den blev eskorteret til Firth of Forth. Her gik Admiral Meurer med Stab om Bord i en Destroyer, som førte ham til Admiral Beattys Flagskib »Queen Elizabeth«. Den tyske Admiral blev ført til Admiral Beatty's Kahyt, hvor Konferencen fandt Sted; den varede til Lørdag Morgen, genoptoges senere og sluttede Lørdag Aften. Derefter lettede »Königsberg« og gik tilbage til Tyskland medbringende de Direktiver, som den slagne tyske Flaade havde at rette sig efter.

Den 17. November Em. lettete de store tyske Orlogsmænd i Stilhed fra Kiel og stod gennem Kaiser Wilhelm Kanalen ud til Nordsøen. Kursen gik forbi Helgoland og videre mod den skotske Kyst. Da de samme Orlogsmænd forrige Gang løb Nord paa i Nordsøen var det for at møde Modstanderen i ærlig Kamp. Skøndt Slaget dengang tabtes, mistedes dog dengang intet af Æren, men en af Følgerne af Kampen var, at Blokaden stadig kunde fortsættes, til Tyskland ved den var tvunget i Knæ og nu maatte udlevere Skibene.

Den 22. November 1918 dampede den tyske Flaade ind i Firth of Forth mellem to lange Rækker af Sejrherrers Kampskibe, hvis Besætninger tavse og stille overværede det historiske Øjeblik. Forrest gik Slagkrydserne »Seydlitz«, »Moltke«, »Hindenburg«, »v. d. Tann« og »Derflinger«. Noget

¹ En ny »Königsberg«, den ældre K. blev skudt ned af engelske Monitorer paa Rufigi Floden i Østafrika.

Tyske U-baade i Harwich.

efter kom Slagskibene »Friedrich der Grosse« med Kontre-admiral von Reuters Flag, efterfulgt af »Kaiser«, »König Albert«, »Kaiserinn«, »Bayern«, »Markgraf«, »Grosser Kur-fürst«, »Prinz-Regent Luitpold« og »Kronprinz Wilhelm«. Tilsidst kom de ny lette Krydsere »Karlsruhe« med Kom-mandør Harden's Flag, »Frankfurt«, »Emden«, »Nürnberg«, »Brummer«, »Bremse« og »Köln« og tilsidst 49 Jagere i 5 Delinger¹. Engelske Krydsere førte de tyske Skibe og uden om løb 200 britiske Destroyers formerede i 8 Flotiller.

Af den tyske Flaade, som bestod af 21 Dreadnoughts, blev saaledes 9 afleverede, alle moderne Skibe, de bedste og stærkeste i den tyske Flaade. Navnene paa de lettere Krydsere viser, at de er ganske nye, da de er opkaldt efter Skibe, som er bleven skudt ned under Krigen.

Den tyske Flaade blev opankret indenfor Inchkeith, hvor Afleveringen skulde foregaa, en Ydmygelse, som sjælden hænder. At de tyske Søofficerer overhovedet kunde bære en saadan Ulykke, kan kun tænkes i en Marine, der mangler det ubestemmelige Begreb, der kaldes Tradition til Søs, og som kun erhverves gennem Aarhundreder.

Ved Solnedgang blev det tyske Flag halet ned paa alle Skibene for ikke mere at hejses igen. Da Flaget blev foldet sammen, svandt alle tyske Tanker bort om en Fremtid paa Havet. Sikkert er Krigsudviklingen gaaet den rette Vej, thi er der nogen Nation, som har vist ikke at egne sig til »Warfare« paa Havet, er det den tyske; om dens Optraeden til Søs har jo hver Handelsmarine Verden over sit sørgelige Minde.

Ved Solopgang den 20. November kom de første 20 tyske Undervandsbaade til engelske Farvande, og 30 Sømil fra Harwich mødte de Admiral Tyrwhitts Flagskib »Cura-cao«. Lidt fra det Sted, hvor de første to danske Dampere »Maryland« og »Chr. Broberg«, faldt som Ofre for Krigen i August 1914, endte U-baadens Saga. Dybets Uhyrer, der begyndte Kampagnen i Tillid til, at de kunde knuse Englands Søfart, mødte her for i ubeskadiget Stand at overgive sig som et synligt Bevis paa U-baadskrigens Nederlag.

¹ En Jager manglede, rimeligvis den samme, som efter Opgivelse fra tysk Side var løbet paa en Mine paa Vejen over Nordsøen.

Alle de tyske Forhaabninger om U-baadskrigen blev, som den forhenværende tyske Marineofficerer, Kaptajn Persius siger, holdt oppe ved Løgn. De mange U-baade, som der altid taltes om fra den tyske Regerings Side, eksisterede overhovedet ikke. Det tyske Folk levede i den Tro, at deres U-baade kunde bringe Sejren hjem, ingen udenfor Tyskland troede derpaa, men heller ingen anede, at Slutningen paa Legen skulde føre til den Ydmygelse for den tyske Flaade, at U-baadene selv maatte møde frem for afvæbnede at blive lænkedede i britiske Havne.

Det har været et betagende Øjeblik, da de første U-baade dukkede frem af Taagen, ledsaget af 2 Jagere, som skulde føre Besætningerne tilbage til Tyskland. Da man nærmede sig Harwich, blev der sat britisk Mandskab om Bord i U-baadene, og da Baadene gik gennem Spærringernes Gennemsejlingsaabninger, blev det hvide Flag hejst paa hver Baad, medens britiske Luftskebe og Flyvemaskiner kredsede over Flotillen.

Admiral Tyrwhitt havde givet Ordre til, at der ikke maatte finde Demonstrationer Sted i den slagte Fjendes Nærværelse. Overgivelsen foregik derfor i en Tavshed, som forundrede Tyskerne, der havde forestillet sig, at de vilde mødes med Haansord og Piben. Alle U-baads Chefer maatte underskrive en Erklæring om, at Baade og Materiel var i Orden og i sødygtig Stand, og hermed havde Over-givelsen fundet Sted.

Efter at Baadene var afleverede, blev de tyske Besæt-ninger bragt om Bord i britiske Destroyers, hvis Mand-skaber ogsaa optraadte med den yderste Tilbageholdenhed overfor de tyske Matroser. Tilslut blev Tyskerne overført til tyske Jagere, som derefter tiltraadte Hjemrejsen.

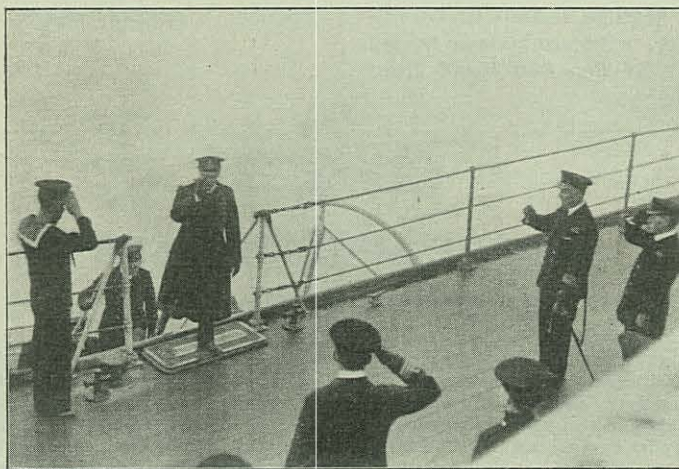
Den 25. November overgav atter 28 tyske U-baade sig i Nordsøen udfor Harwich i Nærværelse af Første Admira-litetslörd. Blandt disse Fartøjer var fire Undervands-Krydsere. Den 27. var der ialt afleveret 114, og den 1ste December 122 Undervandsbaade.

Den 28. November om Morgenen passerede 5 britiske Krydsere samt Ministryerskebe og Destroyers forbi Skagen og stod Syd paa gennem Kattegat. Samme Aften ankom

Delingen til Sundet og ankrede paa Københavns Red. Eskadrechefen, Admiral Sinclair, havde sit Flag hejst i Krydseren »Cardiff«, en nybygget Krydser, som kan løbe op til 32 Knob. Nogle Dage senere afgik de engelske Skibe til russiske Farvande, hvor Krydseren »Cassandra« d. 5te løb paa en Mine og sank.

Den 3die December afgik Slagskibet »Hercules« og en Destroyer-Division fra Skotland til Wilhelmshafen. Den 5te løb Skibene ind i Jade-Bugten.

C. I. H. SPEERSCHNEIDER,
Kaptajn.

Tyske Søofficerer ankommer for at arrangere Overgivelsen af Flaaden;
Admiral Meurer om Bord paa Flagskibet.

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I MIDDELHAVET ANDET HALVAAR 1918

I Middelhavets historiske Farvande, hvor saa mange Nationers Skæbne i Tidernes Løb er bleven afgjort, fortsatte den italienske og Dele af den franske Flaade med Blokaden af den østrigske Kyst. De fjendtlige Jagere og Undervandsbaade holdt stadig til i Dalmatiens Skærgaard og foretog herfra nu og da deres Udfald. Flere Gange i Krigens Løb har de været heldige og har tilføjet Fjenden Tab af store Skibe, ligesom ogsaa Transportskibe er bleven sænkede. Den 6. August blev saaledes en britisk Destroyer torpederet og sank i Middelhavet, og den 20. September sænkede en østerrigsk Undervandsbaad Nord for Durazzo en stor fransk Undervandsbaad ved et Torpedoskud og af Besætningen blev kun Næstkommanderende reddet.

For at hindre Undervandsbaadene i deres Bevægelser udlagte de Allierede en Spærring tværs over Otranto-Strædet.

Undervandsbaadene kan sammenlignes med Kaperne fra ældre Tider, som man ikke kunde blive ganske kvit, selv om man havde Herredømmet til Søs. Under Napoleonskrigene, hvor England havde saa ubestridt Herredømme paa Havet, at intet fransk Handelsskib vovede sig ud, blev de Franske dog ved med at kapre engelske Skibe flere Aar efter Trafalgar Slaget. Kaperne tog gennemsnitlig 500 britiske Skibe pr. Aar, i 1810 mistede England endog over 600 Skibe. Og hvad tog ikke Danmark under Kanonbaadskrigen af engelske Skibe. Det vil med andre Ord sige, at man altid har været udsat for at miste Handels-skibe, selv om man har haft Herredømmet til Søs.

Da de tyske Krydsere blev saa forholdsvis hurtigt fejte væk fra Havene, overtog Undervandsbaadene Kaperens Rolle, Kampen mod Handelsskibene. I denne Kamp er Undervandsbaaden et effektivt Vaaben, men de egnede sig ikke til at beskytte det tyske Verdensrige paa Grund af den engelske Flaades Overlegenhed, og de kunde ikke faa den tyske Skibsfart i Gang.

Den anden Halvdel af Aaret 1918 indlededes med en lille Træfning i Adriaterhavet. Den 2. Juli mødtes en italiensk og en østerrigsk Deling af Jagere i den nordlige Del af Adriaterhavet. Efter kort Tids Forløb og efter at have vekslet nogle Skud, blev Kampen afbrudt paa Grund af tiltagende Mørke.

I Sortehavet var man endnu ikke falden til Ro, thi midt i Juli ankom Krydseren »Medjidieh«, som sank den 31. Marts og atter var taget op, til Konstantinopel, rimeligvis i tysk Besiddelse, men under tyrkisk Flag. Sandsynligvis havde Tyskerne ogsaa bemægtiget sig Resterne af den russiske Sortehavsflaade.

Den 2. Oktober viste italienske og engelske Krigsskibe sig foran Durazzo. Hjulpet af italienske Torpedobaade og Jagere gik Skibene gennem Minefelterne og kom saa nær ved Durazzo, at alle Forsvarsværkerne saa vel som de østerrigske Skibe i Havnen blev ødelagt. Under Affæren blev en britisk Krydser ramt af en Torpedo fra en Undervandsbaad, men kunde dog ved egen Hjælp gaa tilbage til sin Basis. Samtidig opholdt en italiensk Eskadre sig i Adriaterhavet, rede til Kamp, hvis den østerrigske Flaade skulde komme Durazzo til Undsætning.

I Begyndelsen af November brød Østrig-Ungarn og Tyrkiet sammen, og de Allieredes Bestemmelser for Vaabenstilstanden lød i Hovedsagen paa:

Overgivelse af 3 Kampskibe, 3 lette Krydsere, 9 Jagere, 15 Undervandsbaade, 1 Mineskib og 6 Donaumonitorer. Resten af Flaaden skulde fuldstændig afrustes.

Frihed for Skibsfarten for de Allierede, Opgivelse af hvor Minefelter findes, Opretholdelse af Blokaden fra de Allieredes Side, saaledes at fjendtlige Skibe stadig kan kapes. Rømning af alle Havne, der af Centralmagterne er besat udenfor eget Omraade, Besættelse af Fæstningsværkerne ved Pola og Værftet og Arsenallet samt Tilbagegivelse af alle tagne Handelsskibe.

For Tyrkiets Vedkommende skulde Dardanellerne og Borporus aabnes, Forterne overgives og Oplysning gives om alle Minefelters Beliggenhed. Alle Krigsskibe i de tyrkiske Farvande skulde overføres og interneres i en nærmere udpeget Havn.

Den 1. November havde den østerrigske Flaade overgivet sig til det sydslaviske Nationalraad; samme Dag trængte 2 italienske Officerer paa en lille Tømmerflaade ind til Pola og sænkede Kampskibet »Viribus Unitis« paa ca. 20,000 Tons, men allerede den 5. November blev den østerrigske Flaade overgivet til Flaadekommandoen i Ve-

nedig i Henhold til Vaabenstilstandsbetingelserne, og samtidig besatte Italienerne flere Punkter ved Adriaterhavet, saaledes Triest, Fiume, Rovigno og Lizza. Den 9. kastede endelig de Allieredes Flaadeafdeling Anker ved Konstantinopel.

Et Par Dage før Vaabenstilstanden blev afsluttet i de nordlige Farvande, blev det britiske Kampskib »Britannia«, d. 9. November, torpederet i det vestlige Indløb til Gibraltarstrædet og sank 3½ Time efter. »Britannia« var bygget 1906 og var paa 16,000 Tons. Af den 800 Mand store Besætning omkom ca. 70 Personer.

I Sortehavet bestod den russiske Flaade af 3 Dreadnoughts og 7 Pre-Dreadnoughts, 3 Krydsere og 4 lette Krydsere. Nogle af disse Skibe er under Bygning endnu. Endvidere 21 Jagere og nogle U-Baade. Den 28. November kom en engelsk Krydser, en engelsk og en fransk Destroyer til Odessa, medens en større Eskadre af engelske, franske og italienske Slagskibe og Krydsere samt Destroyers, hvormellem 2 græske, ankom til Sevastopol.

C. I. H. SPEERSCHNEIDER

Kaptajn

MINDRE MEDDELELSER

FRA FORSKELLIGE FARVANDE

Seks tyske Skibe er bleven overdraget til de hollandske Rederier, Rotterdamche Lloyd, Holland-Amerika Linien og Hollandske Lloyd, som Erstatning for 6 hollandske Dampere, der blev torpederet i Foraaret 1917 efter at de med tysk Lejde var afgaaet fra Falmouth. Holland skal dog udbetale Tyskland de Assurancer, som forfalde ved disse Torpederinger.

Paa Harland and Wolffs Skibsværft i Belfast sattes den 22. August et Standardskib i Vandet. Samme Dag begyndte man at anbringe Maskinen paa Plads, og den 26. havde man Damp og prøvede Maskinen. De to næste Dage gik Skibet paa Prøvetur og blev den 28. afleveret til Ejerne.

Tysk Kaptajnløjtnant *Schweiger* er død. Det var denne Mand, som medens han havde »U 20« torpederede »Lusitania« den 7. Maj 1915. »U 20« mistedes i November 1916 ved Harboore, men Kaptajnløjtnant *Schweiger* blev reddet og fik Kommando over »U 88«, som i September 1917 gik tabt med alle ombordværende.

Personellet i De Forenede Staters Marine er nu paa 503,792 Officerer og Folk. Heraf hører 219,158 til Orlogsmarinen, 219,566 til Reserven og 65,068 til Coastguard and Marine Corps.

AFGAAEDE BRITISKE SØOFFICERER UNDER KRIGEN

En Mængde afskedigede engelske Søofficerer meldte sig atter til Tjeneste, da Krigen brød ud. Det var dem lige meget, hvorledes de skulde anvendes, og hvad Rang de fik, blot de kunde gøre noget Nytte for deres Land i de bitre Dage. De fik da Ansættelse i Royal Naval Reserve, hvor Admiraler, Viceadmiraler og Kontreadmiraler midlertidig gjorde Tjeneste som Captains og Commanders, og blev meget anvendt. Blandt dem fandtes Mænd som Admiral Sir *Alfred Paget*, der døde i Fjor med Commodores Rang, og som for 32 Aar siden deltog i den ægyptiske Krig. Der var ogsaa Admiral Sir *John Startin*, der ikke kunde holde sig hjemme, naar det gik for Alvor løs. Flere af disse ældre Officerer fik Kommando over armerede

Yachter og andre lignende Fartøjer for at udføre Patrouilletjeneste, og lede Minesøgerdelinger, eller de ansattes i administrative Hverv. De fandtes over hele Kysten fra Falmouth til Stornoway.

Paa Patrouilletjeneste bestaar Arbejdet i at eskortere Skibe, se ud efter Miner og Undervandsbaade, som de kæmpede med saa godt som nogen Destroyer, og Tjenesten maatte udføres i al Slags Vejr. Ikke faa af de ældre Officerer bestod haarde Kampe med Undervandsbaade, som følgende Eksempler viser.

En midlertidig Captain *R. N. R.*, der i Oktober 1915 stod i aktiv Tjeneste som Viceadmiral, blev en Dag kaldt paa Broen, da en Undervandsbaad saas 400 Yards borte. Han løb straks med sit Fartøj hen over Stedet, hvor Periskopet var forsvundet, og en Dydbombe blev kastet, hvorpaa en voldsom Eksplosion paafulgte. Lidt efter saas Periskopet igen 300 Yards borte, men et velrettet Skud traf Periskopet, som ikke saas mere, derimod saas Olie paa Vandet og flere Luftbobler kom op.

En anden af disse veltjente Officerer havde trænet sin Besætning ved Øvelser tidlig og silde. Da man endelig traf paa en Undervandsbaad, ramte det første Skud paa Kommandotaarnet. I Undervandsbaaden stod Folk klar paa Dækket med Haandgranater, saa man havde rimeligvis i Sinde at gaa klos langs Siden af det britiske Fartøj og kaste Granaterne om Bord. I Stedet for blev Kommandotaarnet ødelagt, og Folkene paa Dækket dræbt, og det næste velrettede Skud afgjorde Baadens Skæbne. Det var den samme Officer, der engang fik den tyske Regerings Tak for at have reddet en tysk Postdamper, som var i Nød.

Om Bord paa et Motorfartøj fandt der den 10. Juni 1918 en Eksplosion Sted. Saa hurtigt som muligt løb Commodore Sir *John Startin*, tidligere Admiral, langs Siden af Motorfartøjet, hvis Maskinrum stod i Flamme. Da han hørte, at Maskinisten var dernede, sprang han uden Tøven ned gennem Lugen og fik Manden reddet. Han udviste her stor Aandsnærværelse og Foragt for personlig Sikkerhed. For denne kække Daad fik Commodore *Startin* Albert-Medaillen.

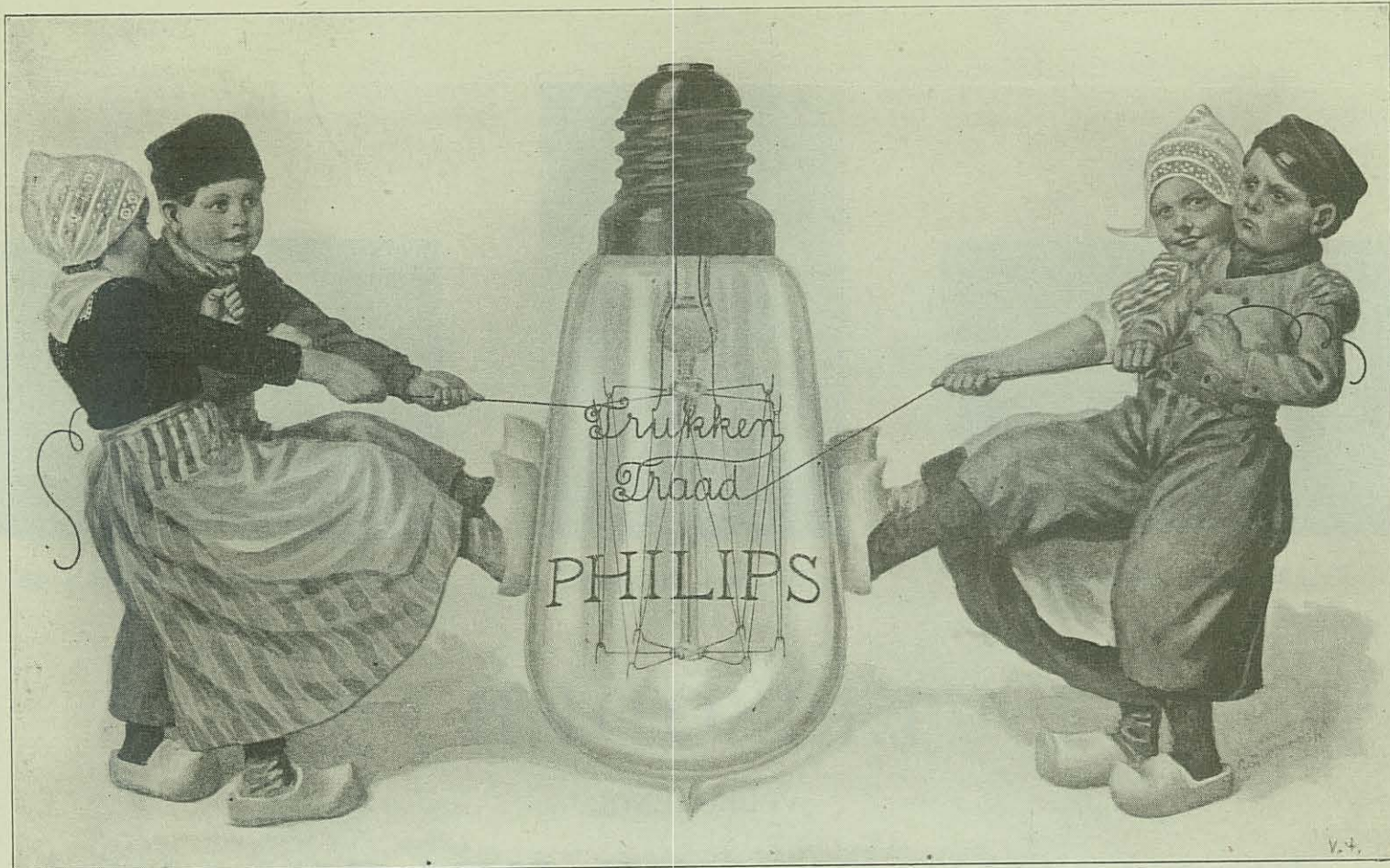
Det er ganske karakteristisk for britiske Forhold, at disse forhenværende Admirals ikke kaldes med deres tidligere Titel, men benævnes f. Eks. Commodore S. For at hjælpe deres Land veg de ikke tilbage for kun at faa Kommando over mindre Fartøjer, skønt deres Kommandoflag engang havde vajet over større eller mindre Delinger af Storbritanniens Flaade. De strøg deres ærefulde Titel og begyndte forfra igen som Commander.

Det er et velgørende Pust af virkelig Overlegenhed, der møder os naar vi hører dette.

AGITÉR

for

Tilgang til Marineforeningen.

PHILIPS' FABRIKER, EINDHOVEN, HOLLAND

PRODUKTION 70,000 LAMPER PR. DAG

FILIALER I ALLE VERDENSDELE'

PHILIPS' LAMPEN BENYTTES AF HÆR OG FLAADE, DE DANSKE STATSANER

SAMT DE FLESTE STATSLIGE OG KOMMUNALE INSTITUTIONER I DANMARK

PHILIPS' LAMPEN FAAS HOS DE FLESTE INSTALLATØRER OG

BELYSNINGSFORRETNINGER I DANMARK

GENERAL-AGENT FOR DANMARK

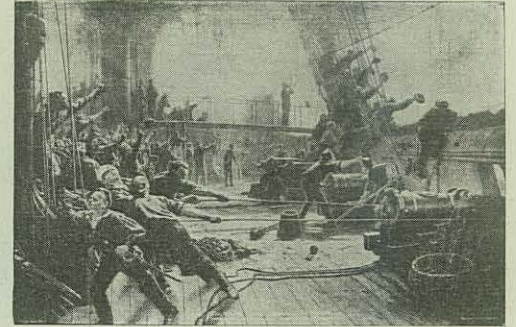
AXEL SCHOU · DRONNINGENS TVERGÅDE 9 · KØBENHAVN

23 store, 300 smaa

50 smaa, 70 store

25 Stk. Kun i Størrelse 25 × 38

EPISODER

VEDRØRENDE

TRÆFNINGEN VED HELGOLAND

9 MAJ 1864

Disse ypperlige Billeder, udførte i Sepia Tryk, i en smuk, varm brun Tone, efter ERIK HENNINGSENS, OTTO BACHES og CHRISTIAN MØLSTEDS berømte Malerier, ser Marineforeningens Hovedkontor sig i Stand til at tilbyde Medlemmerne til **halv** Pris. Billederne forefindes i 2 Størrelser:

21 × 28 ctm til 50 Øre pr. Stk. og

25 × 38 - - 1 Kr. - -

(Den almindelige Pris er 1 Kr. og 2 Kr.)

Da Oplagets Størrelse er meget beskedent, anmodes eventuelle Købere om **snarest** at indsende Ordre til Marineforeningens Kontor, Møntergade 22, København, hvorefter Billederne tilsendes pr. Postopkrævning.

Ekspeditionen sker i den Rækkefølge, Ordrene er indgaaede.

